

**RAZGLASITEV
KULTURNIH
SPOMENIKOV**

TRBOVLJE 2020

Predlog za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena v občini Trbovlje (strokovne podlage ZVKDS, OE Celje)

Številka: NC 1097/20
Zadeva: **Predlog za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega
pomena v občini Trbovlje (strokovne podlage ZVKDS, OE Celje)**

Verzija dokumenta: končna usklajena verzija_sept. 2022

Avtorji:

Danijela Brišnik, univ. dipl. arheol.,
Božena Hostnik, univ. dipl. etnol.,
Barbara Klanšek, univ. dipl. etnol.,
Milana Klemen, univ. dipl. inž. kraj. arh.,
Breda Krajnc, univ. dipl. inž. arh.,
Nataša Podkrižnik, univ. dipl. um. zgod.,
Mateja Ravnik, univ. dipl. arheol.,
Urška Todosovska-Šmajdek, univ. dipl. um. zgod.

Zunanja sodelavka:

Zvonka Benko, Občina Trbovlje

Vodja ZVKDS, OE Celje: Danijela Brišnik, univ. dipl. arheol.

Celje, april 2020/september 2022

Kazalo

UVOD	7
A. Obvezni elementi za razglasitev	11
1. VRSTA SPOMENIKA	11
2. ENOTE DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠAJO	11
3. OBSEG RAZGLASITVE	14
4. OZNAKA IN OBSEG SPOMENIKA	14
5. OPIS SPOMENIKA	14
6. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK	14
7. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA	14
8. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA	14
9. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA	15
10. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA	17
11. GRAFIČNE PRILOGE SPOMENIKA	18
12. PREDKUPNA PRAVICA NA OBMOČJU SPOMENIKA	18
13. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA	18
14. UPRAVLJANJE SPOMENIKA	19
15. OZNAČITEV SPOMENIKA	19
16. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE	19
17. OCENA FINANČNIH POSLEDIC	19
18. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE	19
19. DRUGE PRILOGE	19
20. SEZNANITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO	19
B Vsebinske opredelitve posameznih enot, ki se razglašajo	21
Arheološka najdišča	22
1. Dobovec – Prazgodovinsko gomilno grobišče Dolanc (EŠD 8408)	22
2. Ključevica – Gradišče (EŠD 8409)	26
3. Retje nad Trbovljami – Arheološko najdišče sv. Križ (EŠD 8411)	30
4. Trbovlje – Arheološko najdišče Dunaj (EŠD 8413)	34
5. Trbovlje – Utrjena višinska naselbina Klečka (EŠD 1345)	38
Stavbe – sakralni objekti	42
6. Čebine – Cerkev sv. Križa (EŠD 2377)	42
7. Čeče – Cerkev sv. Katarine (EŠD 3456)	47

8. Dobovec – Cerkev sv. Ane (EŠD 1750).....	52
9. Ključevica – Cerkev Marijinega vnebovzetja (EŠD 1752).....	56
10. Kum – Cerkev sv. Neže (EŠD 1751).....	60
11. Ostenk – Cerkev sv. Marka (EŠD 3457)	65
12. Prapreče – Cerkev sv. Neže (EŠD 2694).....	70
13. Retje nad Trbovljami – Cerkev sv. Križa (EŠD 3459).....	74
14. Sveta Planina – Cerkev Imena Marijinega (EŠD 2376)	79
15. Trbovlje – Cerkev sv. Martina (EŠD 3455)	84
16. Trbovlje – Cerkev sv. Miklavža (EŠD 3458).....	89
17. Završje – Cerkev sv. Mihaela (EŠD 1753).....	94
Stavbe – profani objekti	99
18. Trbovlje – Delavski dom (EŠD 8432).....	99
19. Trbovlje – Hiša Trg Franca Fakina 17 (EŠD 8425)	104
20. Trbovlje – Sokolski dom (EŠD 28343).....	108
21. Trbovlje – Župnišče (EŠD 27724).....	112
Stavbe – etnološki objekti	116
22. Čebine – Barličev kozolec (EŠD 30673)	116
23. Čebine – Hlev na domačiji Zgornji Slapar (EŠD 7595)	120
24. Čebine – Kozolec na domačiji Čebine 3 (EŠD 30672)	124
25. Čebine – Kozolec na domačiji Zgornji Slapar (EŠD 1374)	128
26. Čeče – Kozolec na domačiji Čeče 33 (EŠD 30688).....	132
27. Gabrsko – Hiša Gabrsko 9 (EŠD 30676).....	136
28. Gabrsko – Hram pri hiši Gabrsko 6 (EŠD 7840)	141
29. Gabrsko – Kozolec I na domačiji Gabrsko 9 (EŠD 30686).....	146
30. Gabrsko – Kozolec II na domačiji Gabrsko 9 (EŠD 30687)	150
31. Gabrsko – Kozolec na domačiji Gabrsko 49 (EŠD 30206).....	154
32. Knezdol – Hiša Knezdol 15 (EŠD 21852).....	158
33. Knezdol – Hlev na domačiji Knezdol 38 (EŠD 8444)	163
34. Knezdol – Kašča I na domačiji Knezdol 38 (EŠD 10865)	168
35. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 15 (EŠD 30671)	172
36. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 37 (EŠD 21862).....	176
37. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 38 (EŠD 10867).....	180
38. Ostenk – Kašča na domačiji Ostenk 7 (EŠD 8445).....	184

39. Ostenk – Kozolec na domačiji Ostenk 4 (EŠD 30677)	189
40. Planinska vas – Žagarjev hlev (EŠD 21853)	193
41. Prapreče – Kozolec na domačiji Prapreče 12 (EŠD 22449)	198
42. Retje nad Trbovljami – Kozolec na domačiji Retje 8a (EŠD 8451)	202
43. Trbovlje – Kozolec I na domačiji Golovec 27 (EŠD 30689)	206
44. Trbovlje – Kolonija Kurja vas (EŠD 772)	210
45. Trbovlje – Kolonija Njiva (EŠD 774)	216
46. Trbovlje – Kolonija Terezija (EŠD 8453)	221
47. Trbovlje – Občinska kolonija (EŠD 775)	227
48. Trbovlje – Šuštarjeva kolonija (EŠD 8454)	232
49. Završje – Kašča na domačiji Završje 18 (EŠD 30684)	237
50. Župa – Kozolec na domačiji Župa 7 (EŠD 10899)	241
51. Župa – Kozolec na domačiji Župa 17 (EŠD 22606)	246
Spominski objekti in kraji	250
52. Čebine – Barličeva hiša (EŠD 74)	250
53. Gabrsko – Kapelica pri hiši Gabrsko 31 (EŠD 8428)	254
54. Klek pri Trbovljah – Hiša družine Čeč (EŠD 8457)	258
55. Kum – Kapela sv. Jošta (EŠD 2773)	262
56. Kum – Znamenje (EŠD 8429)	266
57. Trbovlje – Hiša Obrtniška cesta 1 (EŠD 7841)	270
58. Trbovlje – Kapelica Lurške Matere božje (EŠD 8430)	274
59. Trbovlje – Plastika Mati z otrokom (EŠD 8434)	278
60. Trbovlje – Plastiki rudarjev na portalu občine (EŠD 8433)	282
61. Trbovlje – Rudarski dom (EŠD 8458)	286
62. Završje – Kapelica sv. Mihaela (EŠD 8431)	290
Drugi objekti in naprave – Tehniška dediščina	294
63. Trbovlje – Elektrarniški dimnik (EŠD 30101)	294
64. Trbovlje – Jašek Gvido (EŠD 27733)	298
65. Trbovlje – Strojnica jaška I (EŠD 30685)	303
66. Trbovlje – Vašhava (EŠD 30678)	307
LITERATURA IN VIRI	312

UVOD

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje (v nadaljevanju ZVKDS, OE Celje) je dne 22. 3. 2017 prejel s strani Občine Trbovlje, Oddelka za okolje in gospodarske javne službe pobudo za novelacijo razglasitve kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Trbovlje. V pobudi je bila izražena želja po novelaciji Odloka iz leta 1996 zaradi številnih sprememb na terenu. Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje iz leta 1996 (Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96-10, 14/2006-23, 35/2008-49) je bil sicer dopolnjen v letih 2006 in 2008. ZVKDS, OE Celje je že januarja 2008 pripravil novelacijo Strokovnih podlag za razglasitev kulturnih spomenikov v občini Trbovlje in zaprosil Občino Trbovlje - glede na takrat bližajočo spremembo Zakona o varstvu kulturne dediščine - za sprejetje Odloka v čim krajšem možnem času, za kar je Občini zmanjkalo časa. ZVKDS, OE Celje je ponovno k pripravi novelacije predloga za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena v občini Trbovlje pristopil v letu 2020, zaradi kadrovske podhranjenosti OE pa je Občina nudila pomoč pri pripravi predloga Odloka z zaposlitvijo preko javnih del. Občini je ZVKDS predal 31. 8. 2020 prvo verzijo predloga, nato pa še 14. 10. 2020 drugo verzijo. Občina Trbovlje je predlog obravnavala na Občinskem svetu 29. 9. 2021, javno razgrnitev pa omogočila med 30. 9. in 20. 10. 2021 z javno obravnavo 13. 10. 2021. ZVKDS, OE Celje, Občina Trbovlje in podjetje Rudis d.o.o. so po prejemu dopisa o zmanjšanju vplivnih območij najprej uskladili predvidene projekte na območju Trbovlje - Jašek Gvido (EŠD 27733) in na območju Gabrsko - Hram pri hiši Gabrsko 6 (t.im. Marinkov hram) (EŠD 7840), kasneje pa še na območju Trbovlje - Kolonija Njiva (EŠD 774) in drugih kolonij s podjetjem Spekter d.o.o. Po usklajevanjih sta se vplivni območji Jaška Gvido in Marinkovega hrama kompromisno prilagodili predvidenim posegom. Območje kolonij ostane nespremenjeno. Vsi deležniki se z novimi zarisi strinjajo.

Tokratni pregled območja občine je pokazal, da je v času od leta 1996 do danes, torej v 23 letih, zaradi različnih neustreznih posegov, za katere lastniki oz. investitorji v veliki meri niso pridobili predhodnih kulturnovarstvenih pogojev in soglasij, lastnosti kulturnih spomenikov izgubilo kar 46 enot od prvotnih 87, to je 53 %. Gre predvsem za zaselke v hriboviti okolici Trbovelj, podeželske hiše, gospodarska poslopja in nekaj arheoloških najdišč. S tem je bil nepovratno izgubljen del naše skupne dediščine in tudi identitete prostora. Predvsem podeželski prostor se s predelavami starih hiš in hlevov ter netipičnimi novogradnjami in posegi vse bolj degradira. Posamezne enote in območja so bila degradirana v manjši meri, zato se ne varujejo več kot spomeniki, ampak kot registrirana dediščina. Po pregledu terena je bilo na novo evidentiranih kar 14 objektov, med katerimi izstopajo predvsem kozolci, za katere se je izkazalo, da so na območju občine Trbovlje v povprečju eni najstarejših v širši regiji. Na novo se je evidentirala tudi t.im. tehniška dediščina v sklopu drugih objektov in naprav, ki poleg delavskih stanovanjskih kolonij predstavlja najbolj prepoznavno identiteto industrijske preteklosti kraja ter je odraz in primer stopnje gospodarskega, kulturnega, političnega in tehnološkega razvoja občine. Vsi skupaj bi si v prihodnje morali prizadevati, da se bodo preostali in novo evidentirani spomeniki ohranili tudi za naše zanamce in da bodo še naprej pričali o življenju naših prednikov in o industrijski preteklosti Trbovelj. Kulturna dediščina je namreč po našem mnenju temelj bodočega (ne samo turističnega) razvoja Trbovelj. Zato pozdravljamo nedavno pobudo občine za pomoč lastnikom in sofinanciranje posegov v delavskih kolonijah in predlagamo, da se sofinanciranje razširi še na preostale spomenike. V pričujočih strokovnih zasnovah za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena je tako zajeto skupno 66 objektov oz. območij.

Predlog je pripravljen na osnovi določil 11., 12. in 13. člena ZVKD-1 in ob upoštevanju Pravilnika o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS št.

102/2010). S tem je usklajen z aktualno zakonodajo in strokovno doktrino varstva kulturne dediščine in spomenikov. Vse obravnavane enote dediščine so skladno z 9. členom ZVKD-1 vpisane v Register nepremične kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Cilj predloga je, da se z natančnejšo opredelitvijo varovanih lastnosti zagotovi učinkovitejše varstvo kulturne dediščine ob sočasnem omogočanju ustreznega prostorskega razvoja občine v smislu trajnostnega razvoja in celostnega ohranjanja dediščine.

Opisi sakralnih in nekaterih profanih spomenikov so povzeti po publikaciji UE Trbovlje, izdane v sklopu zbirke Umetnostna topografija Slovenije¹, pri pripravi katere smo sodelovali z gradivom iz našega arhiva. V njej so namreč sistematično zbrani vsi podatki o zgodovini objektov, detajlno je opisana vsa oprema in oprava cerkva. Predvsem zadnje nam je bilo pri ponovnem pregledu tako obsežnega terena v veliko pomoč.

Grafične priloge so zasnovane na način, da je kulturni spomenik (objekt ali območje) označen s centroidom, ki ga predstavlja rdeča pika, meja območja pa je zamejena še z rdečo linijo. Vplivno območje, če mu je le-to določeno, je zamejeno z modro linijo. Meje kulturnega spomenika ter morebitnega pripadajočega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5, v merilu 1:5000) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN, v merilu 1:2880).

Parcelne številke kulturnega spomenika in njegovega vplivnega območja so navedene v tabeli in prikazane na kartografski prilogi. V primeru večjih območij kulturnih spomenikov so na DKN karti izpisane le nekatere parcelne številke, saj se tako ohranja boljša preglednost varovanega območja. Vse parcelne številke (v primeru, da je varovan le del parcelne številke, je le-ta opredeljen v posebnem stolpcu) s katastrsko občino, ki se nahajajo na območju kulturnega spomenika, pa so zajete in razvidne v pripadajoči tabeli parcelnih številke posameznega kulturnega spomenika.

Številke stavb, kjer je to potrebno, so pridobljene s spletne strani <http://prostor3.gov.si/javni/javniVpogled.jsp>².

Seznam kulturnih spomenikov lokalnega pomena v občini Trbovlje po Odloku iz leta 1996 ter po dopolnitvah Odloka v letih 2006 in 2008:

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
1.	74	Čebine - Barličeva hiša
2.	2377	Čebine - Cerkev sv. Križa
3.	75	Čebine - Hlev Čebine 3
4.	7596	Čebine - Hlev na domačiji Spodnji Slapar
5.	7595	Čebine - Hlev na domačiji Zgornji Slapar
6.	1374	Čebine - Kozolec na domačiji Zgornji Slapar
7.	1383	Čebine - Naselje
8.	10859	Čebine - Šrubarjeva kašta
9.	3456	Čeče - Cerkev sv. Katarine
10.	8435	Čeče - Hiša Čeče 6
11.	8436	Čeče - Hiša Čeče 8

¹ Umetnostna topografija Slovenije 2017

² Dostopano od decembra 2019 dalje, zadnjič aprila 2020

12.	8437	Čeče - Hlev na domačiji Čeče 12
13.	8438	Čeče - Hlev na domačiji Čeče 21
14.	8439	Čeče - Hlev na domačiji Čeče 26
15.	10861	Čeče - Hlev pri hiši Čeče 6
16.	10862	Čeče - Kašča na domačiji Čeče 26
17.	10863	Čeče - Kozolec na domačiji Čeče 26
18.	10136	Čeče - Zaselek Jesenova Ravan
19.	8416	Čeče - Zaselek Potok
20.	1750	Dobovec - Cerkev sv. Ane
21.	8440	Dobovec - Hlev na domačiji Dobovec 39
22.	8408	Dobovec - Prazgodovinsko gomilno grobišče Dolanc
23.	7840	Gabrsko - Hram pri hiši Gabrsko 6
24.	8428	Gabrsko - Kapelica pri hiši Gabrsko 31
25.	8457	Klek pri Trbovljah - Hiša družine Čeč
26.	8442	Klek pri Trbovljah - Hlev na domačiji Klek 25
27.	8441	Klek pri Trbovljah - Kozolec na domačiji Klek 24
28.	8410	Ključevica - Arheološko območje Kum
29.	1752	Ključevica - Cerkev Matere božje
30.	1751	Ključevica - Cerkev sv. Neže
31.	8409	Ključevica - Gradišče sv. Marija
32.	2773	Ključevica - Kapela sv. Jošta
33.	8429	Ključevica - Zunanja prižnica
34.	8443	Knezdol - Hiša Knezdol 26
35.	8444	Knezdol - Hlev na domačiji Knezdol 38
36.	10865	Knezdol - Kašča I. na domačiji Knezdol 38
37.	10866	Knezdol - Kašča II. na domačiji Knezdol 38
38.	10867	Knezdol - Kozolec na domačiji Knezdol 38
39.	8417	Knezdol - Zaselek Zgornje Svine
40.	3457	Ostenk - Cerkev sv. Marka
41.	8445	Ostenk - Kašča na domačiji Ostenk 7
42.	8418	Ostenk - Zaselek Sv. Marko
43.	8446	Planinska vas pri Trbovljah - Hlev na domačiji Planinska vas 12
44.	8447	Planinska vas pri Trbovljah - Hlev na domačiji Planinska vas 13
45.	8419	Planinska vas pri Trbovljah - Vas
46.	2694	Prapreče - Cerkev sv. Neže
47.	8449	Prapreče - Kašča na domačiji Prapreče 12
48.	8448	Prapreče - Kozolec na domačiji Prapreče 10
49.	8420	Prapreče - Zaselek Bukovje
50.	8411	Retje nad Trbovljami - Arheološko najdišče Sv. Križ

51.	3459	Retje nad Trbovljami - Cerkev sv. Križa
52.	8450	Retje nad Trbovljami - Kozolec na domačiji Retje 5
53.	8451	Retje nad Trbovljami - Kozolec na domačiji Retje 8a
54.	2376	Sveta Planina - Cerkev Imena Marijinega
55.	10887	Škofja Riža - Hlev na domačiji Škofja Riža 2
56.	8413	Trbovlje - Arheološko najdišče Dunaj
57.	8406	Trbovlje - Arheološko območje Bukova gora
58.	8412	Trbovlje - Arheološko območje Loke
59.	3455	Trbovlje - Cerkev sv. Martina
60.	3458	Trbovlje - Cerkev sv. Nikolaja
61.	7841	Trbovlje - Hiša Obrtniška cesta 1
62.	8425	Trbovlje - Hiša Trg Franca Fakina 17
63.	8427	Trbovlje - Hiša Trg Franca Fakina 32
64.	8430	Trbovlje - Kapelica pri cerkvi sv. Martina
65.	772	Trbovlje - Kolonija Kurja vas
66.	773	Trbovlje - Kolonija Neža 1
67.	774	Trbovlje - Kolonija Njiva
68.	8453	Trbovlje - Kolonija Terezija
69.	8424	Trbovlje - Lovski gradič
70.	8432	Trbovlje - Mozaik na Delavskem domu
71.	8414	Trbovlje - Nagrobniki
72.	775	Trbovlje - Občinska kolonija
73.	8434	Trbovlje - Plastika Mati z otrokom
74.	8433	Trbovlje - Plastiki rudarjev na portalu občine
75.	8458	Trbovlje - Rudarski dom
76.	8454	Trbovlje - Šuštarjeva kolonija
77.	1753	Završje - Cerkev sv. Mihaela
78.	8431	Završje - Kapelica v Čebulovi dolini
79.	15424	Završje - Zaselek Čebulova dolina
80.	8421	Završje - Zaselek Sv. Mihaela
81.	8415	Župa - Arheološko območje Matca
82.	8456	Župa - Hlev na domačiji Župa 17
83.	8455	Župa - Hlev na domačiji Župa 8
84.	10900	Župa - Hram na domačiji Župa 17
85.	10899	Župa - Kozolec na domačiji Župa 8
86.	8422	Župa - Zaselek Matica
87.	15425	Župa - Zaselek Pri Strgarjih

A. Obvezni elementi za razglasitev

1. VRSTA SPOMENIKA

Predlog obravnava razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena.

2. ENOTE DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠAJO

Opomba: Posamezne enote, ki se razglašajo, so po Pravilniku o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10) razdeljene na sledeče sklope:

1. Arheološka najdišča
2. Stavbe
3. Spominski objekti in kraji
4. Drugi objekti in naprave – Tehniška dediščina

Zaradi boljše preglednosti je sklop 2. Stavbe, dodatno razdeljen na tri sklope:

1. Sakralni objekti
2. Profani objekti
3. Etnološki objekti

Arheološka najdišča

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
1	8408	Dobovec – Prazgodovinsko gomilno grobišče Dolanc
2	8409	Ključevica – Gradišče
3	8411	Retje nad Trbovljami – Arheološko najdišče sv. Križ
4	8413	Trbovlje – Arheološko najdišče Dunaj
5	1345	Trbovlje – Utrjena višinska naselbina Klečka

Stavbe - sakralni objekti

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
6	2377	Čebine – Cerkev sv. Križa
7	3456	Čeče – Cerkev sv. Katarine
8	1750	Dobovec – Cerkev sv. Ane
9	1752	Ključevica – Cerkev Marijinega vnebovzetja
10	1751	Kum – Cerkev sv. Neže

11	3457	Ostenk – Cerkev sv. Marka
12	2694	Prapreče – Cerkev sv. Neže
13	3459	Retje nad Trbovljami – Cerkev sv. Križa
14	2376	Sveta Planina – Cerkev Imena Marijinega
15	3455	Trbovlje – Cerkev sv. Martina
16	3458	Trbovlje – Cerkev sv. Miklavža
17	1753	Završje – Cerkev sv. Mihaela

Stavbe - profani objekti

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
18	8432	Trbovlje – Delavski dom
19	8425	Trbovlje – Hiša Trg Franca Fakina 17
20	28343	Trbovlje – Sokolski dom
21	27724	Trbovlje – Župnišče

Stavbe - etnološki objekti

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
22	30673	Čebine – Barličev kozolec
23	7595	Čebine – Hlev na domačiji Zgornji Slapar
24	30672	Čebine – Kozolec na domačiji Čebine 3
25	1374	Čebine – Kozolec na domačiji Zgornji Slapar
26	30688	Čeče – Kozolec na domačiji Čeče 33
27	30676	Gabrsko – Hiša Gabrsko 9
28	7840	Gabrsko – Hram pri hiši Gabrsko 6
29	30686	Gabrsko – Kozolec I na domačiji Gabrsko 9
30	30687	Gabrsko – Kozolec II na domačiji Gabrsko 9
31	30206	Gabrsko – Kozolec na domačiji Gabrsko 49
32	21852	Knezdol – Hiša Knezdol 15
33	8444	Knezdol – Hlev na domačiji Knezdol 38

34	10865	Knezdol – Kašča I na domačiji Knezdol 38
35	30671	Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 15
36	21862	Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 37
37	10867	Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 38
38	8455	Ostenk – Kašča na domačiji Ostenk 7
38	30677	Ostenk – Kozolec na domačiji Ostenk 4
40	21853	Planinska vas – Žagarjev hlev
41	22449	Prapreče – Kozolec na domačiji Prapreče 12
42	8451	Retje nad Trbovljami – Kozolec na domačiji Retje 8a
43	30689	Trbovlje – Kozolec I na domačiji Golovec 27
44	772	Trbovlje – Kolonija Kurja vas
45	774	Trbovlje – Kolonija Njiva
46	8453	Trbovlje – Kolonija Terezija
47	775	Trbovlje – Občinska kolonija
48	8454	Trbovlje – Šuštarjeva kolonija
49	30684	Završje – Kašča na domačiji Završje 18
50	10899	Župa – Kozolec na domačiji Župa 7
51	22606	Župa – Kozolec na domačiji Župa 17

Spominski objekti in kraji

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
52	74	Čebine – Barličeva hiša
53	8428	Gabrsko – Kapelica pri hiši Gabrsko 31
54	8457	Klek pri Trbovljah – Hiša družine Čeč
55	2773	Kum – Kapela sv. Jošta
56	8429	Kum – Znamenje
57	7841	Trbovlje – Hiša Obrtniška cesta 1
58	8430	Trbovlje – Kapelica Lurške Matere božje
59	8434	Trbovlje – Plastika Mati z otrokom

60	8433	Trbovlje – Plastiki rudarjev na portalu občine
61	8458	Trbovlje – Rudarski dom
62	8431	Završje – Kapelica sv. Mihaela

Drugi objekti in naprave – Tehniška dediščina

Zaporedna številka	EŠD	Ime spomenika
63	30101	Trbovlje – Elektrarniški dimnik
64	27733	Trbovlje – Jašek Gvido
65	30658	Trbovlje – Strojnica jaška I.
66	30678	Trbovlje – Vašhava

3. OBSEG RAZGLASITVE

Predlog obravnava razglasitev posameznih kulturnih spomenikov na območju občine Trbovlje.

4. OZNAKA IN OBSEG SPOMENIKA

Oznaka (EŠD) in obseg spomenika z vplivnim območjem, če mu je le-to določeno - glej vsebinske opredelitve posameznih enot v poglavju B. Stanje v naravi in na zemljiškem katastru opredeljeno do aprila 2020. Meje spomenika so prikazane na grafičnih prilogah.

5. OPIS SPOMENIKA

Glej vsebinske opredelitve posameznih enot v poglavju B.

6. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Glej vsebinske opredelitve posameznih enot v poglavju B.

7. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

Glej vsebinske opredelitve posameznih enot v poglavju B.

8. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA

Premičnine, ki se razglašajo skupaj s spomenikom (cerkve, kapelice,...), še niso vpisane v inventarno knjigo. Z aktom o razglasitvi se opredeli možnost izdelave inventarne knjige premičnin, ki so sestavni del spomenika, in sicer na pobudo lastnika spomenika, v

sodelovanju s pristojnimi inštitucijami, ki delujejo na področju nepremične in premične dediščine, v času obdobja veljave predmetnega Odloka.

9. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za vsak posamezni kulturni spomenik velja splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike (9.1) in varstveni režim glede na zvrst dediščine, v katero spada spomenik, razen če je pri vsebinski opredelitvi posamezne enote (poglavje B) določeno drugače. Za varstvo posamezne enote je potrebno upoštevati tudi navedena posebna določila.

9.1 Splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika« (za vsak spomenik posebej, pod točko A-7),
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Za vsak poseg v kulturni spomenik, njegove dele ali območje ter v vplivno območje kulturnega spomenika oz. spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela, je v skladu z 28., 29., 30. in 31. členom ZVKD-1, potrebno pridobiti predhodne kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje/mnenje Zavoda za varstvo kulturne dediščine ter kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine po 31. členu ZVKD-1, ki ga izda Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.

Pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev dediščine po 31. členu ZVKD-1 je potrebna vedno, kadar gre za posege v arheološka najdišča in v zemeljske plasti z arheološkimi in morebitnimi arheološkimi ostalinami. Kadar pa je glavni vir informacij arheološko raziskovanje ali odkritja in za katere je mogoče domnevati, da so pod zemljo ali pod vodo vsaj 100 let in imajo lastnosti dediščine, je zahteva za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev dediščine po 31. členu ZVKD-1 podana v kulturnovarstvenih pogojih glede na naravo in obseg ter vsebino načrtovanega gradbenega posega.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

9.2 Varstveni režim za arheološka najdišča

Varstveni cilj arheološkega najdišča je ohranitev njegovih varovanih vrednot, pri čemer se spodbuja identificiranje, dokumentiranje, vrednotenje in interpretiranje arheoloških ostalin z

izvedbo znanstvenih raziskav. Spodbujajo se posegi, ki so namenjeni ohranitvi, varstvu, novim spoznanjem, oživljanju in prezentaciji arheoloških ostalin.

V zemeljske plasti robnih delov arheoloških najdišč se posega izjemoma, če je poseg v javnem interesu in če ni možno najti drugih rešitev ter se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno.

V zemeljske plasti arheoloških najdišč se lahko posega tudi, če so bila stavbna zemljišča že določena v veljavnem prostorskem planu Občine in če se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno.

Posegi v prostor oziroma zemeljske plasti arheološkega najdišča in dejavnosti, kot so:

- širitev stavbnih zemljišč, ki povečujejo pozidavo na škodo arheološkega najdišča,
- vojaška in druga urjenja, ki povzročajo vibracije in eksplozije,
- odlaganje odpadkov in odvajanje oziroma izpuščanje odpadnih voda, niso dopustni.

Iskanje arheoloških ostalin in uporaba iskalnikov kovin in drugih tehničnih sredstev za te namene nepooblaščenim osebam ni dopustno.

Pri gospodarjenju z gozdom na območju arheoloških najdišč je potrebno upoštevati:

- pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves,
- pri spravilu lesa se v največji možni meri uporablja le obstoječe komunikacije,
- izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov, kot so kamnite groblje, gomile ali strukture iz suhega zidu,
- vleka lesa je dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani,
- v območju najdišča ni dopustno kuriti lesa, kot tudi ne v njegovi neposredni bližini.

Pri določanju namenske rabe prostora na obstoječih zelenih površinah je potrebno upoštevati, da je s stališča varstva arheološke dediščine na območju arheološkega najdišča najustreznejša namembnost, ki ne predvideva poseganja v zemeljske plasti.

Na arheoloških najdiščih je potrebno po poškodbi, ki je posledica naravnih procesov ali eksczesnega posega, izvesti dokumentiranje uničenja in rekonstrukcijo konfiguracije terena.

V primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja.

Območja kulturnih spomenikov se obvezno upošteva v prostorskih aktih in ukrepih.

9.3 Varstveni režim za stavbe

Za stavbe velja varstveni režim, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina),
- barve fasad, fasadni detajli, vključno z reklamnimi panoji, izveski in svetili, ki morajo biti v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objektov,
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,

- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru,
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje,
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta, vendar mora biti vsak poseg v ravnovesju z oceno varnosti in minimalnim posegom, ki še zagotavlja varnost in trdnost objekta ter najmanj poškoduje kulturno vrednost objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti.

Na pokopališčih, ki so vključena v območje kulturnega spomenika (cerkve), kulturnovarstveno soglasje za izvajanje redne pokopališke dejavnosti ni potrebno. Če pa se pokopališka dejavnost izvaja tudi v območju, ki je hkrati tudi arheološki spomenik in so pri izvedbi redne pokopališke dejavnosti odkrite arheološke ostaline, je potrebno o najdbah nemudoma obvestiti pristojno službo za varstvo kulturne dediščine.

9.4 Varstveni režim za spominske objekte in kraje

Varstveni režim predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot kot so:

- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Prepovedano je:

- spomenik poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo spomenika,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- na spomenik nameščati reklamne panoje, izveske in svetila.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje,
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije ter če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

10. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Varstveni režim vplivnega območja velja samo pri tistih spomenikih, ki imajo v tem predlogu opredeljeno vplivno območje.

10.1 Splošni varstveni režim za vplivno območje

- ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika,
- ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov,
- prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco,
- preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.

Na pokopališčih, ki se nahajajo v vplivnem območju kulturnega spomenika (cerkve), kulturnovarstveno soglasje za izvajanje redne pokopališke dejavnosti ni potrebno.

10.2 Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja/mnenja v vplivnem območju

Za vsak poseg v vplivno območje je v skladu z 28., 29., 30. in 31. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti predhodne kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje/mnenje pristojne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine (obveznost pridobitve pogojev in soglasja/mnenja za sam spomenik je že določena z ZVKD-1).

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

11. GRAFIČNE PRILOGE SPOMENIKA

Glej vsebinske opredelitve posameznih enot v poglavju B.

12. PREDKUPNA PRAVICA NA OBMOČJU SPOMENIKA

12.1 Predkupna pravica na nepremičnini

Pokrajina ali občina, ki je spomenik razglasila, ima predkupno pravico na spomeniku lokalnega pomena in na nepremičnini v vplivnem območju nepremičnega spomenika lokalnega pomena, če je tako določeno v aktu o razglasitvi, v primeru neizkoriščene predkupne pravice države pa tudi na nepremičnini iz prejšnjega odstavka, ki je na območju te pokrajine ali občine.

12.2 Predkupna pravica na nepremičnini v vplivnem območju

Uveljavljanja predkupne pravice v vplivnem območju ni potrebno.

13. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

Lastnik oziroma upravljavec spomenika mora javnosti omogočiti dostop do spomenika v sorazmerju s svojimi zmožnostmi. Dostop ne sme ogrozati spomenika ali njegovih varovanih elementov.

Lastnik oziroma posestnik nepremičnine mora zaradi varstva arheoloških ostalin pri izvedbi zemeljskih del dopustiti dostop pooblaščenim osebam Zavoda na neograjeno zemljišče, po predhodnem obvestilu lastniku oziroma posestniku pa tudi na ograjeno zemljišče in v objekte, razen v stanovanjske prostore, ne glede na to, ali so arheološke ostaline najdene ali ne.

14. UPRAVLJANJE SPOMENIKA

Lastnik oziroma posestnik upravlja s spomenikom v skladu z aktom o razglasitvi neposredno ali tako, da ga poveri upravljavcu. Z aktom o razglasitvi ni treba opredeliti obveznost sprejetja načrta upravljanja. Obveznost sprejetja načrta upravljanja tudi ni predvidena z zakonom.

Načrt upravljanja je dokument, s katerim se določijo strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika ali spomeniškega območja in način izvajanja njegovega varstva. Načrt upravljanja je treba sprejeti za vse spomenike in spomeniška območja, ki imajo upravljavca.

15. OZNAČITEV SPOMENIKA

Z namenom izboljšanja dostopa javnosti se nepremični spomeniki označijo. Označevanje se opravi, kadar to ni v nasprotju s koristmi varstva in drugimi javnimi koristmi. Označevanje se opravi tudi kot oblika varstva za primer oboroženih spopadov na podlagi mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je Republika Slovenija. Spomeniki se označijo v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

16. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE

Posamični objekti se nahajajo v območju Krajinskega parka Kum in ožjega zavarovanega območja Čebulova dolina, vendar predlog ne vpliva na vsebino območij, ki so varovana ali zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave.

17. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Razglasitve ne bodo imele dodatnih finančnih posledic na lastnike glede na sedanje stanje.

18. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Vse enote so vpisane v register in imajo EŠD (Evidenčna številka dediščine). Popolna usklajenost z registrom v tej fazi ni možna, saj je vezana na veljavno razglasitev. Register bo usklajen takoj po sprejetju novega odloka.

19. DRUGE PRILOGE

Predlog vsebuje le predpisane grafične priloge.

20. SEZNANITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO

Lastniki bodo s predlogom razglasitve kulturnih spomenikov v občini Trbovlje seznanjeni ali na javni obravnavi ali prek javnega naznanila, ki jo/ga bo izvedel pristojni organ občine ob sodelovanju Zavoda.

B Vsebinske opredelitve posameznih enot, ki se razglašajo

Posamezne enote, ki se razglašajo, so po Pravilniku o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10) razdeljene na sledeče sklope:

1. Arheološka najdišča
2. Stavbe
3. Spominski objekti in kraji
4. Drugi objekti in naprave – Tehniška dediščina

Zaradi boljše preglednosti je sklop 2. Stavbe, dodatno razdeljen na tri sklope:

1. Sakralni objekti
2. Profani objekti
3. Etnološki objekti

Arheološka najdišča

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

1. Dobovec – Prazgodovinsko gomilno grobišče Dolanc (EŠD 8408)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto D. Brišnik (2019)

Naselje
Dobovec

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8408	260	Dobovec	J del
8408	231/1	Dobovec	
8408	232	Dobovec	
8408	233/1	Dobovec	V in osr. del
8408	234/1	Dobovec	
8408	234/3	Dobovec	V in osr. del

OPIS ENOTE

Med vasjo in domačijo Dolanc leži gomilno grobišče iz časa starejše železne dobe, ki ga je omenjal že starinokop Jernej Pečnik v 19. stoletju. Gomile so danes precej zravnane in v prostoru težko prepoznavne, zato njihovega števila ni moč natančno določiti. Podatkov o starejših raziskavah ni, prav tako na terenu ni vidnih sledov novodobnih posegov v prostor - razen kmetijske izrabe prostora - zato domnevamo, da grobišče ni poškodovano.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Spomenik ima zaradi svojih arheoloških, kulturnih in zgodovinskih lastnosti ter pričevalnosti vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Gomilno grobišče se varuje kot nedeljivo celoto, ki jo varujemo nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti.
- Arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ*), ki predstavlja originalen kraj njihovega nastanka in deponiranja.

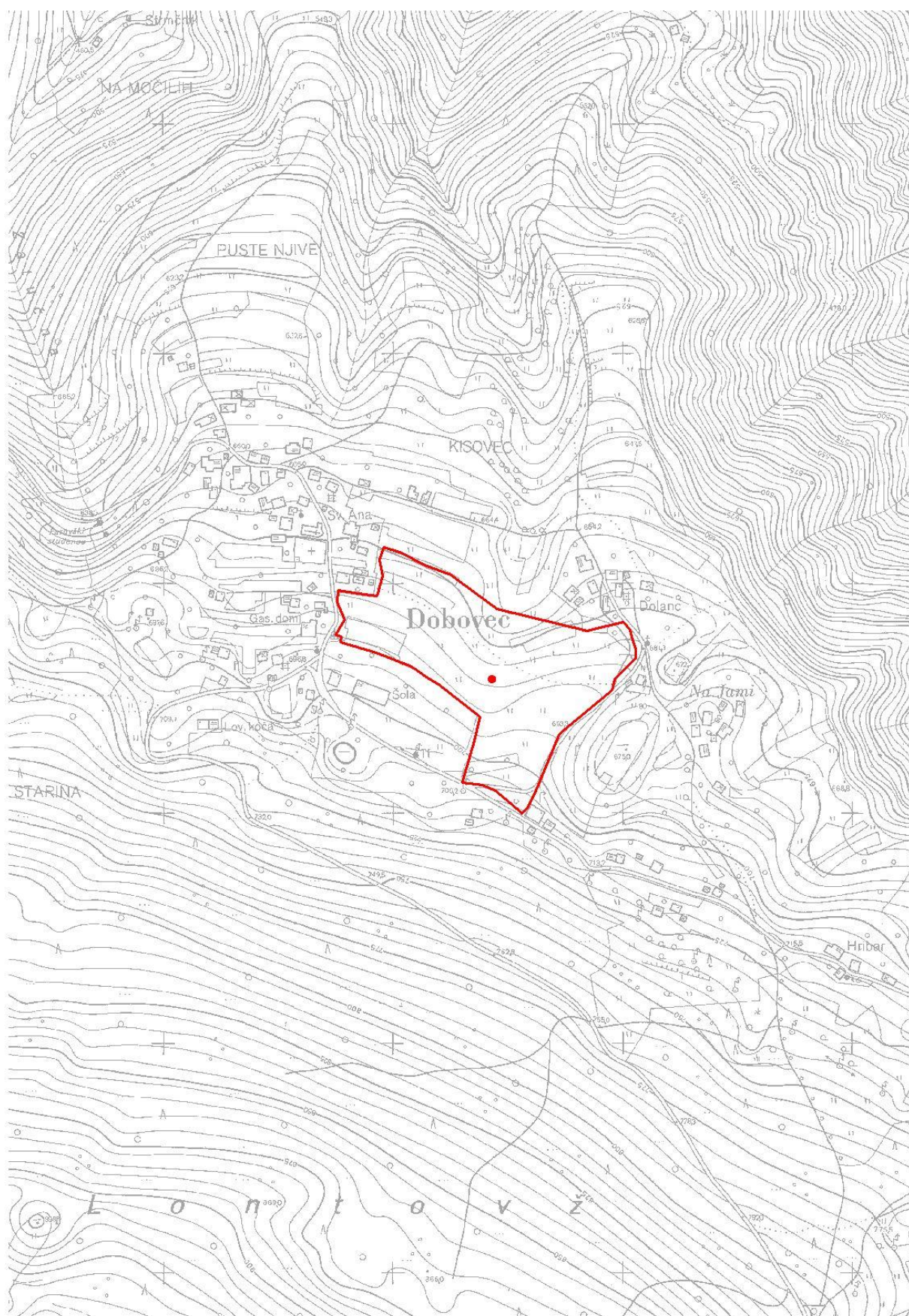
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

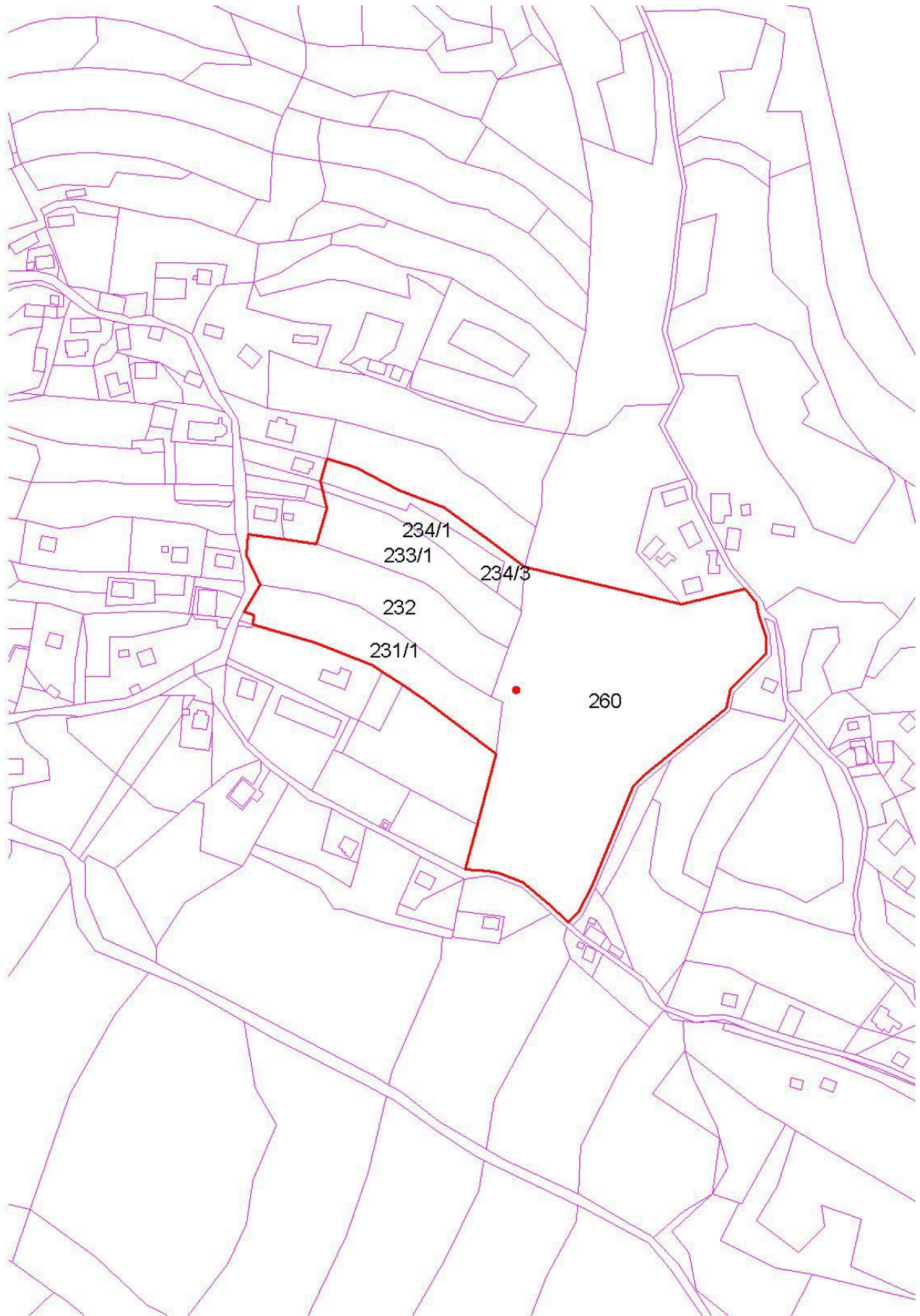
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za arheološka najdišča (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.2) ter naslednja posebna določila:

- Prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena.
- Prepovedano je izkopavanje panjev in skal.
- Uporaba kemičnih sredstev za gnojenje in zatiranje škodljivcev naj bo čim bolj omejena.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

2. Ključevica – Gradišče (EŠD 8409)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto D. Brišnik (2019)

Naselje
Ključevica

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

V območju arheološkega najdišča se nahaja tudi stavba št. 689.

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8409	925	Dobovec	
8409	926/1	Dobovec	
8409	926/2	Dobovec	
8409	932	Dobovec	
8409	933	Dobovec	
8409	934/1	Dobovec	
8409	944/6	Dobovec	

OPIS ENOTE

Na griču s podružnično cerkvijo Marijinega vnebovzvetja ležijo ostaline prazgodovinske utrjene višinske naselbine. Dobro so vidni sledovi nekdanjega terasiranja, drobne arheološke najdbe sicer niso znane. Pretekla izraba prostora s sakralnim objektom je le v manjši meri vplivala na ostaline naselbine, zato je arheološki potencial območja visok.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Spomenik ima zaradi svojih arheoloških, kulturnih in zgodovinskih lastnosti ter pričevalnosti vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Arheološko najdišče se varuje kot nedeljiva celota, ki jo varujemo nepozidano, v svoji izvornosti in neokrnjenosti.
- Arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ*), ki predstavlja originalen kraj njihovega nastanka in deponiranja.

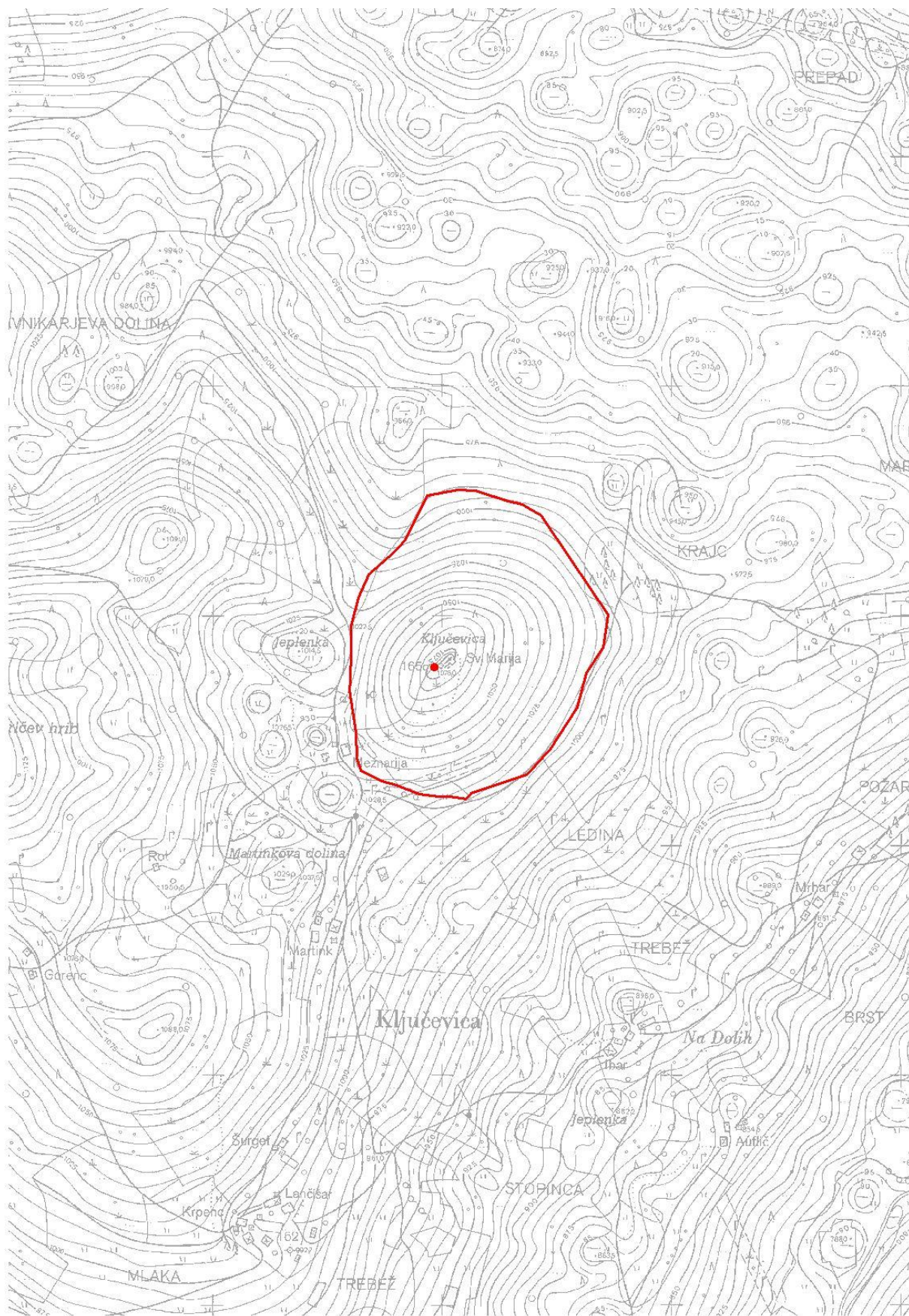
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

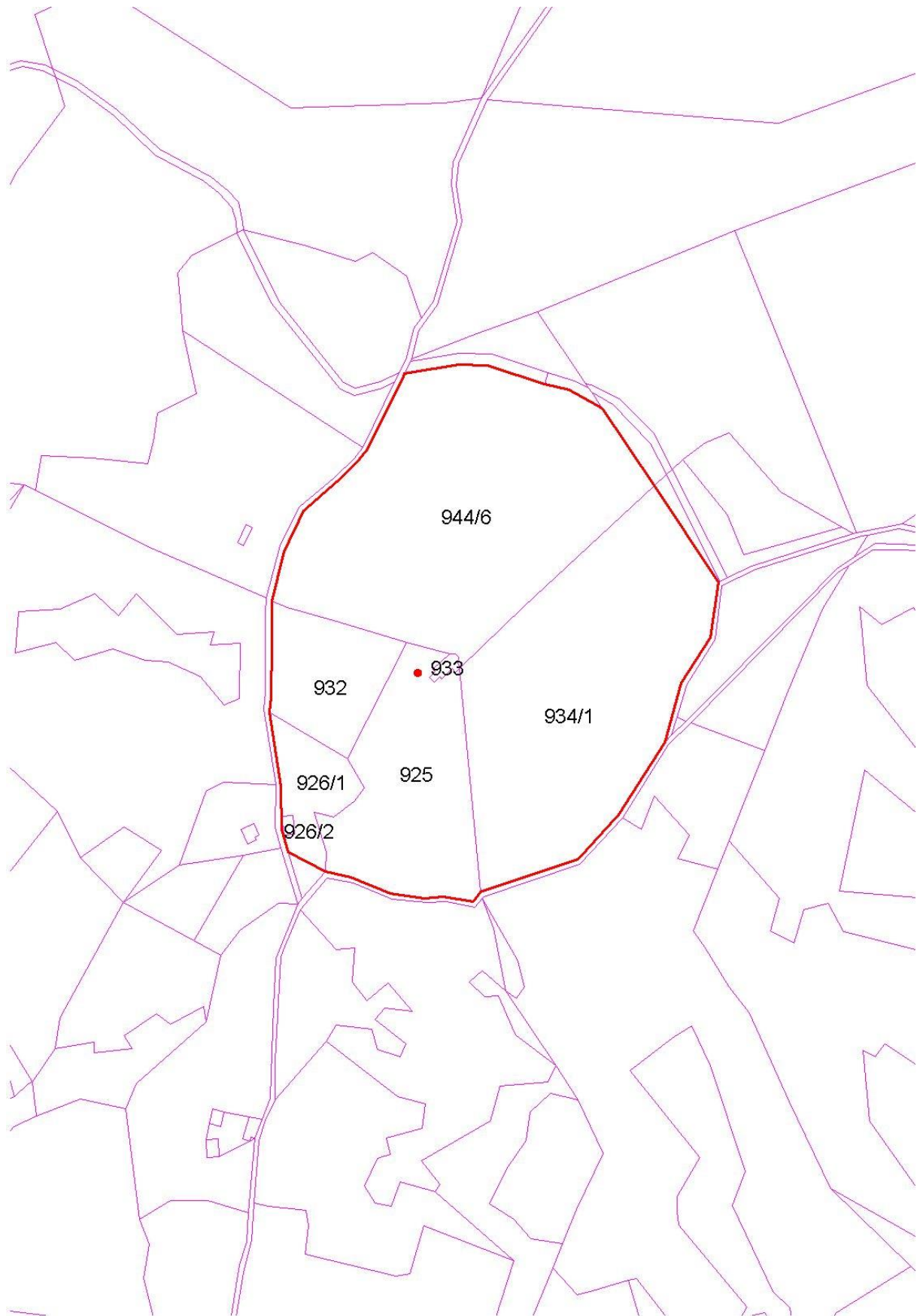
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za arheološka najdišča (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.2) ter naslednja posebna določila:

- Prepovedano je izkopavanja panjev in skal.
- Prepovedano je odstranjevanje zidov, kamnitih grobelj in suhozidnih struktur.
- Prepovedana je širitev obstoječih ali gradnja novih poti, gozdnih cest in vlak (razen za potrebe sanitarne sečnje).
- Prepovedana je vožnja z motornimi vozili (razen za potrebe gospodarjenja).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

3. Retje nad Trbovljami – Arheološko najdišče sv. Križ (EŠD 8411)

Naselje
Retje nad Trbovljami

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto D. Brišnik (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

V območju arheološkega najdišča se nahajajo tudi stavbe št. 4814, 4815 in 4818.

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
8411	1675/3	Trbovlje		8411	1734/4	Trbovlje	
8411	1676	Trbovlje		8411	1735/2	Trbovlje	
8411	1679/1	Trbovlje	J del	8411	1735/3	Trbovlje	
8411	1680/1	Trbovlje		8411	1735/4	Trbovlje	
8411	1680/2	Trbovlje	Z del	8411	1735/5	Trbovlje	
8411	1680/3	Trbovlje		8411	1736	Trbovlje	
8411	1730	Trbovlje		8411	1737/1	Trbovlje	
8411	1731	Trbovlje		8411	1737/3	Trbovlje	
8411	1733/9	Trbovlje	S in osr. del	8411	1738	Trbovlje	
8411	1734/1	Trbovlje	S in osr. del	8411	2073	Trbovlje	
8411	1734/2	Trbovlje		8411	2074	Trbovlje	
8411	1734/3	Trbovlje		8411	2075	Trbovlje	

OPIS ENOTE

V okolici podružnične cerkve sv. Križa leži manjše prazgodovinsko gomilno grobišče. Že v 19. stoletju je bil raziskan en grob, najdbe pripadajo starejši železni dobi. V cerkev je bil do zadnje obnove vzdignjen nagrobnik romanizirane keltske družine, zdaj hranjen v lapidariju Pokrajinskega muzeja Celje. V bližini je bila leta 1868 najdena tudi zakladna najdba 553

keltskih srebrnikov in zlatnikov. Območje spomenika obsega hkrati tudi potencialni keltsko-rimski poselitveni prostor severno od cerkve sv. Križa in pripadajoče plano grobišče.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Spomenik ima zaradi svojih arheoloških, kulturnih in zgodovinskih lastnosti ter pričevalnosti vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Arheološko najdišče se varuje kot nedeljiva celota, ki jo varujemo nepozidano, v svoji izvornosti in neokrnjenosti.
- Arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ*), ki predstavlja originalen kraj njihovega nastanka in deponiranja.

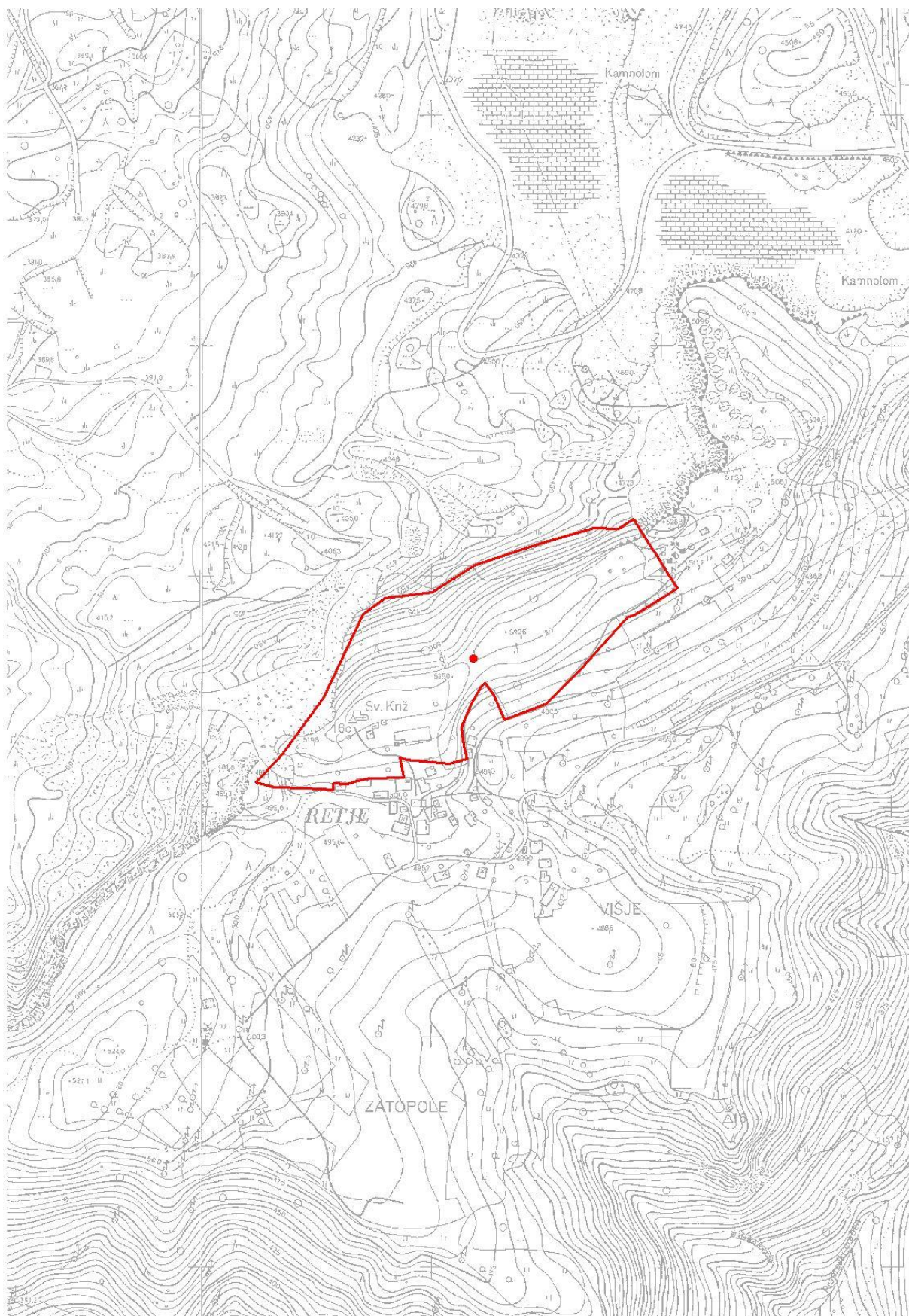
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

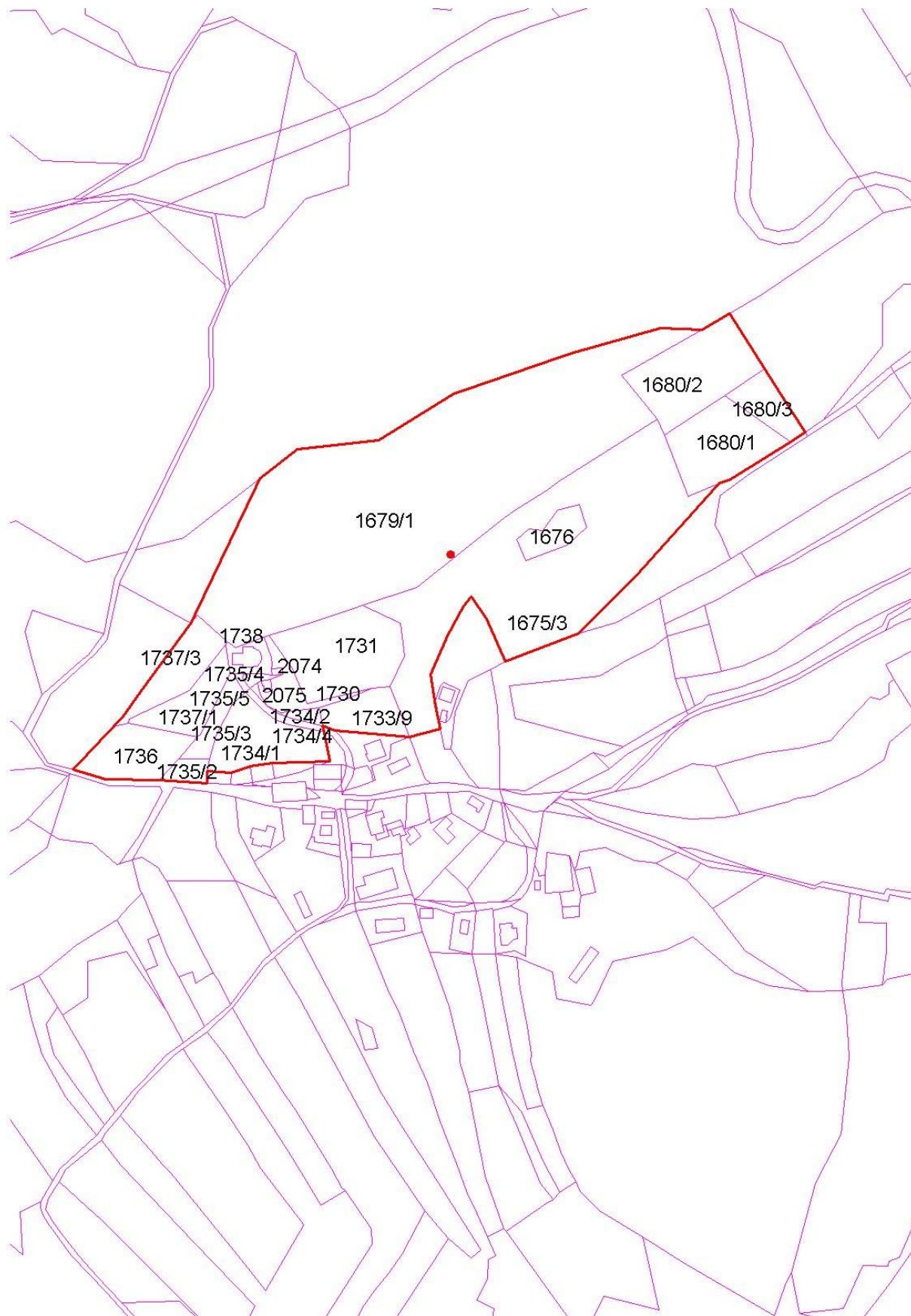
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za arheološka najdišča (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.2) ter naslednja posebna določila:

- Prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena.
- Prepovedano je izkopavanja panjev in skal.
- Uporaba kemičnih sredstev za gnojenje in zatiranje škodljivcev naj bo čim bolj omejena.
- Prepovedano je širjenje infrastrukturnih objektov in vodov, povezanih z njimi.
- Prepovedano je postavljati telekomunikacijske naprave, sončne elektrarne in druge vidne infrastrukturne objekte in reklamne panoje.
- Morebitno nadaljnje izkoriščanje in sanacija dnevnega kopa ne sme posegati v arheološko najdišče.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

4. Trbovlje – Arheološko najdišče Dunaj (EŠD 8413)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto D. Brišnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

V območju arheološkega najdišča se nahajata tudi stavbi št. 560 in 561.

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
8413	64	Trbovlje		8413	111/1	Trbovlje	
8413	84	Trbovlje		8413	111/2	Trbovlje	
8413	87/2	Trbovlje		8413	112	Trbovlje	
8413	107/2	Trbovlje		8413	121/1	Trbovlje	
8413	107/3	Trbovlje		8413	121/2	Trbovlje	
8413	107/5	Trbovlje		8413	121/3	Trbovlje	
8413	109/2	Trbovlje		8413	1798	Trbovlje	J del
8413	110	Trbovlje		8413	2278	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Na Keršičevem hribu, s starim ledinskim imenom Dunaj, zahodno od Trbovelj, ležijo ostaline utrjene višinske naselbine iz časa starejše železne dobe. Dobro so vidni sledovi teras in obrambnega okopa, na preteklo poselitev pa se navezuje tudi stari toponim Dunaj. Južno od naselbine, v bližini domačije Mlač, leži grobišče z desetimi gomilami, ki so nepoškodovane. Obe najdišči tvorita enoten naselbinsko - grobiščni sklop.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Spomenik ima zaradi svojih arheoloških, kulturnih in zgodovinskih lastnosti ter pričevalnosti vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Arheološko najdišče se varuje kot nedeljiva celota, ki jo varujemo nepozidano, v svoji izvornosti in neokrnjenosti.
- Arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ*), ki predstavlja originalen kraj njihovega nastanka in deponiranja.

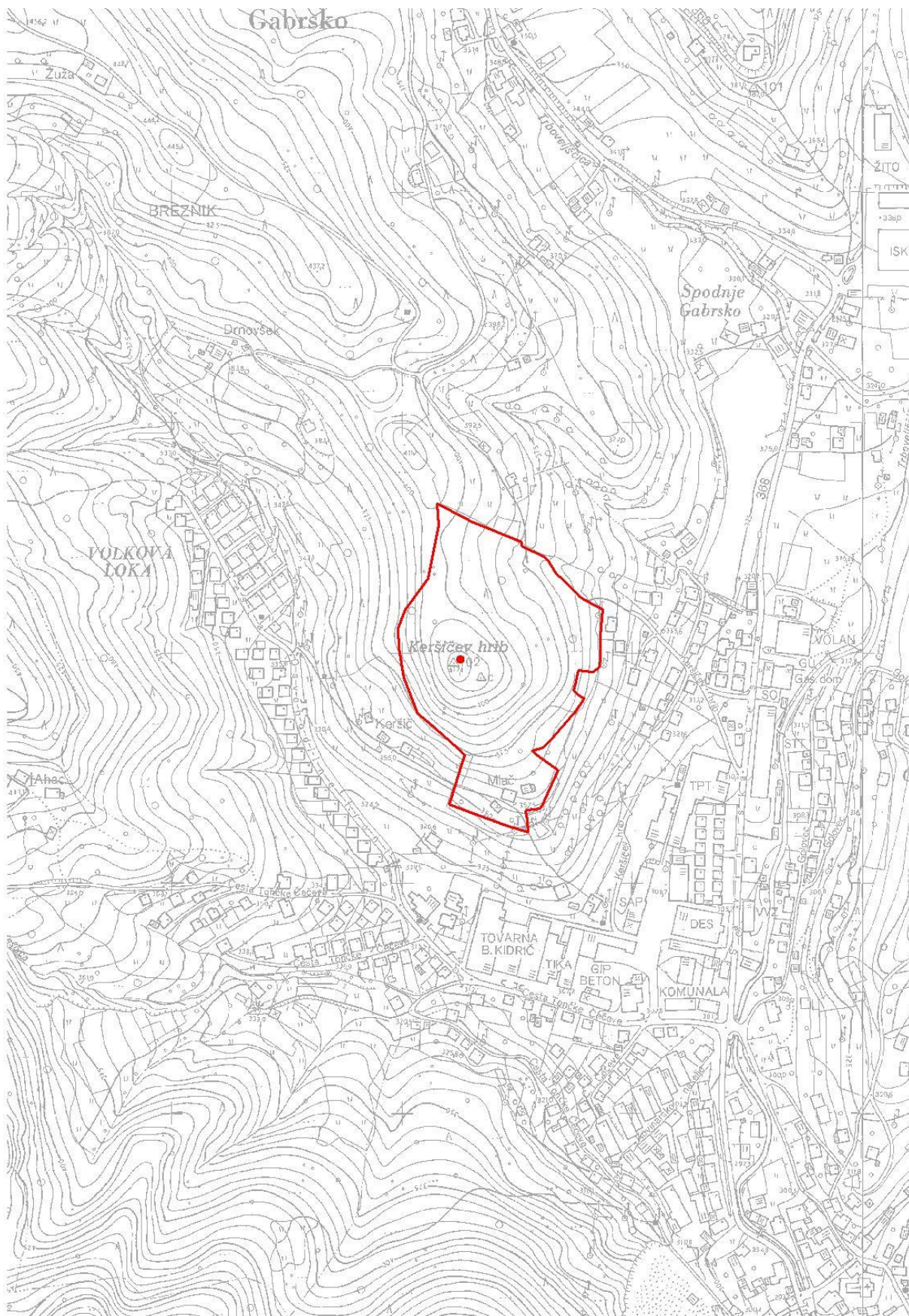
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

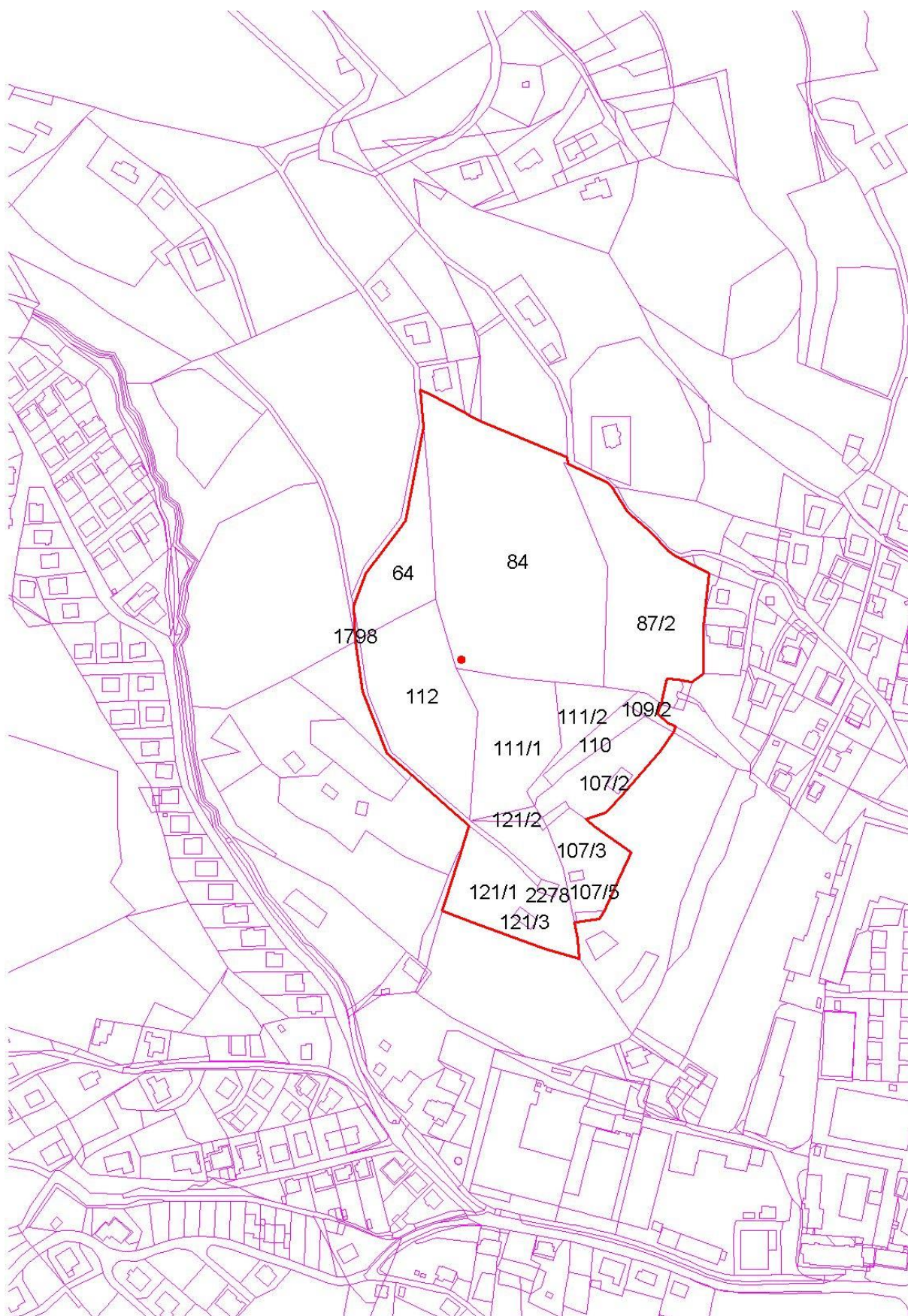
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za arheološka najdišča (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.2) ter naslednja posebna določila:

- Prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena.
- Prepovedana je širitev obstoječih ali gradnja novih poti, gozdnih cest in vlak (razen za potrebe sanitarne sečnje).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

5. Trbovlje – Utrjena višinska naselbina Klečka (EŠD 1345)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto: M. Ravnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Parcelne številke:

EŠD	parcels	k.o.	del
1345	34/1	Trbovlje	JZ del
1345	34/2	Trbovlje	Z del
1345	252/2	Trbovlje	SZ del
1345	574	Trbovlje	S del
1345	575	Trbovlje	S del
1345	576/1	Trbovlje	SV del
1345	645/1	Trbovlje	J del

OPIS ENOTE

Na planoti Klečka, zahodno od Trbovelj, ležijo ostaline utrjene višinske naselbine s slabo vidnimi sledovi naselbinskih teras. Najverjetneje gre za manjše poznorimsko pribežališče z grobiščem na naravno dobro zavarovani legi.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

Spomenik ima zaradi svojih arheoloških, kulturnih in zgodovinskih lastnosti ter pričevalnosti vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.

- Arheološko najdišče se varuje kot nedeljiva celota, ki jo varujemo nepozidano, v svoji izviranosti in neokrnjenosti.
- Arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ*), ki predstavlja originalen kraj njihovega nastanka in deponiranja.

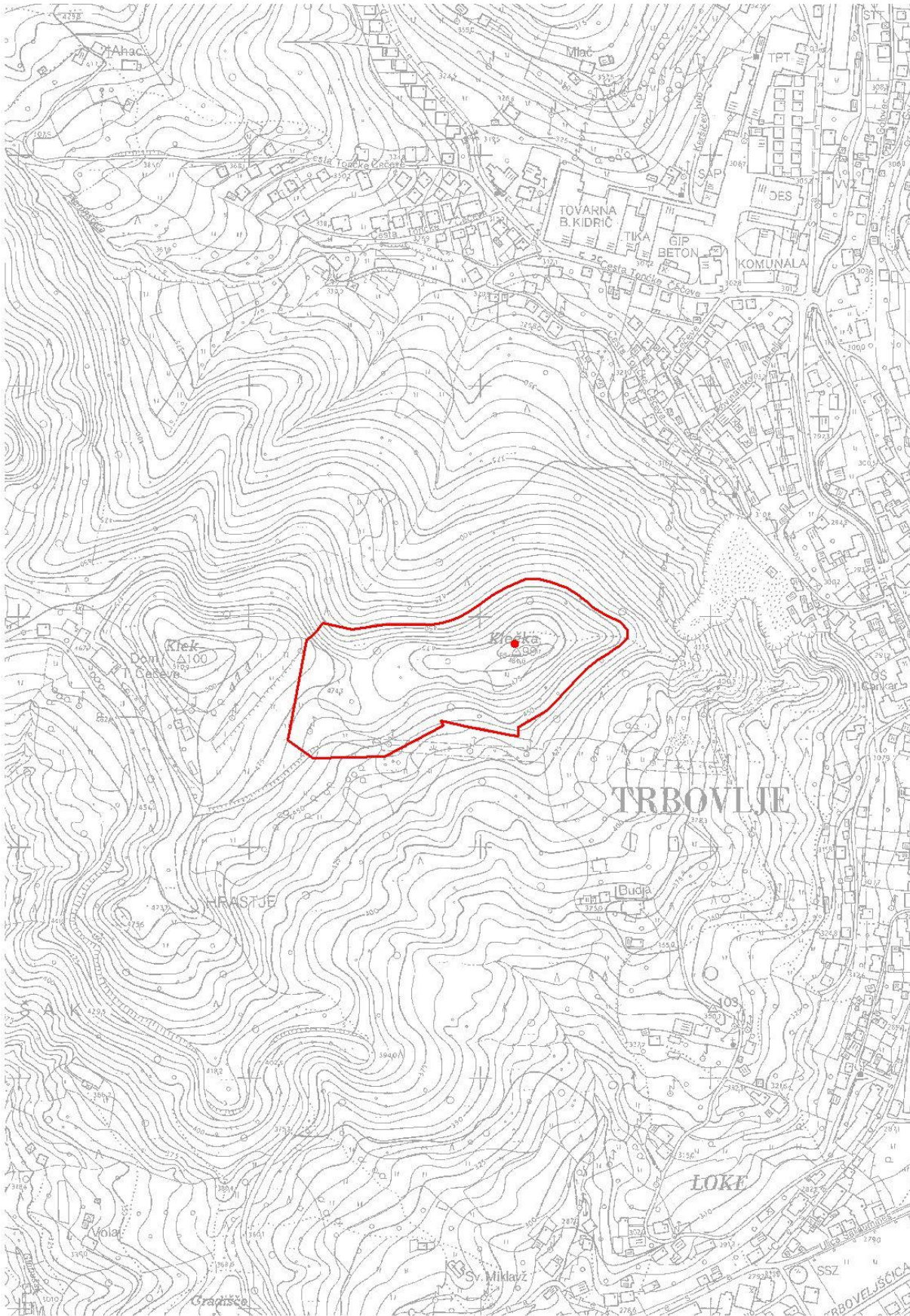
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

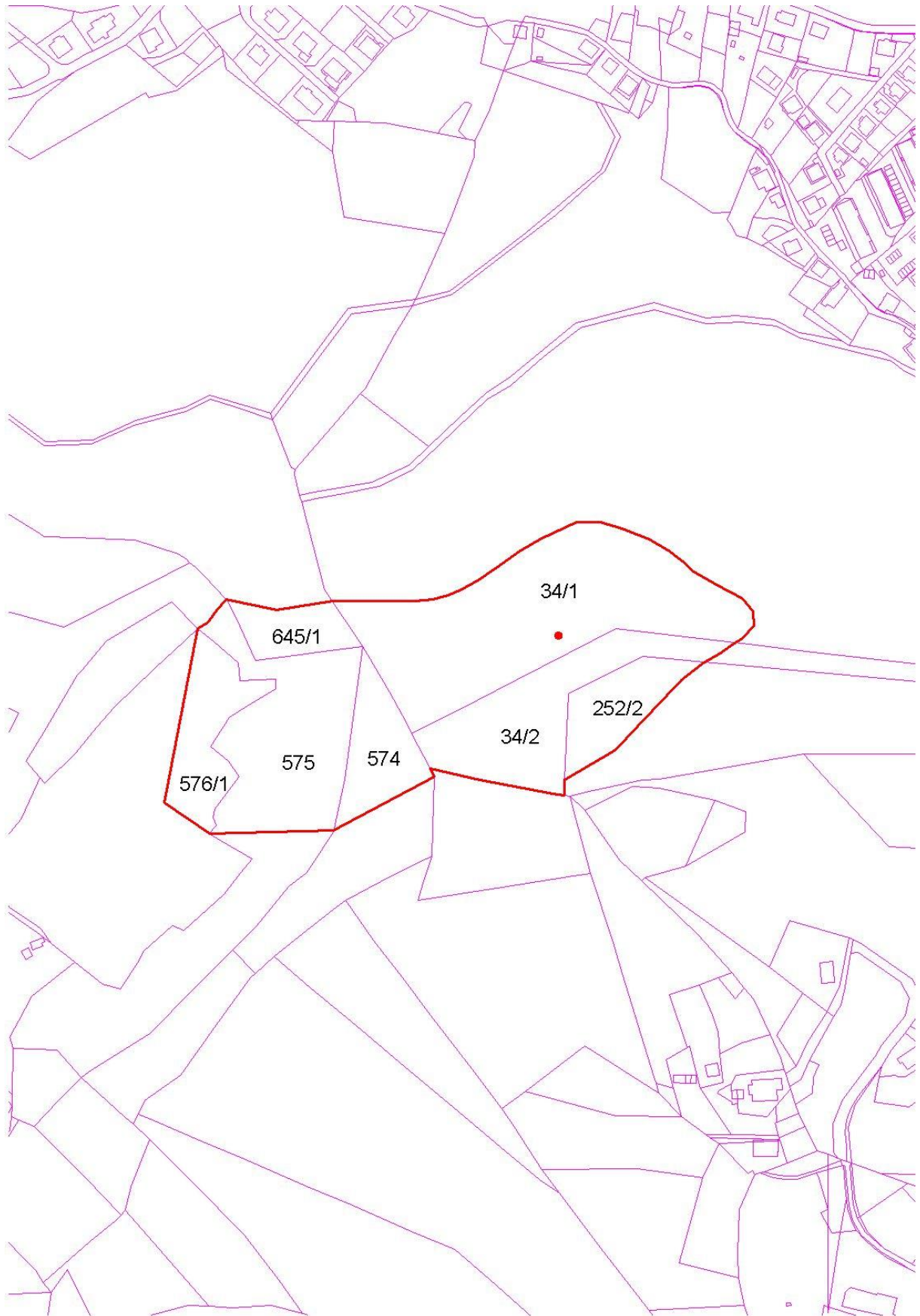
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za arheološka najdišča (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.2) ter naslednja posebna določila:

- Prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena.
- Prepovedana je širitev obstoječih ali gradnja novih poti, gozdnih cest in vlak (razen za potrebe sanitarne sečnje).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

Stavbe – sakralni objekti

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

6. Čebine – Cerkev sv. Križa (EŠD 2377)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2019)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 3

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2377	439	Čebine	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2377	403	Čebine	S del
2377	407/1	Čebine	
2377	410	Čebine	
2377	411	Čebine	
2377	414	Čebine	
2377	415	Čebine	
2377	416/1	Čebine	
2377	416/2	Čebine	
2377	417	Čebine	
2377	418	Čebine	
EŠD	parcela	k.o.	del
2377	419	Čebine	
2377	420	Čebine	
2377	421/1	Čebine	
2377	421/2	Čebine	
2377	422/1	Čebine	
2377	427	Čebine	
2377	428	Čebine	
2377	429/1	Čebine	
2377	429/2	Čebine	
2377	430	Čebine	

2377	431	Čebine		2377	448/2	Čebine	
2377	432	Čebine	J del	2377	448/3	Čebine	
2377	434/1	Čebine		2377	448/4	Čebine	
2377	434/2	Čebine		2377	448/5	Čebine	
2377	435/1	Čebine		2377	450/1	Čebine	
2377	435/2	Čebine		2377	450/2	Čebine	
2377	436	Čebine		2377	450/3	Čebine	
2377	437/1	Čebine		2377	450/4	Čebine	
2377	437/2	Čebine		2377	450/5	Čebine	
2377	438/1	Čebine		2377	450/6	Čebine	
2377	438/2	Čebine		2377	451/1	Čebine	
2377	440/1	Čebine		2377	451/2	Čebine	
2377	440/2	Čebine		2377	451/3	Čebine	
2377	440/3	Čebine		2377	452/1	Čebine	
2377	440/4	Čebine		2377	452/2	Čebine	
2377	441	Čebine		2377	453/1	Čebine	
2377	442/1	Čebine		2377	453/2	Čebine	
2377	443	Čebine		2377	494	Čebine	
2377	445	Čebine		2377	497/5	Čebine	
2377	447/1	Čebine		2377	1473	Čebine	del ceste
2377	447/2	Čebine		2377	1474/4	Čebine	
2377	448/1	Čebine		2377	1474/5	Čebine	

OPIS ENOTE

Skoraj pravilno orientirana cerkev z lipo stoji na Zgornjih Čebinah, na izpostavljeni vzpetini nad razcepom cest, ki vodijo proti Barličevi domačiji in Sveti Planini.

Cerkev sestavljajo pravokotna ladja, nekoliko ožji petosminsko zaključen prezbiterij in masiven zvonik z zakristijo v pritličju, krit z rdeče barvano pločevino čebulaste oblike z lanterno. Stene ladje in prezbiterija odpirajo pravokotna polkrožno sklenjena okna, pročelje pa poleg pravokotnega portala členijo še tri okrogle odprtine nad njim. Dvokapna streha je krita s pločevinasto kritino.

Notranjščino obteka profiliran venčni zidec, pokriva pa banjasti obok s parom lunetnih sosvodnic nad oknom. Prezbitarij je križno obokan s plitkima diagonalnima oprogama s sosvodnicami. Zvonica, ki služi kot zakristija, je prav tako križno obokana, vanjo pa ustopamo skozi kamnit portal iz prezbiterija. Veliki oltar je baročno delo, stranski pa je neogotski. Stavba je v svoji zasnovi še srednjeveška, svojo sedanjo podobo je dobila v 18. stoletju.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno razloženega naselja in določa njegovo prepoznavnost.
- Objekt je v osnovi srednjeveški, sedanjo podobo je dobil v obdobju baroka.

- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.
- Sakralni objekt kot tipičen primer raščene arhitekture predstavlja slogovni razvoj stavbarstva skozi stoletja. Kot tak lahko služi za vir raziskovanja in ima velik znanstveni potencial.
- Oltarja sta kvalitetni deli. Glavni oltar s Križanim je primer oltarja iz obdobja baroka, medtem ko je stanski oltar sv. Barbare neogotski, prinesen v cerkev med 1. svetovno vojno iz čakalnice za rudarje iz Trboveljskega rudnika.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru, vključno z lipo.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno razloženega naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Fasadna členitev zunanjščine objekta.
- Strešna kritina zvonika.
- Baročni oltar s Križanim.
- Stranski neogotski oltar sv. Barbare.
- Zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

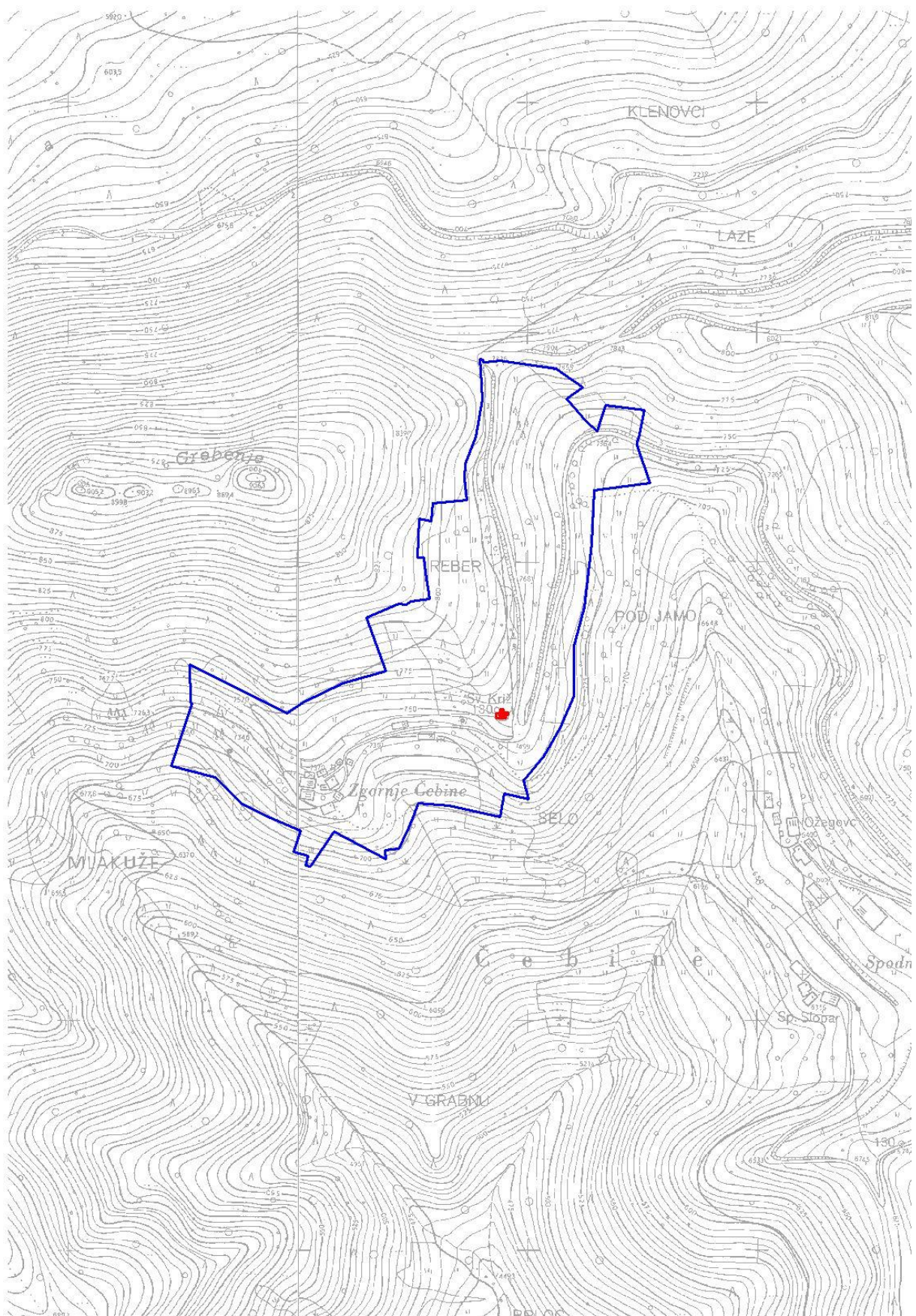
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

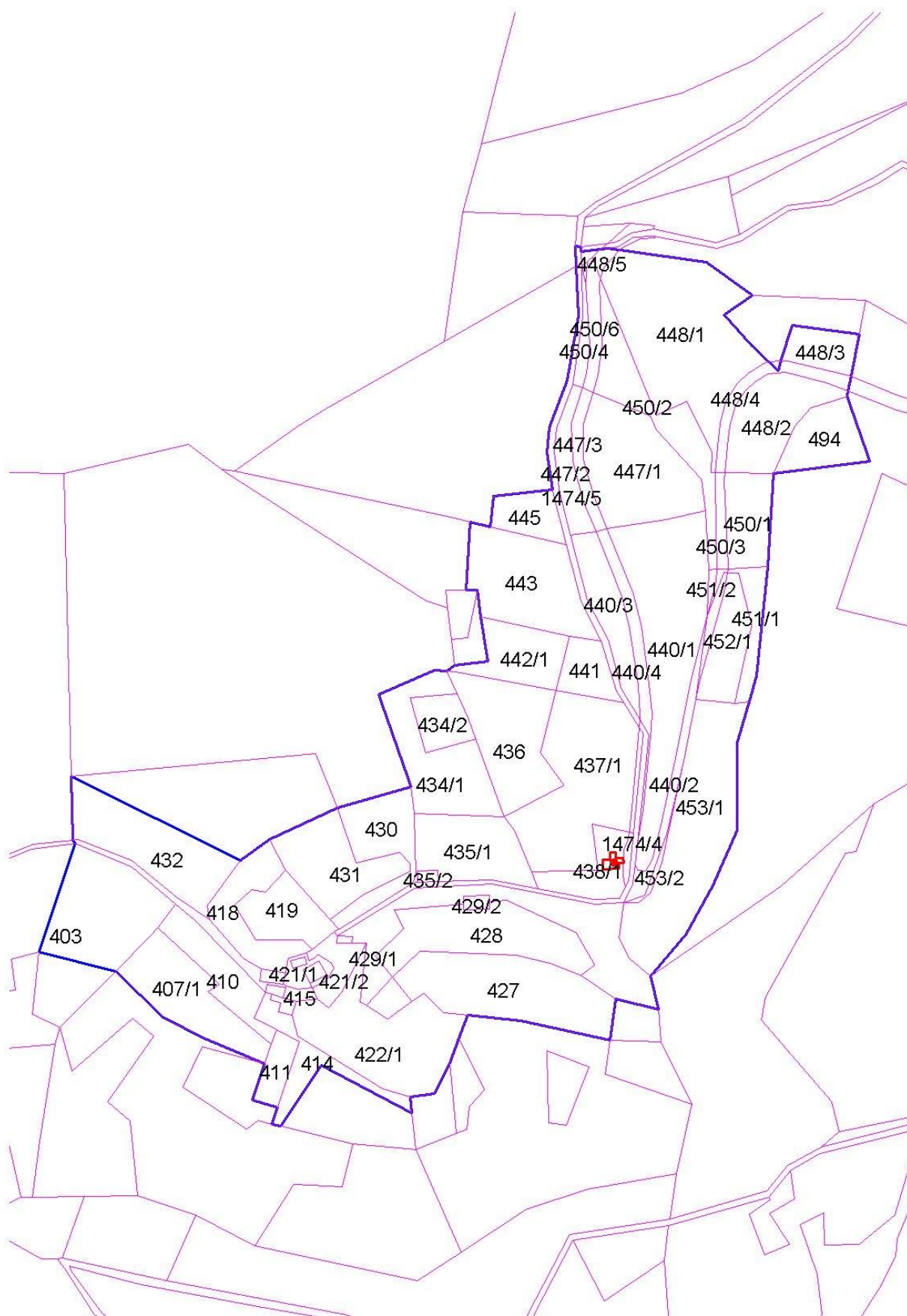
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

7. Čeče – Cerkev sv. Katarine (EŠD 3456)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2019)

Naselje
Čeče

Katastrska občina
Čeče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 238

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	Del
3456	54/16	Čeče	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del				
3456	29/2	Čeče		3456	35/5	Čeče	
3456	29/4	Čeče		3456	38/2	Čeče	
3456	29/5	Čeče		3456	39/6	Čeče	V del
3456	29/6	Čeče		3456	43/2	Čeče	
3456	29/14	Čeče		3456	43/4	Čeče	
3456	29/15	Čeče		3456	43/5	Čeče	
3456	29/16	Čeče		3456	43/6	Čeče	
3456	31/6	Čeče		3456	43/7	Čeče	
3456	31/13	Čeče		3456	43/8	Čeče	
3456	35/3	Čeče		3456	43/9	Čeče	
3456	35/4	Čeče		3456	43/10	Čeče	
				3456	43/16	Čeče	

3456	43/21	Čeče	
3456	43/22	Čeče	
3456	43/23	Čeče	
3456	43/24	Čeče	
3456	44/1	Čeče	
3456	44/3	Čeče	S del
3456	47/4	Čeče	
3456	52	Čeče	
3456	53/1	Čeče	
3456	53/2	Čeče	
3456	53/3	Čeče	
3456	54/2	Čeče	
3456	54/5	Čeče	
3456	54/6	Čeče	
3456	54/9	Čeče	
3456	54/10	Čeče	
3456	54/11	Čeče	
3456	54/12	Čeče	
3456	54/13	Čeče	

3456	54/14	Čeče	
3456	54/15	Čeče	
3456	54/17	Čeče	
3456	55/1	Čeče	
3456	55/4	Čeče	
3456	55/5	Čeče	
3456	56/1	Čeče	
3456	56/5	Čeče	
3456	56/7	Čeče	
3456	56/8	Čeče	
3456	56/9	Čeče	
3456	56/10	Čeče	
3456	58/1	Čeče	
3456	58/2	Čeče	
3456	58/3	Čeče	
3456	58/4	Čeče	
3456	58/5	Čeče	
3456	1032/9	Čeče	
3456	1032/10	Čeče	del ceste

OPIS ENOTE

Nekoliko proti severovzhodu orientirana cerkev stoji sredi spodnjega dela naselja Čeče.

Cerkev sestavljajo ladja, nekoliko ožji petosminsko zaključen prezbiterij in zvonik s piramidasto zaključeno bakreno strešico. Enotna dvokapna streha, krita z opečnim bobrovcem, pokriva ladjo in prezbiterij. Zahodno fasado odpira preprost, pravokoten kamnit portal s pločevinasto strešico, nad katerim se odpirajo tri polkrožno zaključene niše in lunetno okno nad njimi. Niše je leta 1993 poslikal Lojze Čemažar. V srednji je upodobljena sv. Katrina Aleksandrijska, v levi sv. Florjan in v desni sv. Rok. Nad lunetnim oknom je v mozaiku izdelan nadškofovski križ z napisom IHS, ki ga obdajajo tri osmerokrake zvezde. Desno od portala je vzidan rimski nagrobnik z napisom in upodobitvijo treh doprsij. Nad njim je vzidan del poznogotskega okna s krogovičjem. Notranjščino cerkve členijo pilastri, ki nosijo profiliran venčni zidec nad katerim se dviga banjasti obok s sosvodnicami. Pevski kor nosita toskanska stebra, podkorje pa je križno obokano.

Oltarna oprema je baročna. Veliki nadstropni zlati oltar sv. Katarine izvira iz začetka 18. stoletja, obnovljen je bil v letih 1844 in 1890. Lesena stranska oltarja posvečena sv. Roku in sv. Florjanu, ki stojita v vogalih ob slavoločni steni, sta pripisana konjiškemu kiparju Janezu Pogačniku iz let 1720-1730. Obnovljena sta bila v letih 1990-1991. Prižnica naj bi bila sočasna s stranskima oltarjema, a je danes odstranjena. Sv. Luka, sv. Marko in Dobri pastir z vrha baldahina so pritrjeni na severno steno prezbiterija. Orgle so delo celjskega orglarskega mojstra Janeza Frančiška iz let 1737-1738, prinesene pa so iz cerkve v Ostenku. Obnovljene so bile leta 1997. Novo sprednjo predelo s sv. Cecilijo je naslikal Jože Čemažar, prvotno sliko so spravili za veliki oltar. Glineni reliefi križevega pota so delo Franceta Goršeta iz leta 1972 in so bili prineseni iz cerkve sv. Martina v Trbovljah.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- V osnovi gotška cerkev predstavlja dober primer podeželske baročne stavbe 17. stoletja s kasnejšimi predelavami.
- Leta 1944 so se vanjo zatekli Nemci in v bojih s partizani je cerkev pogorela, zato je pomemben tudi zgodovinski moment. Uničeni so bili ostrežje, orgle, zvon in zvonik, ki je bil porušen do polovice.
- Po vojni so se pričela obnovitvena dela, celoviteje pod vodstvom arhitekta Janeza Bizjaka v letih 1984-1993.
- Kvalitetna baročna oprema (veliki glavni oltar in oba stranska so iz začetka 18. stoletja) predstavlja kvaliteten primer baročne podobarske tradicije. Sočasna naj bi bila še prižnica, katere trije kipi so postavljeni na severno steno prezbiterija.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost in stavbna substanca s posameznimi detajli.
- Fasadna členitev zunanjsčine objekta.
- Strešna kritina zvonika in ladje.
- Baročna oltarna oprema iz začetka 18. stoletja.
- Baročne orgle iz let 1737-1738 izvirajo iz cerkve v Ostenku, obnovljene leta 1997.
- Prvotna sprednja predela orgel s sv. Cecilijo in muzicirajočimi angeli (spravljena za velikim oltarjem).
- Križev pot Franceta Goršeta iz leta 1972.
- Zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

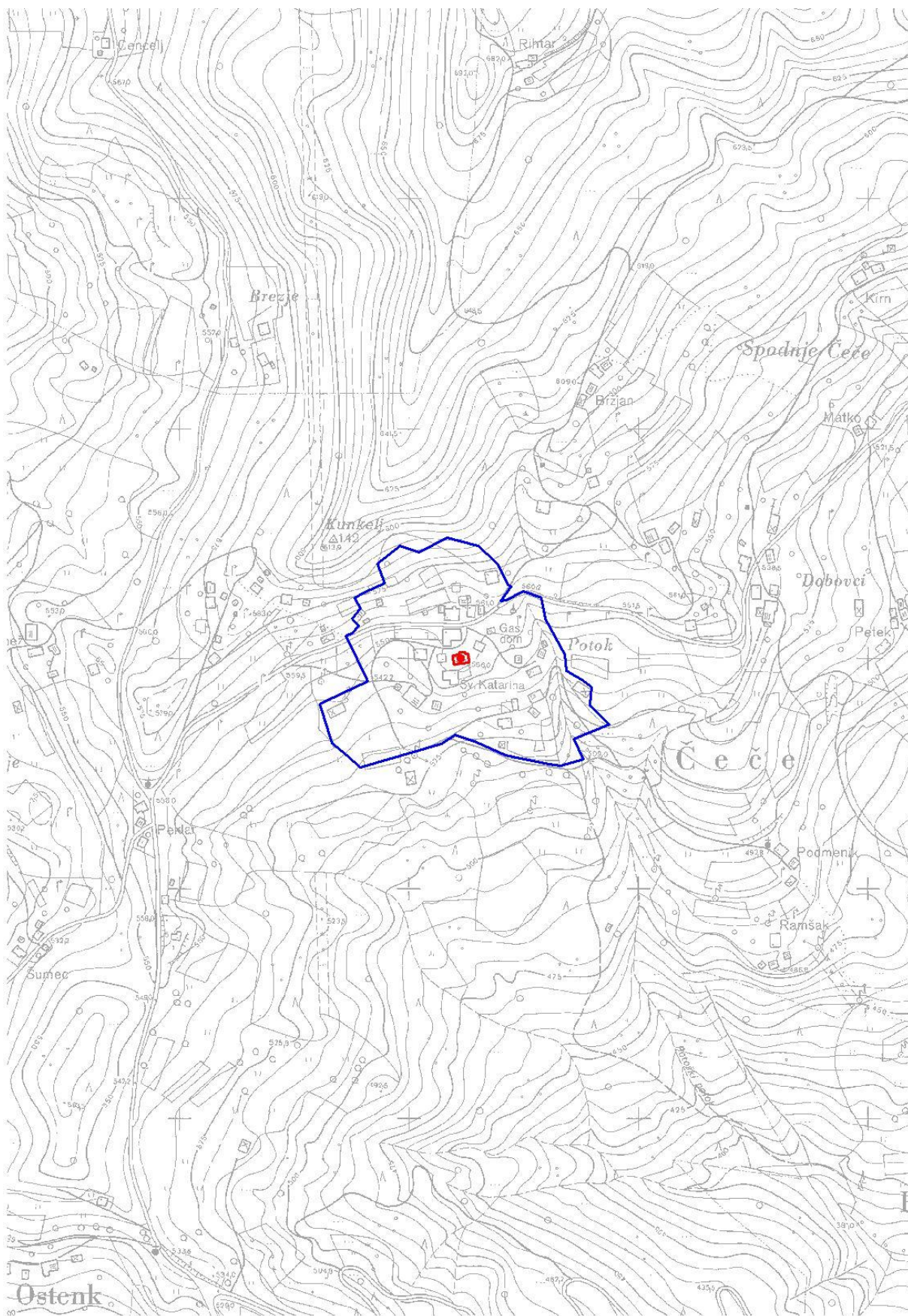
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

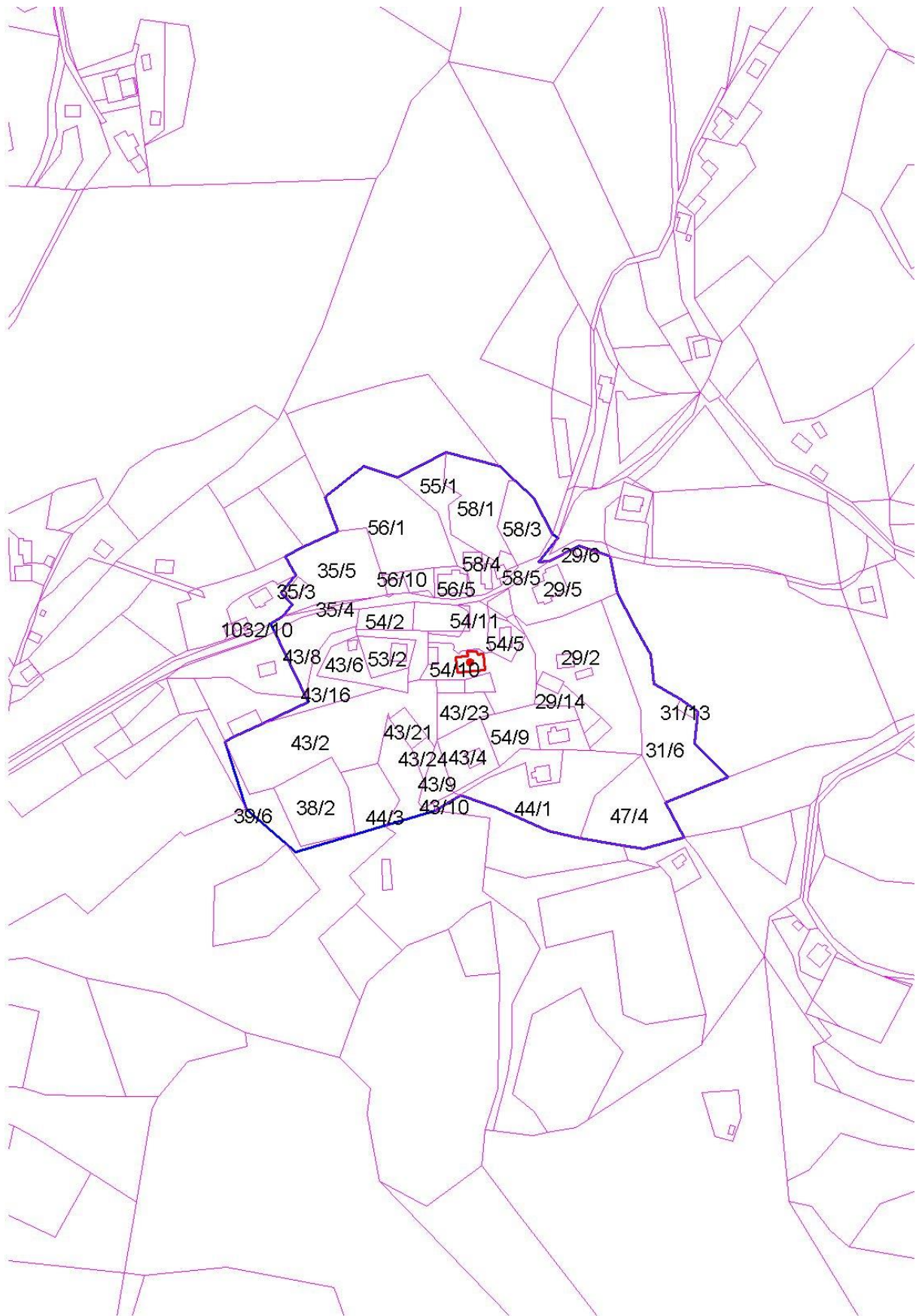
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

8. Dobovec – Cerkev sv. Ane (EŠD 1750)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Dobovec

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 308

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1750	206	Dobovec	

OPIS ENOTE

Pravilno orientirana enoladijska cerkev z zahodnim zvonikom, na vzhodu dozidanim prezbiterijem in z zakristijo na severu, stoji sredi naselja, na severnem pobočju Kuma. S severa vodijo do dvorišča pred cerkvijo stopnice, sredi njih je na desni kapelica sv. Janeza Evangelista. Nasproti cerkve stoji župnišče, južno od cerkve pa se na dvignjeni terasi razprostira obzidano pokopališče.

Osrednja os vhodne fasade poudarja rahlo izstopajoča masa zvonika, ki jo odpira polkrožno zaključena vhodna odprtina s školjkasto luneto, obstopata pa pravokotna pilastra. Nad portalom se odpira okroglo okno. Zvonik, ki se nadaljuje nad streho, ima v zahodni steni rozetno okno, na vsaki strani pa še polkrožne odprtine s profiliranimi obrobami, zaprte z naoknicami. Nad njimi so okrogli profilirani okvirji, ostanki nekdanjih številčnic ur. Zvonik zaključujejo trikotna čela in pokriva pločevinasta piramidasta strešica. Celotno fasado prekriva rustična horizontalna členitev in polkrožno zaključene obrobe okenskih odprtin. Na južni in severni fasadi sta po dve okenski odprtini zazidani v manjše, tudi lunetne odprtine. Ladjo in prezbiterij pokrivata dvokapni, na vzhodu šotorasto sklenjeni opečni strehi, zakristijo pultasta streha, streha vhodne lope pa se prilagaja kotni poziciji in je prav tako opečna.

Plitva vhodna pola je obokana z nizko češko kapo, na severni strani je z oprogno ločena banjasto obokana niša, na južni strani vodijo na pevski kor polkrožno zavite stopnice.

Prostor pevskega kora je obokan z banjo. Preostali del ladje členijo pravokotni pilastri, iz njih pa rastejo polkrožni loki in oproge, ki zamejujejo dve traveji obokani s češkima kapama. Prezbitერიj je obokan s prečno češko kapo, apsidalni zaključek pa s polkupolo. Zakristija je obokana s češko kapo.

Vsa klasicistična oltarna oprema je kvalitetna in izvira iz sredine 19. stoletja. Dopolnjujejo jo še prižnica, misijonski križ, križev pot, krstilnik s figuralno skupino Krsta v Jordanu, lestenci iz brušenega stekla, orgle, tri bandere ter lesene klopi, ki so verjetno del prvotne opreme.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Na tem mestu se cerkev prvič omenja že leta 1548 kot majhna gotska podružnica, ki je bila kasneje barokizirana. Današnja cerkev je bila zgrajena med leti 1843-1845, ko jo je posvetil škof Anton Alojzij Wolf.
- Kvalitetna sočasna klasicistična oprema notranjščine, ki v celoti izvira iz srede 19. stoletja.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

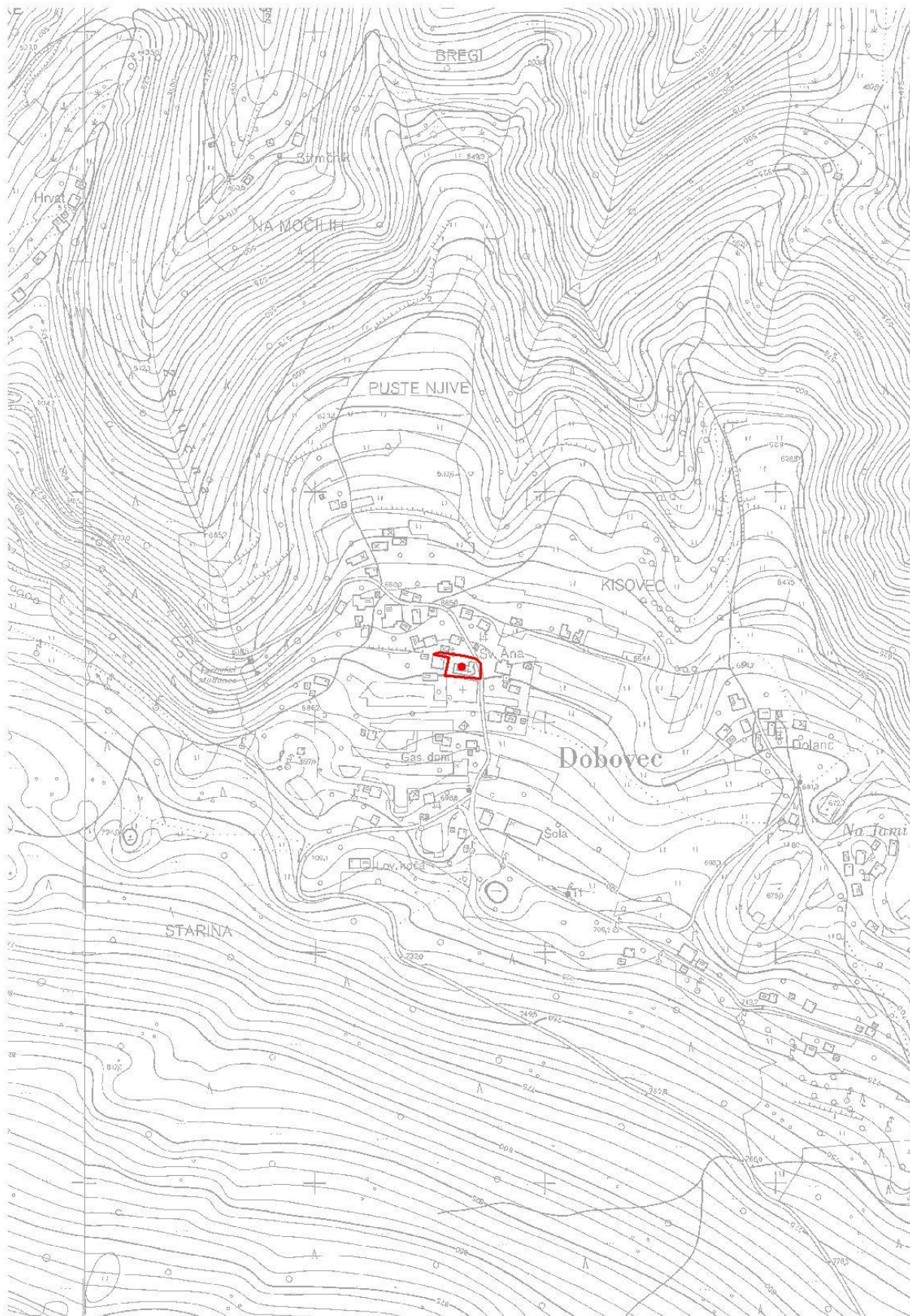
- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost in stavbna substanca s posameznimi detajli.
- Fasadna členitev zunanjščine objekta.
- Strešna kritina zvonika, ladje, prezbiterijske in zakristije.
- Klasicistična oltarna oprema iz srede 19. stoletja. Veliki oltar sv. Ane (1846), levi stranski oltar Marijinega oznanjenja in desni stranski oltar sv. Jožefa (1847).
- Lesena marmorirana prižnica iz leta 1859 s stopnicami v zakristijo.
- Križev pot iz leta 1860, delo Jurija Tavčarja, izdelano po predlogah Josepha von Füricha.
- Misijonski križ.
- Kamnit krstni kamen čašaste oblike na trebušastem stebriču s kockastim podstavkom.
- Na steni nad krstilnikom je na polički z vegetabilno oblikovano konzolo postavljena kiparska skupina Krst v Jordanu.
- Marmorirana orgelska omara.
- Tri bander: velika, z upodobitvijo sv. Ane, ki uči Marijo brati, zgoraj napis sv. Ana. Na drugi strani je upodobitev Kristusovega vstajenja z motivom treh Marij ob grobu v ozadju, zgoraj napis Aleluja. Manjši sta delo istega avtorja. Ena z upodobitvijo sv. Barbare na eni in sv. Ane na drugi strani. Druga z upodobitvijo sv. Jožefa na eni in Marije z otrokom na drugi strani.
- Zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

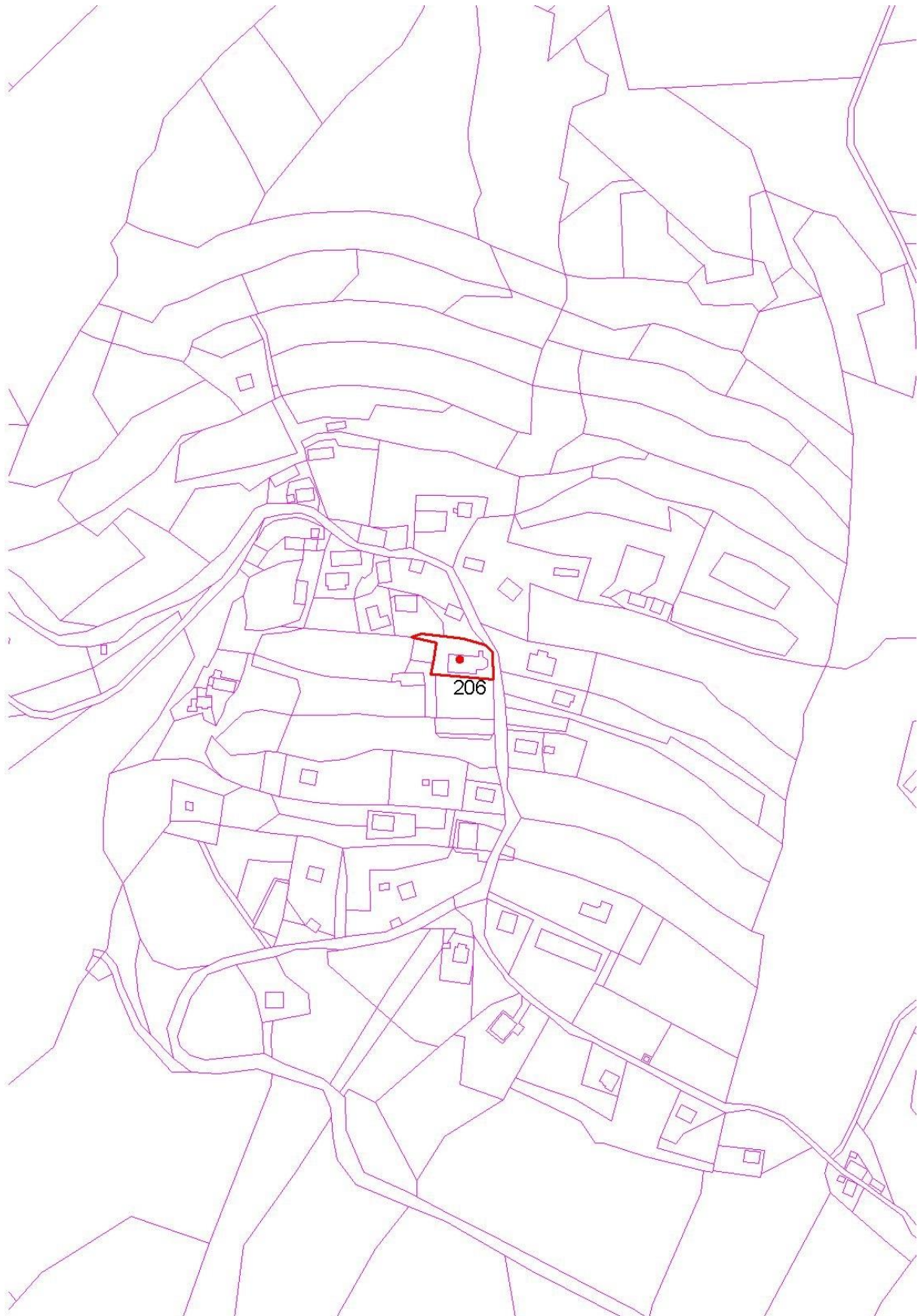
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

9. Ključevica – Cerkev Marijinega vnebovzetja (EŠD 1752)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto M. Ravnik (2019)

Naselje
Dobovec

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 689

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1752	933	Dobovec	

*** Cerkev nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj območja kulturnega spomenika Ključevica - Gradišče (EŠD 8409).**

OPIS ENOTE

Nepravilno orientirana, proti severovzhodu obrnjena cerkev, stoji na griču nad naseljem Ključevica.

Sestavlja jo pravokotna ladja pred katero je pozidan dvonadstropen zvonik, zaključuje pa jo nekoliko ožji tristrano zaključen prezbiterij. Ob stiku ladje in prezbiterija je prizidana zakristija pravokotnega tlorisa. Masa zvonika prehaja iz kvadratnega tlorisa v oktagon s čebulasto streho, krito z lesenimi skodli. Jugoahodno steno odpira preprost pravokoten portal nad katerim je lesen konzolni nadstrešek, krito s pločevinasto streho. Zvonik pod vrhom odpirajo odprtine s kamnitimi okvirji v obliki bifor s kasneje odstranjenimi stebriči. Bočne stene ladje in prezbiterija predira po eno kvadratno okno. Ladja s prezbiterijem je krita s pločevinasto dvokapnico, zakristija pa s pločevinasto trikapnico.

Nizko in ozko zvonico pokriva banja s sosvodnicama. Podkorje s tremi prehodi se odpira v ladjo z banjastim obokom. Na leseno pevsko emporo vodijo stopnice desno od vhoda. Ladja se odpira v prezbiterij z banjastim obokom, ki je nad oltarnim zaključkom konhasto zaobljen, nad bočnima oknoma pa se vanj zarisujeta sosvodnici. Na južni steni se dostopa do zakristije z ravnim stropom.

Oltarna oprema je sočasna, izdelana v drugi polovici 19. stoletja. Veliki klasicistični oltar je iz leta 1849, prenovljen leta 1899, z datacijami na hrbtni strani. V tronu je slika Marijinega vnebovzetja. K južni in severni steni prislonjena stranska oltarja sta oblikovno enaka. Oltar ob južni steni ima v tronu kip sv. Alojzija Gonzage. Oltar ob severni steni pa kip sv. Antona Padovanskega. Leseno prižnico pravokotne oblike členijo volutasti vogalni pilastri, prednjo stranico krasi relief Mojzesa s tablama postave. Streho poleg Križanega z Marijo in Janezom Evangelistom krasita puta. Na slavoločni steni ob prižnici visi procesijsko razpelo, v cerkvi so še tri bandere.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno širšega, večinoma gozdnatega območja.
- V osnovi srednjeveški objekt je bil večkrat prezidan in močno predelan v 19. stoletju.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem velik potencial za poznavanje zgodovinskih gradbenih materialov in njihove uporabe.
- Sakralni objekt kot tipičen primer raščene arhitekture predstavlja slogovni razvoj stavbarstva skozi stoletja. Kot tak lahko služi za vir raziskovanja in ima velik znanstveni potencial.
- Sočasna oltarna oprema iz druge polovice 19. stoletja je kvalitetna.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

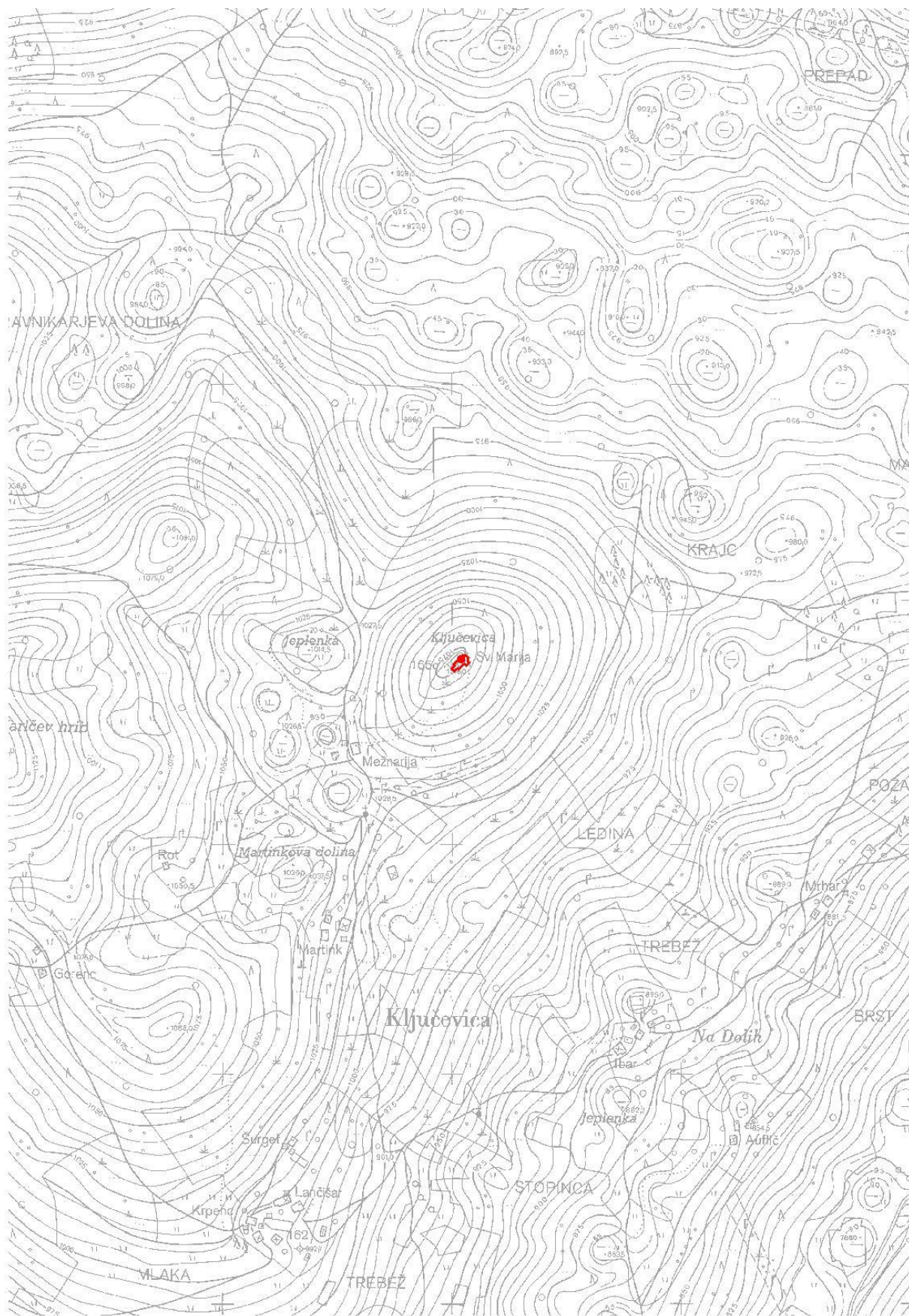
- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno širšega območja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko ter nakloni strešin s kritino.
- Klasicistični leseni stebri oltar s sliko Marijinega vnebovzetja v tronu in kipi Brezmadežne ter sv. Boštjana in sv. Roka na obhodnih lokih, izdelan leta 1849, obnovljen leta 1899.
- Južni stranski oltar s kipom sv. Alojzija Gonzage v tronu, s kipoma sv. Janeza in Pavla ob straneh ter tondo s sv. Katarine Aleksandrijske v atiki
- Severni stranski oltar s kipom sv. Antona Padovanskega v tronu, s kipoma sv. Janeza Krstnika in sv. Janeza Evangelista ob straneh ter tondo s sv. Jožefom z Jezusom v atiki.
- Lesena prižnica.
- Tri bandere, od katerih manjši izvirata iz konca 18. stoletja. Upodobljena je pretežno marijanska motivika.

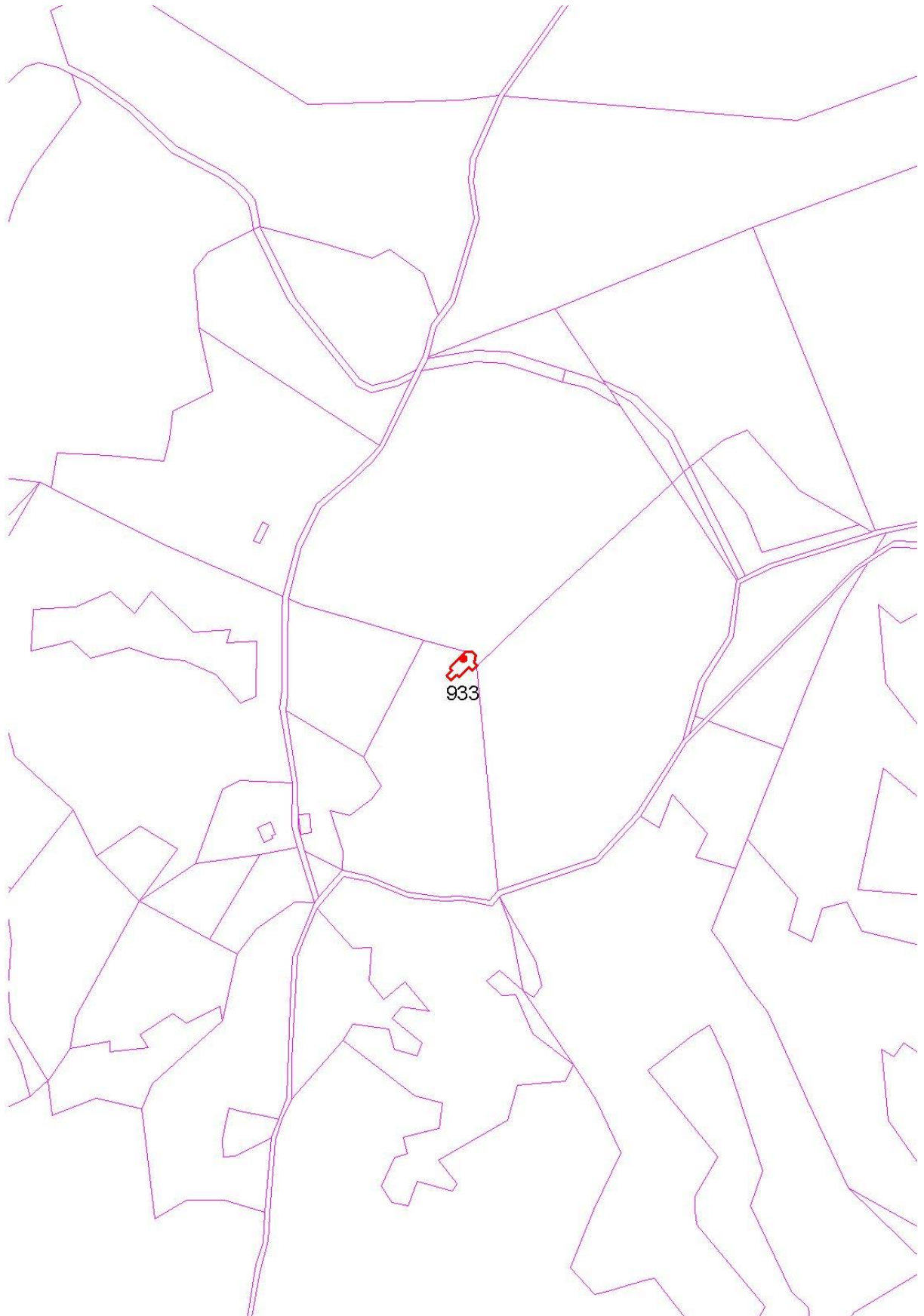
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

10. Kum – Cerkev sv. Neže (EŠD 1751)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto M. Ravnik (2020)

Naselje
Dobovec

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 660 (cerkev), 655 (zvonik)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1751	821	Dobovec	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
1751	815/7	Dobovec	J del	1751	822/5	Dobovec	
1751	817/1	Dobovec		1751	822/7	Dobovec	
1751	817/2	Dobovec		1751	822/8	Dobovec	
1751	817/3	Dobovec		1751	822/9	Dobovec	J del
1751	817/4	Dobovec		1751	822/10	Dobovec	
1751	817/6	Dobovec		1751	822/11	Dobovec	
1751	818	Dobovec		1751	822/14	Dobovec	
1751	820	Dobovec		1751	823/1	Dobovec	
1751	822/1	Dobovec		1751	823/2	Dobovec	
1751	822/2	Dobovec	J del	1751	826/17	Dobovec	J del

OPIS ENOTE

Pravilno orientirana cerkev stoji na vrhu Kuma, nedaleč od ceste, ki vodi z Dobovca do oddajnika RTV Slovenija. Južno od nje stoji planinski dom, zahodno pa dodaten prostostoječi zvonik.

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja z zvonikom pred fasado, nekoliko ožji, dolg in ravno zaključen prezbiterij, na severni strani prizidani vzdolžno pravokotni kapeli, na južni strani pa je ob stiku ladje s prezbiterijem prizidana zakristija. Zunanjščina je enovita, v večji meri je omet odpadel, tako da je vidna nepravilna kamnita zidava. Dvonadstropni zvonik s piramidasto streho, krito s pločevino, odpirajo kamnite biforne line. Vhod v zahodni steni je polkrožno sklenjen in obdan s kamnitim okvirjem. Ladja je na zunanjščini podprta z visokima poševno zaključenima opornikoma. V ladjo se na južni strani dostopa skozi stranski vhod s preprostim kamnitim okvirjem. Ladja je krita z enotno opečnato dvokapnico, ki se nadaljuje nad severnima kapelama. Zakristija ima šotorasto opečno streho.

V osi ladje, na zahodni strani, stoji samostojen masiven zvonik kvadratnega tlorisa s piramidasto, s skodlami krito streho. Ob južni in zahodni steni je zvonik utrjen z visokima masivnima zunanjsima opornikoma. Segmentna okna prebadajo stene pod kritino, vanj pa se dostopa na vzhodni steni skozi segmentno zaključen vhod.

Notranjščina cerkve je v celoti obokana. Ladjo pokriva banjasti obok z oprogami, ki se dvigajo iz pilastrov in delijo ladjo v štiri traveje. Zvonico, prezbiterij in severni kapeli prekrivajo križnogrebenasti oboki. Zakristija je obokana s prečno banjo, v katero se zarisuje par sosvodnic.

Cerkev krasi bogata oltarna oprema. Veliki kamniti oltar z intarzirano menzo je nastal okoli leta 1700. Obdaja ga kamnita ograja z rdeče inkrustiranimi slopi in črnimi balustri, ki se boči v prostor. V polkrožno sklenjenem tronu stoji oblečen lesen kip sv. Neže, ob njej sta na vsaki strani lesena kipa sv. Agate in sv. Apolonije, delo Valentina Vrbnika iz poznega 18. stoletja. V atiki je v inkrustiranem prečno ovalnem okvirju slika Marijinega kronanja. Stranska oltarja, ki stojita ob slavoločni steni, sta si arhitekturno sorodna. Oba imata kamnito menzo z geometričnimi inkrustacijami, nad katero se dviguje nastavek, na severnem oltarju lesen, na južnem kamnit. V niši severnega oltarja je lesena kiparska skupina Krsta v Jordanu, ob njej na konzolah stojita lesena kipa sv. Izidorja in sv. Janeza Evangelista. V atiki stoji lesen kip sv. Janeza Nepomuka, krona jo goreče srce z angelskima glavicama, na okrajkih sedita puta. V niši južnega oltarja stoji mlajši lesen kip sv. Jerneja, medtem ko so ostali kipi na oltarju kamniti, delo Angela Puttija iz okoli 1716. Ob tronu sta kamnita kipa sv. Petra in sv. Hieronima, v atiki pa kip sv. Janeza Nepomuka, vrh atike tudi tukaj sklepa goreče srce z angelskima glavicama in putoma ob straneh.

Med kvalitetne elemente cerkvene opreme sodi tudi šesterokotna polihromirana kamnita prižnica, sloneča na trebušastem kamnitem stebri, z upodobitvami evangelistov z napisi in s sočasno kovano stopničasto ograjo. Pod sv. Luko je zapisana letnica 1662. V severno steno prezbiterija je vzidan reliefni nagrobnik duhovnika v niši s školjčnim motivom iz okoli leta 1600, prinesen iz leta 1960 podrte cerkve sv. Jošta. V prezbiterij sta umeščena dva lesena reliefa, Križani in Mrtvi Kristus, deli Staneta Jarma iz konca 20. stoletja. V slepem oknu prezbiterija je naslikan Križani, freska je iz poznega 19. ali začetka 20. stoletja. Ob vzhodni steni severne kapele stoji oltarna menza z novejšim kipom Pieta iz mavca. V ladji visita še dve sliki iz 19. stoletja, sv. Neža s sv. Konstancijo na severni in Marija na južni steni.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev na vrhu Kuma (skupaj z oddajnikom) predstavlja značilno dominantno širšega območja Zasavja in določa njegovo prepoznavnost. Pomembna in znana je tudi zaradi božje romarske poti.

- Predstavlja redek primer samostojno stoječega zvonika-kampanila na območju Slovenije.
- Cerkev je celosten arhitekturni spomenik 17. stoletja z ohranjeno sočasno opremo.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovu ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno širšega območja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko ter nakloni strešin s kritino.
- Veliki kamniti oltar z intarzirano menzo iz okoli leta 1700, ki vključuje kipe Valentina Vrbnika iz konca 18. stoletja.
- Arhitekturno sorodna severni in južni stranski oltar. Severni vključuje dela kiparja Angela Puttija iz okoli 1716.
- Kamnita prižnica z letnico 1662.
- Tlakovanje notranjščine s kamnitim tlakom.
- Zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

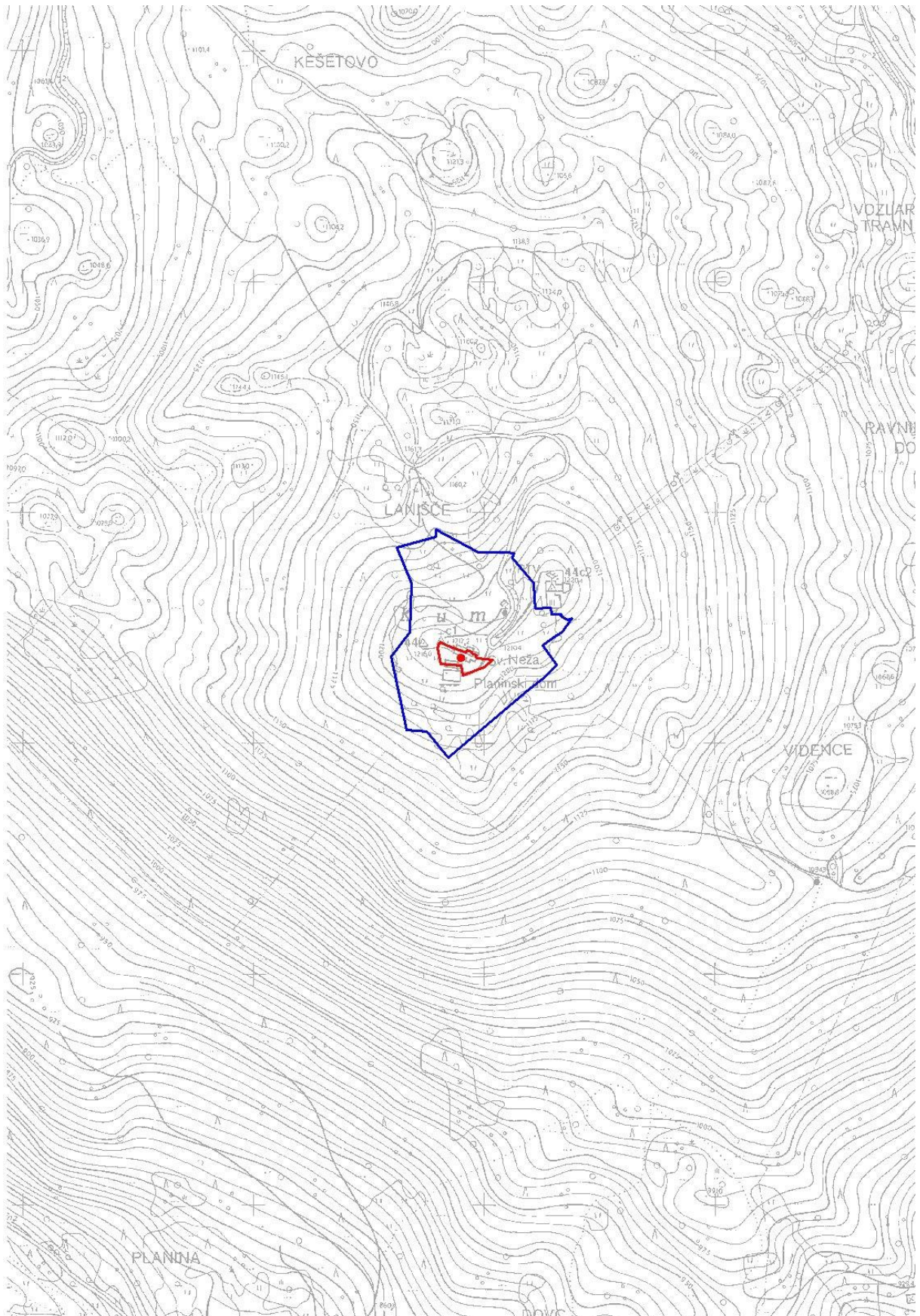
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

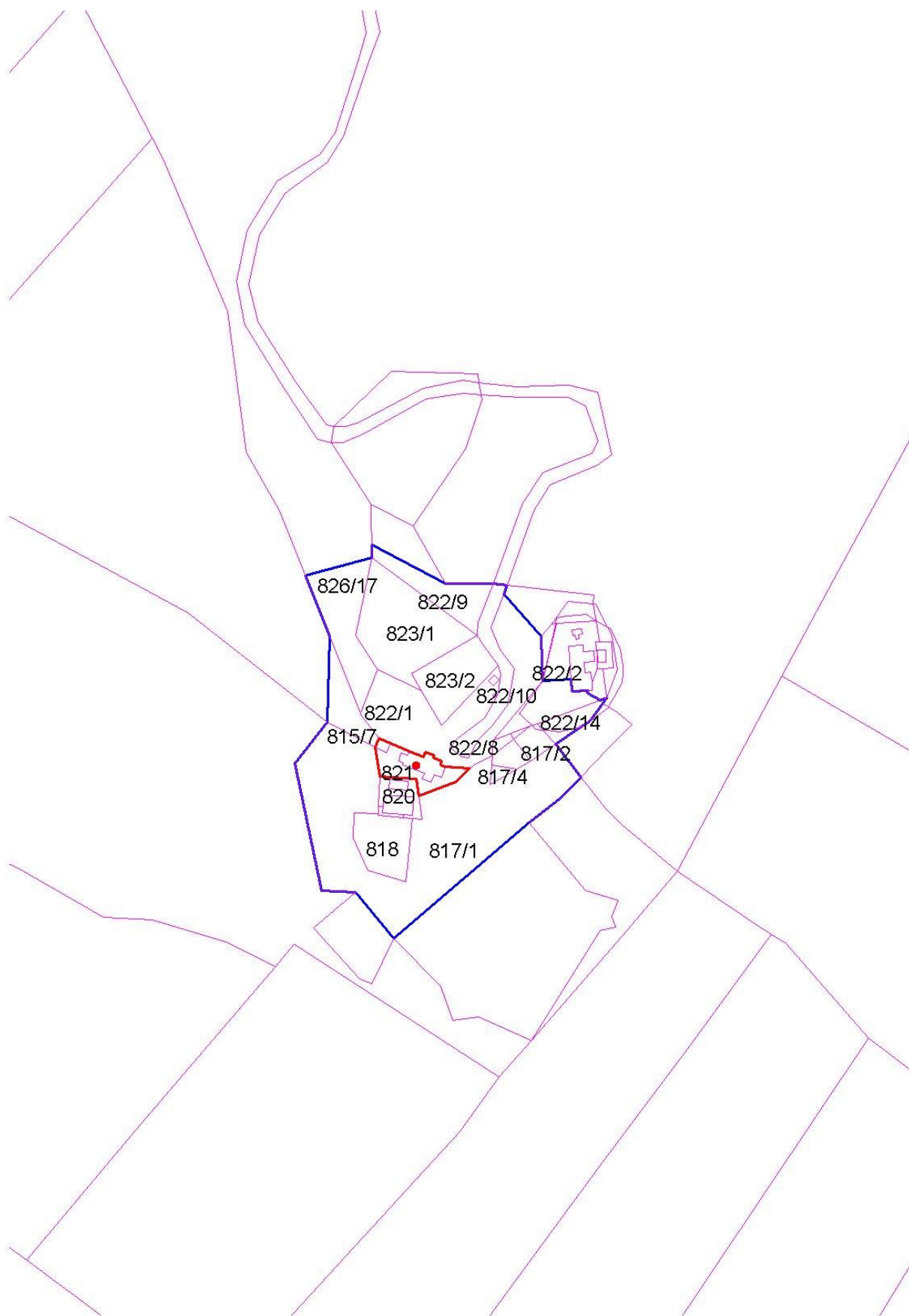
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

11. Ostenk – Cerkev sv. Marka (EŠD 3457)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto U. Todosovska-Šmajdek (2020)

Naselje
Ostenk

Katastrska občina
Čeče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 143

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3457	892/12	Čeče	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3457	892/7	Čeče	Z del
3457	892/9	Čeče	S del
3457	892/10	Čeče	
3457	892/11	Čeče	
3457	892/19	Čeče	
3457	892/21	Čeče	
3457	892/22	Čeče	
3457	893/1	Čeče	
3457	893/3	Čeče	
3457	893/8	Čeče	
EŠD	parcela	k.o.	del
3457	893/9	Čeče	
3457	893/10	Čeče	
3457	893/11	Čeče	
3457	893/12	Čeče	
3457	893/18	Čeče	
3457	900/5	Čeče	
3457	900/6	Čeče	
3457	900/7	Čeče	JV del
3457	906/9	Čeče	V del
3457	906/12	Čeče	
3457	906/13	Čeče	
3457	907/2	Čeče	

3457	907/3	Čeče	
3457	907/4	Čeče	
3457	908/2	Čeče	
3457	908/3	Čeče	
3457	908/4	Čeče	
3457	908/5	Čeče	
3457	909/2	Čeče	
3457	909/5	Čeče	
3457	909/6	Čeče	
3457	909/7	Čeče	
3457	910/2	Čeče	

3457	910/3	Čeče	
3457	910/4	Čeče	
3457	910/5	Čeče	
3457	910/6	Čeče	
3457	910/7	Čeče	
3457	910/8	Čeče	
3457	1031/3	Čeče	
3457	1051/5	Čeče	
3457	1051/6	Čeče	
3457	1051/7	Čeče	del ceste

OPIS ENOTE

Cerkev stoji na južnem robu razložene vasi pri Ojstrškem prevalu.

Cerkev je enoladijska, z nekoliko ožjim tristrano zaključenim prezbiterijem in na severni strani prizidanim zvonikom z zakristijo v zvonici. Fasada je preprosta in nečlenjena, poudarjena z naslikano vogalno členitvijo. Nad pravokotnim kamnitim vhodnim portalom z vrezano letnico 1864, je ohranjeno rozetno okno iz 17. stoletja. Maso zvonika delijo kamniti delilni venci in poudarja v oplesku izvedena vogalna členitev. Severno in južno ladijsko steno členita po dve okni z naslikanim ušesastim okvirjem, sredi severne stene je stranski vhod s pravokotnim kamnitim okvirjem. Dvokapna streha je krita z bobrovcem. Zvonik je s kamnitimi delilnimi zidci deljen v štiri etaže. Vhod v zvonik je na zahodni steni, v vzhodni pa pravokotno okno zakristije. Vse stene v zgornji etaži predirajo polkrožno zaključene line za zvonove, v vmesnih etažah pa so na nekaterih mestih še manjše pravokotne line. Piramidasta streha zvonika je krita s skodlami.

Notranjščino pokriva na tri pole razdeljeni banjasti obok z globokimi sosvodnicami in oprogami, ki jih nosijo pilastri. Obokanje se nadaljuje tudi v prezbiteriju. Pokriva ga enopolna banja z oprogama, nad oltarjem pa so radialno razvrščene zalomljene oproge.

V cerkvi se je ohranila kvalitetna baročna oltarna oprema. Veliki oltar je v osnovi iz začetka 18. stoletja, s kipi s starejšega oltarja iz 17. stoletja. Napis v kartuši sporoča, da ga je leta 1860 obnovil rezbar Alojzij Götzl. V tronu stoji kip sv. Marka, v nižjih in ožjih nišah stojita evangelista Matej in Luka. Stebri s korintskimi kapiteli nosijo ogredje, ki se nad tronom trapezasto zalomi, zgornje nadstropje pa je poenostavljena ponovitev osrednjega dela oltarja. V srednji niši stoji kip sv. Antona Puščavnika, ob straneh pa neprepoznavni sv. mučenki. Stranska oltarja ob slavoločni steni sta iz 18. stoletja. Severni oltar je posvečen sv. Uršuli, katere kip stoji v polkrožno zaključenem tronu. Tron je obdan z bohotnim akantovjem, ki je prepleteno z volutastim trakom z dvema gladkima stebroma. V niši atike je z vencem oblakov obdan kip sv. Mihaela, ob njej stojita angela. Južni oltar je posvečen sv. Primožu in Felicijanu ter je pripisan delavnici bratov Maucher iz Krškega, ki je delovala med leti 1726 in 1770. Svetnika stojita na skupnem, segmentno oblikovanem podstavku. Na vrh trona je pritrjen celopostaven puto, ob njem sta v obločnih poljih angelski glavici. Atika je poenotena s severnim oltarjem. V niši je kip sv. Jakoba starejšega.

Med pomembne kose cerkvene opreme sodijo še prižnica, oltar Lurške Matere božje z glinenim Marijinim kipom, zakristijska omarica ter šest pozlačenih lesenih svečnikov.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno naselja in določa njegovo prepoznavnost.

- Cerkev predstavlja primer podeželske cerkve, ki je v svoji zasnovi še iz 16. stoletja, s predelavami v 17. in 18. stoletju ter s kvalitetno sočasno opremo.
- Cerkvna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko ter nakloni strešin s kritino.
- Veliki oltar sv. Marka iz začetka 18. stoletja s starejšim kiparskim okrasom oltarja iz 17. stoletja.
- Arhitekturno sorodna severni in južni stranski oltar. Severni sv. Uršule in južni oltar sv. Primoža in Felicijana.
- Prižnica.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

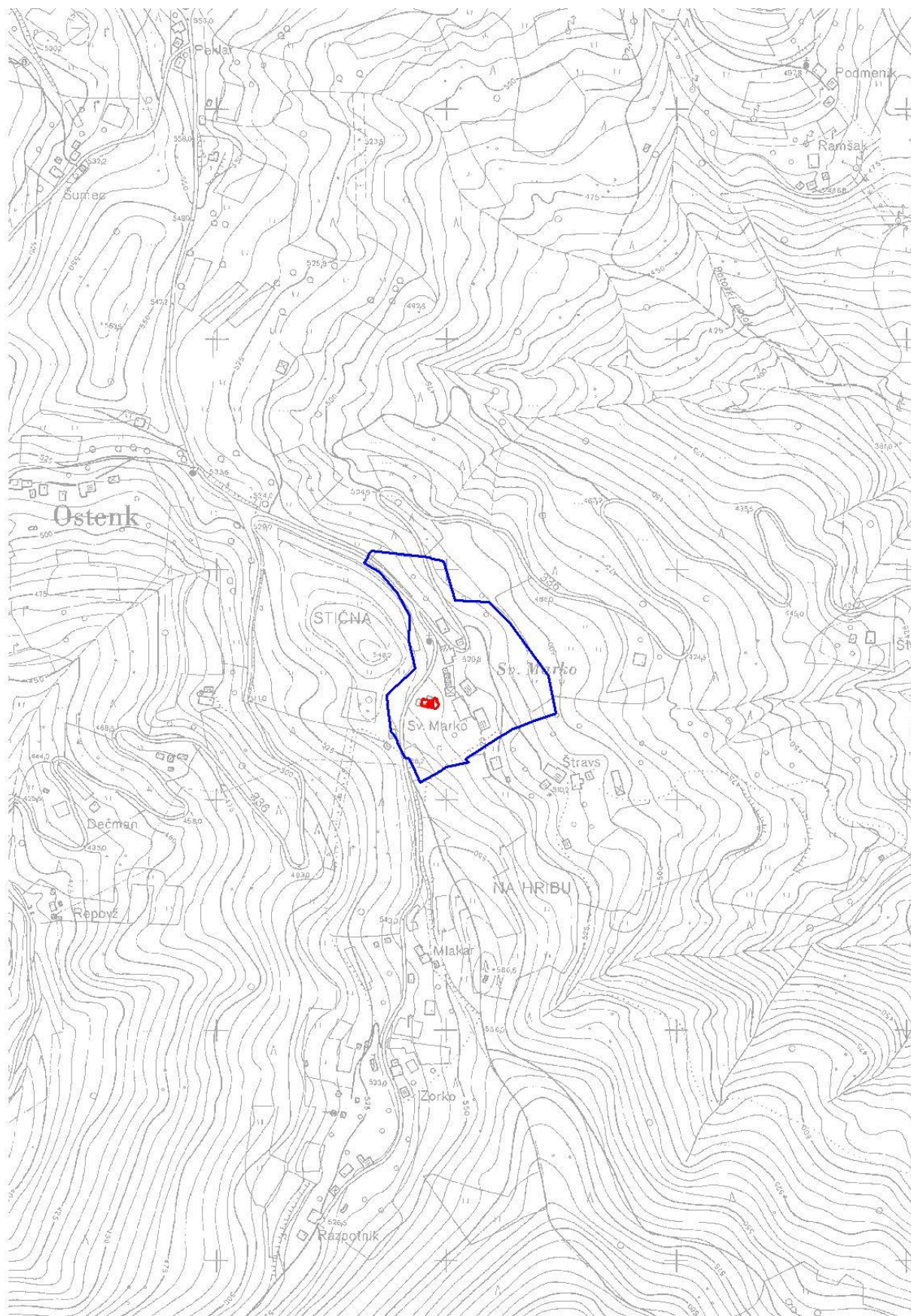
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

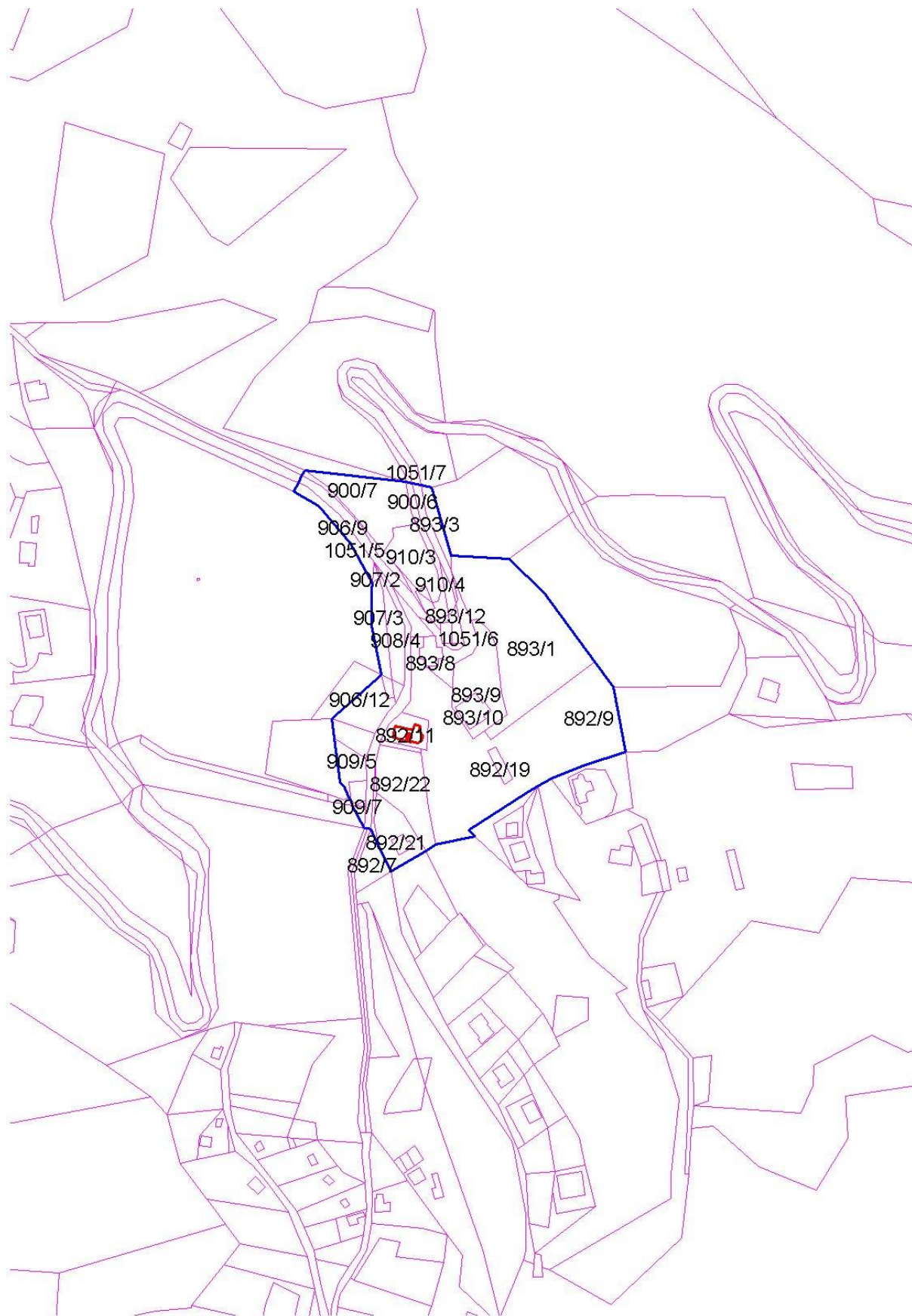
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

12. Prapreče – Cerkev sv. Neže (EŠD 2694)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Prapreče

Katastrska občina
Prapreče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 75

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2694	737	Prapreče	

OPIS ENOTE

Skoraj pravilno orientirana cerkev, ki jo obdajata dve lipi, stoji na izpostavljenem južnem robu razložene vasi pri Ojstriškem prevalu v zaselku Bukovje.

V tlorisu jo sestavljajo: pravokotna ladja, tristrano sklenjen dvopolen prezbiterij, ki ima na severu prizidan zvonik kvadratnega tlorisa z zakristijo v pritličju. Zunanjščina cerkve je preprosta, brez arhitekturne členitve. Vhodno fasado odpira pravokoten portal in v osi oblikovano segmentno okno. Ladjo odpirajo polkrožno zaključena okna. Na obeh jugovzhodnih vogalih zunanjščine so ohranjeni starejši naslikani opečno rdeči šivani robovi, tik pod streho pa je naslikana sončna ura. Vhod v zakristijo je z zahodne strani zvonika, nad katerim je segmentno ločna odprtina za dostop na zvonik. Sicer nečlenjene fasade zvonika pod vrhom visoke piramidaste strehe predirajo biforne odprtine. Pločevinasta streha prekriva zvonik, dvokapno streho ladje pa prekriva opečno rdeča Gerard kritina (prej bobrovec).

Notranjščino pokriva banjasti obok s sosvodnicami. Zvonico, ki služi kot zakristija, pokriva križnogrebenasti obok.

Največjo vrednost v cerkvi predstavlja ohranjena oltarna oprema iz 18. stoletja, ki je v celoti kamnita. V osrednjem delu nastavka velikega oltarja so tri polkrožno zaključena polja z upodobitvami svetnic. V tronu sv. Neža, levo sv. Notburga in desno sv. Agata. Naslikane so v slikarski tehniki tempere na kamen, oltar je datiran z letnico 1742, signiran pa s strani slikarja delujočega v okolici Žalca Janeza W. Praxmayerja. V atiki je prizor Pokola

nedolžnih otročičev. Nazadnje je bil oltar restavriran s strani Hinka Podkrižnika leta 1971. Stranska oltarja stebrnega tipa sta postavljena vzdolž severne in južne stene med obe okenski odprtini. Datirana sta z letnico 1796, oltar na severni strani je posvečen sv. Jožefu z novejšo sliko v tronu. V atiki se nahaja upodobitev sv. Janeza Nepomuka. V tronu južnega oltarja je kip sv. Florjana, v atiki pa je naslikan svetnik, verjetno sv. Valentin. Marmorirana prižnica iz leta 1753 s poligonalno cancelo se nahaja na severni strani slavoločne stene in je postavljena na marmoriran toskanski stebrič, dostop je po kamnitih stopnicah. Od leve proti desni si sledijo upodobitve štirih evangelistov.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno naselja in določa njegovo prepoznavnost.
- Cerkev predstavlja primer podeželske cerkve, ki je v svoji zasnovi še iz 16. stoletja, s predelavami in prezidavami v 17., 18. in 19. stoletju.
- Kamnita baročna oprema iz 18. stoletja.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

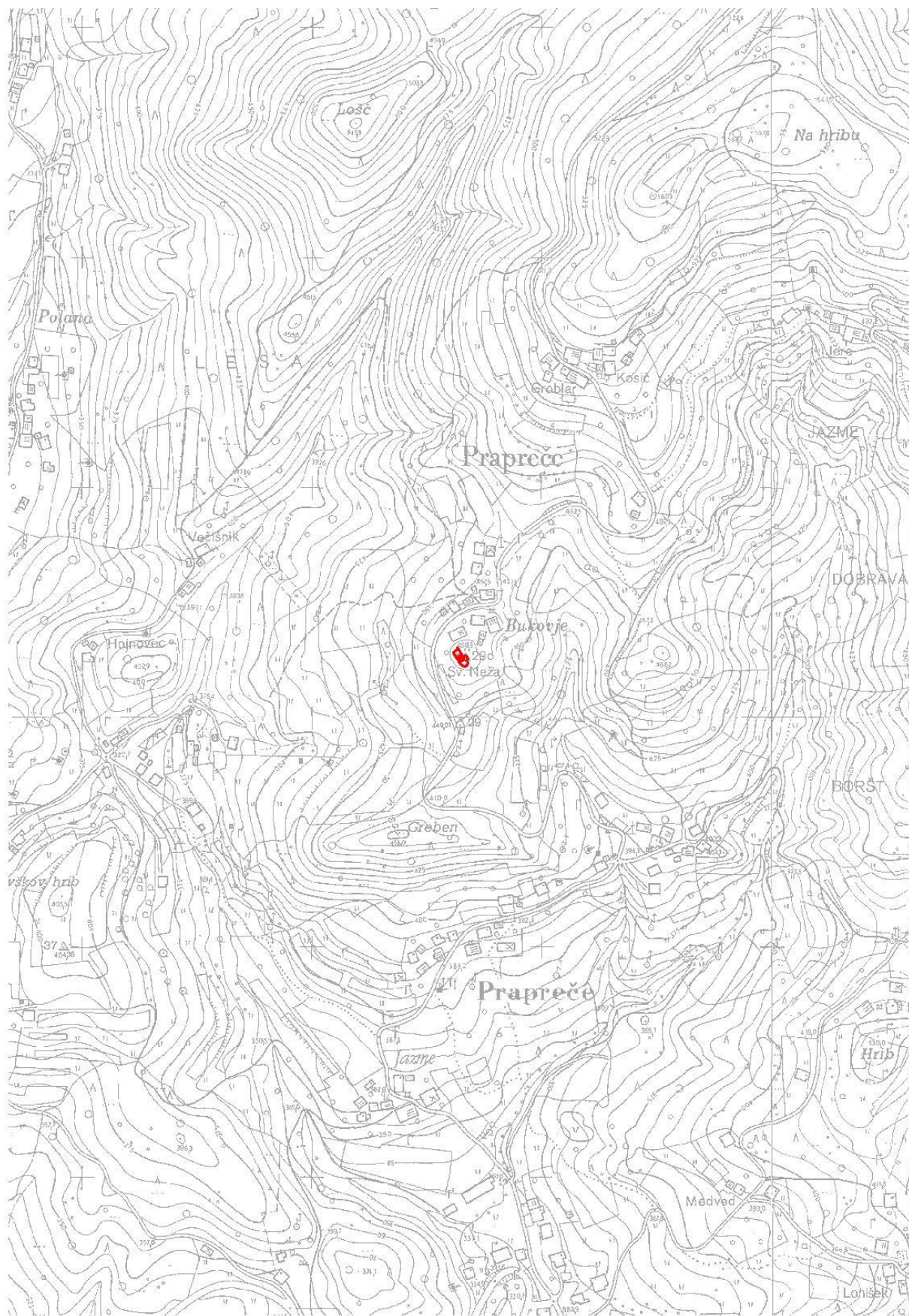
- Celovita pojavnost spomenika v prostoru, vključno z lipama.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjšine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko ter nakloni strešin s kritino (ustrezna bobrovec).
- Veliki oltar sv. Neže iz leta 1742.
- Arhitekturno sorodna severni in južni stranski oltar iz leta 1796. Severni posvečen sv. Jožefu in južni sv. Florjanu.
- Prižnica iz leta 1753.

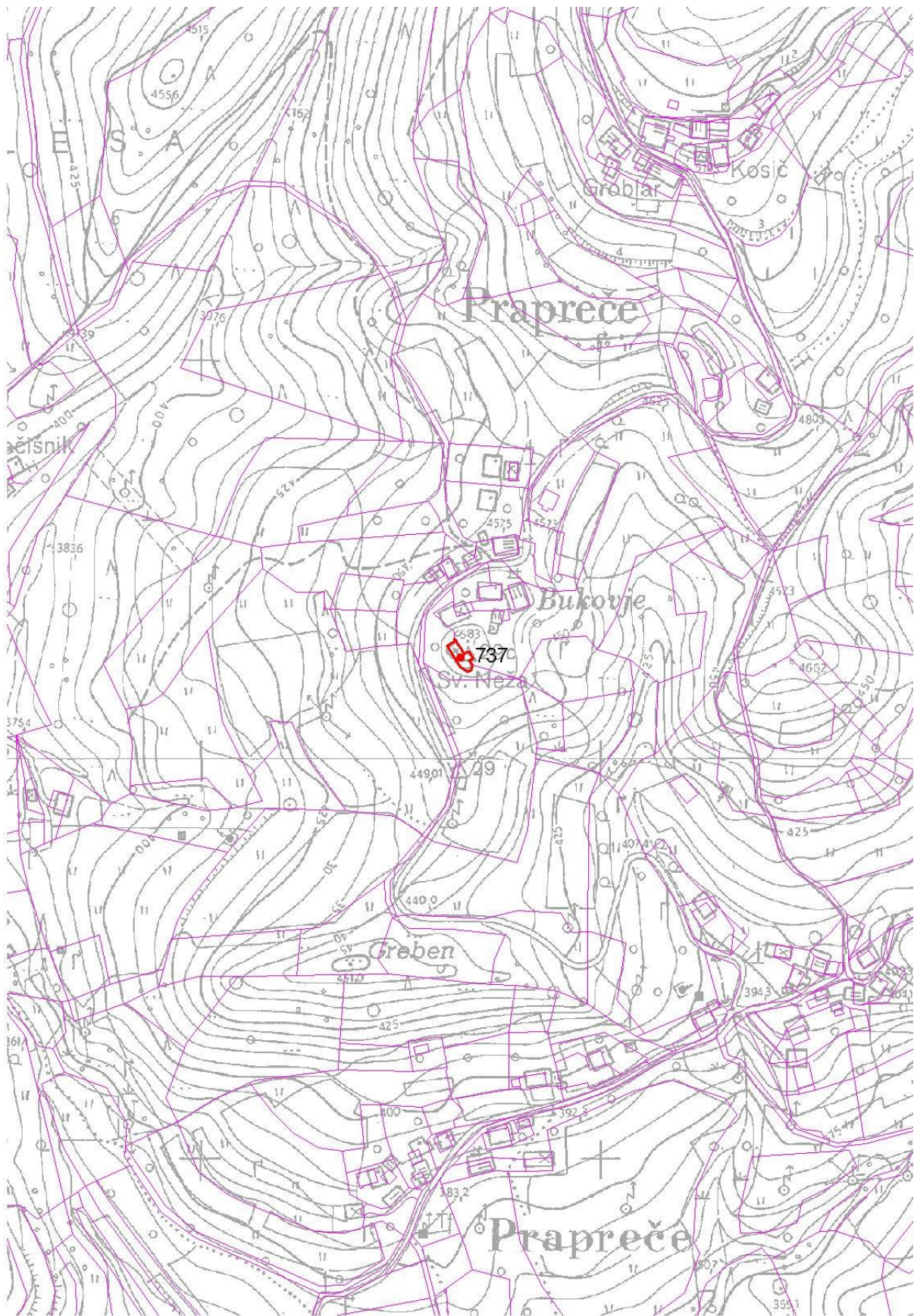
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

13. Retje nad Trbovljami – Cerkev sv. Križa (EŠD 3459)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto D. Brišnik (2020)

Naselje
Retje nad Trbovljami

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 4818

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3459	2073	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3459	1730	Trbovlje	
3459	1731	Trbovlje	
3459	1734/1	Trbovlje	
3459	1734/2	Trbovlje	
3459	1734/3	Trbovlje	
3459	1734/4	Trbovlje	
3459	1734/5	Trbovlje	
3459	1734/6	Trbovlje	
3459	1735/2	Trbovlje	

3459	1735/3	Trbovlje	
EŠD	parcela	k.o.	del
3459	1735/4	Trbovlje	
3459	1735/5	Trbovlje	
3459	1736	Trbovlje	
3459	1737/1	Trbovlje	
3459	1738	Trbovlje	
3459	2074	Trbovlje	
3459	2075	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Skoraj pravilno orientirana cerkev stoji na slemenu tik nad naseljem Retje, vzhodno od Trbovelj.

Cerkev sestavljajo zvonik kvadratnega tlorisa na zahodni strani, vzdolžna pravokotna ladja, ki ima na severu prizidano poligonalno zaključeno kapelo in nekoliko ožji tristrano zaključen prezbiterij z zakristijo na severni strani. Zadnja obnova cerkve je bila končana leta 1991, o čemer priča naslikana kartuša z monogramom v zvoniku. Zunanjščina cerkve je bogato dekorativno poslikana na podlagi najdenih fragmentov, ki izvirajo iz leta 1726. Na podstrešnem vencu ladje je rekonstruirana poslikava v obliki kartuš, pod njim je sredi južne stene ohranjena tudi letnica 1726. Korenasta streha zvonika je krita s pločevino, bogato profiliran strešni venec se nad številčnicami ure na vseh straneh trikotno lomi. Ladja in prezbiterij sta krita z enotno dvokapno streho iz bobrovca. Streha kapele je dvokapna, enako visoka kot ladja in prav tako krita z bobrovcem. Upodobitev sv. Krištofa na južni fasadi je delo Lojzeta Čemažarja iz leta 2010. Na fasadi je bil vzdan rimski nagrobnik s keltskimi imeni, ki je bil snet v konservatorski akciji Restavratorskega centra ZVKDS leta 1996, original shranjen v lapidariju Pokrajinskega muzeja Celje.

Celotno notranjščino pokriva banjasti obok s sosvodnicami, zvonico pa križnogrebenasti obok. Podkorje je obokano s tremi češkimi kapami. V severni steni je pravokoten vhod v zakristijo, nad njim je zazidano gotsko okno. Na južni steni je pritrjena antična plošča z napisom, ki je bila sprva na zunanjščini ob zvoniku. Prezbiterij je tlakovan s kamnitimi ploščami različnih barv, v preostalem delu cerkve so položeni šesterokotni opečni tlakovci.

Cerkev krasi bogata in kvalitetna oltarna oprema. Veliki oltar sv. Križa je v osnovi iz prve polovice 18. stoletja, 1781 predelan, prenovljen (napis na hrbtni strani). Zadnja prenova oltarja se je vršila leta 2008 s strani restavratorjev Mihe Legana in Aleša Sotlerja. V tronu je križ s Križanim, ki je bil med zadnjo prenovo izdelan na novo. Ob tronu sta kipa Marije in sv. Janeza Evangelista, nad jima sta jokajoča puta, ob straneh pa sv. Peter in sv. Pavel. V atiki nad Križanim je kip sv. Helene, levo je sv. Simon, desno pa sv. Jakob starejši. Na zunanjih robovih ogredja levo stoji sv. Ana z malo Marijo, desno pa sv. Notburga. Kipi so nastali okoli 1720-1730 in so najbrž delo Mihaela Pogačnika. Južni stranski oltar sv. Neže sodi v skupino zlatih oltarjev iz 17. stoletja. V glavnem tronu je kip sv. Neže, na konzolnih krilih ob njem sta kipa sv. Apolonije in sv. Janeza Krstnika. V srednji niši atike je kip sv. Barbare, levo je sv. Ambrož, desno pa sv. Gregor Veliki. Severni stranski oltar sv. Valentina je nastal v zgodnjem 18. stoletju, v tradiciji pozne faze zlatih oltarjev s poudarjeno tektoniko, prenovljen 1888 (napis na hrbtni strani). V tronu stoji kip sv. Valentina obdan z vencem oblačkov. V niši atike je dopasni kip Boga Očeta, nad njo je z žarki obdan tondo z Jezusovim monogramom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno naselja in določa njegovo prepoznavnost.
- Cerkev predstavlja primer podeželske cerkve, ki je v svoji zasnovi še iz 16. stoletja, s kasnejšimi predelavami in prezidavami v 17. in 18. stoletju.
- Kvalitetna in bogata baročna oltarna oprema iz 17. in 18. stoletja.
- Cerkvena arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovu ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno naselja.

- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z naslikano arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko ter nakloni strešin s kritino.
- Veliki oltar sv. Križa iz prve polovice 18. stoletja.
- Južni stranski zlati oltar sv. Neže iz 17. stoletja.
- Severni stranski oltar sv. Valentina iz prve polovice 18. stoletja.
- Zemeljske plasti z arheološkimi ostalinami.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

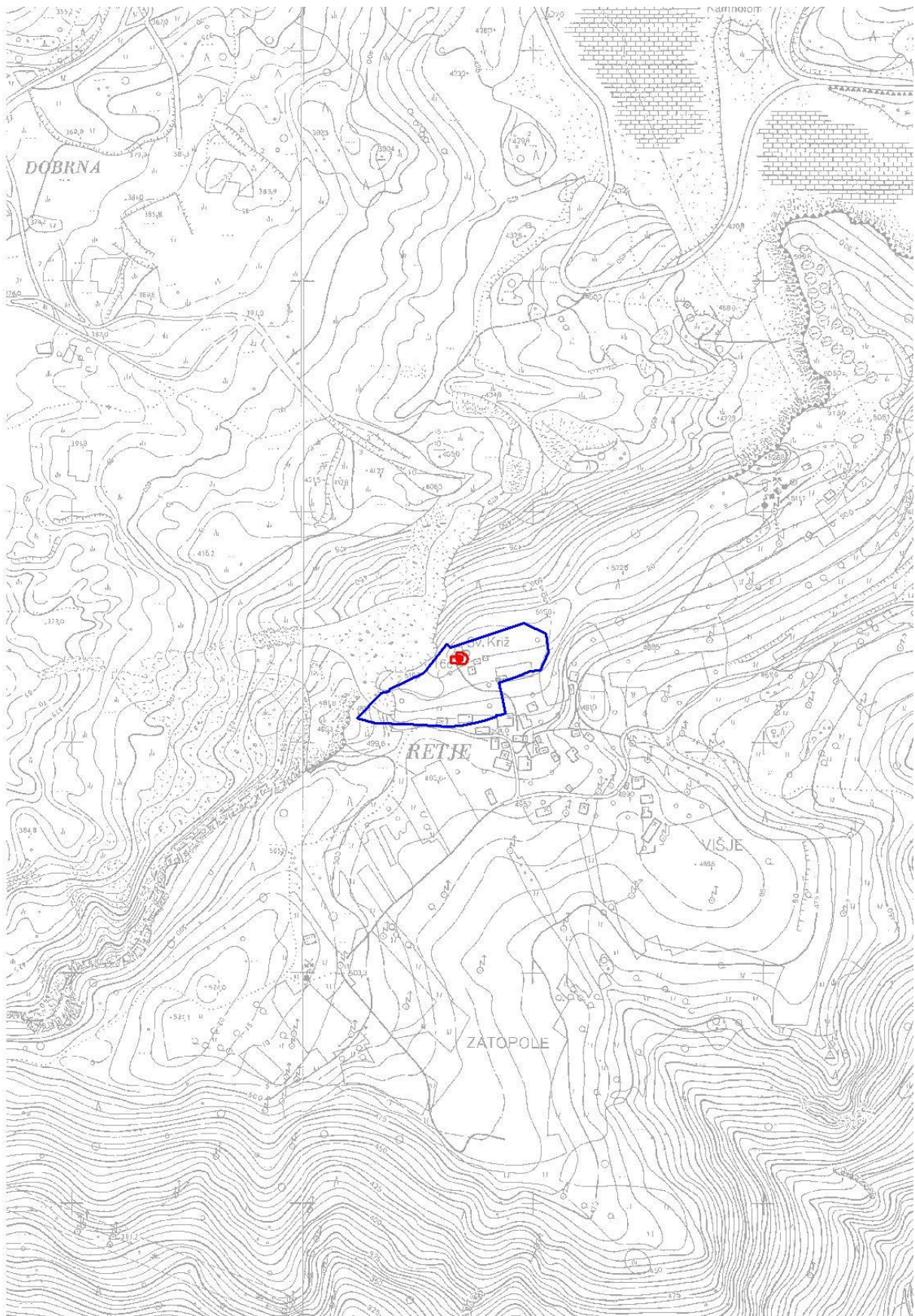
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

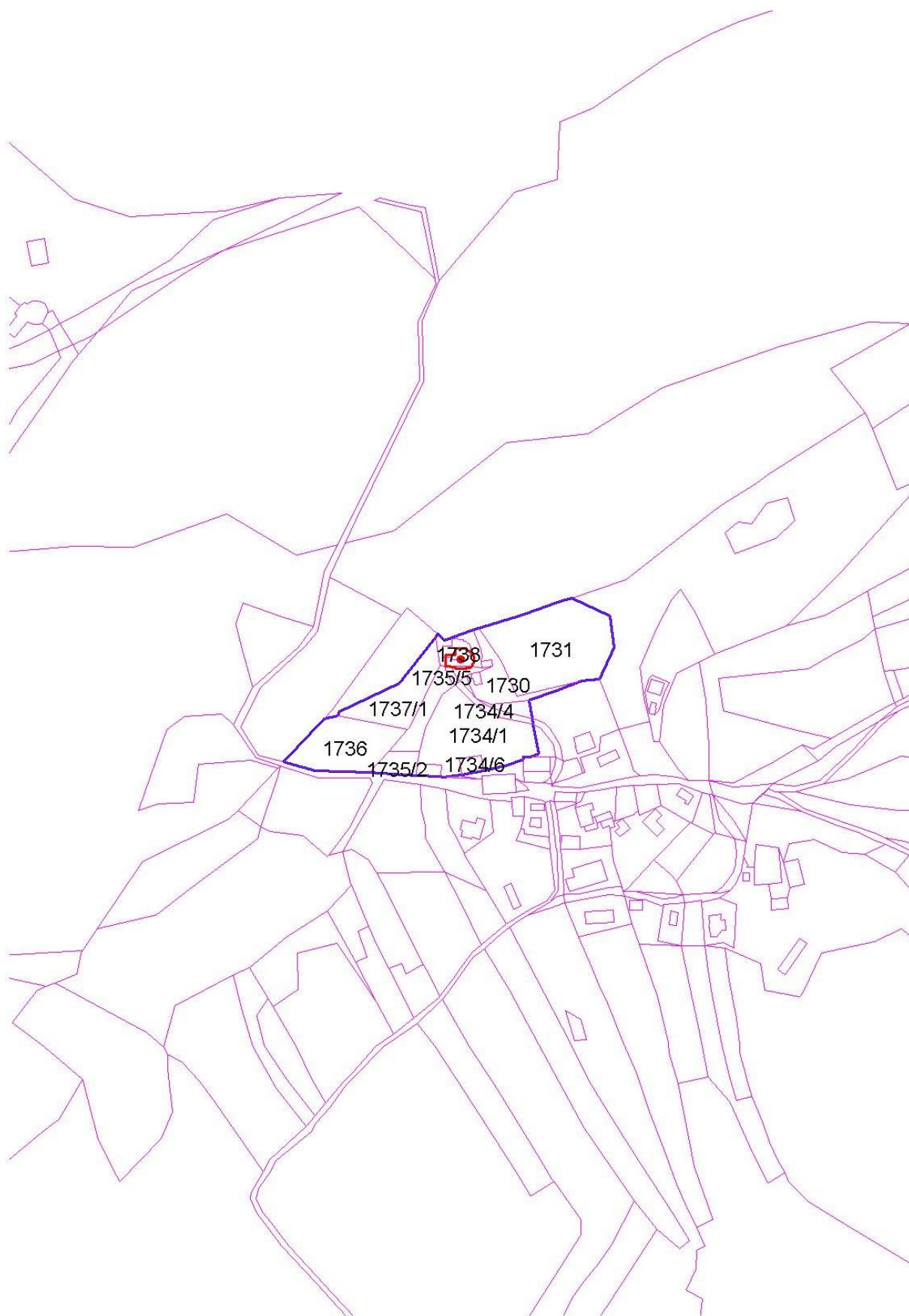
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

14. Sveta Planina – Cerkev Imena Marijinega (EŠD 2376)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Sveta Planina

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 118 (cerkev), 117 (zvonik)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2376	659	Čebine	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2376	190/1	Čebine	
2376	190/2	Čebine	Z del
2376	230	Čebine	Z del
2376	649/2	Čebine	S del
2376	567/3	Čebine	
2376	657/1	Čebine	
2376	657/2	Čebine	
2376	658	Čebine	
2376	660	Čebine	
2376	661	Čebine	
2376	664/1	Čebine	
2376	664/2	Čebine	J del
2376	664/6	Čebine	
2376	664/7	Čebine	
2376	664/8	Čebine	
2376	664/9	Čebine	
2376	1149	Čebine	
2376	1150/3	Čebine	
2376	1151/2	Čebine	
2376	1151/3	Čebine	
2376	1151/4	Čebine	
2376	1152	Čebine	

2376	1153	Čebine	S del	2376	1300/1	Čebine	del ceste
------	------	--------	-------	------	--------	--------	-----------

OPIS ENOTE

Proti jugovzhodu orientirana cerkev s samostojnim zvonikom stoji na obrobju razloženega naselja, ki se zaključuje s planinskim domom in kaplanijo, na južnem pobočju pod vrhom Svete Planine. Ob njej je urejeno vaško pokopališče, ki ga zaključuje nizek zid. Nekdaj je od stavbe, ki je stala na mestu planinskega doma do cerkve vodil lipov drevored, od katerega so ostala le še posamezna drevesa. Cerkvena ladja se nahaja na območju nadškofije Ljubljana (nekdanja dežela Kranjska), zvonik pa na območju škofije Celje (nekdanja dežela Štajerska).

Cerkev sestavlja prostorna pravokotna ladja in tristrano zaključen prezbiterij ob katerega je na jugozahodni strani prislonjena dvonadstropna zakristija, na severovzhodni pa kvadratna pritlična kapela. Fasada je preprosta in nečlenjena, glavni poudarek vhodne fasade predstavlja bogat neorenesančno oblikovan portal s kipom Matere božje v nastavku. Portal je leta 1903 izdelal kamnosek Ignacij Čamernik iz Celja. Lesena vrata so bila obnovljena leta 2014 in imajo ustavljene obnovljene reliefe originalnih vrat. Zgoraj sta reliefa Apokaliptične žene in sv. Joahima, v spodnjih poljih pa rozeti. Južno od prezbiterija stoji prostostoječi zvonik kvadratnega tlorisa, pa vzoru cerkve sv. Neže na Kumu. Zvonik je precej nizek in nekoliko širši. V kletno etažo vodijo segmentno zaključena vrata, v vhodni steni je pokončna pravokotna lina, v vrhnjem nadstropju so na vseh štirih stenah polkrožno zaključene line z zidano balustrado. Etaži zvonika deli širok venec, pod katerim je na južni steni sončna ura z Marijinim monogramom in križem. Strešni venec je bogato profiliran, streha je pločevinasta, z obliko usločene piramide v spodnjem in osmerostrane kape v zgornjem delu. Ostale strehe so prav tako iz pločevine, ladja je krita z dvokapnico, kapela in zakristija pa z nepravo šotorasto streho.

Notranjščino cerkve obstopajo pilastrski s stopnjevanimi kapiteli, ki prehajajo v profiliran venčni zidec, ki obkroža celotno ladjo in prehaja preko slavoloka vse do prezbiterija. Ladja obsega tri pole, med seboj ločene s polkrožnimi oprogami. Polovico vhodne pole zavzema pevski kor, na dveh kamnitih toskanskih stebrih, ki nosita tri polkrožne arkade. Podkorje je obokano s tremi polami križnogrebenastega oboka z dostopom na kor. Prezbiterij členijo pilastrski, ki so v kotih tristranega oltarnega zaključka zalomljeni. Kapelo sv. Antona Padovanskega pokriva prečna banja s stikajočima se sosvodnicama, zakristijo pa vzdolžna banja z nesimetrično zarezanima sosvodnicama. Tlak v ladji je iz originalnih kamnitih plošč, v prezbiteriju pa šamotni tlak iz ploščic s cvetličnim vzorcem iz okoli leta 1900.

V notranjščini se je ohranila bogata in kvalitetna oltarna oprema. Vsi štirje oltarji so kamniti in najbrž iz zgodnjega 18. stoletja. Veliki oltar Matere božje je nastal leta 1711, leta 1903 ga je obnovil podobar Franc Vodnik. Na profilirani bazi škatlaste menze stojijo štirje kompozitni polstebri, ki nosijo preklado, med njimi so tri polkrožno zaključena polja, od katerih je srednje večje. Iz predele izstopajo štirje postamenti korintskih stebrov, ki nosijo razgibano profilirano ogredje, ob straneh zaključeno s segmentnima okrajkoma. Med stebri so tri polkrožno zaključene niše s kipi, od katerih je srednja večja in bogatejše okrašena. Atika je manjša ponovitev oltarne glavnine, na njenem ogredju pa stoji še manjši zaključek s trikotnim čelom, vrh katerega stoji križ. V oltarnem tronu je polihromiran baročni kip Marije Kraljice z Detetom oz. Apokaliptične žene, v stranskih nišah pa stojita historična kipa sv. Pavla in sv. Petra iz druge polovice 19. stoletja. Vsi kipi v atiki so iz časa nastanka oltarja, v sredini je sv. Elizabeta, levo sv. Zaharija in desno sv. Janez Krstnik. Med seboj enaka stranska oltarja ob slavoločni steni, oblikovno sledita arhitekturi osrednjega oltarja, vendar sta zreducirana na osrednjo os. V tronu levega oltarja stoji kip sv. Ane z malo Marijo, ki drži knjigo, v zgornji niši je kip sv. Frančiška Asiškega. V tronu desnega oltarja stoji kip sv. Joahima, v niši atike je kip sv. Bernarda. Na menzah obeh slavoločnih oltarjev stojita zastekljena lesena relikviarija, ki skupaj tvorita prizor Oznanjenja. Na desnem je

upodobljena klečeča Marija ob bralnem pultu, na levem pa Nadangel Gabrijel. Stranski oltar ob severovzhodni steni ladje v skromnejši obliki ponavlja koncept glavnega oltarja, vendar je nekoliko večji in bogatejši od slavoločnih. V tronu stoji kip sv. Antona Padovanskega, v niši atike je kip sv. Valentina. Na južni strani prezbiterija ob slavoloku stoji podolgovata tristrano sklenjena kamnita baročna prižnica. Upodobitve štirih evangelistov in Dobrega pastirja so iz okoli srede 19. stoletja in prekrivajo starejšo plast poslikave.

Med baročno opremo je ohranjena tudi lesena baročna spovednica, hrastove klopi (naročene po 1725) in drobna cerkvena oprava. Orgle so iz 19. stoletja.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev na vrhu Sv. Planine predstavlja višinsko dominantno širšega območja Zasavja.
- Cerkev predstavlja primer enovito zgrajene arhitekture iz konca 18. stoletja z manjšimi kasnejšimi predelavami in ohranjeno sočasno opremo.
- Kvalitetna in bogata baročna oltarna oprema iz 18. stoletja.
- Cerkvena arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.
- Predstavlja primer samostojno stoječega zvonika - kampanila, postavljenega po vzoru zvonika cerkve sv. Neže na Kumu.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru, vključno z nekdanjim lipovim drevoredom (ki ga bo potrebno nadomestiti).
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno širšega območja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z vhodnim portalom in posamično stoječim zvonikom, ostalimi fasadnimi detajli ter likovnimi elementi.
- Veliki Marijin oltar, stranska oltarja sv. Ane in sv. Joahima ter stranski oltar sv. Antona Padovanskega so kamniti, nastali v prvi polovici 18. stoletja.
- Poleg kamnite baročne prižnice med baročno opremo sodi tudi lesena baročna spovednica, hrastove klopi (naročene po letu 1725) in druga drobna cerkvena oprava.
- Orgle so iz 19. stoletja.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

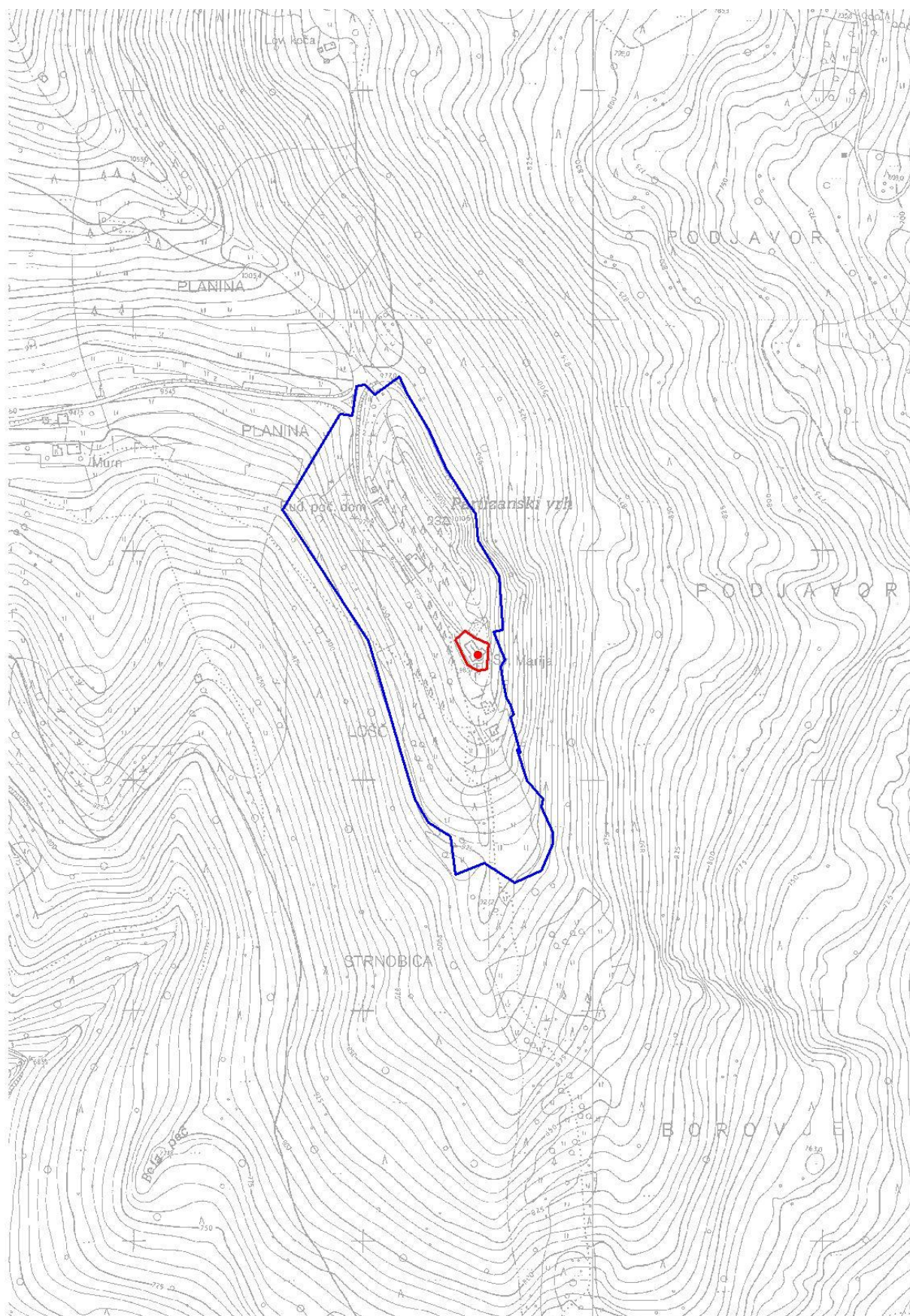
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

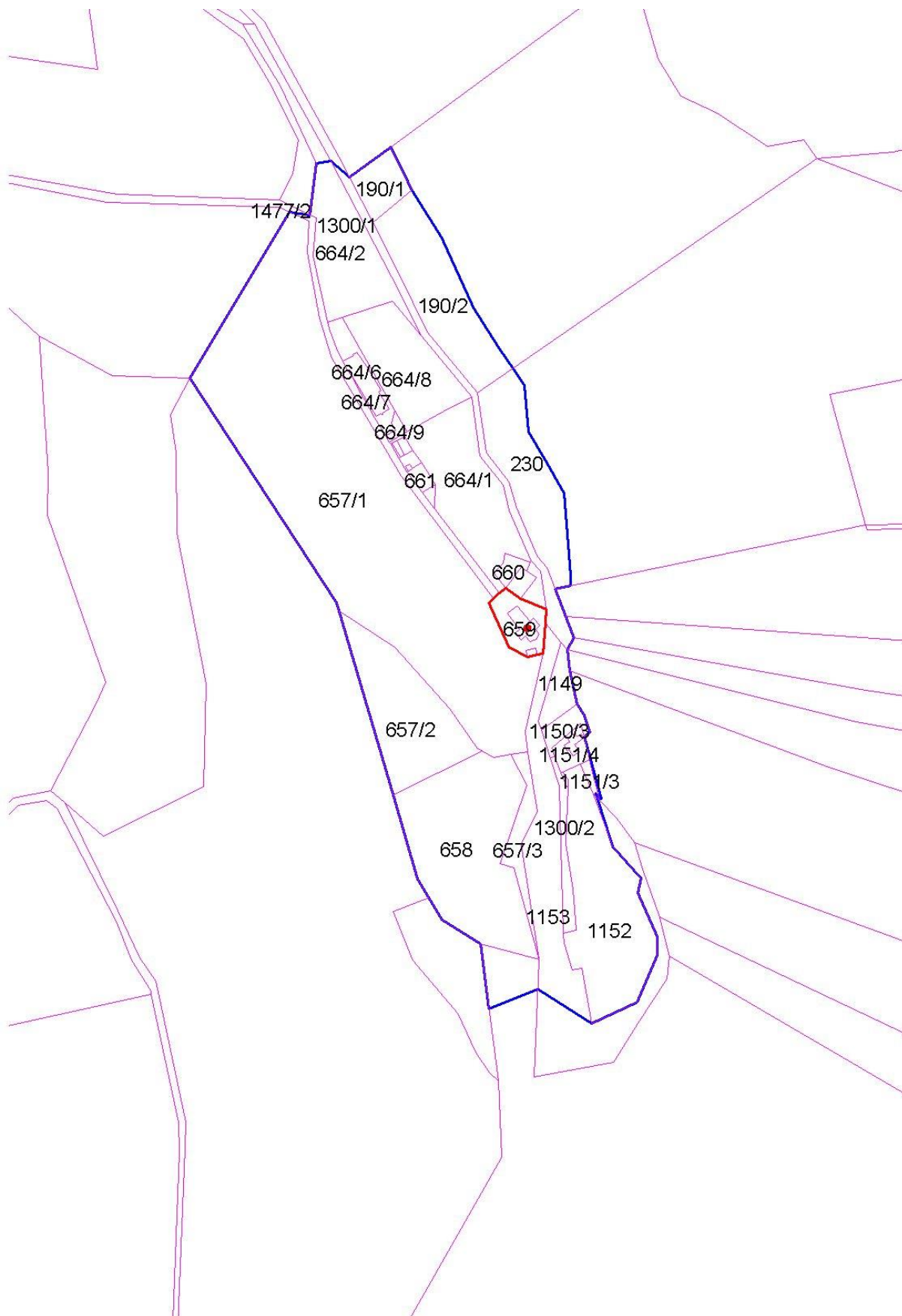
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

15. Trbovlje – Cerkev sv. Martina (EŠD 3455)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 767

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3455	2272	Trbovlje	
3455	235/2	Trbovlje	
3455	235/3	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Pravilno orientirana cerkev stoji na rahli vzpetini sredi Trga Franca Fakina v zgornjem delu Trbovelj. Dostop do cerkve z zahodne smeri je z betonsko ograjo predeljeno stopnišče, ki je leta 1936 nadomestilo starejše, ob njem stoji lipa. Z jugozahodne strani cerkev obdaja nekdanje pokopališko obzidje s slopnim vhodom. Vanj so vdelane kopije starih nagrobnih plošč.

Cerkev sestavlja ladja s krožno zaključenim prezbiterijem in bočnima kapelama. V pazduhah med kapelama in ladjo stoji na severu zvonik in na jugu zakristija. Zvonik kvadratnega tlorisa v spodnjem delu poudarjajo horizontalni pasovi, nad katerimi se dvigajo plitki vogalni pilastri, pokriva ga razgibana baročna kapa krita z bakrom. Zahodno fasado pokriva neoromanska arhitekturna členitev s poudarjeno osrednjo osjo s pravokotnim vhodom, ki ga obdaja polkrožen profiliran okvir z gladko luneto, nad njo se pne plitev trikoten kamnit nadstrešek s križem. Ob vhodu se simetrično odpirata polkrožno zaključeni niši z baročnima kipoma sv. Petra in Janeza Evangelista, ki sta slogovno sorodna kipom velikega oltarja, obnovljena leta 1961 – Lado Novak. Nad nišama se

odpirata še rozetni okni, čelo zaključujejo slepe arkade, vogale pa še nizka stolpiča. Stranski fasadi odpirajo segmentno zaključena okna in poudarja v oplesku izdelana arhitekturna členitev. Strehe ladje, prezbiterijska ter kapel so krite z opečnim bobrovcem.

Notranjščino ladje in prezbiterijska obstopajo pilastrji, ki nosijo profiliran venčni zidec, nad katerim se dviga banja s sosvodnicami. Obok ladje in prezbiterijska pokriva poslikava, ki jo je leta 1863 izdelal slikar Janez Wolf. Leta 1921 je slabo ohranjene freske restavriral Franc Horvat, leta 1965 pa še Izidor Mole.

Med oltarno opremo je ohranjen poznobaročen veliki oltar sv. Martina, včasih pripisan Janezu Juriju Mersi, vendar se kot njegovo delo ne navaja več. Zapisek inventarnega popisa iz leta 1861 navaja, da ga je 1786 pozlatil Sartorij iz Slovenj Gradca, kar ga posredno uvršča v slovenjgraški krog. V tronu kleči sv. Martin v škofovskem ornatu, obdan z vencem sončnih žarkov, nad njim je kartuša z napisom sv. Marin prosil za nas. Na obhodnih lokih stojita kipa sv. Ožbalta in sv. Florijana, v atiki pa celopostavni kip Boga Očeta, sedečega na oblakih, ob straneh sta angela. Oltar je bil obnovljen leta 1856, leta 1966 pa ga je restavriral Hinko Podkrižnik. Neorenesančna lesena stranska oltarja v kapelah je izdelal podobar Matija Tomc. V severni kapeli je oltar posvečen Rožnovenski Materi božji, prvič renoviran 1888 (Štefan Čadež), nazadnje pa leta 2007. V tronu oltarja je kiparska skupina Rožnovenske Matere božje s sv. Dominikom in sv. Katarino Siensko. Obdaja jo petnajst medaljonov z upodobitvami skrivnosti sv. rožnega venca, najverjetneje delo Janeza Wolfa iz okoli 1860. Oltar sv. Križa v južni kapeli so v zahvalo za dobro letino leta 1863 dali postaviti hvaležni Trboveljčani. V škatlasti menzi je s kovano mrežo zaprta niša božjega groba s kipom mrtvega Kristusa. Lesen tabernakelj ima na vratcih izrezljana Kristusov monogram in Srce Jezusovo. Oltarna arhitektura obsega visoko trilitno zaključeno atiko s tremi rozetami, ki obdajajo konce krakov velikega razpela. Ob spodnjem delu križa sta polkrožno sklenjeni niši s kipoma Marije in sv. Janeza Evangelista. Leta 2019 ga je obnovil Andrej Šebalj. Križev pot je delo Jakoba Brolla, nastal leta 1892. Starejši Križev pot Gašperja Götzla iz leta 1806 je hranjen v župnišču.

Na notranji steni zahodnega dela obodnega zidu cerkve je vzdana zbirka kopij sedmih nagrobnih plošč - dva rimska nagrobnika, prednja stran rimskega sarkofaga in štiri baročne nagrobne plošče. Najdiščne lokacije plošč niso znane. Do obnove fasade cerkve (1985) so bili originali vzdani na južni fasadi. Kopije, ki jih je izdelal Restavratorski center, ZVKDS, so bile vzdane leta 1997. Originale hrani Župnijski urad Trbovlje.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Sedanja cerkev je rezultat gradnje v 18. stoletju in prezidav sredi 19. stoletja.
- Enovita oltarna oprema in poslikava stropa, ki izvirata iz 19. stoletja.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru, vključno z lipo.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno najstarejšega dela Trbovelj.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z vhodno fasado in posameznimi likovno-arhitekturnimi elementi.
- Oltarna oprema in poslikava stropa cerkvene ladje ter prezbiterja so iz 19. stoletja.

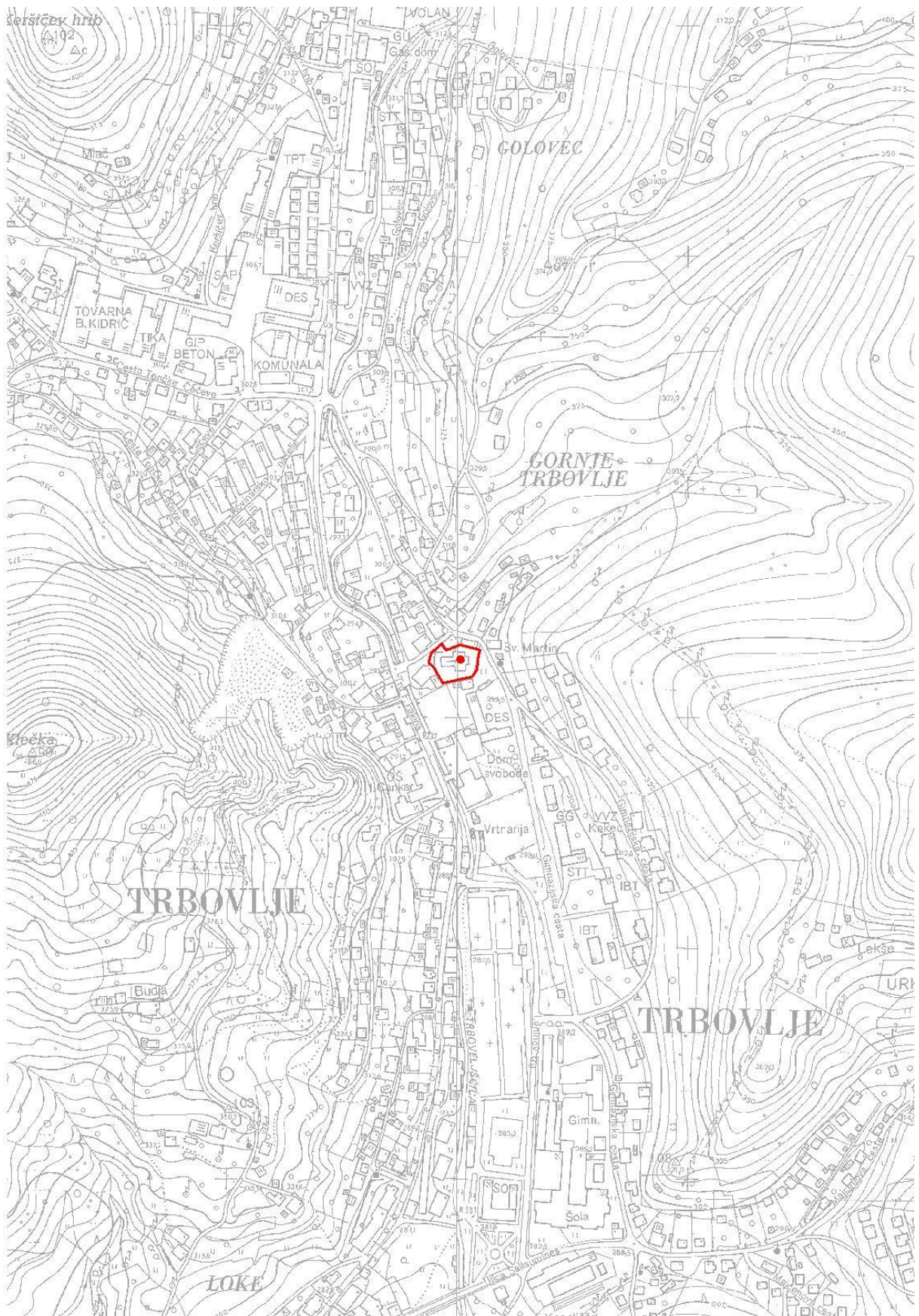

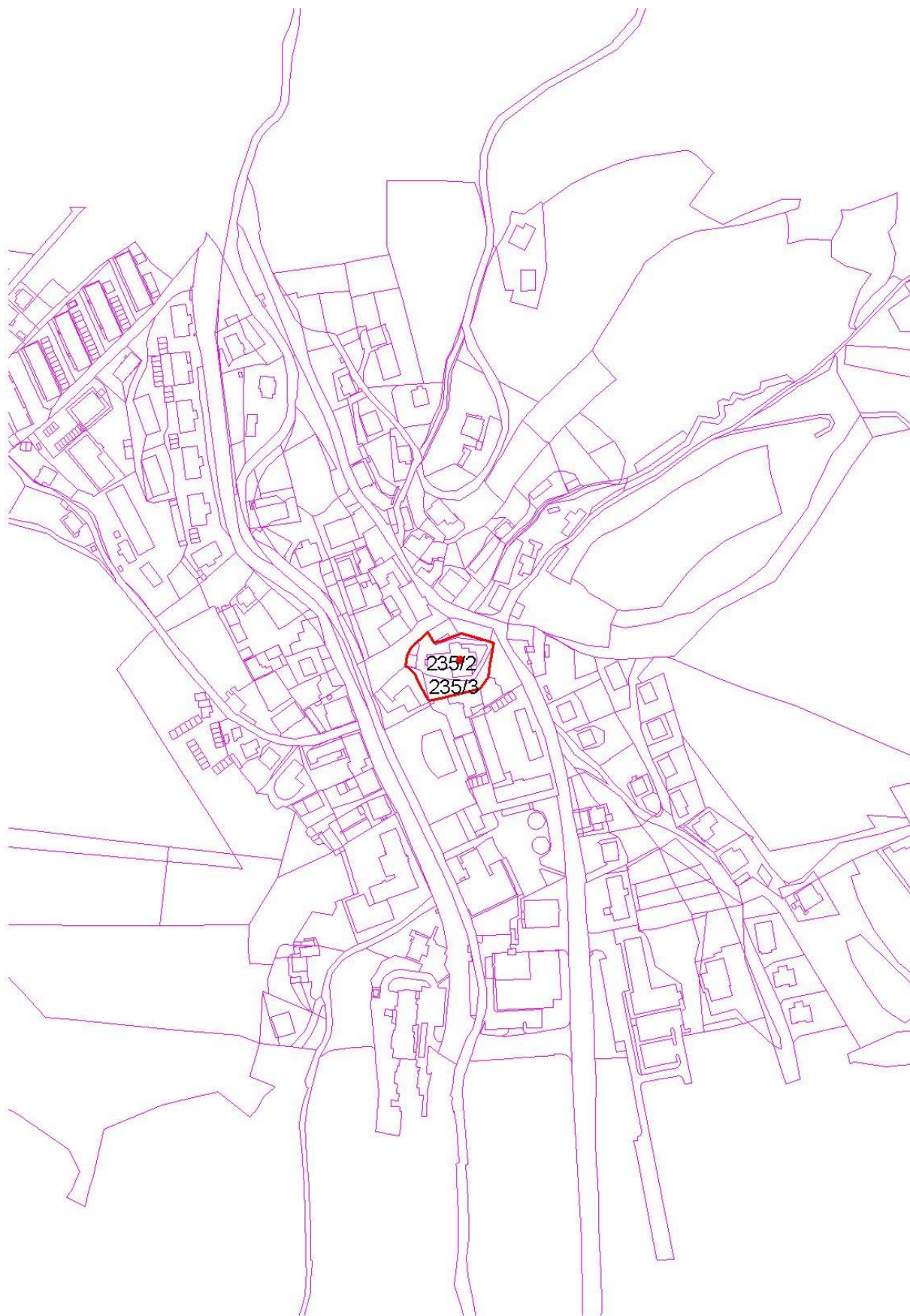
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

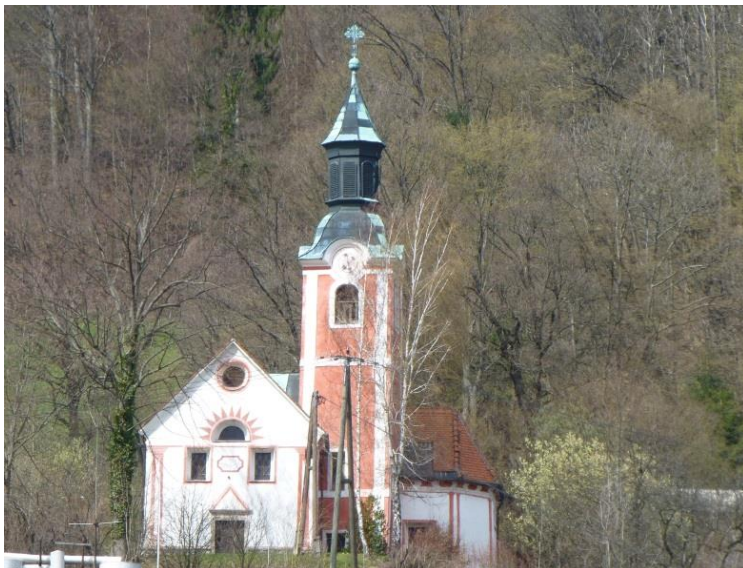

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

16. Trbovlje – Cerkev sv. Miklavža (EŠD 3458)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 209

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
3458	452/5	Trbovlje	
3458	2274	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
3458	451/1	Trbovlje		3458	453/2	Trbovlje	
3458	451/2	Trbovlje		3458	453/3	Trbovlje	
3458	452/2	Trbovlje		3458	453/4	Trbovlje	
3458	452/7	Trbovlje		3458	454/2	Trbovlje	
3458	452/8	Trbovlje		3458	455/1	Trbovlje	
3458	452/9	Trbovlje		3458	455/2	Trbovlje	
3458	452/10	Trbovlje		3458	2275	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Proti severovzhodu orientirana cerkev stoji na vzpetini tik nad cesto, ki pelje proti Kleku in Čebinam.

Cerkev tvorijo pravokotna ladja, kvadraten prezbiterij s porezanima vogaloma, na severni strani prizidana večja tristrano sklenjena kapela in k njej prislonjen zvonik nepravilnega pravokotnega tlorisa. Trikotno zaključeno pročelje členita pravokotni okni z naslikanima ušesastima okvirjema in profiliran kamnit portal z naslikanim trikotnim čelom. Nad njim je naslikana kartuša s konkavno odrezanimi vogali v kateri je napis s kronogramom, izdelan ob zadnji obnovi leta 1990. V čelu fasade je z naslikanimi žarki obdano lunetno okno, fasado robita naslikana pilastra, okrašena s cofkom pod kapitelom. Motiv naslikanih pilastrov se pojavi tudi na prezbiteriju in kapeli. Dvonadstropen zvonik v opečno rdeči barvi obdaja bogato profiliran strešni venec, v katerega so ustavljene številčnice ure. Ob vogalih členijo stene belo pobarvane plitve lizene, enaki pasovi pa delijo tudi nadstropja. Sedanja bakrena streha zvonika ima pločevinasto kapo s piramidastim zaključkom. Ostale strešine cerkve so krite z opečnim bobrovcem.

Notranjščino ladje sestavljajo tri prostorske enote, ki jih pokriva banjasti obok s sosvodnicami in vmesnimi oprogami, ki jih krasi bogata štukaturna rastlinska ornamentika. Celoten obok se dviga nad močno profiliranim horizontalnim vencem, ki ga nosijo toskanski pilastri. Pevski kor se rahlo trapezasto zalomi v prostor in sloni na dveh kamnitih toskanskih pilastrih. Podkorje je križno obokano, grebeni pa so poudarjeni s tankimi paličastimi profili. Desno od vhoda vodijo na kor kamnite zavite stopnice, poleg njih je še čašast kamnit kropilnik. Prezbiterij je obokan s križno kupolo na diagonalno postavljenih pilastrih. Diagonalni obočni oprigi sta okrašeni z enako štukaturno ornamentiko kot oproge v ladji, stičišče pa pokriva velik okrogel medaljon. Na severovzhodni steni ladje je v poli pred slavolokom prehod v kapelo sv. Janeza Nepomuka. Stene so členjene s plitvimi pilastri, ki nosijo profiliran venčni zidec. Nad njim se pne banja s tremi glatkimi oprogami, v katero sta nad bočnima stenama vrezani dve, v zaključku pa tri plitve sosvodnice. Medaljone na temenu obokov ladje, prezbiterija, Nepomukove kapele in slavoločno steno je leta 1987 poslikal Lojze Čemažar.

Veliki leseni oltar sta izdelala Leopold in Alojzij Götzl, pri tem pa sta uporabila posamezne elemente starejšega baročnega oltarja iz druge polovice 18. stoletja. Mogočna arhitektura oltarja sega do oboka. V sredini je polkrožno zaključen tron obdan s parom kompozitnih stebrov. Ravno zaključena stranska dela obstopajo štirje pilastri, pred njimi so globoko v prostor postavljeni stebri, enaki tistima ob tronu. Zunanja stebra stojita na podstavkih ob steni, med njima in menzo pa sta segmentnoločna prehoda. Stebri in pilastri nosijo razgibano ogredje, ki se nad tronom usloči. V razmeroma nizki atiki je z oblački obdana Pieta, ob njej na ogredju sedita puta. V polkrožnem tronu stoji lesen kip sv. Miklavža, ob straneh na nizkih podstavkih stojita sv. Lourenc in sv. Štefan. Vsi kipi v atiki in kipa diakonov so delo Maucherjeve delavnice iz Krškega in ostanek starejšega oltarja.

Polihromirana, pozlačena kamnita stranska oltarja s konca 17. ali začetka 18. stoletja sta pendanta. Postavljena sta ob slavoločno steno. Levi oltar je posvečen sv. Petru, njegov lesen kip se nahaja v tronu. Desni oltar je posvečen sv. Andreju, vendar se je leta 1859 moral umakniti prižnici. Ob prenovi leta 1993 pa so oltar rekonstruirali tako, da so nastavek ulili v umetnem kamnu. Na menzi stoji kip Lurške Matere Božje. Oltar sv. Janeza Nepomuka v stranski kapeli je leta 1854 izdelal Matija Tomc. V tronu je trikotno zaključena slika z upodobitvijo klečečega sv. Janeza Nepomuka, ki se mu je prikazal Križani, obdan z angeli. Slike evangelistov iz nekdanje prižnice so vgrajene v daritveni oltar. Delno ohranjene lesene klopi so izdelane v baročni tradiciji.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Sedanja cerkev je bila zgrajena v 17. stoletju in je rezultat prezidav nastalih v 18., 19. stoletju ter kasneje.
- Oltarna oprema pretežno izvira iz srede 19. stoletja, z uporabo elementov starejših baročnih oltarjev iz konca 17. ali začetka 18. stoletja.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovu ter s tem velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki predstavlja prostorsko dominantno v tem delu naselja.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta z vhodno fasado in posameznimi likovno-arhitekturnimi elementi.
- Veliki glavni oltar sv. Miklavža iz leta 1859 s posameznimi deli starejšega baročnega oltarja.
- Stranska oltarja sv. Petra in sv. Andreja.
- Oltar sv. Janeza Nepomuka v kapeli.
- Ostala oprema in oprava.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

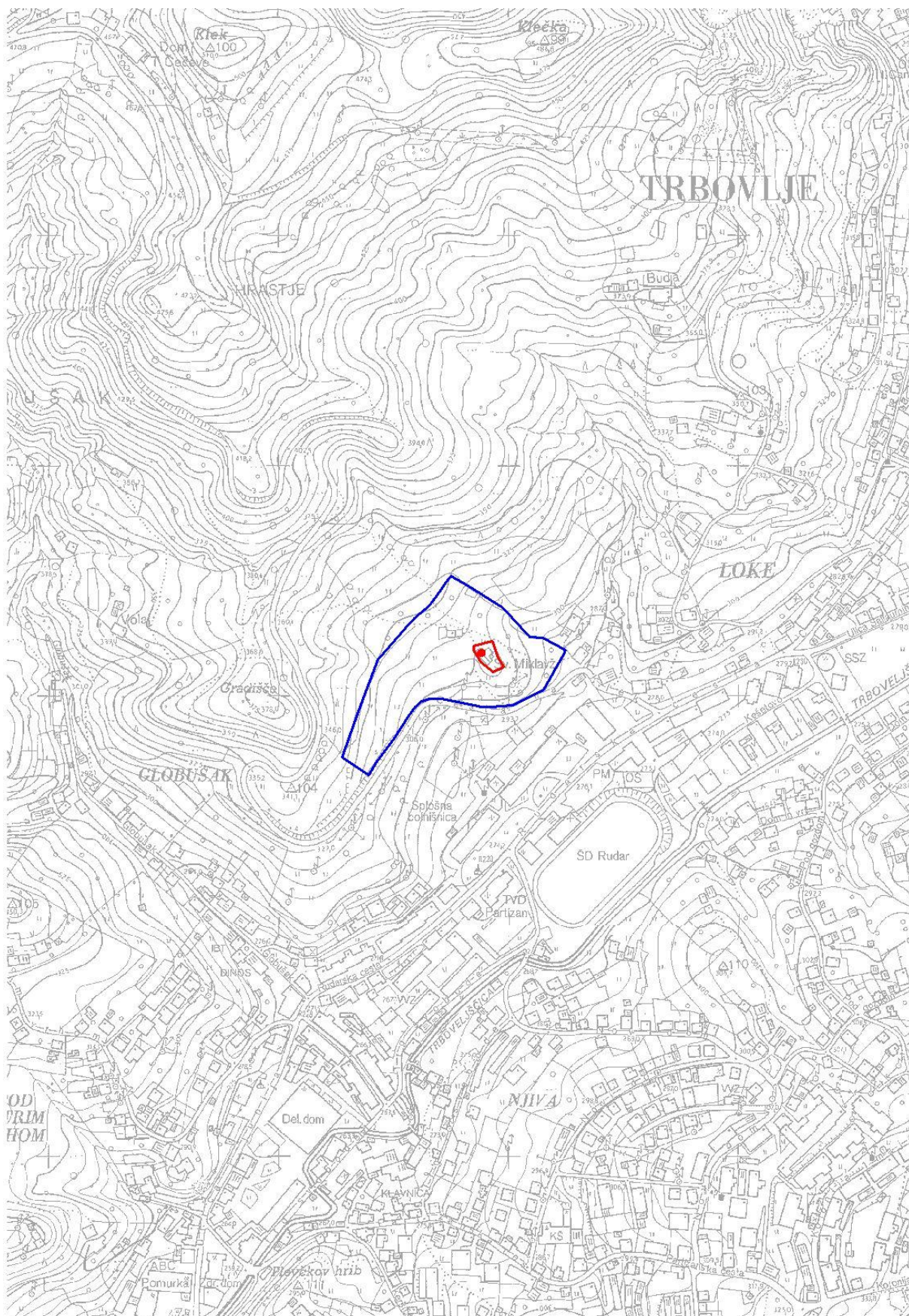
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

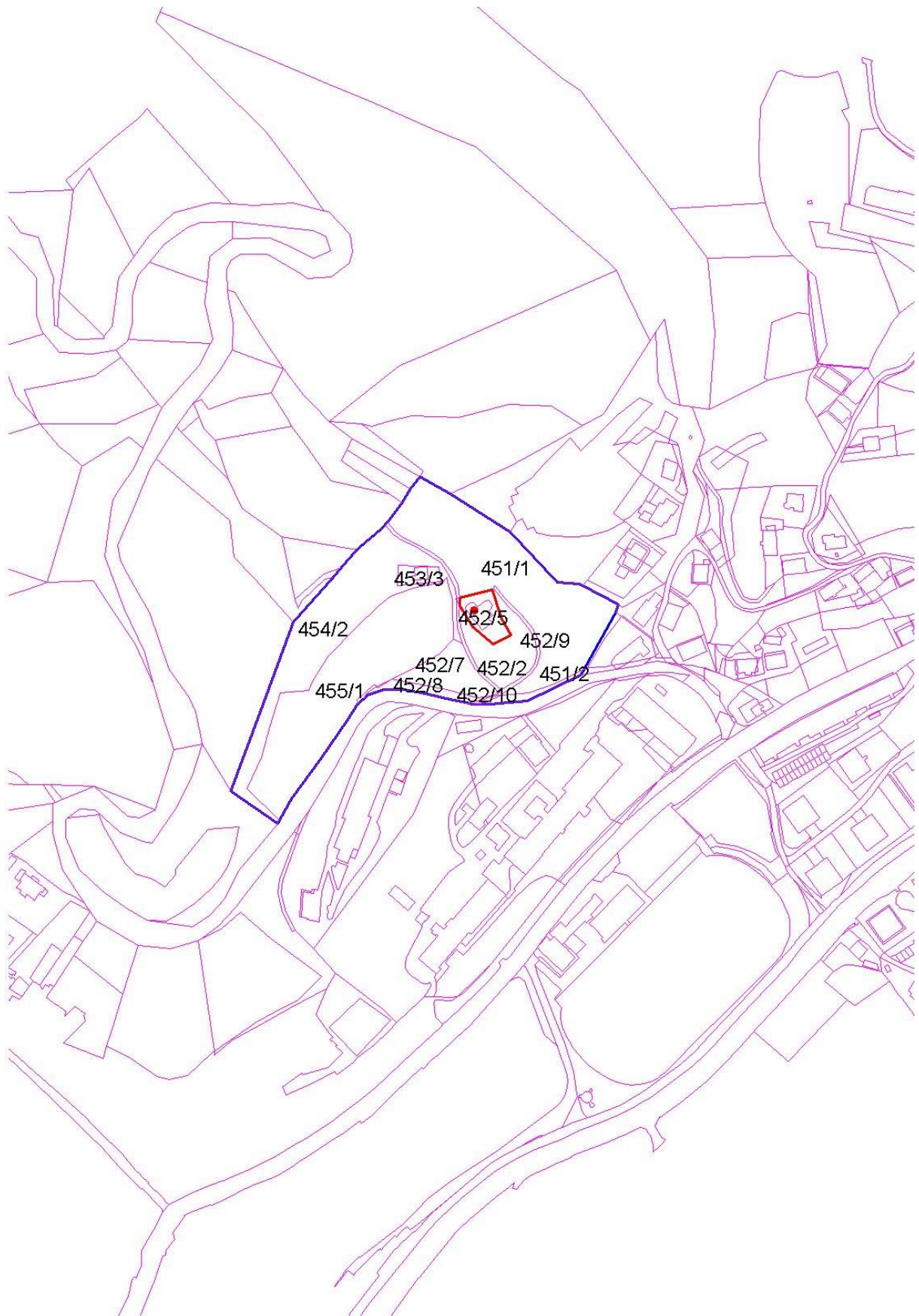
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

17. Završje – Cerkev sv. Mihaela (EŠD 1753)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Završje

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 61

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1753	608/1	Dobovec	
1753	608/2	Dobovec	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1753	579	Dobovec	
1753	587/1	Dobovec	V del
1753	601/1	Dobovec	
1753	601/3	Dobovec	
1753	602/1	Dobovec	
1753	604/1	Dobovec	
1753	605/1	Dobovec	
1753	605/2	Dobovec	
1753	606/1	Dobovec	
1753	607	Dobovec	
1753	609	Dobovec	
1753	610/1	Dobovec	

OPIS ENOTE

Pravilno orientirana cerkev stoji na vzpetini sredi razloženega naselja.

Cerkev sestavljajo pred fasado ladje stoječi zvonik, pravokotna ladja in precej ožji in kratek tristrano zaključen prezbiterij. Na vzhodnem koncu je na severni strani prizidana velika kapela kvadratnega tlorisa, ob stiku prezbiterija in kapele je manjša pritlična zakristija. Zunanjščina cerkve je preprosta in nečlenjena, maso zvonika poudarja poslikava vogalov, horizontalnih vencev in okenskih odprtin. Ladja je krita z dvokapno streho z betonskimi strešniki. Kapela, prezbiterij in zvonik pa imajo pločevinaste strehe.

Notranjščina je preprosta, pokriva jo banjasti obok s sosvodnicami, ki se dviga nad profiliranim delilnim vencem. Sosvodnice v kapeli se dvigajo nad preprostimi vogalnimi pilastri. Prezbiterij pokriva polkupolast obok, ločen od stene s segmentnimi grebenastimi loki. Notranjščina zakristije ima tloris v obliki črke L s porezanim vogalom, obokana je z dvema banjama, ki se v severovzhodnem kotu stikata v križnogrebenasti shemi.

Veliki neoromanski oltar sv. Mihaela ima na hrbtni strani letnico 1890 in iniciali AR. Polkrožno zaključeni tron obstopa oltarna stena, na vsaki strani členjena s po tremi vitkimi polstebri. Nad tronom se oltar zaključuje s trikotnim čelom, okrašenim z ločnim frizom in s pravokotnim podstavkom trilistnega križa. Oltar je polihromiran v barvi lesa s posameznimi polji, barvanimi v rdeči in modri barvi. Rdeča polja dopolnjujejo aplikacije vegetabilne dekoracije. V tronu stoji kip nadangela Mihaela z zmajem. V kapeli stoji stranski oltar s konca 19. stoletja. V polkrožno zaključenem tronu stoji kip sv. Barbare s kelihom in stolpom. Ob straneh sta na nastavkih v višini stebrih baz postavljena stranska kipa, levo opatinja, desno neznana mučenka. Vsi trije kipi so iz sredine 17. stoletja in kažejo povezavo z deli ljubljanskega kiparja Jurija Skarnosa. Preprosta šesterokotna lesena prižnica verjetno izvira iz 19. stoletja.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Cerkev predstavlja višinsko dominantno širšega območja in določa njegovo prepoznavnost.
- Cerkev predstavlja preprost primer podružnične cerkve, ki je v svoji zasnovi iz 17. stoletja.
- Oltarna oprema iz 19. stoletja s kipi iz 17. stoletja.
- Cerkevna arhitektura ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovano ter s tem predstavlja velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Lega objekta, ki skupaj z domačijo Završje 17 predstavlja prostorsko dominantno območje.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Oblikovanost zunanjščine objekta, fasadni detajli in ostali likovnimi elementi.
- Sočasna oltarna oprema iz 19. stoletja s kipi iz oltarja sv. Barbare, ki so starejši.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

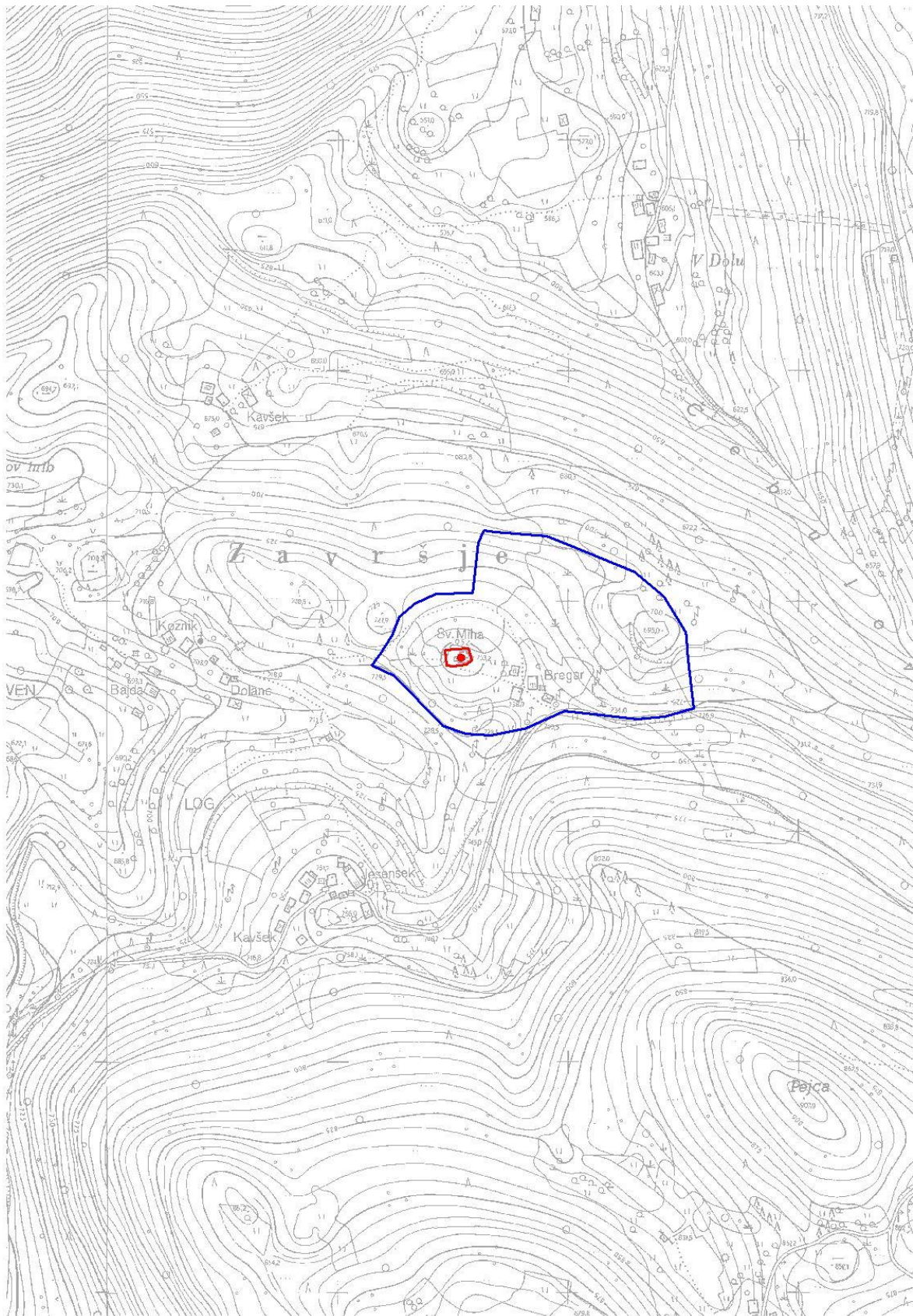

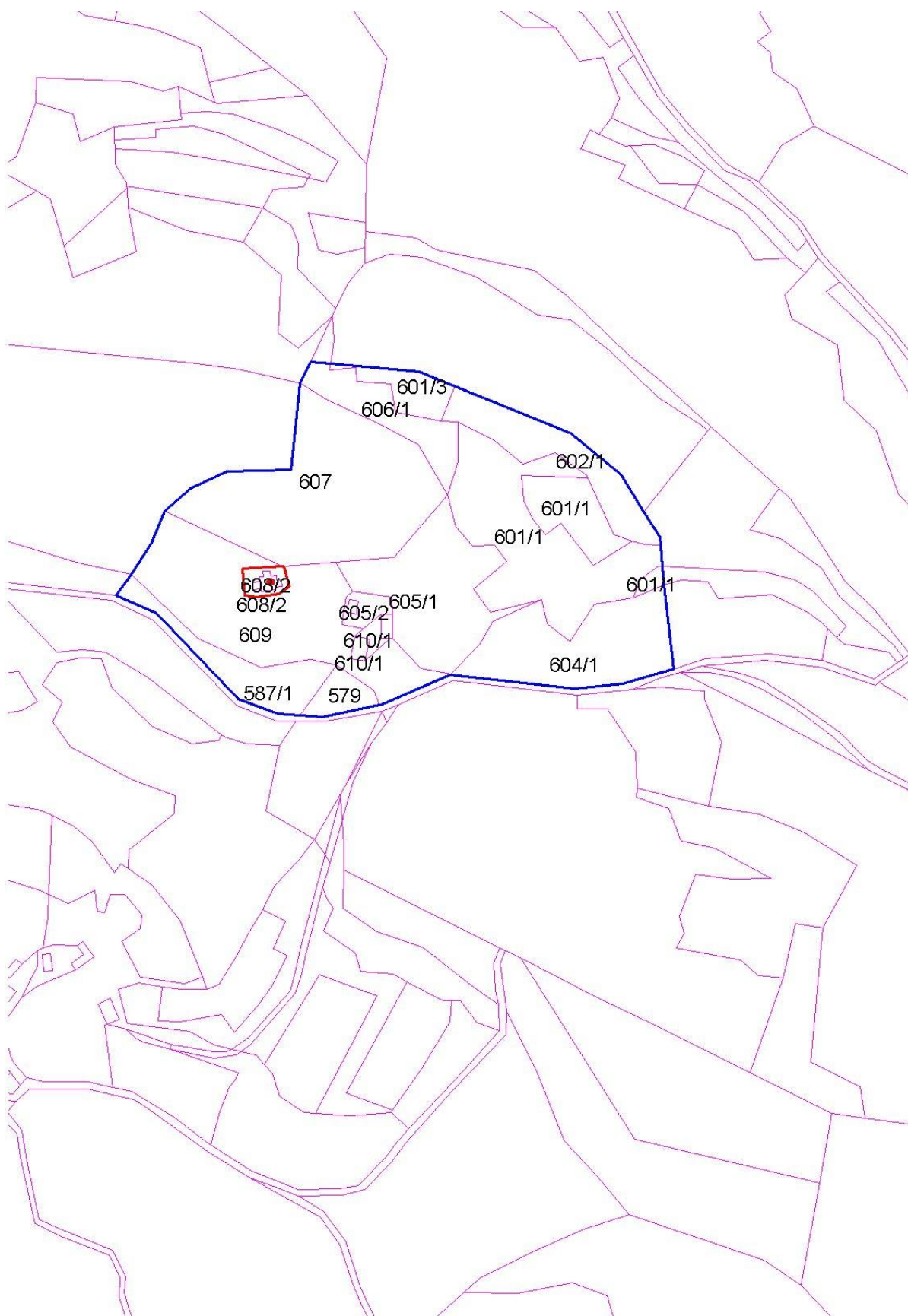
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

Stavbe – profani objekti

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

18. Trbovlje – Delavski dom (EŠD 8432)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Trg svobode 11a
Številka stavbe: 1998

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8432	358/1	Trbovlje	
8432	358/2	Trbovlje	
8432	360/2	Trbovlje	
8432	361/4	Trbovlje	
8432	742/8	Trbovlje	
8432	742/13	Trbovlje	
8432	1930	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Delavski dom z mozaikom Marija Preglja stoji sredi Trbovelj ter ustvarja, skupaj z ureditvijo s stopniščem, ploščadjo z drevesi in figuralnima plastikama rudarjev, zanimivo prostorsko komponento delavskega okolja.

Objekt sodi med pomembnejšo povojno moderno arhitekturo, ki je nastala kot osrednje kulturno središče novo rastočega delavskega naselja. Večnamenski kulturni center je bil odprt 29. novembra 1956. Do danes se je ohranil celoten interier - vhodna in nadstropna avla s stopniščem, kinodvorana z leseno oblogo ter gledališka dvorana z modernistično

oblikovanim originalnim stropom ter vrtljivim odrom. Objekt je nastal v soavtorstvu arhitektov Marka Župančiča kot glavnega projektanta, v sodelovanju z Otonom Gasparijem ter inženirjem Lojzetom Čigonom, ki je računal statiko in izdelal armaturne načrte.

Glavni vhod v jugozahodnem delu stavbe je poudarjen s tremi okroglimi slopi in zavihano betonsko nadstrešnico. Pročelje levo od vhoda je konveksno izbočeno in se v nadaljevanju z vertikalnimi svetlobnimi režami stopničasto zalomi.

Kvaliteten likovno-arhitekturni poudarek predstavlja mozaik Marija Preglja na pročelju stavbe, izdelan med leti 1956 in 1957. Mozaik je sestavljen iz muranskega stekla. Avtor se je glede na poslanstvo Delavskega doma, ki je bil zgrajen in namenjen delavskemu razredu, odločil, da v mozaiku povzdigne in nagovarja prav preprostega delavskega človeka. Osrednji vzbokli del stene v osrednjem delu nagovarja z likom žene z lučjo, simbolom svobode, omike in zabave. Figura predstavlja znamenje napredka in prihodnosti. K figuri se obračajo ob straneh manjše figure. Na levem in desnem delu vzbokle stene kipar nadaljuje razmišljanje o miru in vojni. Na desni srečamo figuro leteče furije-smrti, v družbi moških figur: partizanov, delavcev, kmetov, ki so svoja orodja zamenjali z orožjem odpora. Levi del stene kipar posveča miru, ljubezni, družini in plodnosti. Podobna simbolična vsebina se ponavlja tudi na vmesnih ravnih stenah.

V tlorisu se objekt približuje kvadratu, široko tlakovano stopnišče pred njim pa premošča višinsko razliko med obema ulicama, hkrati pa ustvarja zanimiv javni prostor. Plastiki rudarjev Stojana Batiča iz 1956, sta bili tja postavljeni leta 1974. Pred objektom je bila sočasno s stopniščem urejena tudi večja parkovna površina, sestavljena iz peščenih poti, geometrijsko in organsko oblikovanih zelenic in zasaditvijo posameznih dreves. Ta se je sčasoma spreminjala, ostala pa je tlakovana ploščad, danes namenjena parkiranju in tri mogočne vrbe, ki so bile leta 2018 zaradi poškodb odstranjene. Večji poseg v zelenico južno od stopnišča je pomenila tudi gradnja mladinskega centra in hotela leta 2011.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Delavski dom predstavlja kvaliteten primer v celoti ohranjene povojne arhitekture z interierjem in okolico, kulturno-posvetno dejavnostjo, simbolično likovno-arhitekturno izraznostjo ter zgodovinsko vrednostjo.
- Izjemen je v lokalnem in širšem okolju, saj do danes ni izgubil svoje funkcije, ampak z zanimivo arhitekturno zasnovo in opremo še vedno ostaja pomembno žarišče mesta.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost in lega spomenika v prostoru, s stopniščem, kipi, ploščadjo in avtentičnimi drevesi - vrbami (ki jih bo potrebno nadomestiti).
- Arhitekturna zasnova objekta, njegova namembnost, originalna stavbna substanca z vsemi detajli na fasadah.
- Zalomljena glavna fasada objekta z mozaikom Marija Preglja in vhodom z nadstreškom.
- Plastiki Stojana Batiča na ploščadi pred glavno fasado.
- Avtentična notranjost z vsem detajli: vhodna in nadstropna avla s stopniščem, kinodvorana z leseno oblogo ter gledališka dvorana z modernistično oblikovanim originalnim stropom ter vrtljivim odrom.

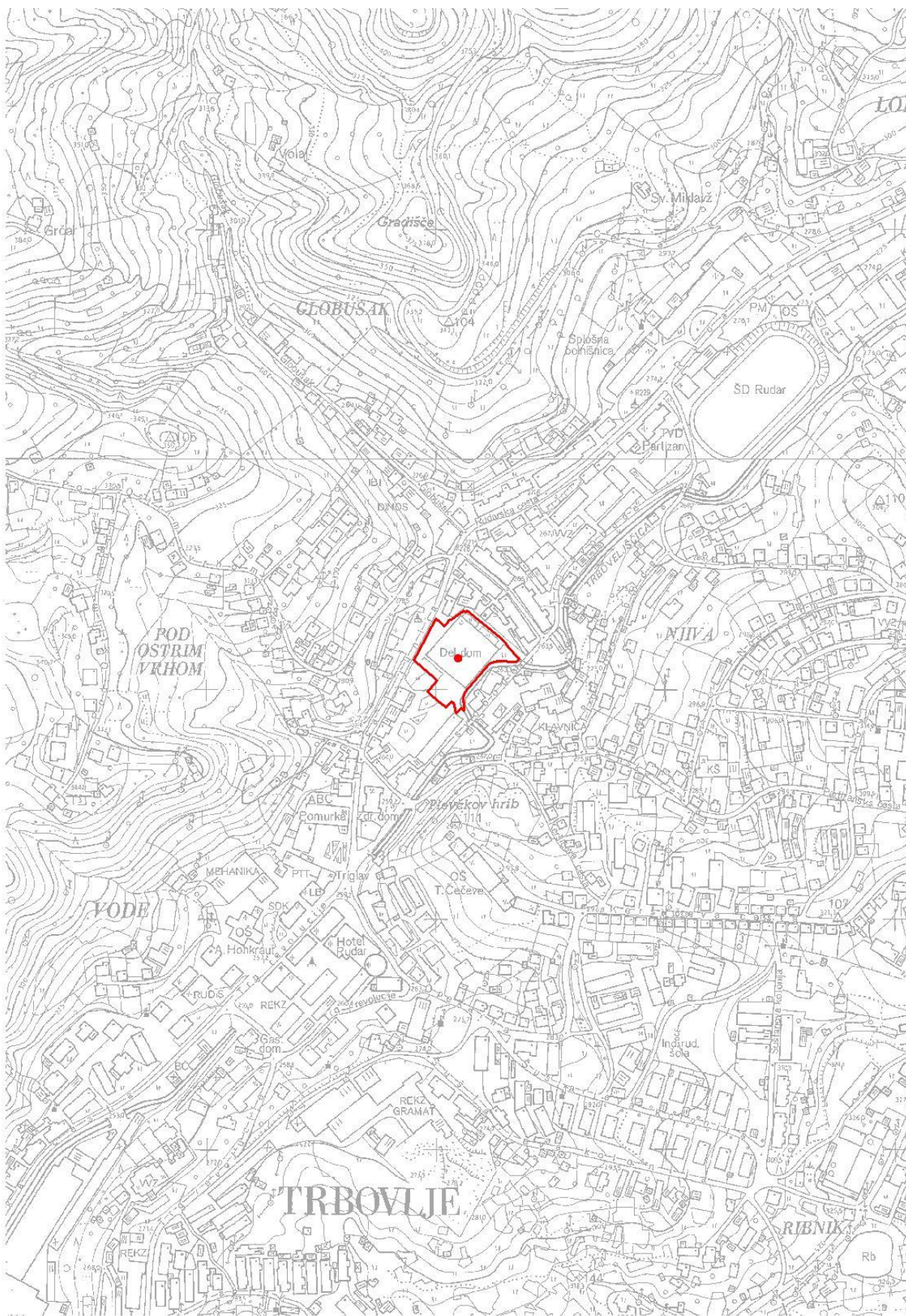
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

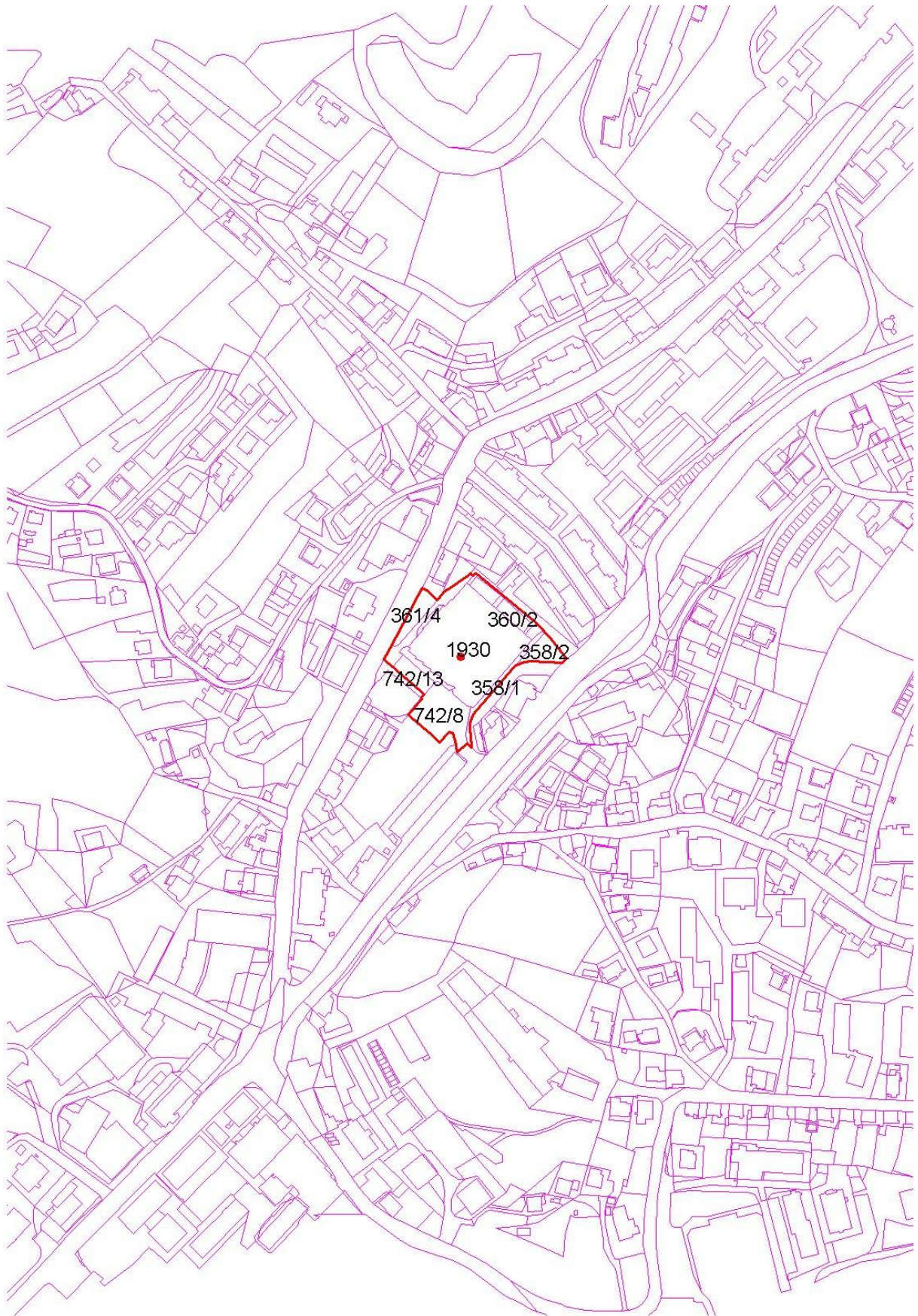
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

19. Trbovlje – Hiša Trg Franca Fakina 17 (EŠD 8425)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Trg Franca Fakina 17
Številka stavbe: 420

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8425	7/4	Trbovlje	V del

OPIS ENOTE

Hišo je v obdobju poznega historizma (zadnja četrtnina 19. stoletja) za gostinske namene postavil Matija Dolničar. Od leta 1905 je delovala kot gostilna s stanovanji, v njej so bili tudi prostori za družabne prireditve in nekaj časa tudi prostor telovadnega društva Sokol. V tem času je bila v lasti rodbine Kukenberg, po kateri se še danes imenuje.

Hiša, ki je v tlorisu pravokotne oblike, je na dvoriščni strani podaljšana s prizidkom. Nadstropno sedemosno hišo, krito z dvokapnico, členi rustika v pritličju, rustične lizene na vogalih in pravokotna okna z bogato profiliranimi okvirji. Okenske preklade v prvem nadstropju krasí vegetabilno okrasje, v drugem pa preprosti sklepniki. Osrednja os rízalitno izstopa, nad profiliranim pravokotnim vhodnim portalom je sklepnik z reliefno upodobitvijo ženskega obraza. V notranjščini izstopa reprezentativno oblikovana vhodna veža.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Objekt pomembno sooblikuje del Trga Franca Fakina oz. najstarejšega dela Trbovelj in določa njegovo prepoznavnost.
- Stavba je v glavnem nastala v zadnji četrtini 19. stoletja, njena fasada nakazuje na značilnosti poznega historizma in je najbogatejša v Trbovljah.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

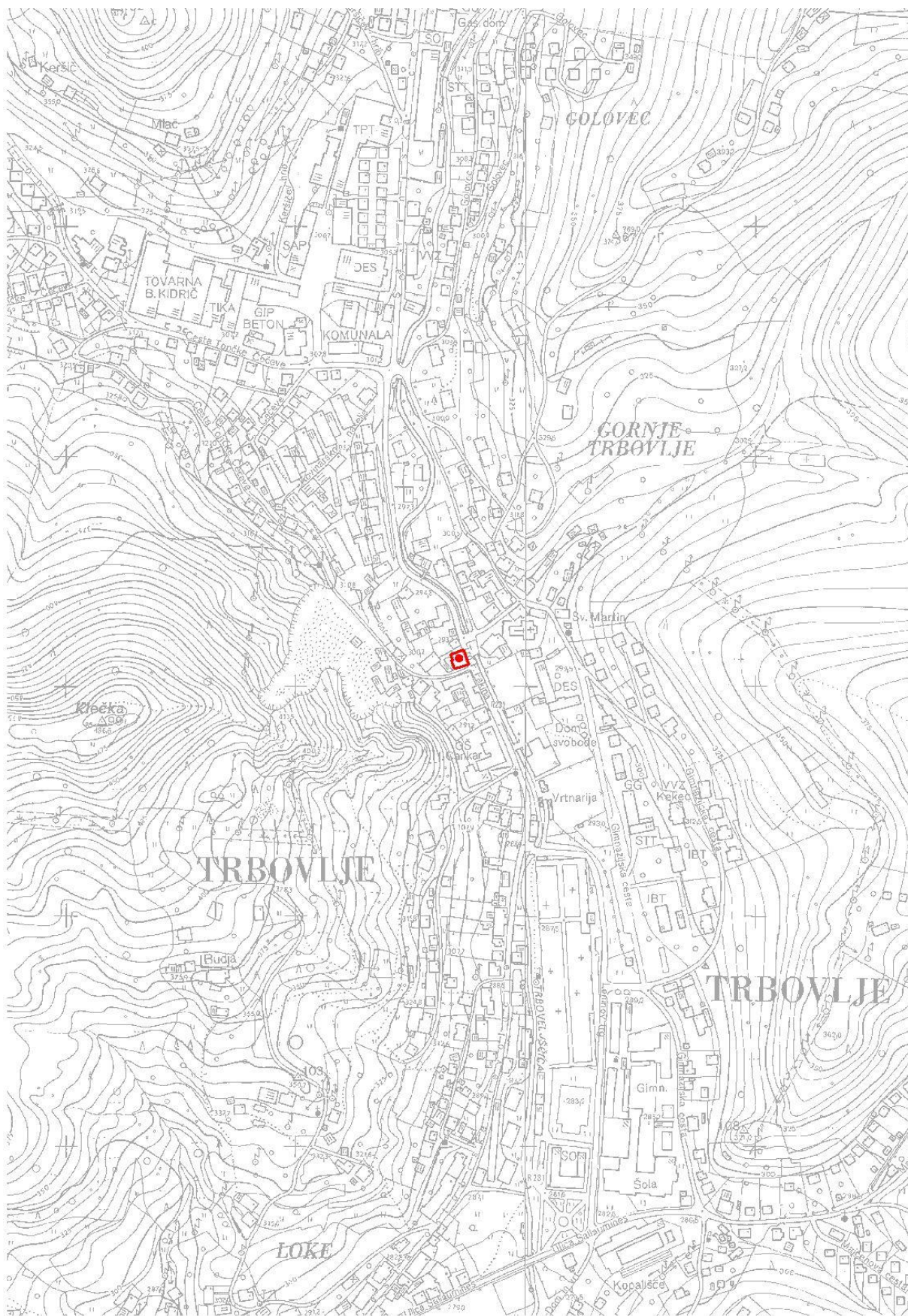
- Celovita pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Arhitekturna zasnova objekta, njegova namembnost, originalna stavbna substanca z vsemi detajli na fasadah.
- Fasadna členitev zunanjščine objekta in struktura fasad.
- Strešna kritina objekta.
- Stavbno pohištvo.
- Vhodna veža z vsemi likovno-arhitekturnimi elementi in detajli.

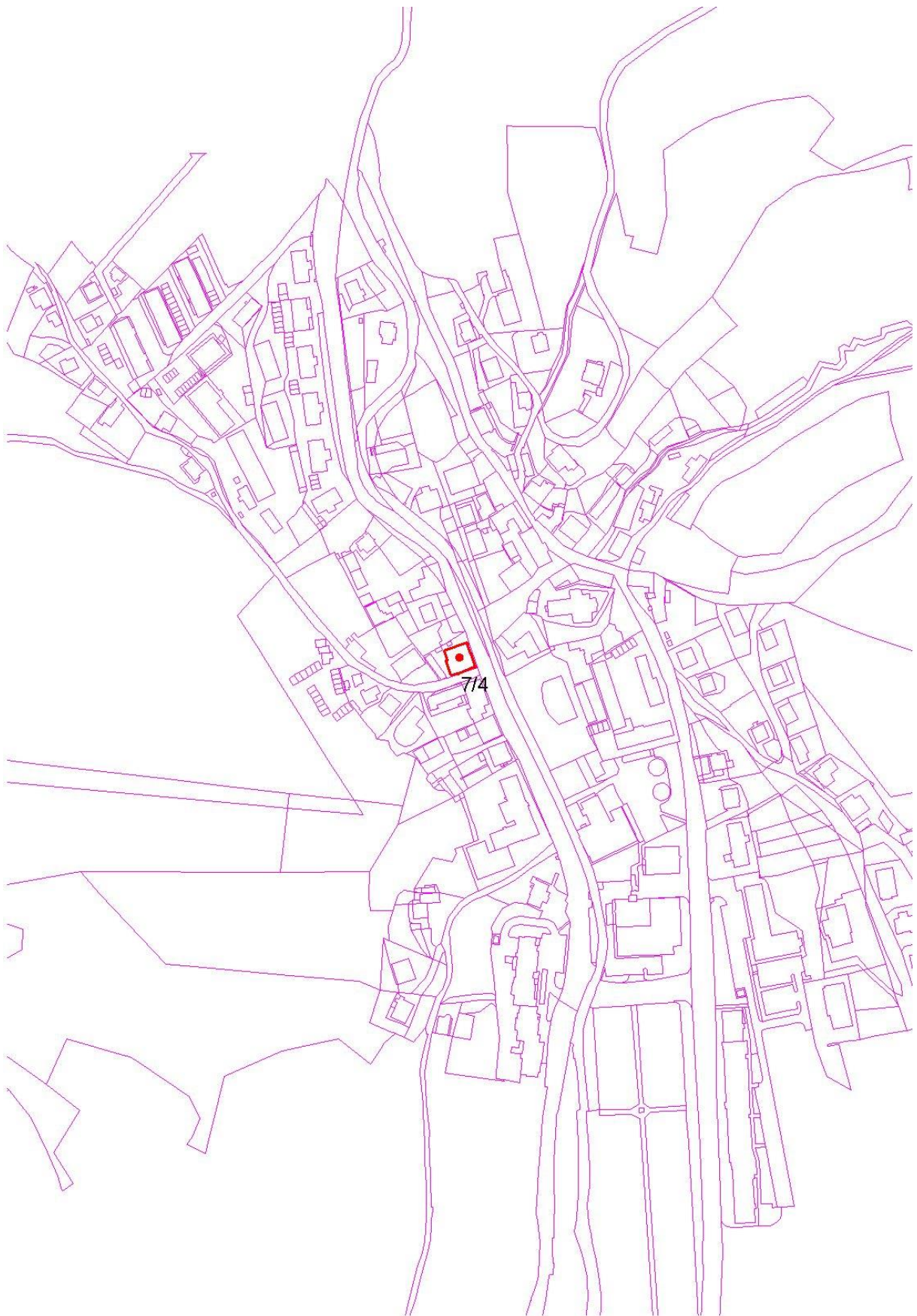
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

20. Trbovlje – Sokolski dom (EŠD 28343)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Rudarska cesta 4
Številka stavbe: 231

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
28343	2136	Trbovlje	

OPIS ENOTE

V breg zidana nadstropna stavba razgibanega tlorisa je bila zgrajena za potrebe trboveljske podružnice društva Sokol. Slavnostno je bila odprta julija leta 1925. V njej so bile prvotno mala in velika telovadnica, ki je služila tudi kot gledališče in kino, poleg tega še knjižnica in drugi prostori. Načrt za gradnjo je bil naročen pri ljubljanski gradbeni družbi Slograd. Med drugo svetovno vojno je bila stavba delno poškodovana, zato so jo v 50. letih in nato še leta 1986 adaptirali, vendar je kljub temu v večji meri ohranila avtentično zunanjo podobo, originalno stavbno pohištvo in interier.

V objektu je urejena tudi spominska soba, posvečena dogajanju v okviru športnih društev Sokol in Partizan (od leta 1945 dalje).

Pročelje je simetrično oblikovano, z osrednjim rizalitom, členjenim z lizenami. Obdajata ga polkrožna izzidka z vhodoma, katerih ravni strehi služita kot balkona. Celotno zunanjščino predirajo pokončna pravokotna okna. Kritina objekta je opečna.

Vzdolž južne fasade so bili zasajeni divji kostanji, ohranjena sta še dva.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Objekt pomembno sooblikuje del Rudarske ceste in je dominanten v širšem prostoru osrednjega dela Trbovelj.

- Stavba je v celoti nastala v prvi četrtini 20. stoletja, njena podoba odraža oblikovanje obdobja med obema vojnoma, značilno za stavbe grajene za potrebe telovadnih društev in je ena redkih še ohranjenih pri nas.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

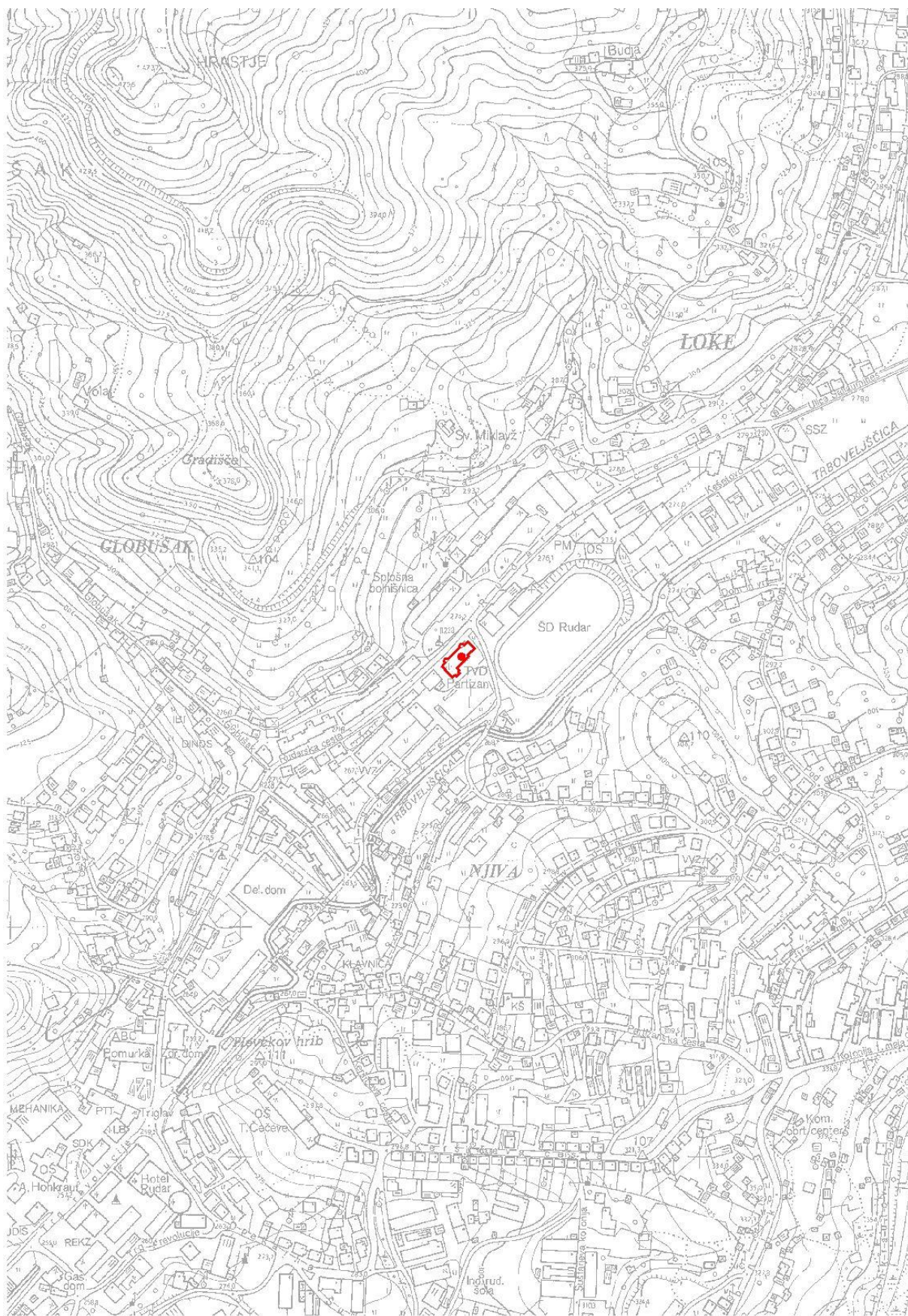
- Celovita pojavnost in lega spomenika v prostoru, vključno z linijo divjih kostanjev ob južni fasadi (dva sta še ohranjena, eno drevo se je posušilo).
- Arhitekturna zasnova objekta, njegova namembnost, originalna stavbna substanca z vsemi detajli na fasadah.
- Stavbno pohištvo (oblika, dimenzije in materiali oken in vrat).
- Avtentična notranjost: originalna tlorisna shema z razporeditvijo prostorov ter vsi detajli.
- Streha s kritino (oblika, nakloni, material in barva kritine).

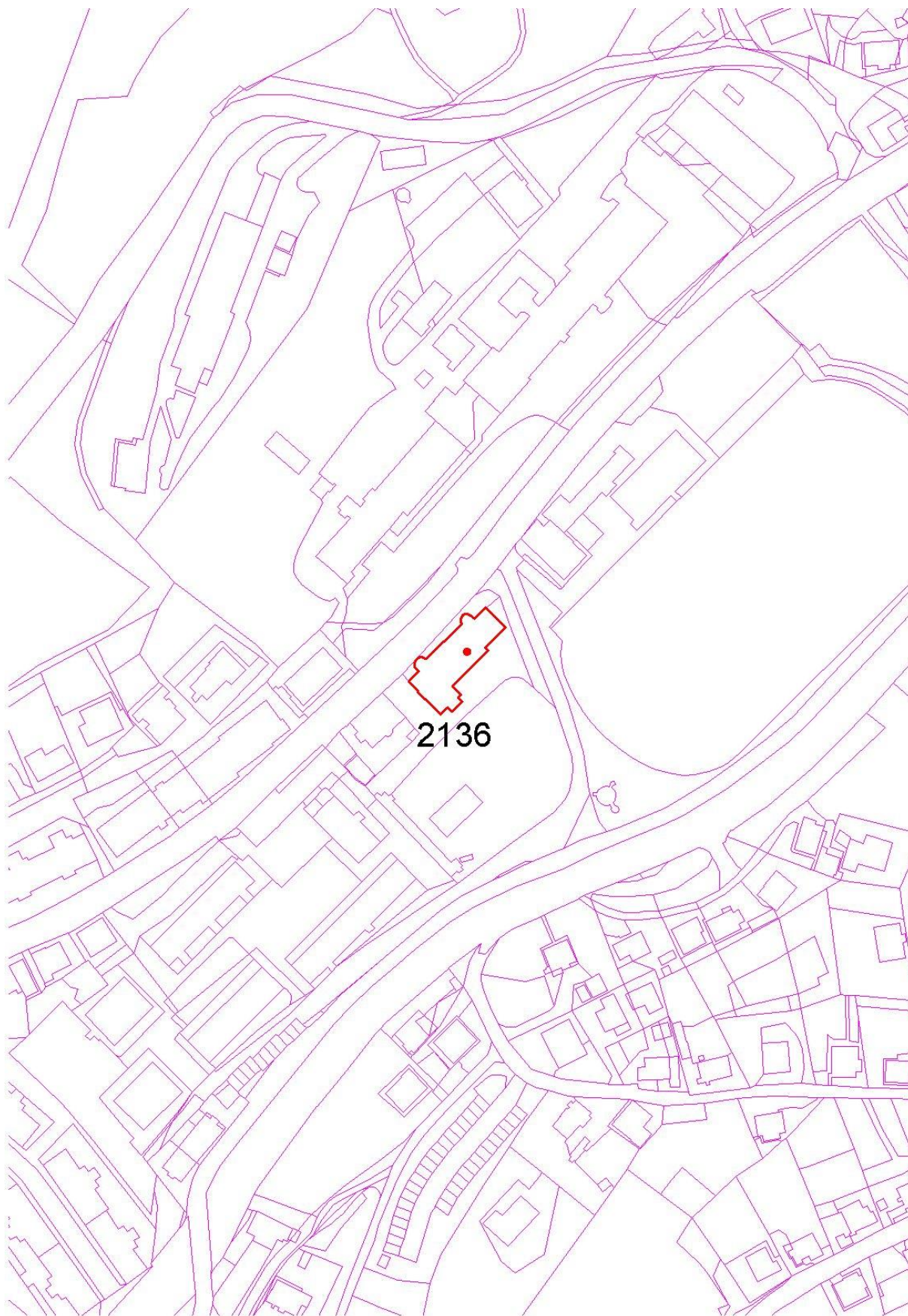
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

21. Trbovlje – Župnišče (EŠD 27724)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Trg Franca Fakina 31
Številka stavbe: 719

Parcelne številke:

EŠD	parcels	k.o.	del
27724	171/17	Trbovlje	V del

OPIS ENOTE

Stavba stara župnišča stoji na razgibanem terenu, na stičišču Trga Franca Fakina in Ceste na Golovec, severozahodno od župnijske cerkve sv. Martina. Zgrajena je bila leta 1718, o čemer priča napis s kronogramom (EXTANT.DEO.VNI.ET/TRINO AC SANCTO MAR/TINO) na južni stranski fasadi, ki je bil odkrit ob obnovi fasade leta 1931. Od svojega nastanka naprej, je bila stavba večkrat prenovljena in glede na funkcijo modificirana. Zadnja obnova zunanjsčine v izvorni podobi se je vršila leta 1997.

Stavba je v tlorisu pravokotna, krita z opečno dvokapno streho na čop. Petosno pročelje na levi strani predirajo tri različno široke arkade, ki vodijo v križno obokano vhodno vežo. Osrednji dve osi začelja poudarja rizalit, krit s trikapno streho. Odprtine v nadstropju začelja imajo kamnite okvirje. Vogale stavbe in rizalita krasijo naslikani šivani robovi sivkaste barve, pravokotne okenske odprtine pa obrobe iste barve. V župnišču je hranjenih več umetniških del.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Objekt pomembno sooblikuje območje cerkve sv. Martina in določa njeno prepoznavnost.
- Stavba zgrajena leta 1718, kar dokazuje leta 1931 odkrit kronogram na fasadi.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

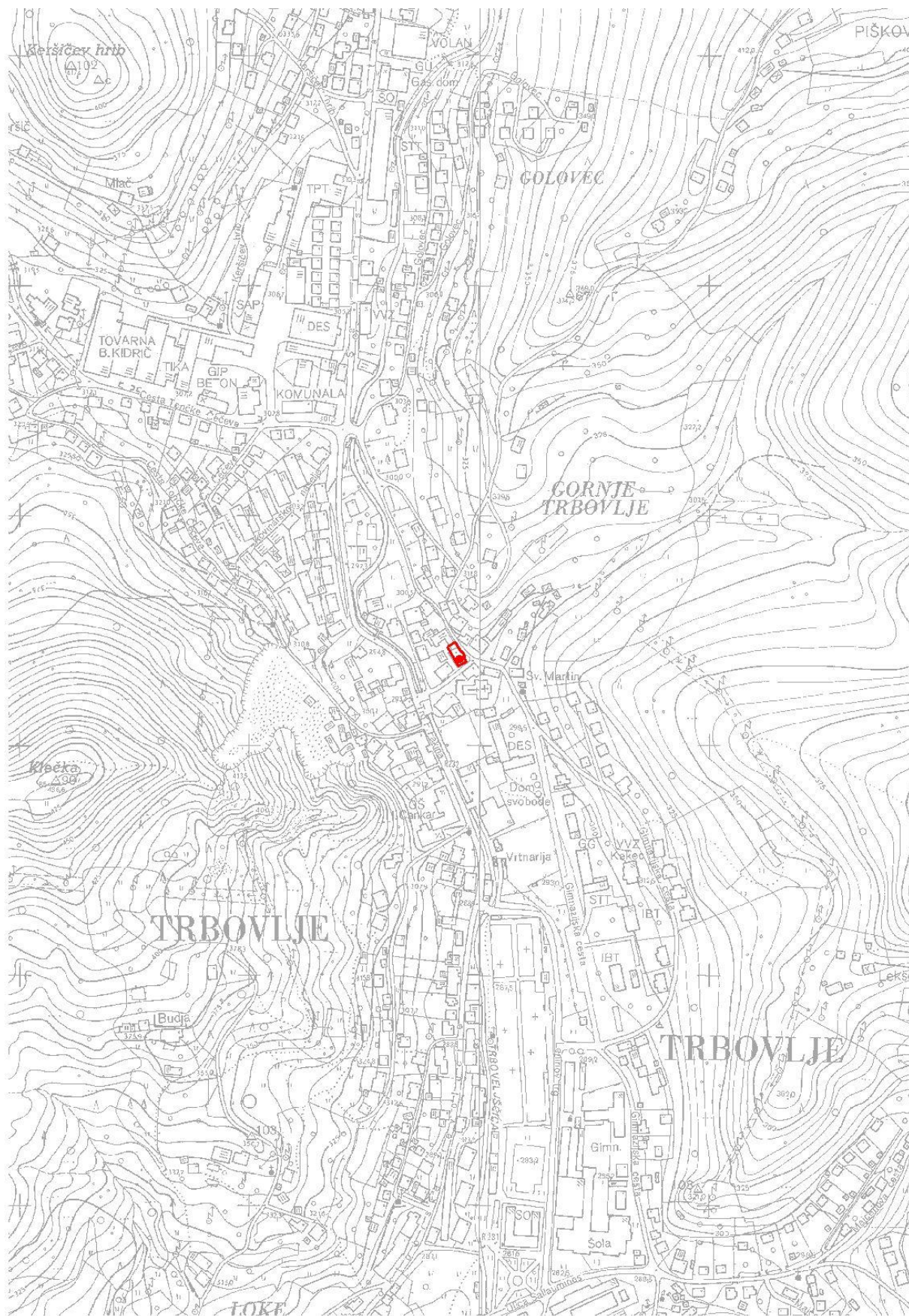
- Celovita pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Arhitekturna zasnova objekta, njegova namembnost, originalna stavbna substanca z vsemi detajli na fasadah (kronogram).
- Stavbno pohištvo s kamnitimi okvirji.
- Streha s kritino (oblika, nakloni, material in barva kritine).
- V notranjosti hranjena umetniška dela.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

Stavbe – etnološki objekti

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

22. Čebine – Barličev kozolec (EŠD 30673)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čebine 4
Številka stavbe: 5

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30673	429/2	Čebine	

*** Kozolec nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja kulturnega spomenika Čebine – Cerkev sv. Križa (EŠD 2377).**

OPIS ENOTE

V osrednjem delu naselja Čebine se v bližini cerkve sv. Križa nahaja Barličeva domačija. Domačijo v gruči sestavljata dve ločeni stanovanjski enoti: dve hiši, dva hleva, pomožni gospodarski objekti ter kozolca, ki stojita vzhodno od domačijskega jedra. Kozolec, ki sodi k Barličevi domačiji, se nahaja pod cesto, ki vodi proti cerkvi.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1812, o čemer priča letnica, vrezana na notranjem prečnem tramu. Poleg letnice je na tramu vrezano tudi ime »Anshe Jrman«. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na betonskih podstavkih. Podporne ročice so ravne, brana je redko mrežena. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko. Prvotno je bil kozolec prekrit s slamnato kritino.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Spada med najstarejše kozolce na območju občine, zato mu znana datacija s pripisanim imenom daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica z imenom na notranjem prečnem tramu.

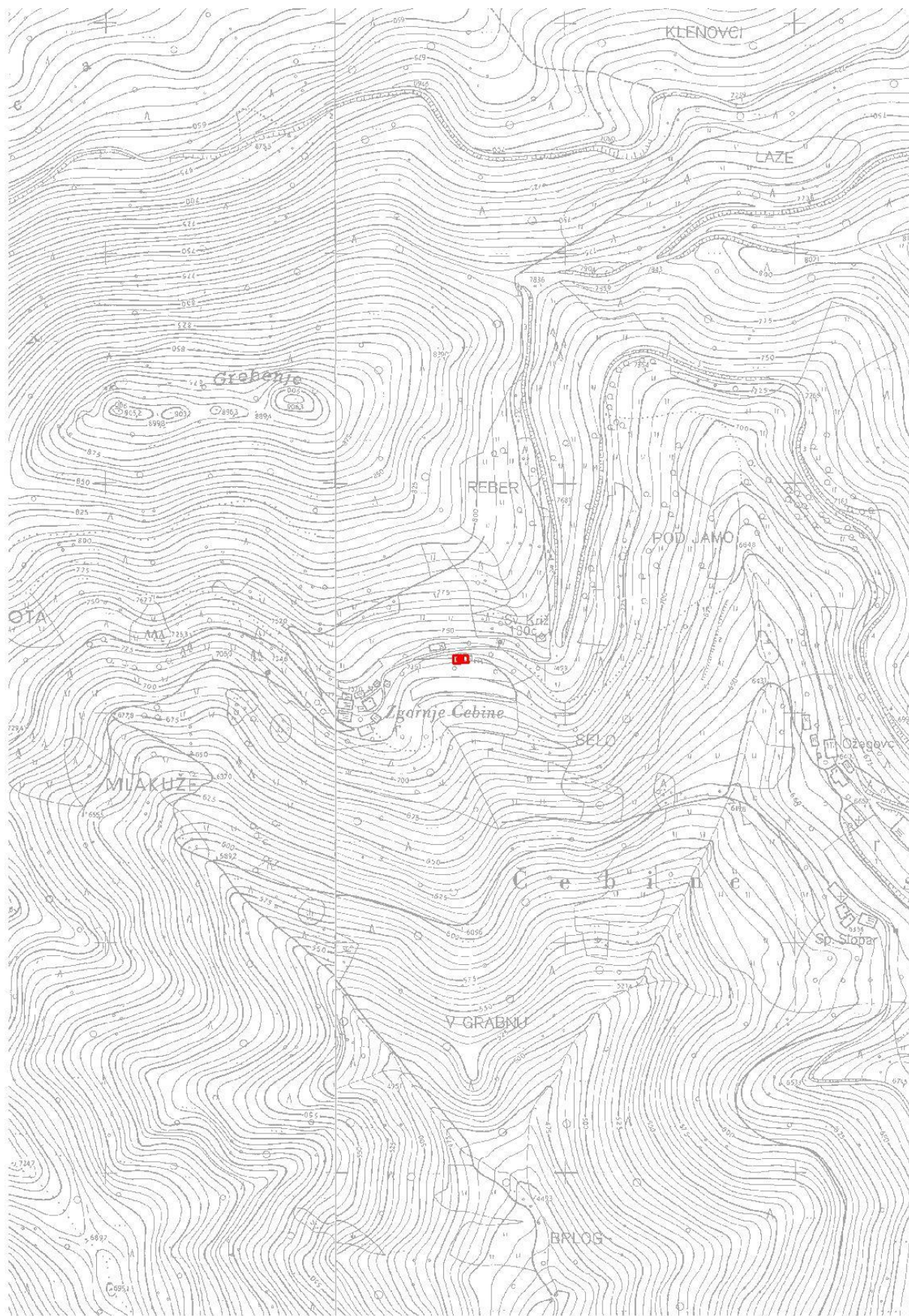
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

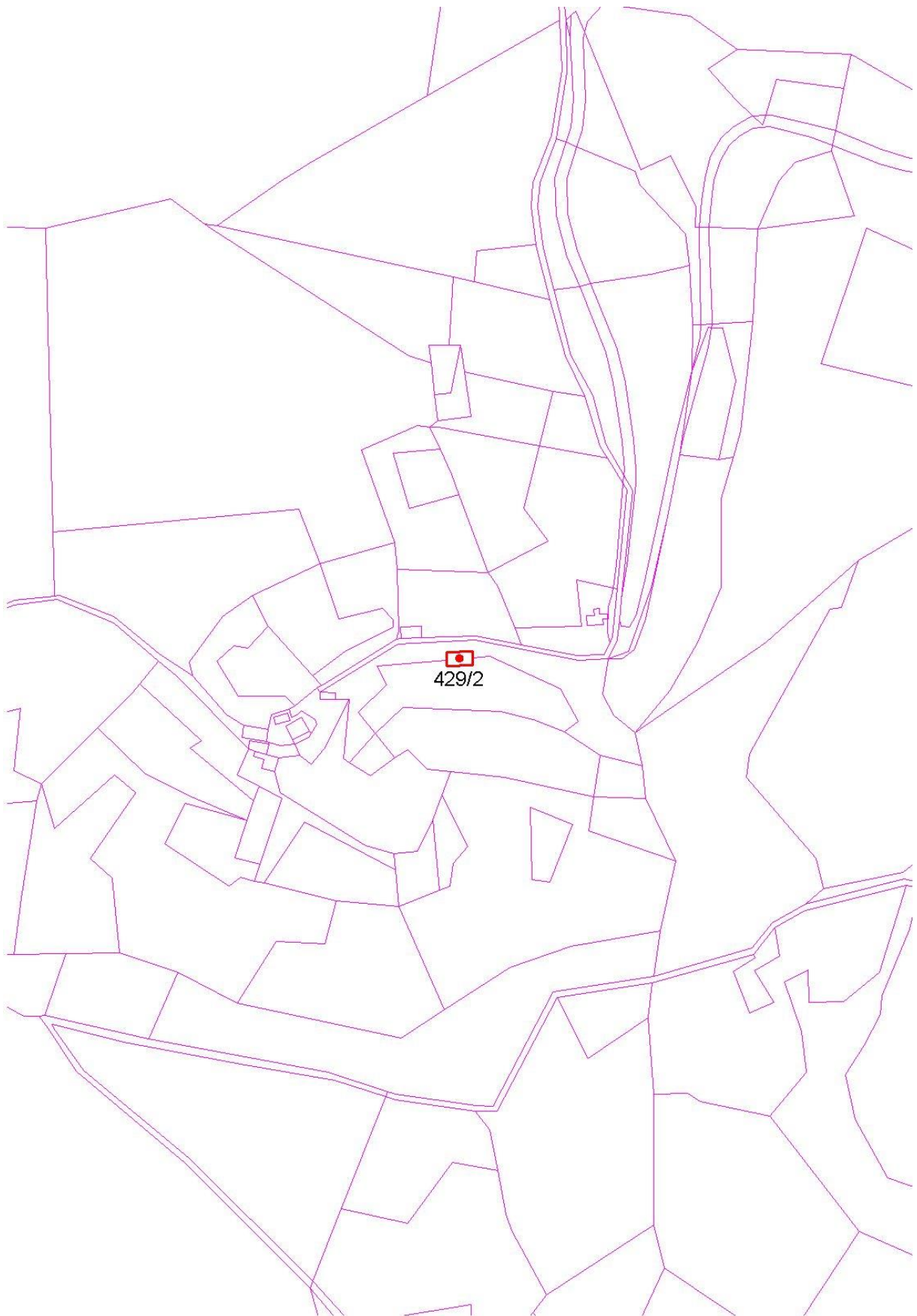
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

23. Čebine – Hlev na domačiji Zgornji Slapar (EŠD 7595)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čebine 1
Številka stavbe: 26

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7595	480	Čebine	SZ del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7595	480	Čebine	preostali del
7595	481/1	Čebine	Z del

OPIS ENOTE

V vzhodnem delu naselja sredi pobočja pod cesto, ki vodi proti cerkvi sv. Križa in naprej proti Sveti planini, leži domačija Zgornji Slapar. Domačijo v gruči sestavljajo nova stanovanjska hiša, starejši hlev z odprto kolarnico in novejšo poslopje, kozolec pa stoji južno na ravnici pod hišo.

Nadstropen tradicionalno zasnovan hlev, imenovan tudi »štala s podom«, je izrazito podolžnega tlorisa in z daljšo fasado postavljen ob breg. Zgrajen je bil leta 1833, o čemer priča letnica, vrezana na tramu, ki nosi kapno lego. Spodnji, hlevski del, ki je deloma ukopan v zemljo, je zgrajen iz kamna in ometan, zgornji del s podom in parno pa je v celoti

lesen. Zgrajen je iz žaganih in tesanih plohov, ki se v vogalih povezujejo z utorom »lastovičjega repa«.

Ohranjeno je leseno stavbno pohištvo (okna in vrata) in notranja razporeditev prostorov. Somerno dvokapni strehi s čopoma je bil na severovzhodni strešini dodan nadstrešek, pod katerim se shranjuje kmetijska mehanizacija. Ob jugovzhodni fasadi hleva stoji odprta kolarnica, ki je zasnovana v obliki enojnega vezanega kozolca. Prekriva jo somerna dvokapnica s čopom. Hlev in kolarnica sta prekrita s sivim betonskim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani hlev je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz druge četrtine 19. stoletja.
- Hlev ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova in notranja razporeditev prostorov.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (leseno stavbno pohištvo, lesne zveze, obdelava lesa, ...).
- Znana datacija daje hlevu dodatno zgodovinsko vrednost, saj spada med najstarejša gospodarska poslopja na območju občine.
- Hlev je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od druge četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hleva in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: lesena vrata, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se ohranjena letnica.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

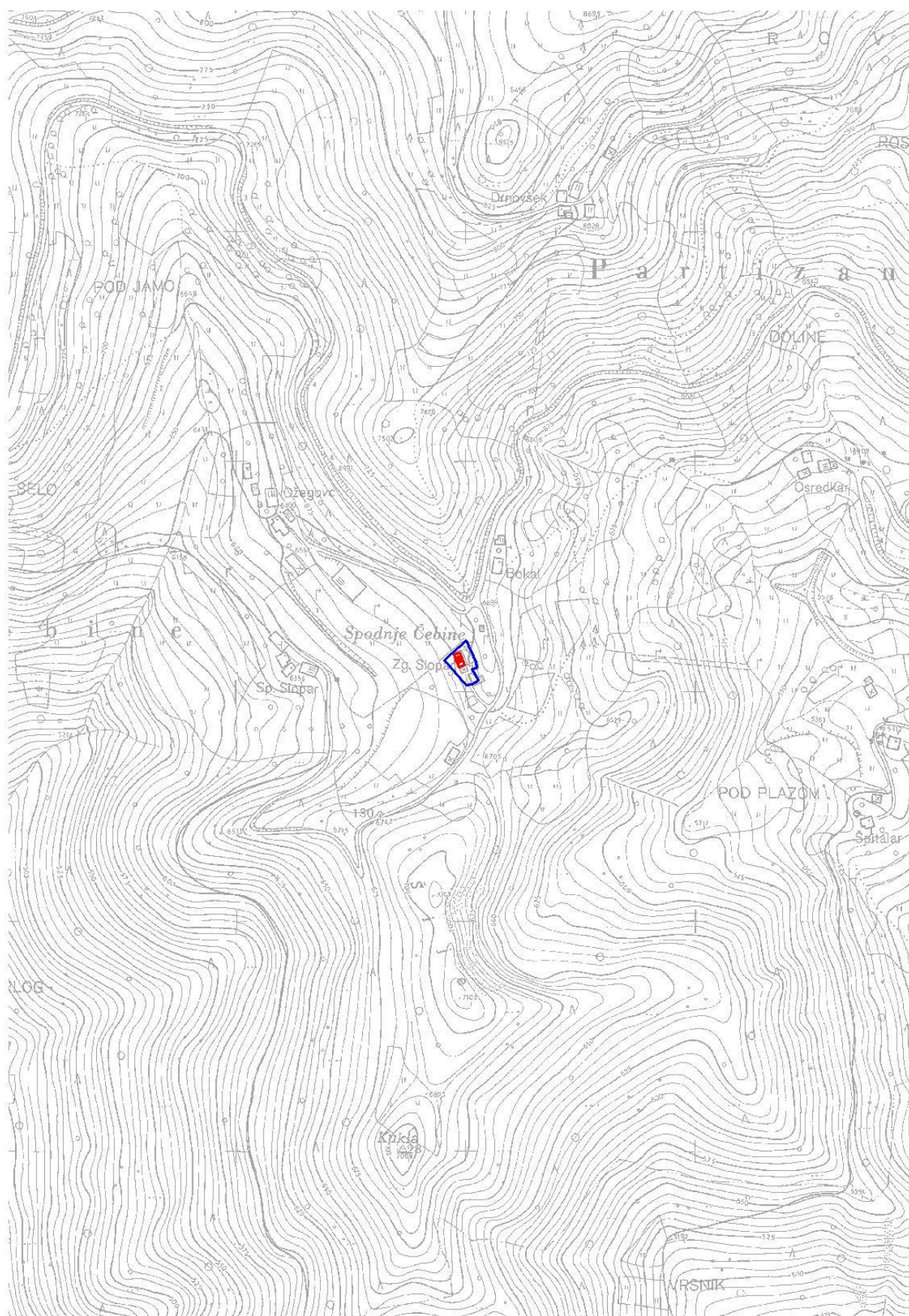
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

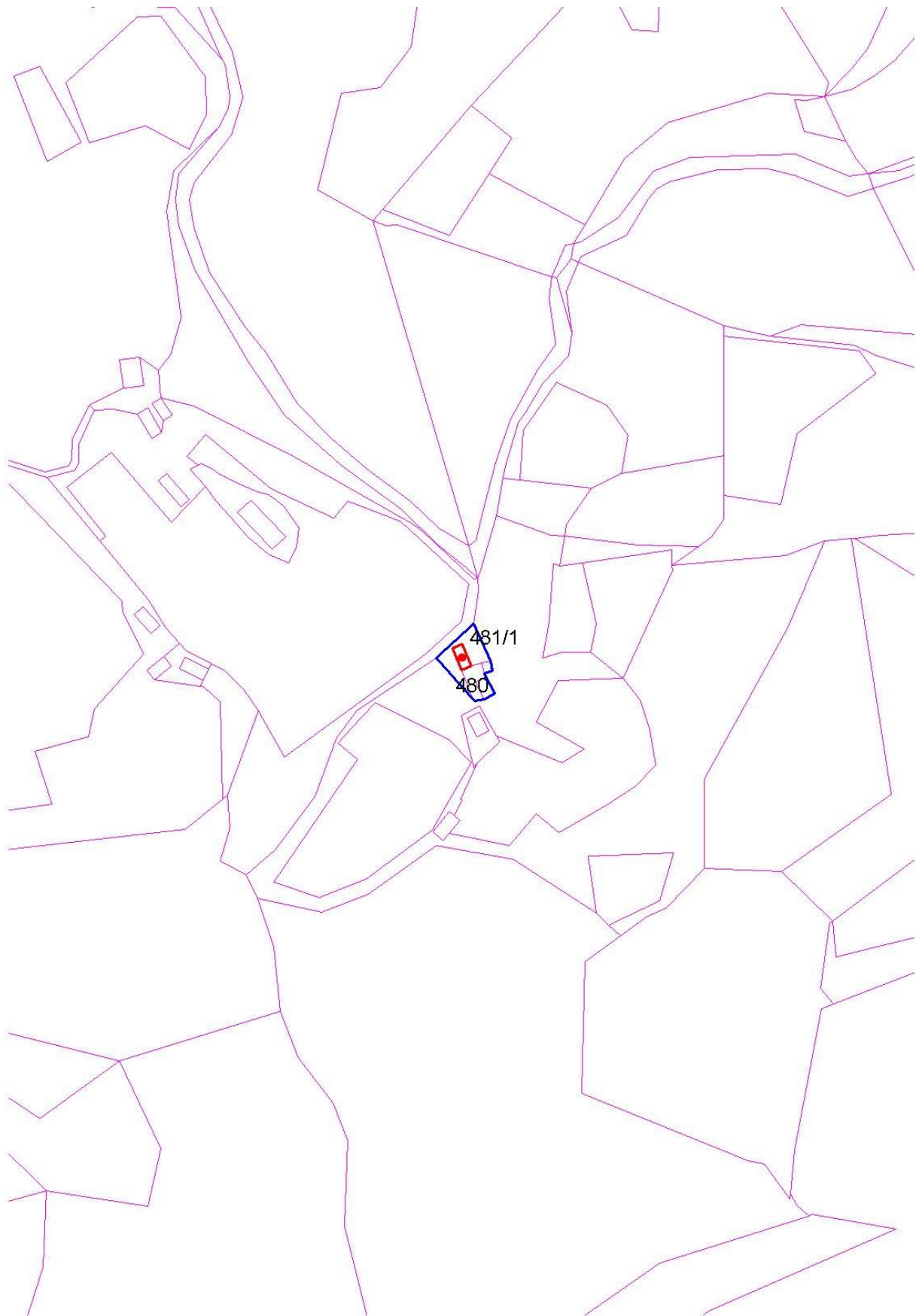
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

24. Čebine – Kozolec na domačiji Čebine 3 (EŠD 30672)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čebine 3
Številka stavbe: 23

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30672	487/3	Čebine	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30672	486	Čebine	SZ del
30672	487/1	Čebine	SZ del

OPIS ENOTE

V osrednjem delu naselja Čebine na osojni brežini pod cesto, ki vodi iz Trbovelj na Sveto planino, leži Šrubarjeva domačija. Domačijo v gruči sestavljajo nova stanovanjska hiša, več novjših gospodarskih poslopij, lesena kašča in dva kozolca.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1869, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Poleg letnice je na tramu vrezano tudi ime »Jožef Lamper«. Kozolec ima štiri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih in betonskih podstavkih. Krajne podporne ročice so v obliki segmentnega loka in dekorativno rezljane, v notranjosti kozolca so podporne ročice ravne.

Brana je gosto mrežena s tramiči, osrednja vhodna lina je polkrožno oblikovana. Zatrejna dela sta dekorativno rezljana. Kozolec prekriva somerna dvokapnica s čopoma, deloma krita s sivim cementnim zareznikom, deloma z rdečim opečnim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija s pripisanim imenom daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica z imenom na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

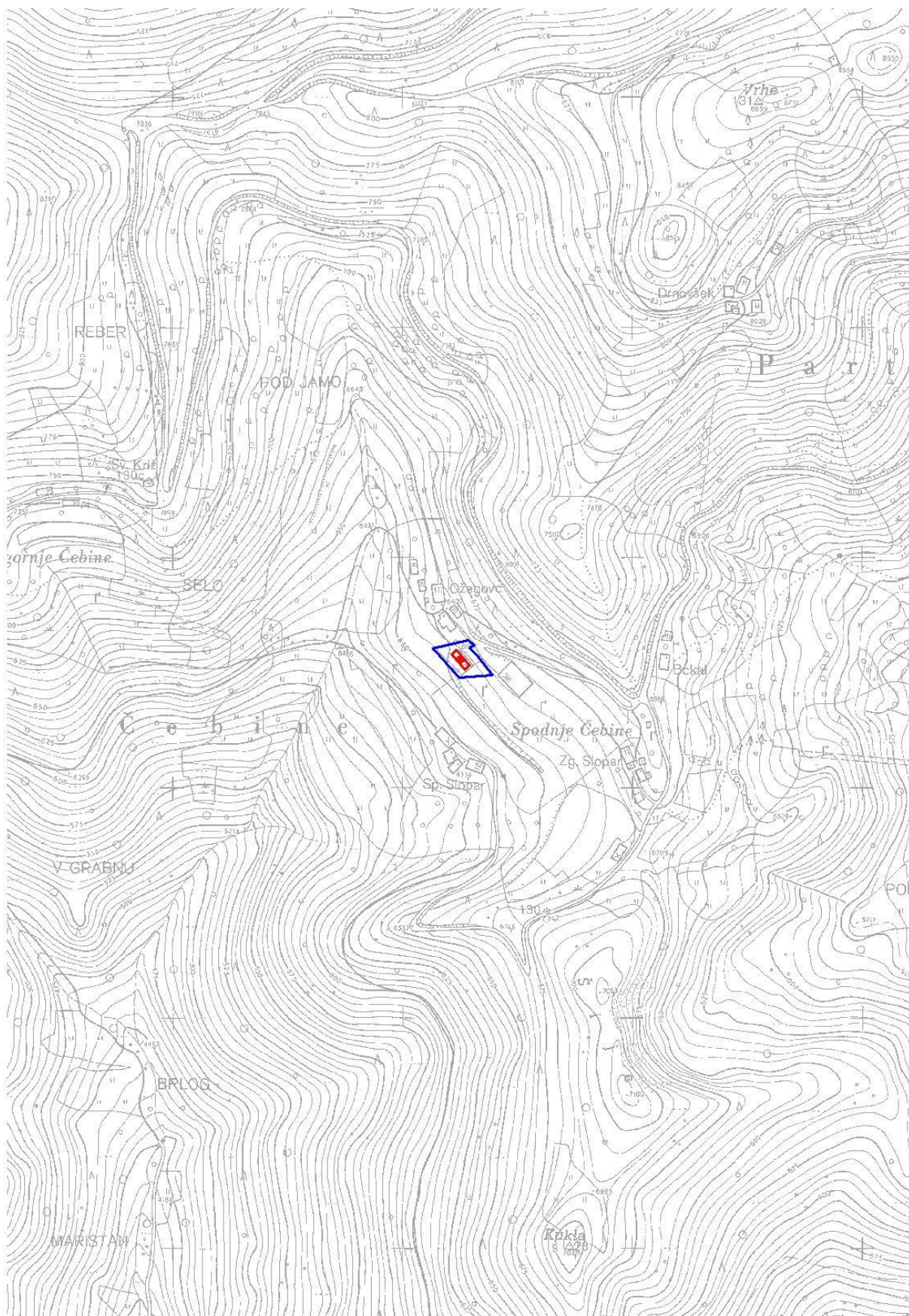
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

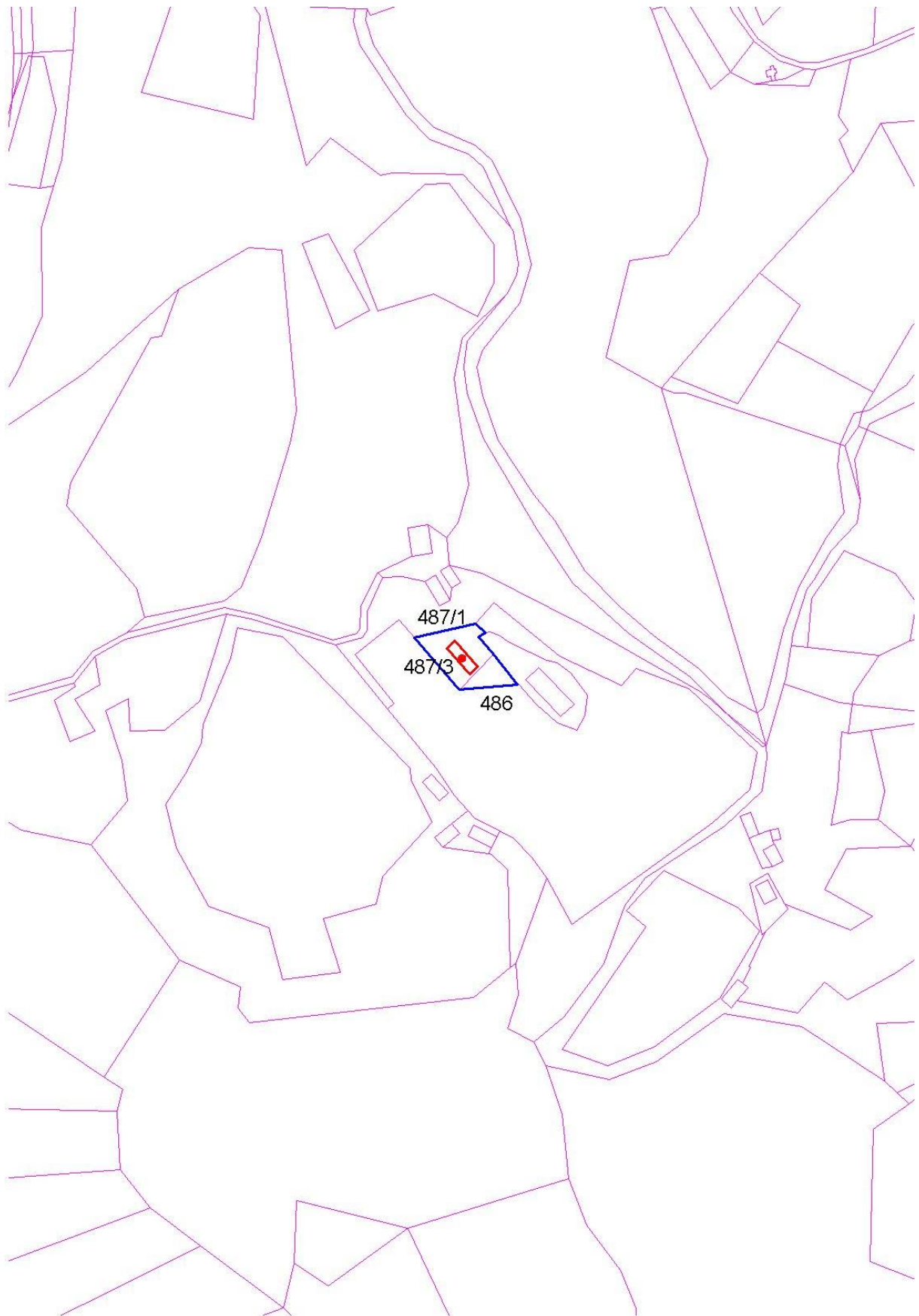
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

25. Čebine – Kozolec na domačiji Zgornji Slapar (EŠD 1374)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čebine 1
Številka stavbe: 27

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1374	481/2	Čebine	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
1374	478/1	Čebine	JZ del
1374	479	Čebine	V del
1374	481/1	Čebine	osr. del

OPIS ENOTE

V vzhodnem delu naselja sredi pobočja pod cesto, ki vodi proti cerkvi sv. Križa in naprej proti Sveti planini, leži domačija Zgornji Slapar. Domačijo v gruči sestavljajo nova stanovanjska hiša, starejši hlev z odprto kolarnico in novejša poslopje, kozolec pa stoji južno na ravnici pod hišo.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1871, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Poleg letnice je na tramu

vrezano tudi ime »Lamper Jožf«. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na betonskih podstavkih. Krajne podporne ročice so v obliki segmentnega loka in dekorativno rezljane, v notranjosti kozolca so podporne ročice ravne. Brana je gosto mrežena s tramiči, osrednja vhodna lina je polkrožno oblikovana. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko. Prvotno je imel kozolec čopa, prekrit pa je bil s slamnato kritino.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija s pripisanim imenom daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica z imenom na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

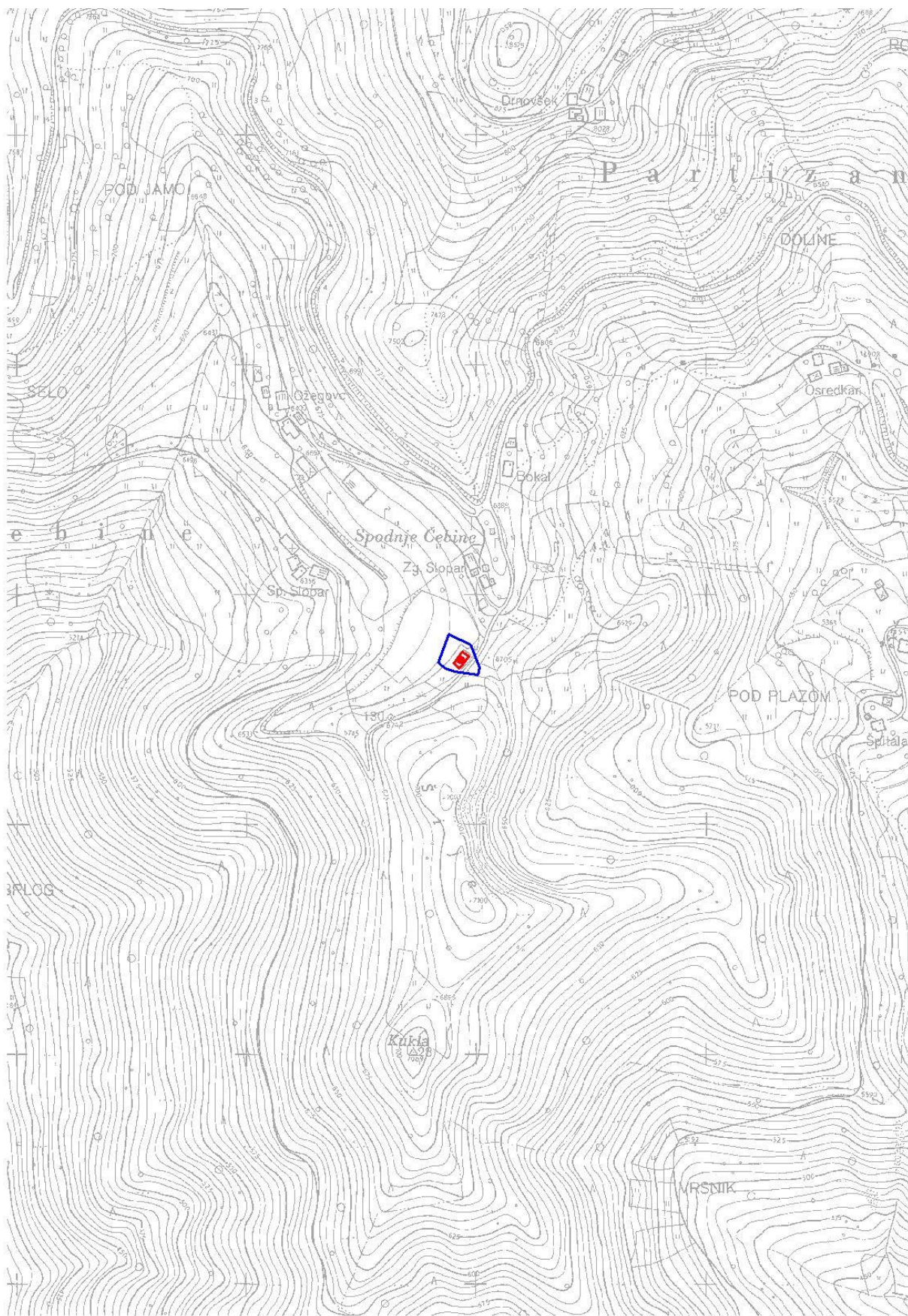
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

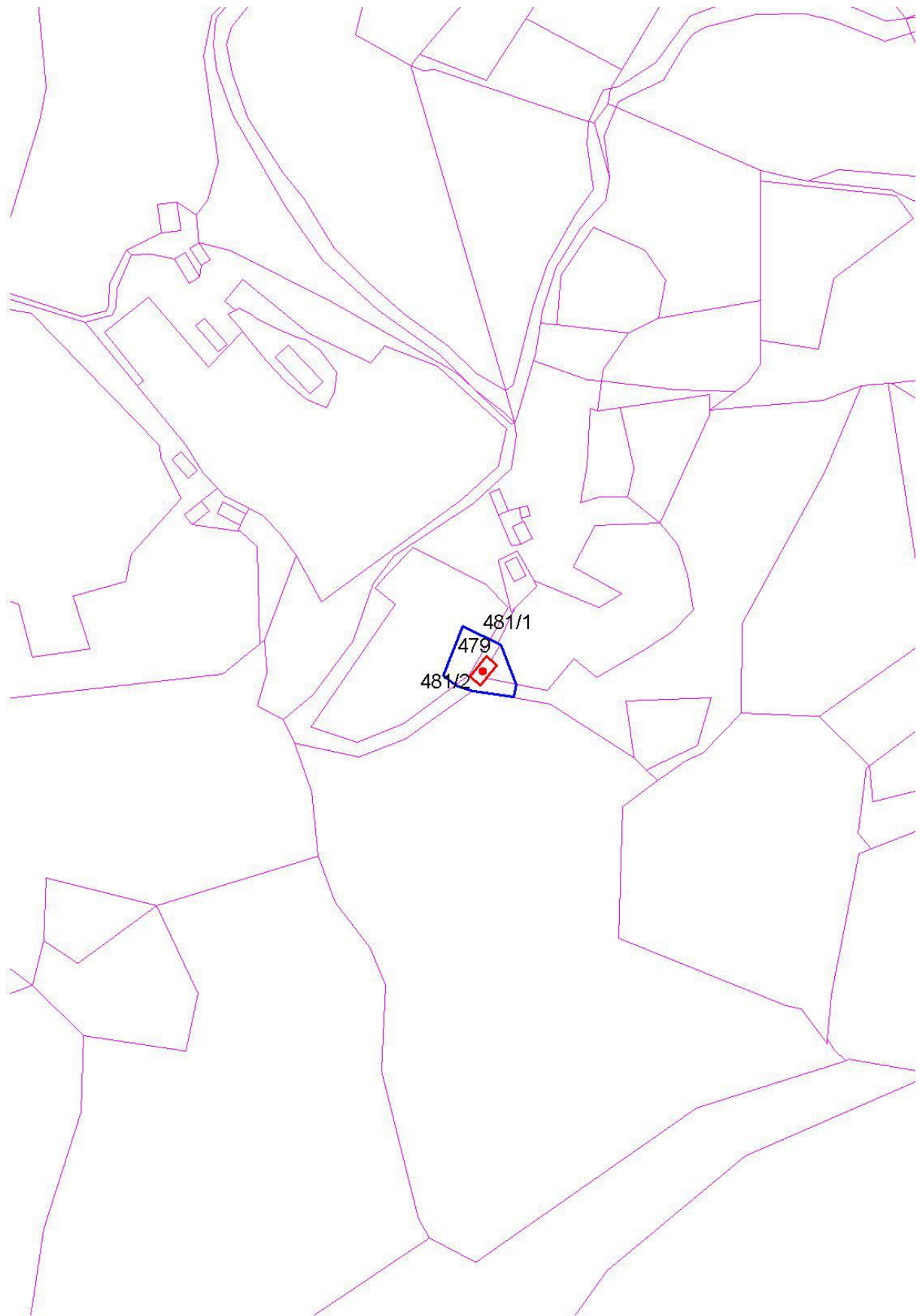
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

26. Čeče – Kozolec na domačiji Čeče 33 (EŠD 30688)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Čeče
Katastrska občina
Čeče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čeče 33

Številka stavbe: 334

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30688	364/2	Čeče	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30688	362/4	Čeče	
30688	364/12	Čeče	

OPIS ENOTE

V osrednjem delu naselja Čeče leži domačija, ki jo sestavljajo stanovanjski objekt, gospodarsko poslopje, dva pomožna gospodarska objekta in kozolec, ki stoji zahodno od jedra domačije.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1866, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Poleg letnice so na tramu vrezane tudi inicialke oz. ime, črke pa žal niso več berljive. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na velikih kamnitih podstavkih, ki so zaradi dimenzij edinstveni ne le v občini, temveč v širšem prostoru. Vse podporne ročice so srčasto in

dekorativno rezljane, krajne podporne ročice imajo vrezan tudi dekorativni motiv. Brana je gosto mrežena s tramiči, osrednja vhodna lina je deloma zaprta s tramiči, deloma s pokončnimi deskami, nizanimi v enakomernem razmiku. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s sivo cementno valovito kritino.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Edinstveni so izredno veliki kamniti podstavki, ki na strmem terenu omogočajo stabilnost kozolca.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se kamnite podstavke.
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

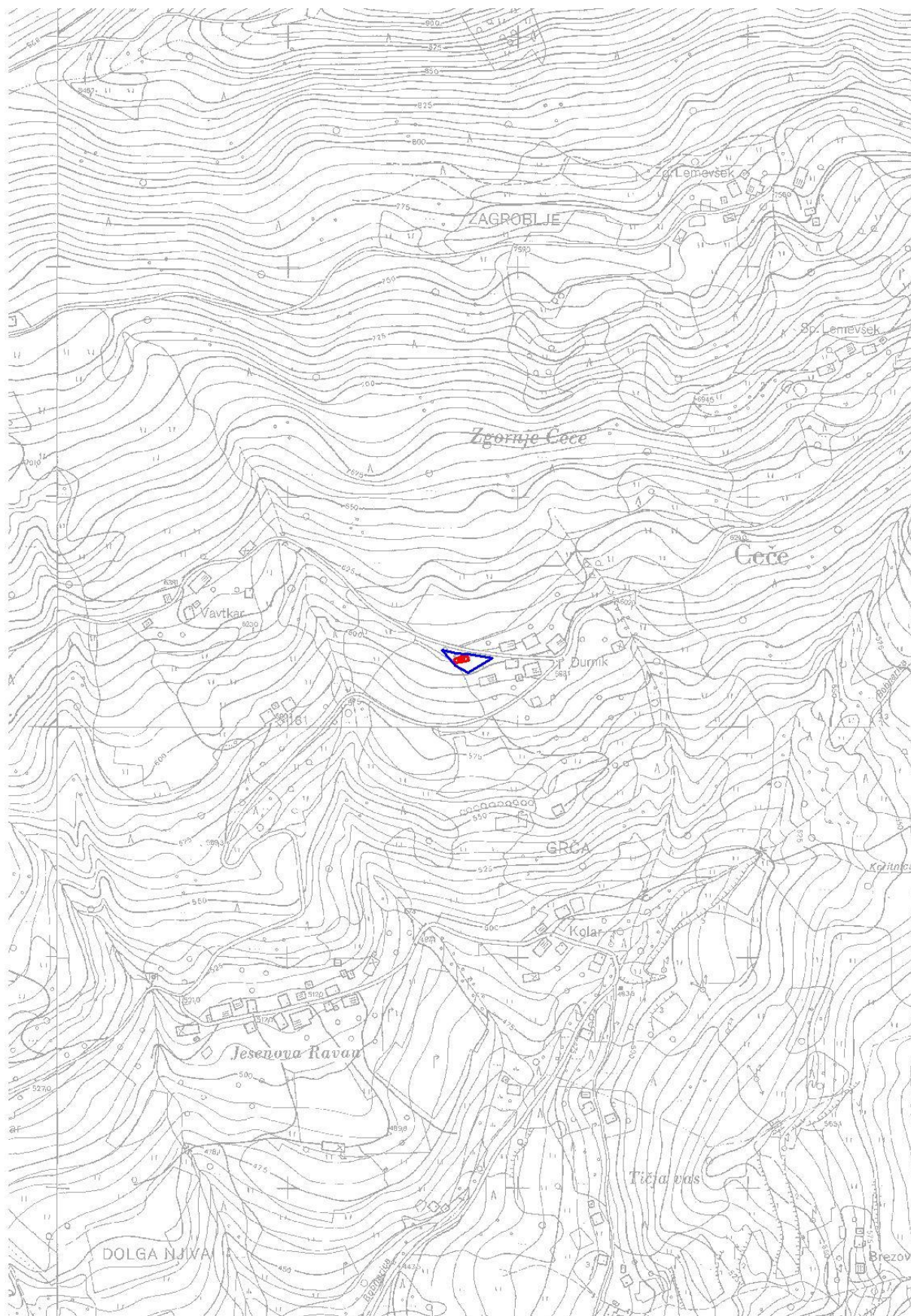
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

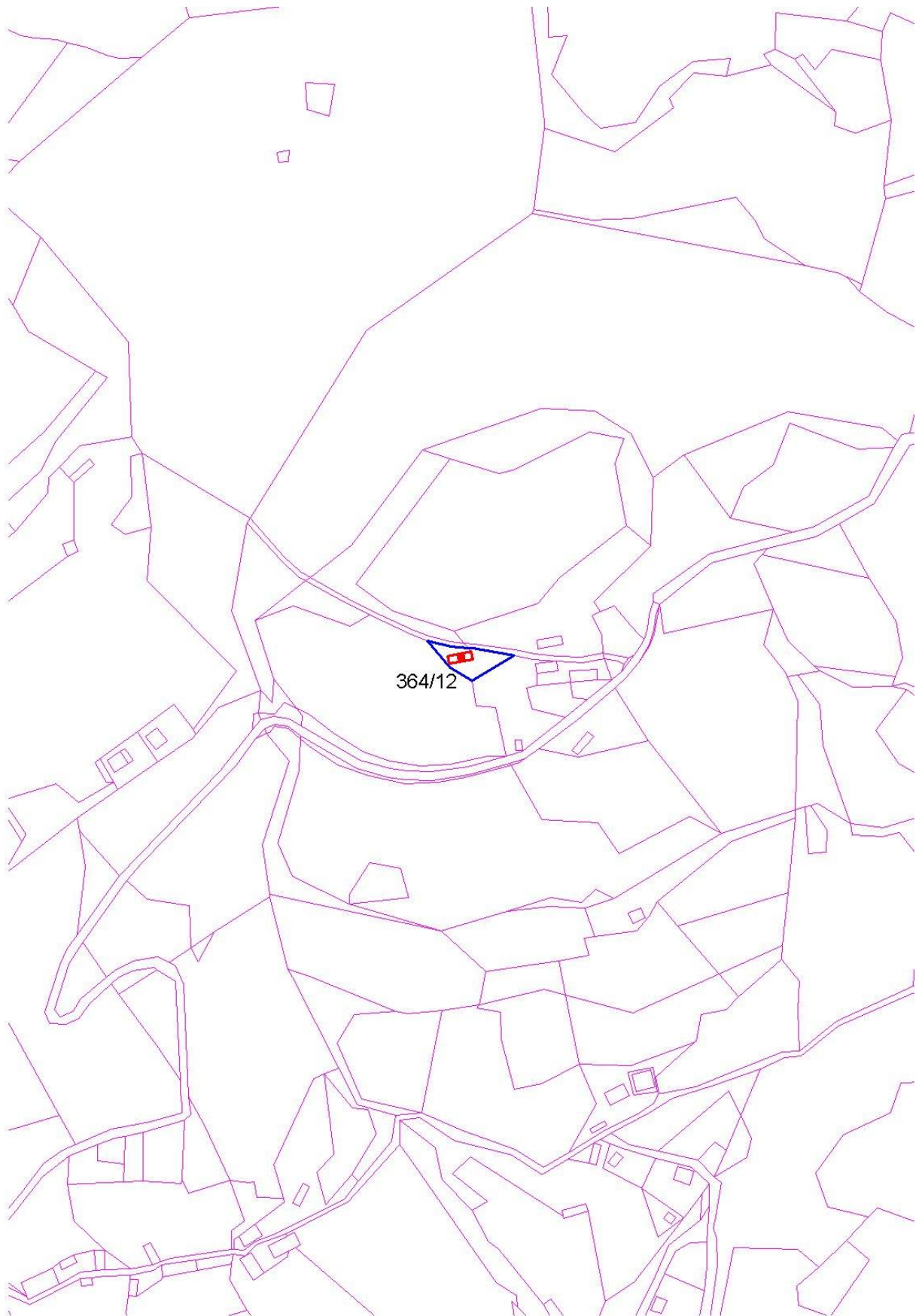
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

27. Gabrsko – Hiša Gabrsko 9 (EŠD 30676)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 9
Številka stavbe: 386

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30676	836/10	Knezdol	SV del

OPIS ENOTE

V južnem delu naselja Gabrsko leži Durnikova domačija. V gruči jo ob potoku Trboveljščica sestavljajo stanovanjska hiša z mlinom, starejše in novejše gospodarsko poslopje, svinjak in dva kozolca. Domačija izvira iz nekdanje kmetije Spodnjega Žimca in se v laškem urbarju omenja že v 16. stoletju.

Hiša je visokoprtilična zidana stavba podolžnega tlorisa. Zgrajena je bila leta 1848, o čemer priča letnica, vrezana na lesenem vhodnem portalu na stranski fasadi, na kateri je vhod v mlin. V osrednji osi hiše je glavni vhod, ki je poudarjen z arkadnim pokritim stopniščem, ki ima šivane vogale, ter podestom s kovano ograjo. Glavni vhod v hišo ima leseni portal, ohranjena so dekorativno rezljana vhodna vrata. Objekt ima dva stranska vhoda z obeh zatrepnih strani, z desne stranske fasade se vstopa v mlin.

Fasadne odprtine so enakomerno razporejene po fasadah, ohranjeno je leseno stavbno pohištvo z lesenimi škatlastimi dvokrilnimi okni, členjenimi na šest polj, v spodnjem delu so na oknih ohranjene kovane mreže. Hiša ima bogato arhitekturno členitev: ohranjene so okenske obrobe ter šivani vogali na pokritem arkadnem stopnišču. Na desni stranski fasadi je levo nad vhodom v mlin ohranjena freska grozdja. Streha je somerna dvokapnica, krita z opečnim zareznikom.

Hiša ima ohranjeno tradicionalno zasnovo notranjosti. Prostori imajo ohranjeno leseno notranje stavbno pohištvo ter notranjo opremo, v kuhinji je še vedno v uporabi zidan štedilnik.

Gre za hišo z mlinom, ki predstavlja tip mlina na dva mlinska kamna. Pogon dveh mlinskih koles je bil na zgornjo vodo, mlinščica žal ni več ohranjena. V notranjosti mlina so še vedno ohranjene stope. Hiša zaradi večstoletne zgodovine mlinarja in kmeta predstavlja redok arhitekturni tip t.i. »hiše z mlinom«, ki je ohranila neokrnjeno zasnovo in podobo.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavana hiša je pomembna z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz druge četrtine 19. stoletja.
- Hiša ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova ter v skromnem obsegu notranja oprema in drobni inventar.
- Pomembni so likovno-estetski elementi, detajli in likovni poudarki: freska grozdja na desni stranski fasadi, okenske obrobe, dekorativno rezljana glavna vhodna vrata, leseni portal glavnega in stranskega vhoda, šivani vogali pokritega arkadnega hodnika, kovana ograja na podestu, kovane mreže na spodnjih oknih, ...
- Znana datacija daje hiši dodatno zgodovinsko vrednost, saj spada med starejše ohranjene stanovanjske stavbe na območju občine.
- Hiša predstavlja redok primer še ohranjene hiše z mlinom.
- Hiša je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela mlinarjev in kmečkega prebivalstva lokalnega območja od druge četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomembna je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hiše in njena lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z notranjo opremo ter ohranjen mlinski mehanizem (stope).
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli: freska grozdja na desni stranski fasadi, dekorativno rezljana glavna vhodna vrata, okenske obrobe, lesena portala glavnega in stranskega vhoda, šivani vogali pokritega arkadnega hodnika, kovana ograja na podestu, kovane mreže na spodnjih oknih, ...
- Varuje se avtentične stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se ohranjena letnica na lesenem vhodnem portalu.
- Varuje se neposredna okolica objekta.
- Rastje in grmovnice, ki uničujejo fasado objekta, je potrebno pod strokovnim vodstvom odstraniti.

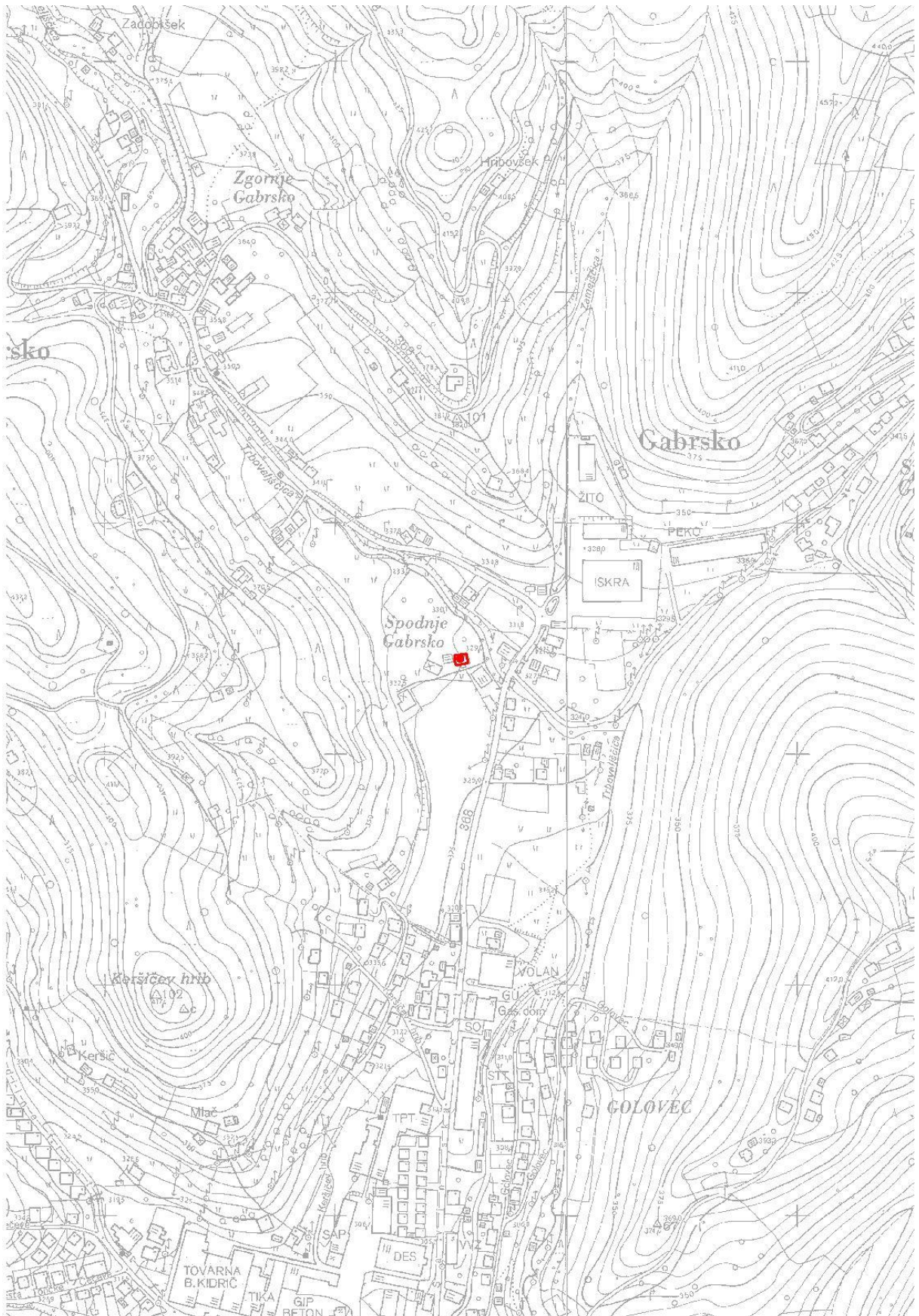
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

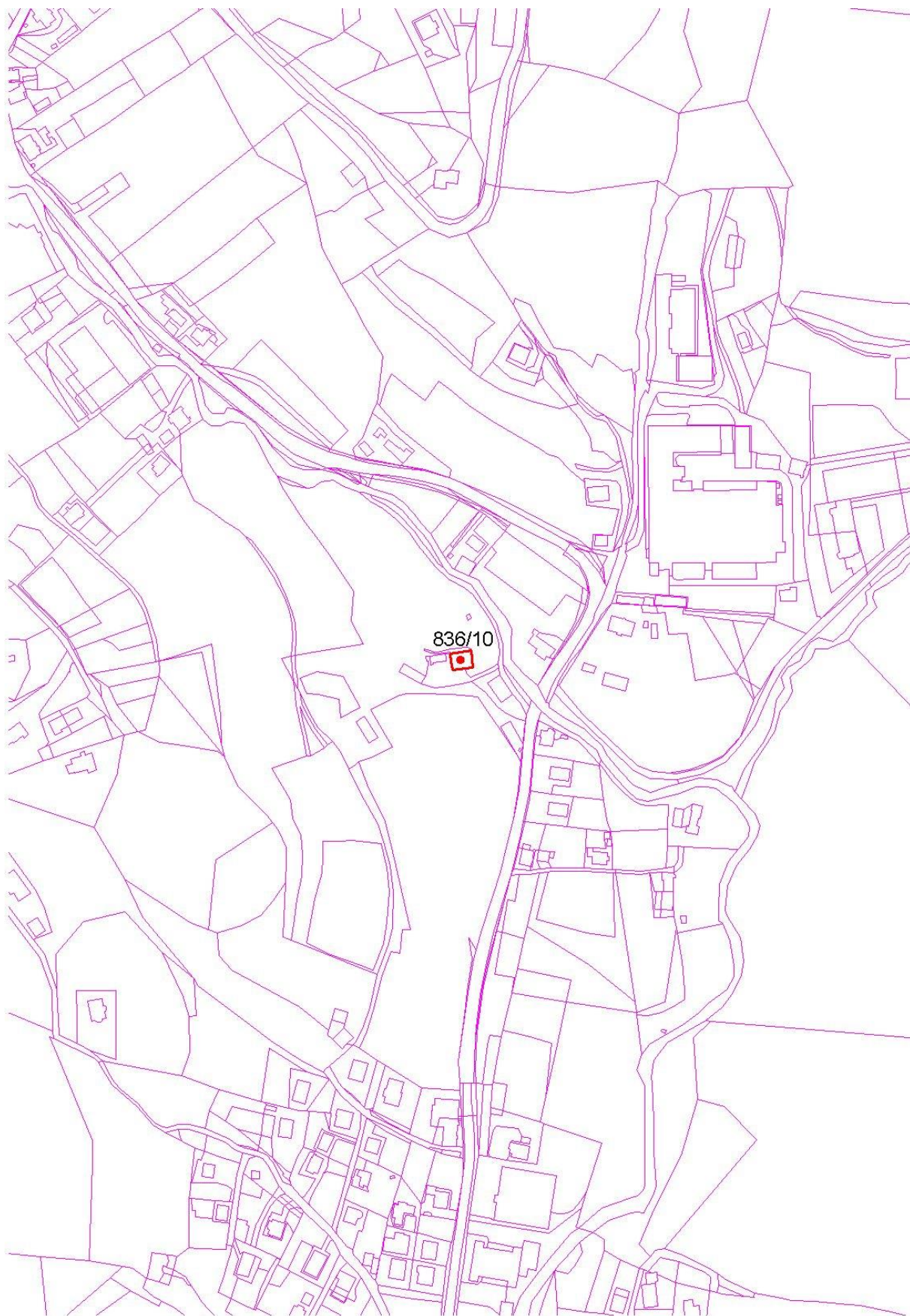
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

28. Gabrsko – Hram pri hiši Gabrsko 6 (EŠD 7840)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 6
Številka stavbe: 348

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7840	833/5	Knezdol	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7840	825/8	Knezdol	V del
7840	828/9	Knezdol	V del
7840	830	Knezdol	
7840	833/4	Knezdol	
7840	833/6	Knezdol	

OPIS ENOTE

V južnem delu naselja Gabrsko leži Petkova domačija, v sklopu katere ob potoku Trboveljščica stoji lesena kašča. Znana je kot Marinkov hram, saj je med leti 1934 in 1939 v njej našel zatočišče domači revolucionar Miha Marinko.

Kašča je enocelična vrhkletna stavba kvadratnega tlorisa z zidano kletjo in lesenim zgornjim delom iz tesanih brun, ki se v vogalih povezujejo na »lastovičji rep« in »na križ«. Zgrajena je bila leta 1834, ohranila pa se je zaradi svoje zgodovinske pričevalnosti. Kaščo so imenovali tudi »kašta« in »hram«.

Ko se je v hramu, ki je sprva služil shranjevanju pridelkov, skrival Miha Marinko, so bile originalne manjše line povečane v okenske odprtine. Na objektu je ohranjeno leseno stavbno pohištvo, na okenskih odprtinah so nameščene preproste kovane mreže. Levo od vhodnih vrat je na steni hrama nameščena spominska tabla, ki priča o zgodovinskem dogodku. Hram prekriva somerna dvokapnica, krita z bobrovcem.

Danes je hram prezentiran kot muzejski zgodovinski spomenik, hkrati pa predstavlja dobro ohranjen manjši tip gospodarske stavbe in je pomemben za preučevanje razvoja stavbarstva.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavan hram je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz druge četrtine 19. stoletja.
- Hram ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova, v notranjosti pa je objekt zaradi zgodovinske pričevalnosti preurejen kot objekt začasnega bivališča revolucionarja Miha Marinka in prezentiran kot muzej.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (dekorativno rezljana lesena vrata, lesne zveze, kovane mreže na oknih, ...).
- Znana datacija daje hramu dodatno zgodovinsko vrednost, saj spada med najstarejše ohranjene hrame na območju občine.
- Hram je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od druge četrtine 19. stoletja dalje.
- Hram je pomemben kot avtentična zgodovinska lokacija, vezana na delo in življenje domačega revolucionarja Mihe Marinka, ki se je rodil v Rovtah (danes del naselja Gabrsko) in priča o dogodkih, povezanih z obdobjem delavskega gibanja.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hrama in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varuje se notranja zasnova prostora z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: dekorativno rezljana lesena vrata, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli), kovane mreže na oknih, ...
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se spominska tabla ob vhodnih vratih.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

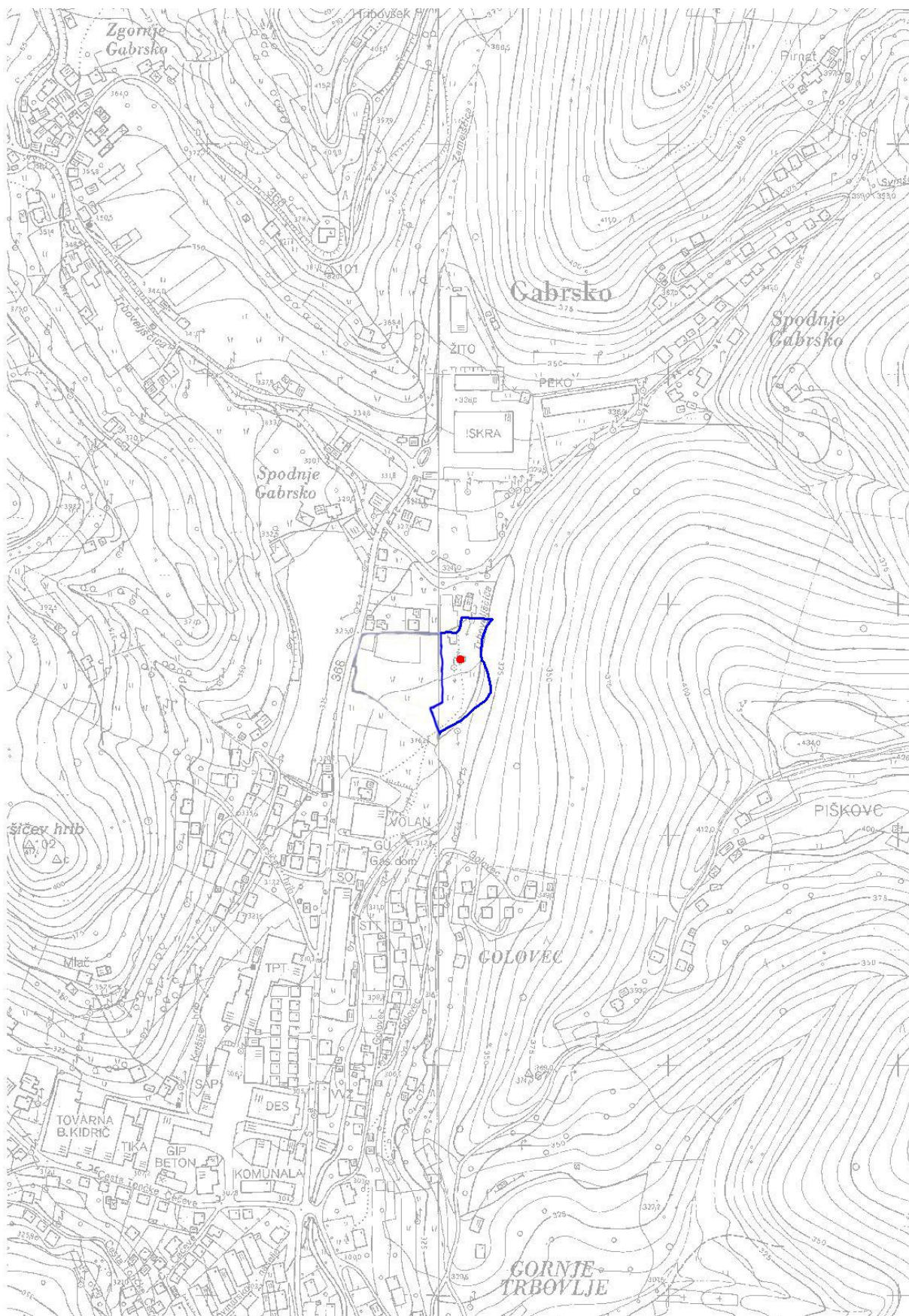
Za hram so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

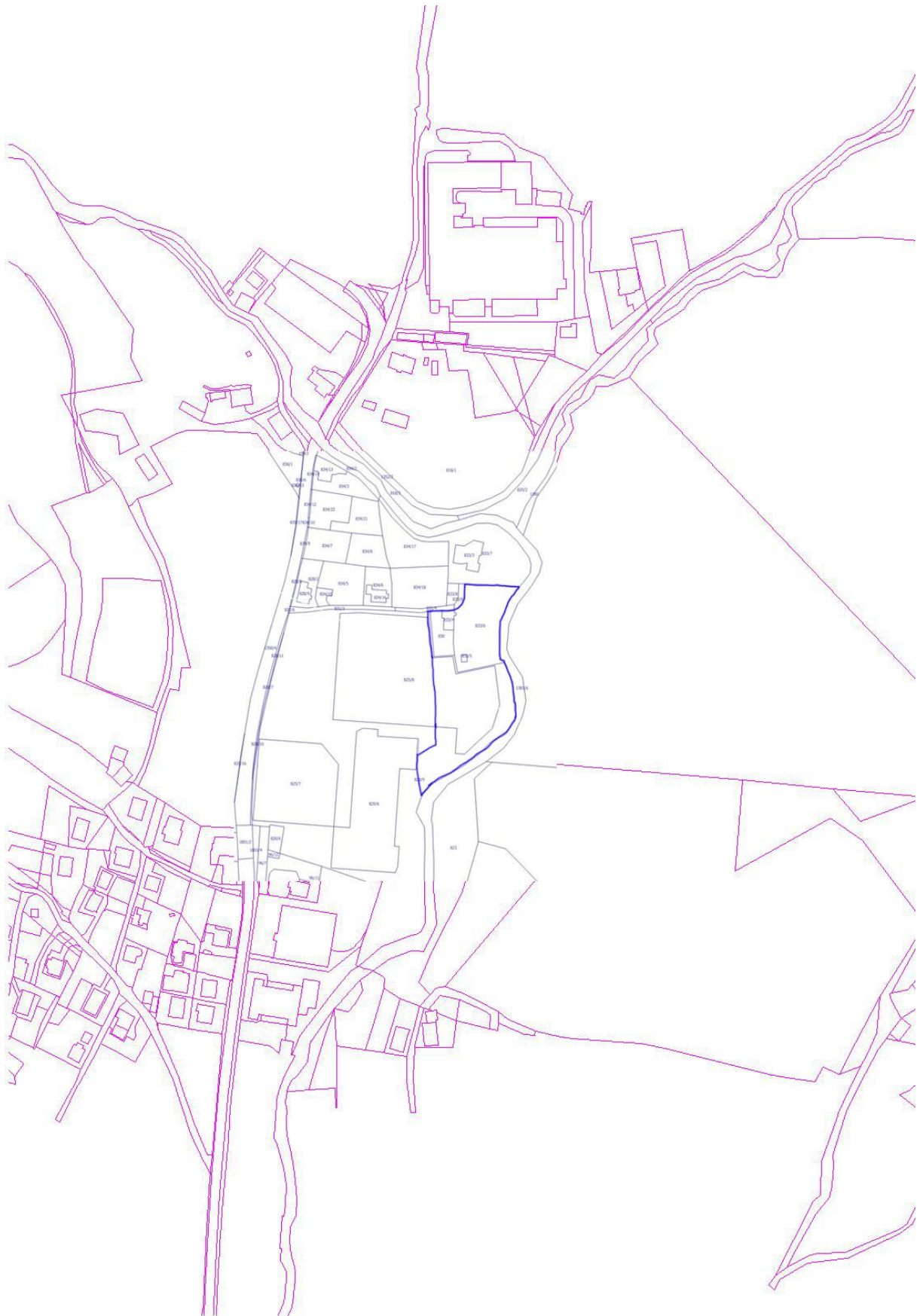
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika. Karta DKN je hibridna (s sivo nova parcelacija, spodaj z magento še stare parcelne številke), zaris usklajen in potrjen s strani ZVKDS, OE Celje, Občine in investitorja (podjetjem Rudis d.o.o., Trbovlje).

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

29. Gabrsko – Kozolec I na domačiji Gabrsko 9 (EŠD 30686)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 9
Številka stavbe: 385

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30686	836/11	Knezdol	

OPIS ENOTE

V južnem delu naselja Gabrsko leži Durnikova domačija, ki izvira iz nekdanje kmetije Spodnjega Žimca in se v laškem urbarju omenja že v 16. stoletju. V gruči jo ob potoku Trboveljščica sestavljajo stanovanjska hiša z mlinom, starejše in novejše gospodarsko poslopje, svinjak in dva kozolca. Starejši kozolec stoji zahodno od hiše.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Po pričevanju lastnikov je bil prestavljen iz Limbarja. Postavljen je bil leta 1807, o čemer priča letnica, vrezana na notranjem prečnem tramu. Kozolec ima tri pare oken (štantov). Prvotno sta bila postavljeni le dva para oken, kasneje mu je bil dodan še tretji par. Nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so ravne, brana je gosto mrežena s tramiči. Pred brano se na glavnem pročelju razrašča trta, brana zadnjega pročelja pa je neustrezno zabita z deskami. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s sivim cementnim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.

- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Spada med najstarejše kozolce na območju občine, zato mu znana datacija daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se odstranijo neustrezno zabite deske na zadnjem pročelju.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica na notranjem prečnem tramu.

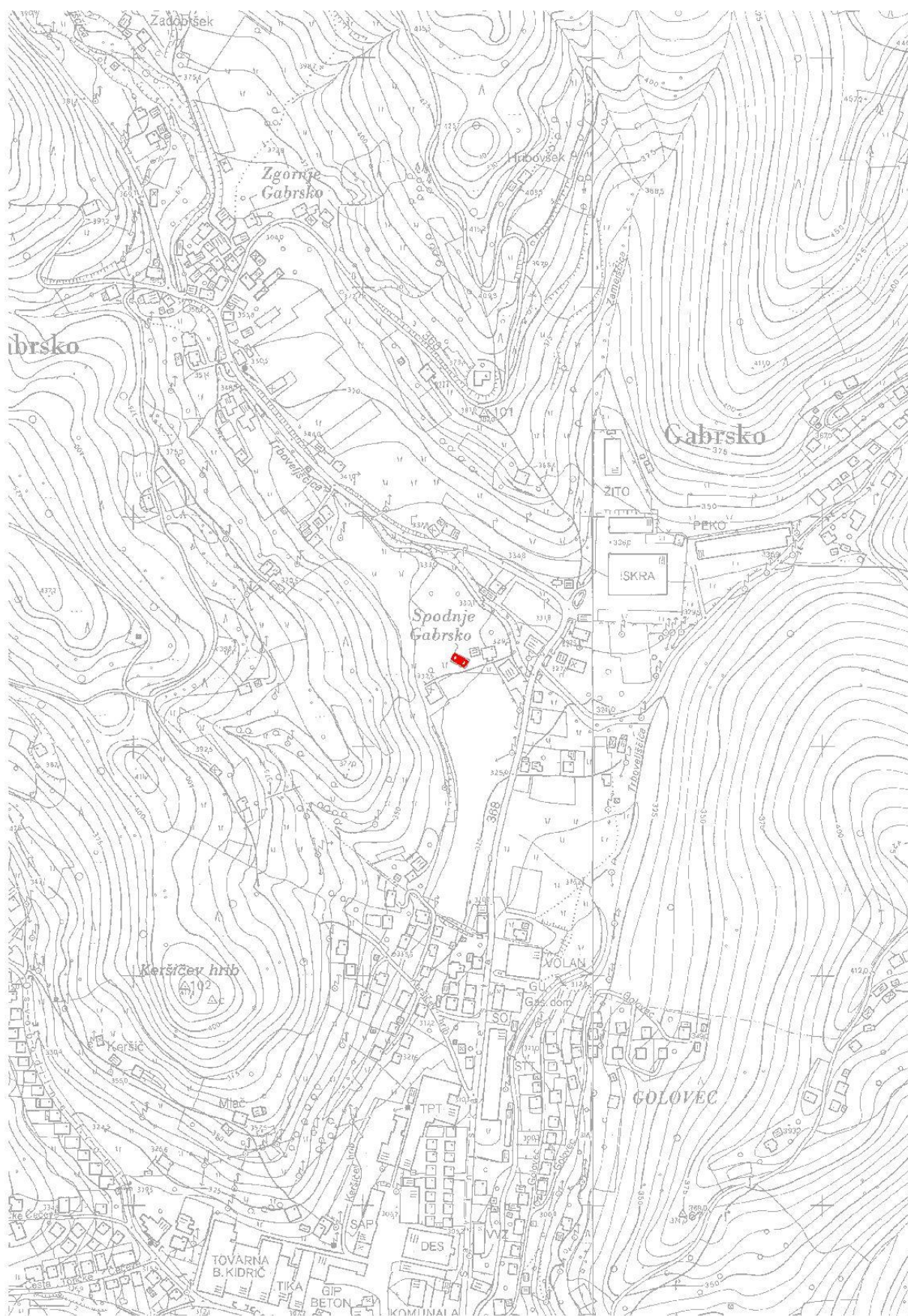
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

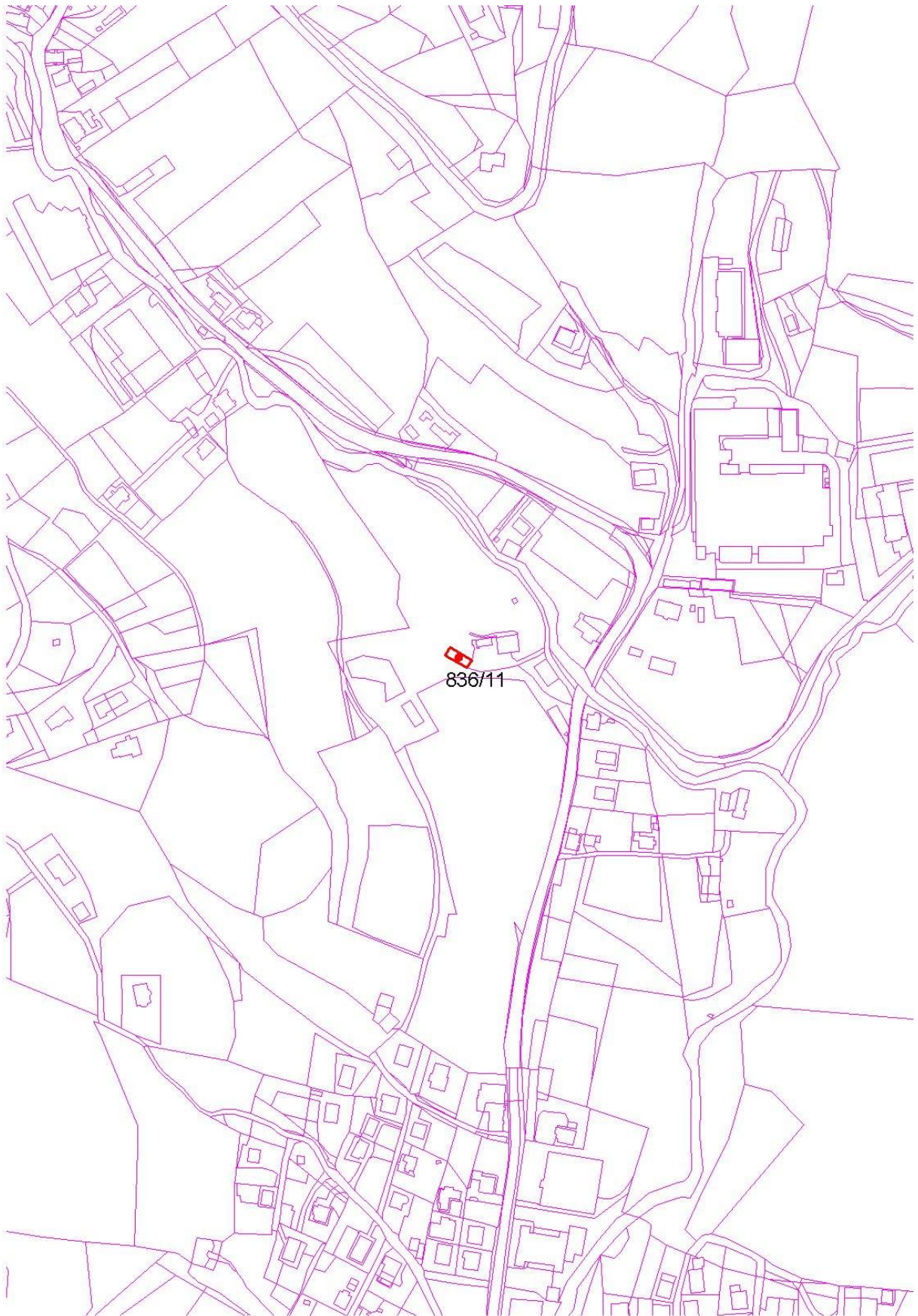
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

30. Gabrsko – Kozolec II na domačiji Gabrsko 9 (EŠD 30687)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 9
Številka stavbe: 384

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30687	836/12	Knezdol	

OPIS ENOTE

V južnem delu naselja Gabrsko leži Durnikova domačija, ki izvira iz nekdanje kmetije Spodnjega Žimca in se v laškem urbarju omenja že v 16. stoletju. V gruči jo ob potoku Trboveljščica sestavljajo stanovanjska hiša z mlinom, starejše in novejše gospodarsko poslopje, svinjak in dva kozolca. Mlajši kozolec stoji na jugozahodnem delu domačije.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1833, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Poleg letnice je na tramu vrezano tudi ime »Anton«. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Krajne podporne ročice so dekorativno polkrožno oblikovane in rezljane, v notranjosti kozolca so podporne ročice ravne. Brana je gosto mrežena s tramiči, osrednji vhodni lini sta polkrožno oblikovani in prav tako dekorativno rezljani. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s sivim cementnim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz druge četrtine 19. stoletja.

- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija s pripisanim imenom daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od druge četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica z imenom na glavnem prečnem tramu.

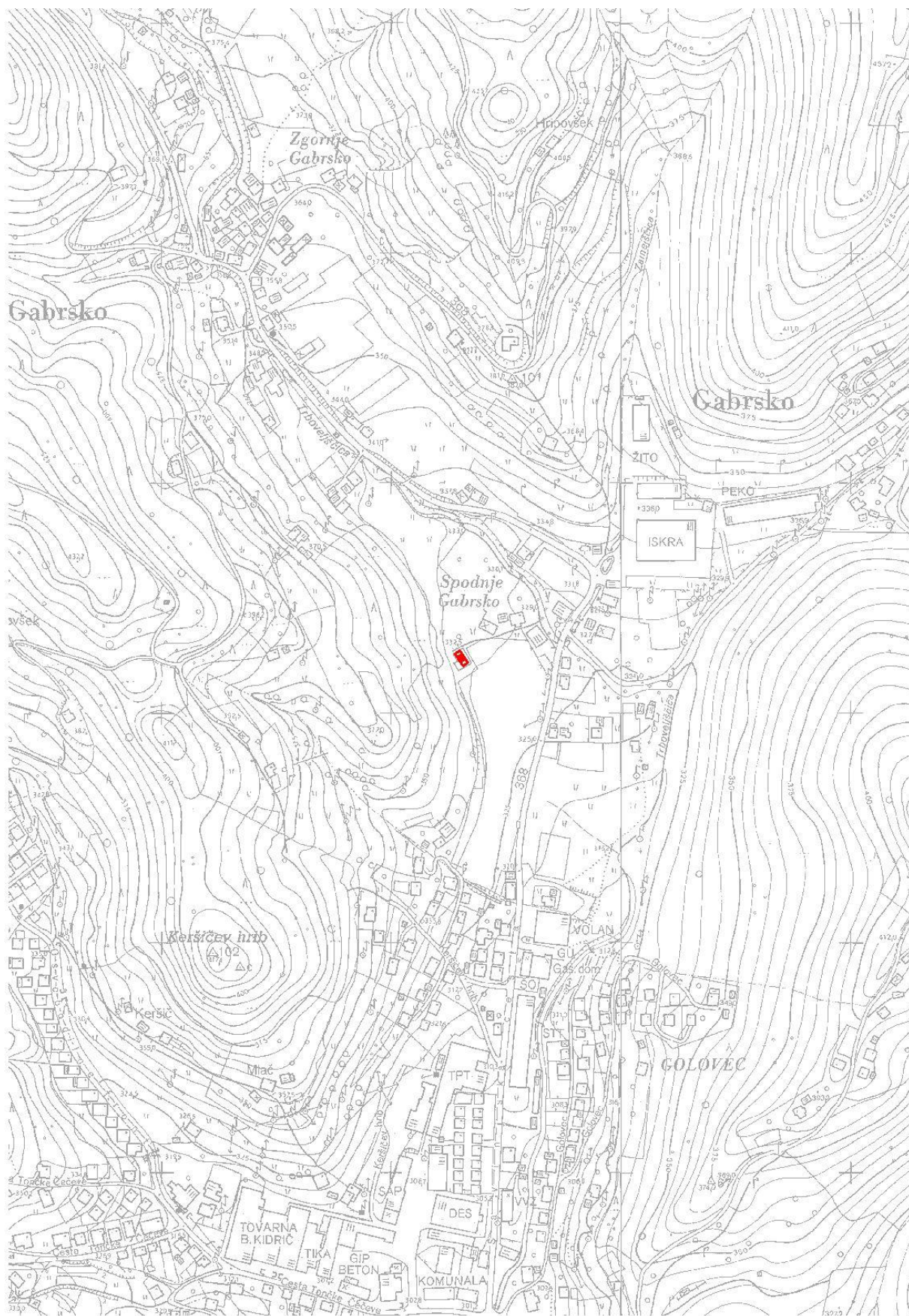
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

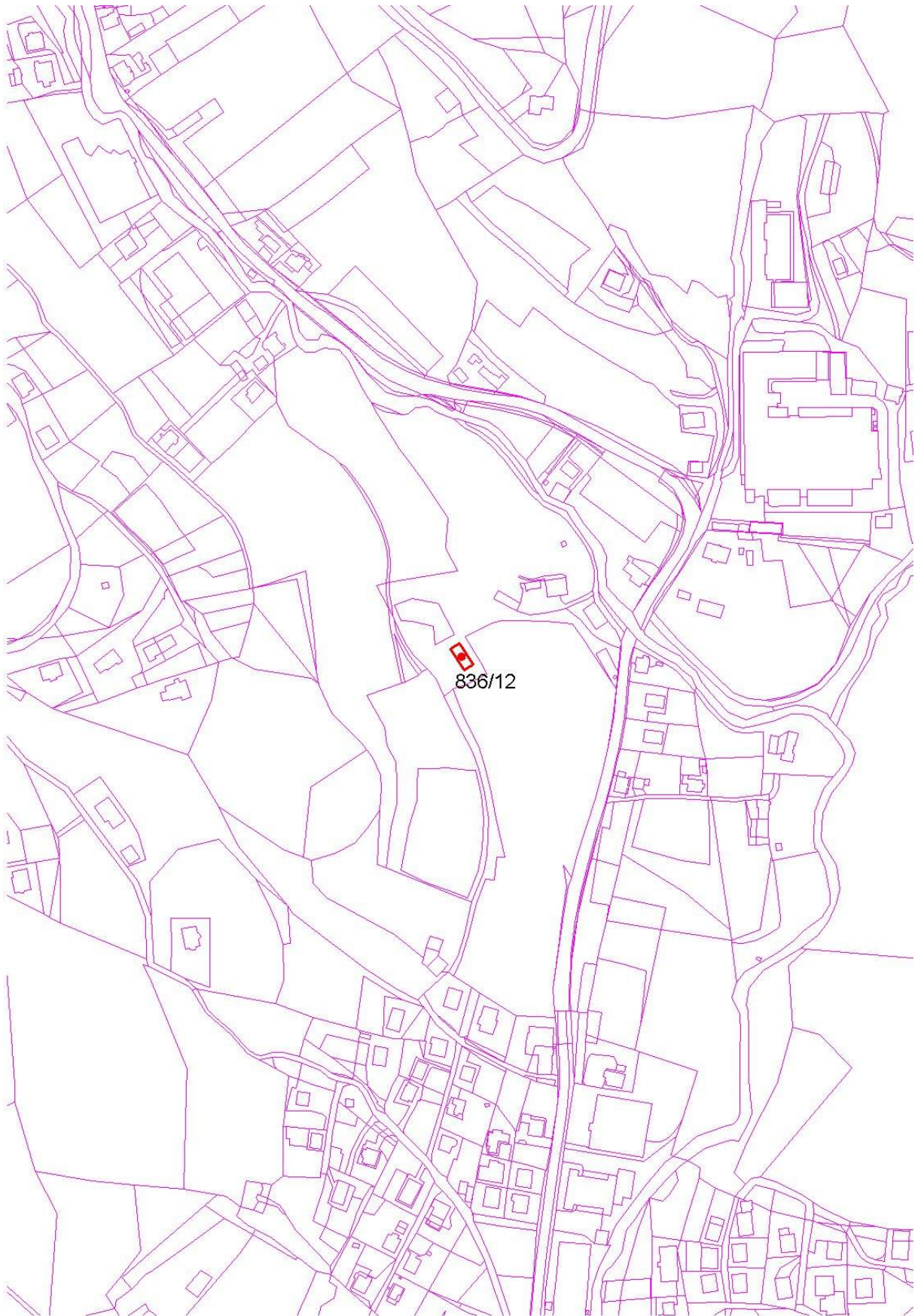
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

31. Gabrsko – Kozolec na domačiji Gabrsko 49 (EŠD 30206)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 49
Številka stavbe: 244

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30206	1406	Knezdol	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30206	914	Knezdol	JZ del

OPIS ENOTE

Kozolec, umaknjen južno od jedra domačije, stoji v osrednjem delu naselja Gabrsko, neposredno ob lokalni cesti, ki iz Trbovelj vodi proti pokopališču v Gabrskem.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1801, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na betonskih podstavkih. Podporne ročice so ravne, posebnost je način vezave krajnih podpornih ročic. Brana je gosto mrežena s tramiči. Kozolec prekriva somerna dvokapnica s čopoma, krita z opečnim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz preloma 18. in 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Spada med najstarejše kozolce na območju občine, zato mu znana datacija daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od preloma 18. in 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

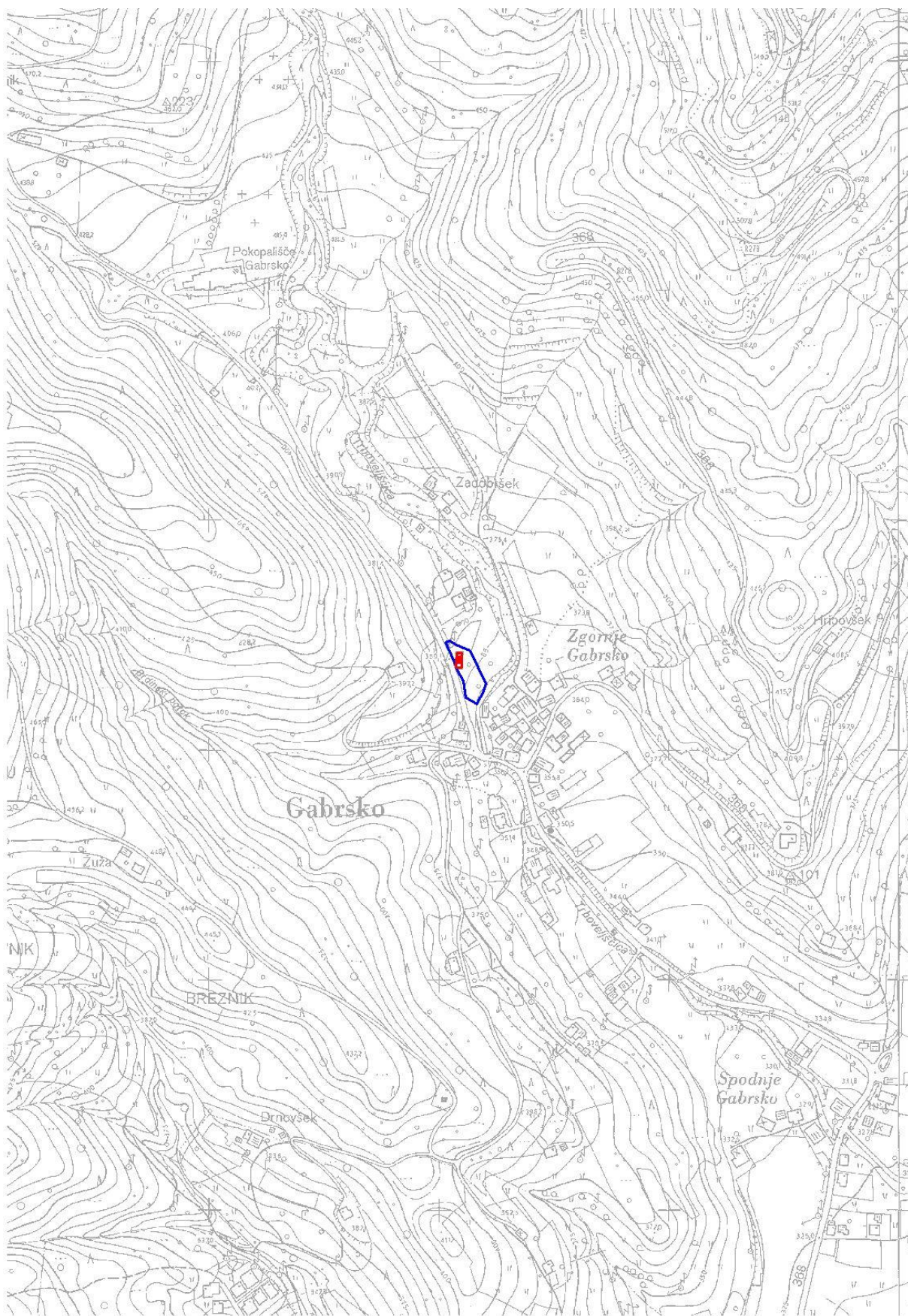
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

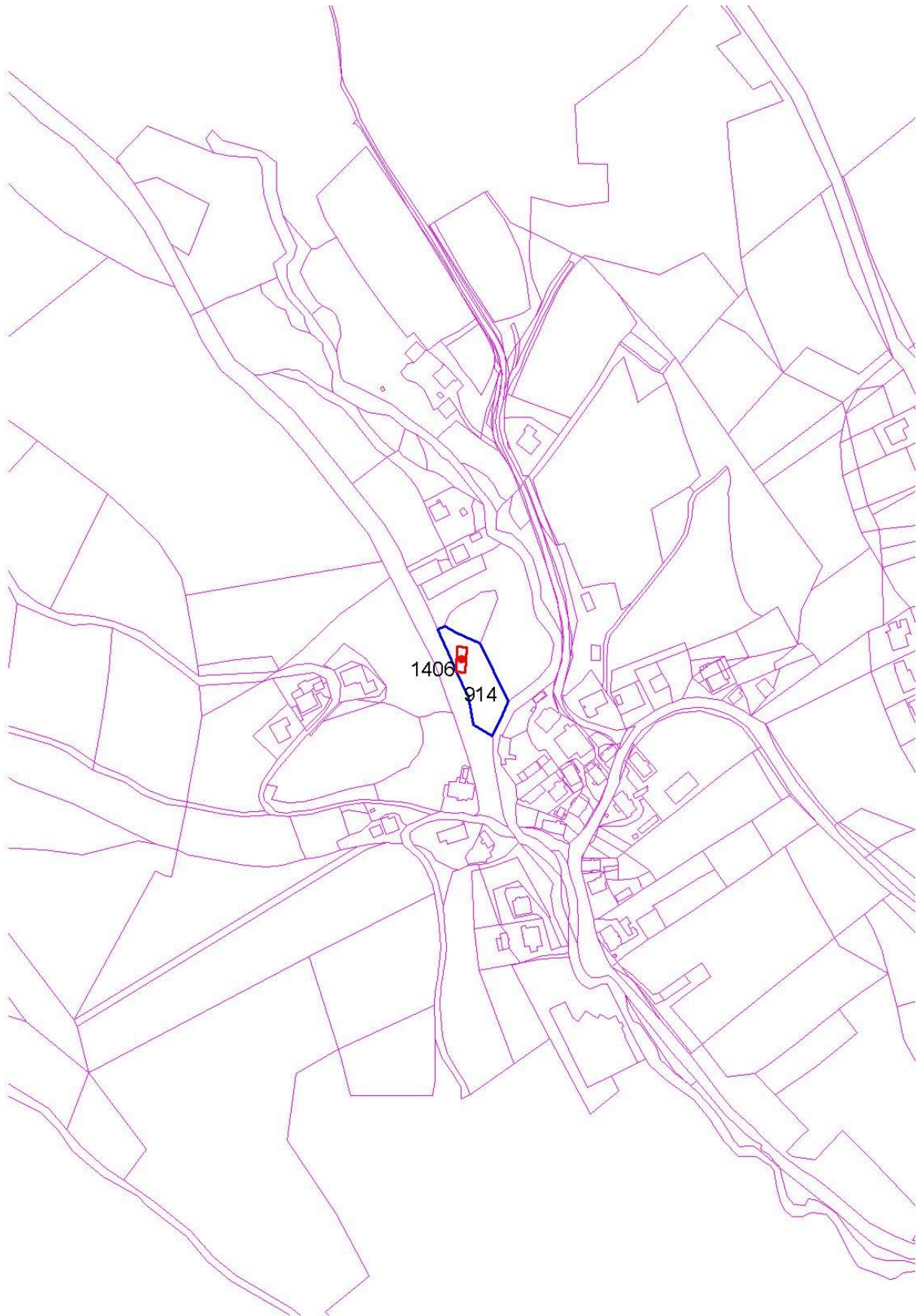
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

32. Knezdol – Hiša Knezdol 15 (EŠD 21852)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto: Barbara Klanšek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 15
Številka stavbe: 420

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21852	360/5	Knezdol	S del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21852	344/1	Knezdol	J del
21852	344/2	Knezdol	
21852	345	Knezdol	J del
21852	359/1	Knezdol	V del
21852	359/3	Knezdol	
21852	360/1	Knezdol	
21852	360/2	Knezdol	
21852	360/4	Knezdol	
21852	360/5	Knezdol	preostali del
21852	360/6	Knezdol	

21852	1316	Knezdol	J del
21852	1321/1	Knezdol	osrednji del

OPIS ENOTE

V severnem delu naselja Knezdol leži Kotlanova domačija. V gruči jo sestavljajo starejša in novejša stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, kašča in kozolec, ki stoji zahodno od jedra domačije.

Hiša je vrhkletna pritlična zidana stavba podolžnega tlorisa, s krajšo fasado postavljena v breg. Zgrajena je bila leta 1861, o čemer priča letnica, vrezana na lesenem vhodnem portalu glavnega pročelja. Fasadne odprtine so enakomerno razporejene po fasadah, okenske odprtine imajo ohranjene preproste okenske obrobe. Streha je somerna dvokapnica s čopoma, krita z opečnim zareznikom.

Hiša je v levem delu podkletena, vhod v klet je na stranski fasadi. Nekdaj sta bila oba vhoda (v bivanjski del ter v klet) lesena z lesenima portaloma s preklado v obliki segmentnega loka. Danes je ohranjen le še glavni vhod, medtem ko je bil vhod v klet neustrezno predelan. Na hiši je ohranjeno leseno stavbno pohištvo: originalna dekorativno rezljana lesena vhodna vrata, preprostejša lesena vrata v notranjosti objekta ter lesena škatlasta dvokrilna okna, členjena na šest polj.

Hiša ima ohranjeno tradicionalno zasnovo notranjosti. Pri vhodu je veža, skozi katero se pride naravnost v črno kuhinjo z banjastim obokom, skozi katero je možen izhod na zadnjo stran objekta. Levo od veže je »hiša« – bivalni prostor z ohranjeno krušno pečjo, desno od veže pa še en prostor. Črna kuhinja se je z izjemo banjastega oboka, ki se je porušil, ohranila.

Hiša danes ni več naseljena, kljub temu pa je v njej še vedno ohranjena redka notranja oprema ter drobní inventar. Neustrezni posegi se na objektu z izjemo predelave vhoda v klet ter izvedbe novega betonskega ometa na kletnem delu fasade niso izvajali, zato je hiša ena redkih arhitekturno skromno zasnovanih stavb v občini, ki je ohranila neokrnjeno zasnovo in podobo.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavana hiša je pomembna z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Hiša ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova ter v skromnem obsegu notranja oprema in drobní inventar.
- Pomembni so likovno-estetski elementi, detajli in likovni poudarki (okenske obrobe, dekorativno rezljana glavna vhodna vrata, leseni portal glavnega vhoda, ...).
- Znana datacija daje hiši dodatno zgodovinsko vrednost, saj spada med starejše ohranjene stanovanjske stavbe na območju občine.
- Predstavlja redki primer še ohranjene hiše s črno kuhinjo.
- Hiša je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomembna je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hiše in njena lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruirata banjasti obok v črni kuhinji ter prvoten vhod v klet: leseni portal, lesena vrata in grobo izveden fasadni omet (t.i. cokl).
- Varuje se notranja zasnova prostorov ter črna kuhinja.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli: dekorativno rezljana glavna vhodna vrata, okenske obrobe,
- Varuje se avtentične stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se ohranjena letnica na lesenem vhodnem portalu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

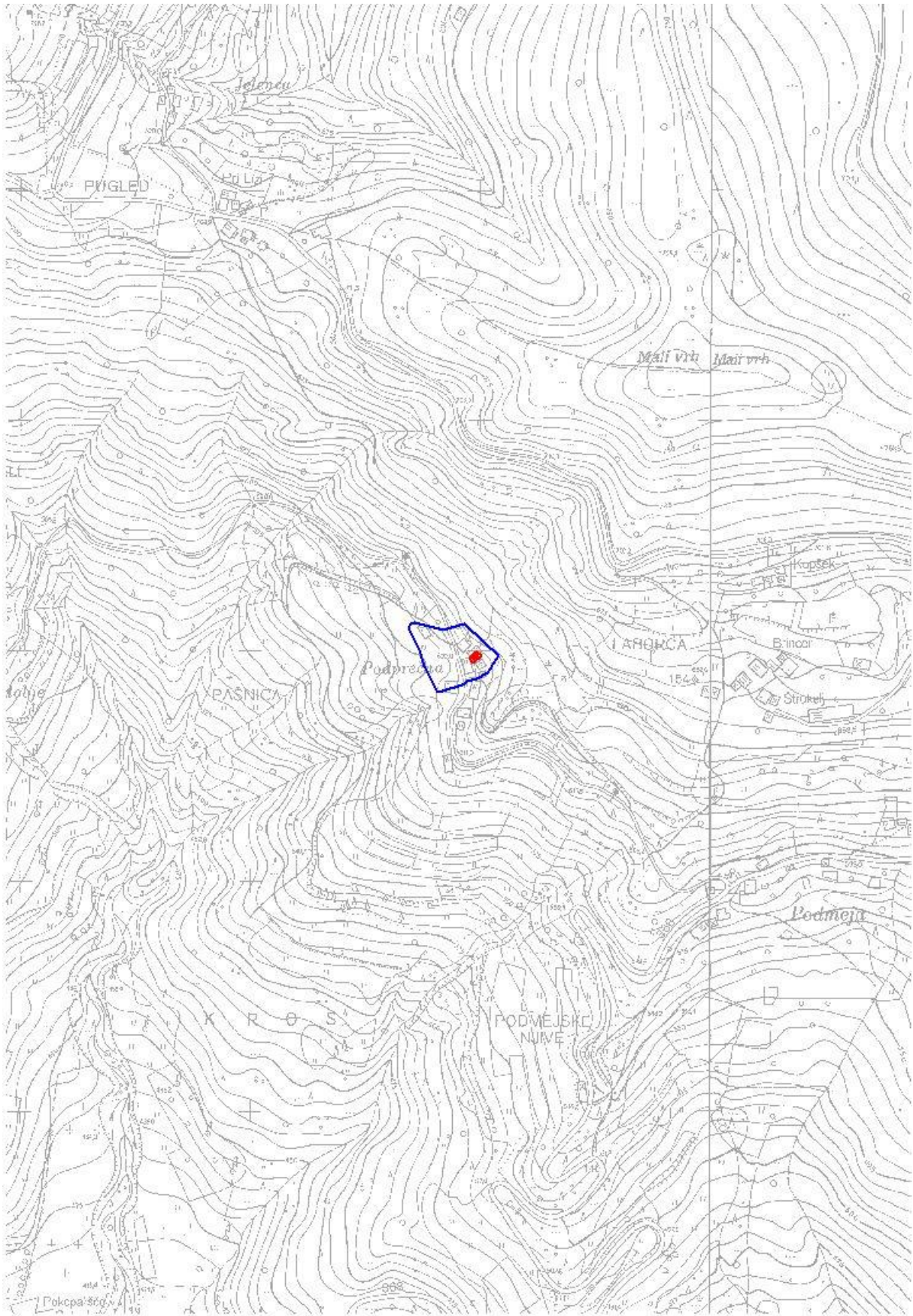
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

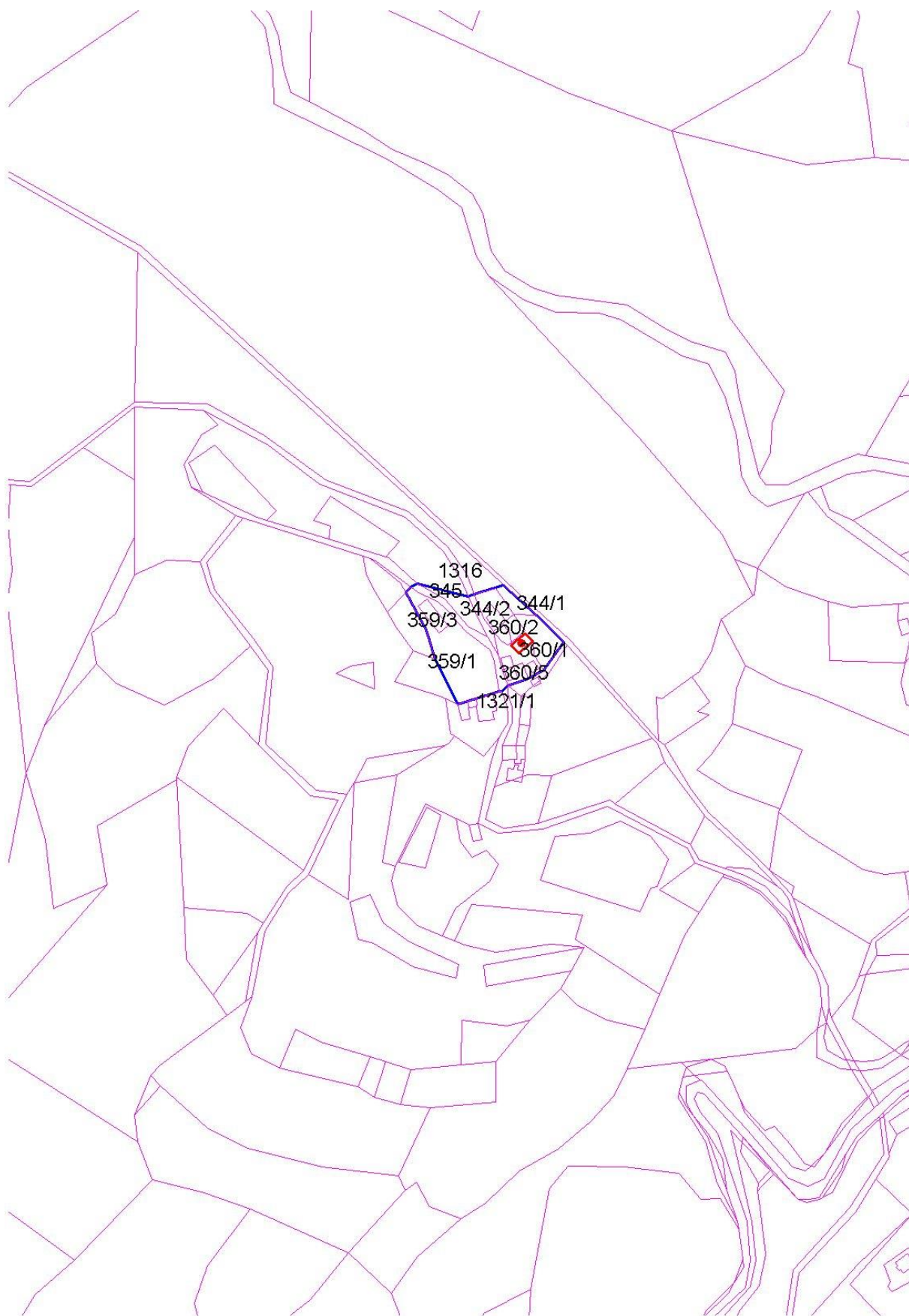
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

33. Knezdol – Hlev na domačiji Knezdol 38 (EŠD 8444)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 38
Številka stavbe: 567

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8444	507/4	Knezdol	S del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8444	507/2	Knezdol	
8444	507/3	Knezdol	
8444	507/4	Knezdol	preostali del
8444	507/5	Knezdol	
8444	541	Knezdol	
8444	542	Knezdol	S del
8444	1336	Knezdol	V del
8444	1338	Knezdol	S del
8444	1340/2	Knezdol	Z del

OPIS ENOTE

V zahodnem delu zaselka Zgornje Svine leži domačija, ki jo nanizani v gruči sestavljajo hiša, gospodarsko poslopje, dve kašči, kozolec in lopa.

Nadstropen tradicionalno zasnovan hlev, imenovan tudi »štala s podom«, je izrazito podolžnega tlorisa. Zgrajen je bil leta 1870. Spodnji, hlevski del, ki je deloma vkopan v zemljo, je zgrajen iz kamna in ometan, zgornji del s podom pa je v celoti lesen. Zgrajen je iz polkrožnih brun, ki se v vogalih povezujejo z utorom »lastovičjega repa«.

Vhodi v hlev so na obeh ožjih fasadah, na pod pa se dostopa s severne strani. Hlev krasijo številni dekorativni elementi (leseni opaži, podporne ročice, prezračevalne line, dekorativno oblikovan leseni pokriti hodnik na zahodni fasadi, t.i. »gank«, ki ima ograjo iz rezljanih podpornih stebričkov, ...).

Ohranjeno je leseno stavbno pohištvo (dekorativno rezljana lesena vrata) in notranja razporeditev prostorov. Hlev prekriva somerna dvokapna streha s čopom, ki se je ohranil le na zahodni fasadi. Masivna strešna konstrukcija presega talni tloris in tvori širok napušč vzdolž daljše severne fasade. Streha je prekrita deloma z opečnim, deloma s sivim betonskim zareznikom.

Na hlevu so se pred leti izvedli neustrezni posegi. Na vzhodni strani objekta se ni ohranil čop, obenem so ob vzhodni fasadi zgradili zidan silos, pokrit z enokapno streho. K zahodni fasadi hleva je bil prizidan enokapni prizidek.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani hlev je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Hlev ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova in notranja razporeditev prostorov.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (leseni opaži, podporne ročice, prezračevalne line, gank z ograjo, leseno stavbno pohištvo, lesne zveze, obdelava lesa, ...).
- Znana datacija daje hlevu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Hlev je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hleva in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma, ter da se ob morebitni prenovi odstrani silos ob vzhodni fasadi.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: lesena vrata, podporne ročice, prezračevalne line, leseni opaži, gank z ograjo, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

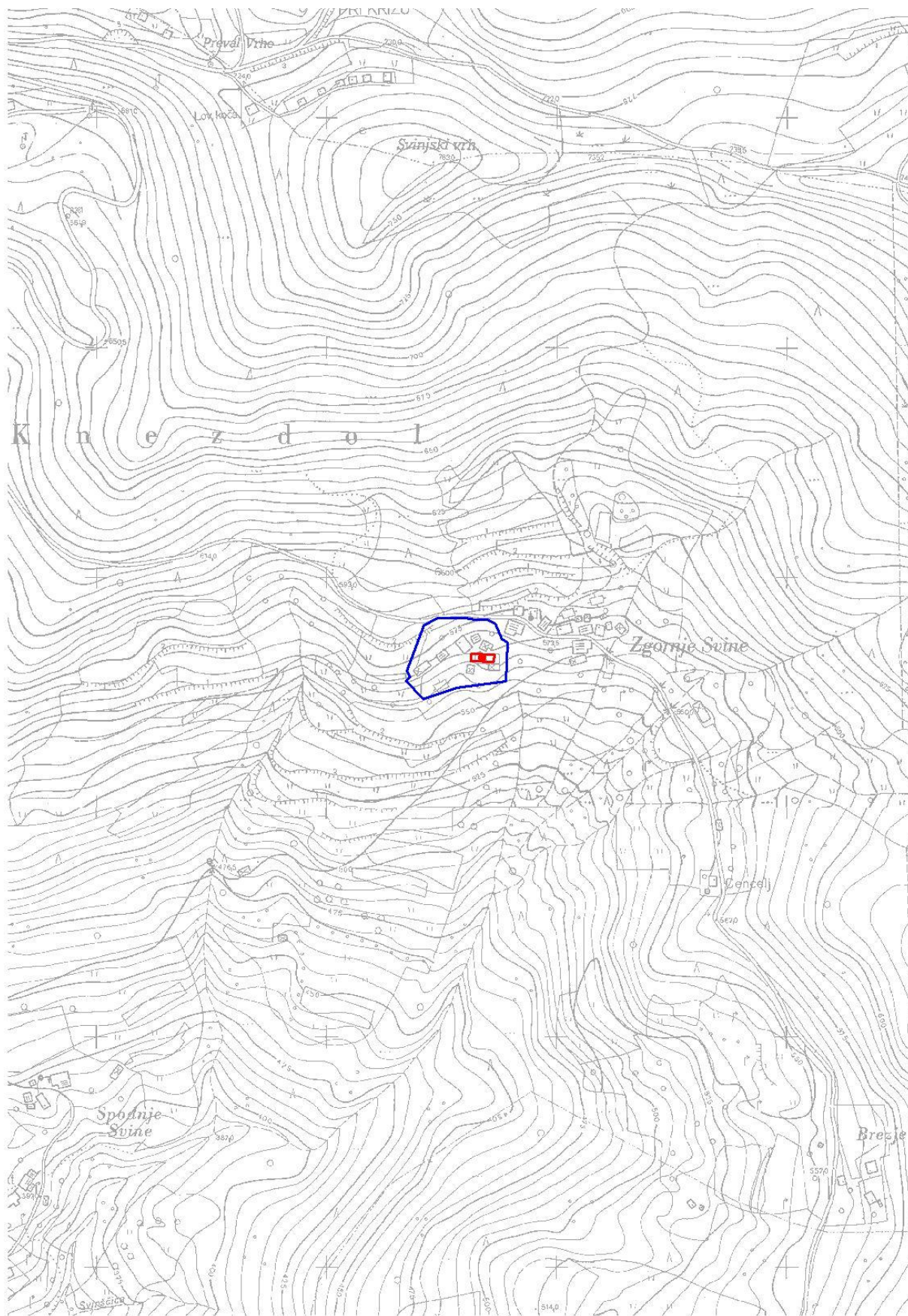
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

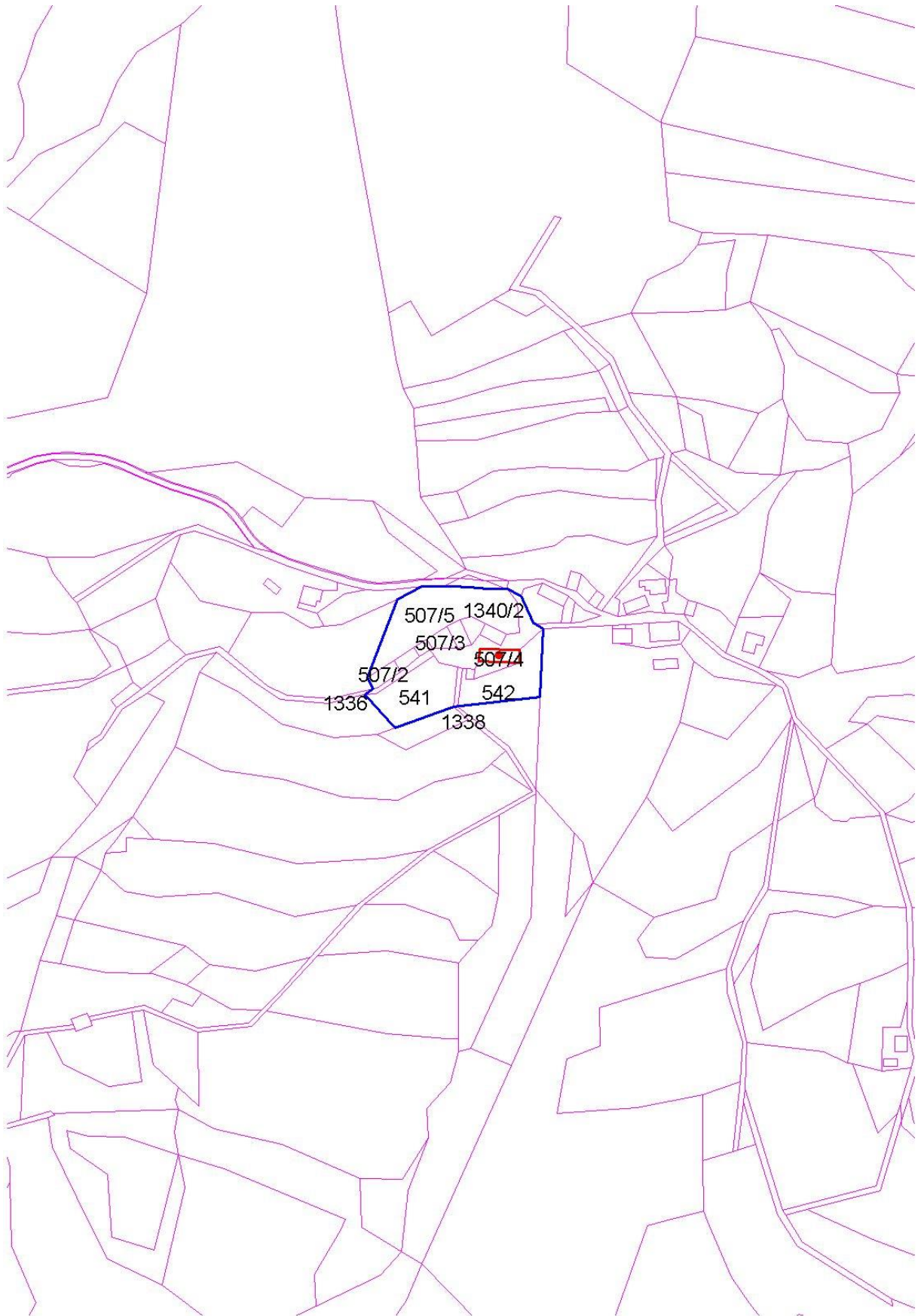
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

34. Knezdol – Kašča I na domačiji Knezdol 38 (EŠD 10865)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 38
Številka stavbe: 561

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
10865	507/4	Knezdol	Z del

*** Kašča nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja kulturnega spomenika Knezdol – Hlev na domačiji Knezdol 38 (EŠD 8444).**

OPIS ENOTE

V zahodnem delu zaselka Zgornje Svine leži domačija, ki jo nanizani v gruči sestavljajo hiša, gospodarsko poslopje, dve kašči, kozolec in lopa.

Kašča je dvocelična vrhkletna stavba pravokotnega tlorisa z zidano in ometano kletjo ter lesenim zgornjim delom iz tesanih brun, ki se v vogalih povezujejo z utori na »lastovičji rep« in »na križ«. S krajšo fasado je potisnjena ob breg. Po zasnovi sodeč je bila zgrajena v prvi četrtini 19. stoletja, kar potrjuje tudi vris objekta v Franciscejskem katastru.

Ohranjene so majhne line in lesena vhodna vrata. Dva vhoda v kaščo se nahajata na zahodni daljši fasadi, ob kateri poteka leseni pokriti hodnik, t.i. »gank«, ki ima leseno polno opaženo ograjo v prvem delu, v drugem delu je z deskami obit vse do ostrešja. Vhod v kletni del se nahaja na južni stranski fasadi. Kaščo prekriva somerna dvokapnica nižjega naklona, prekrita s salonitno valovitko. Nekdaj je kaščo prekrivala klasična somerna dvokapnica strmega naklona.

Ob vzhodni fasadi kašče stoji neustrezen enokapni nadstrešek z betonsko talno ploščo in deloma betonskim zidom ter deloma lesenim fasadnim obojem.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavana kašča je pomembna z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.
- Kašča ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova in notranja razporeditev prostorov.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (lesena vrata, lesne zveze, obdelava lesa, ...).
- Kašča je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomembna je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kašče in njena lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira somerna dvokapnica strmega naklona ter da se odstrani neustrezen prizidek ob vzhodni fasadi.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: lesena vrata, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.

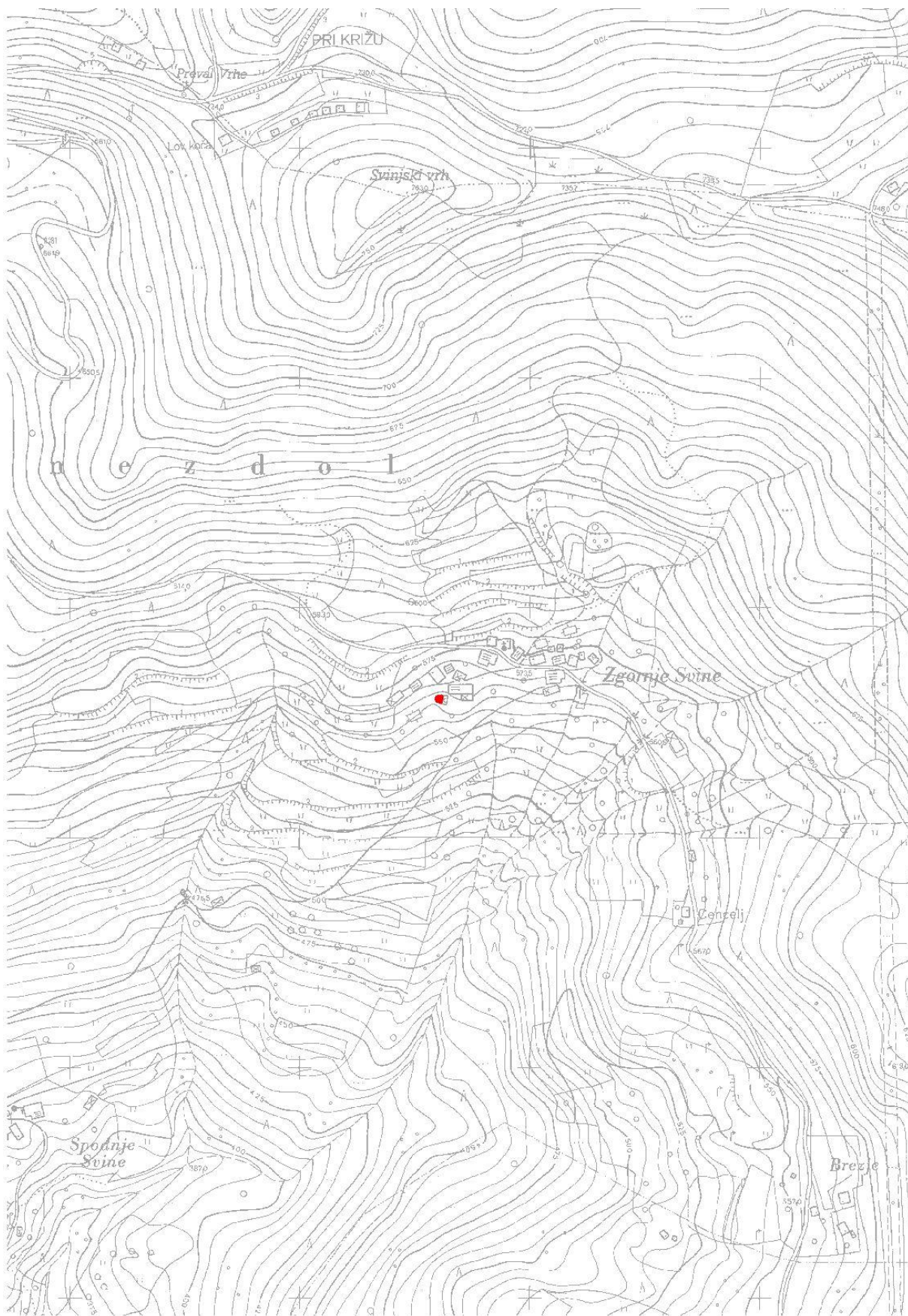
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

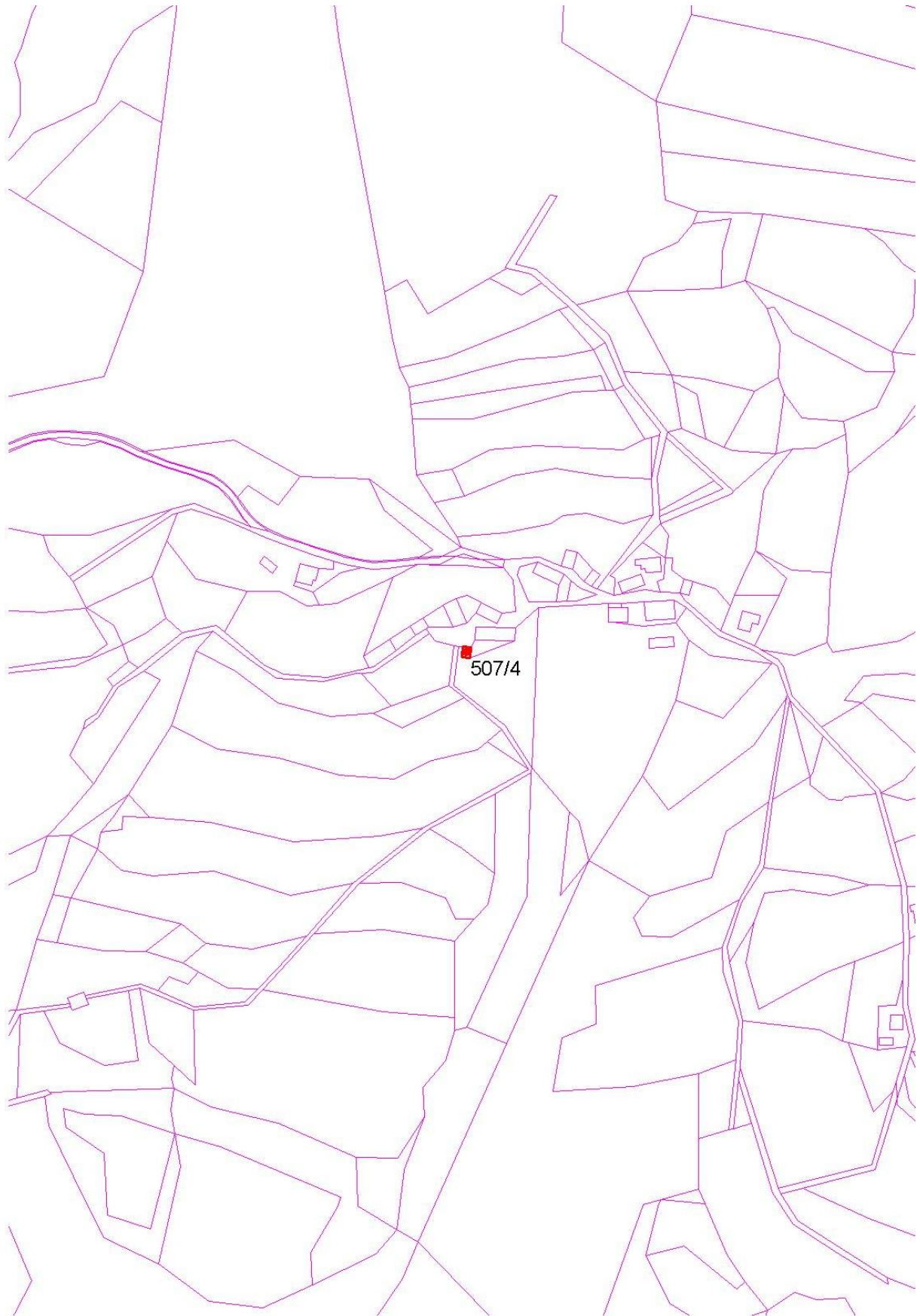
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kaščo so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

35. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 15 (EŠD 30671)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 15
Številka stavbe: 554

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30671	359/3	Knezdol	

*** Kozolec nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja kulturnega spomenika Knezdol – Hiša Knezdol 15 (EŠD 21852).**

OPIS ENOTE

V severnem delu naselja Knezdol leži Kotlanova domačija. V gruči jo sestavljajo starejša in novejša stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, kašča in kozolec, ki stoji zahodno od jedra domačije.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1817, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Poleg letnice je na tramu vrezano tudi ime »Matie Zorn«. Kozolec ima dva para oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so ravne, zatrep je dekorativno rezljan. Brana je gosto mrežena s tramiči, osrednja vhodna lina je polkrožno oblikovana in dekorativno rezljana. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.

- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija s pripisanim imenom daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica z imenom na glavnem prečnem tramu.

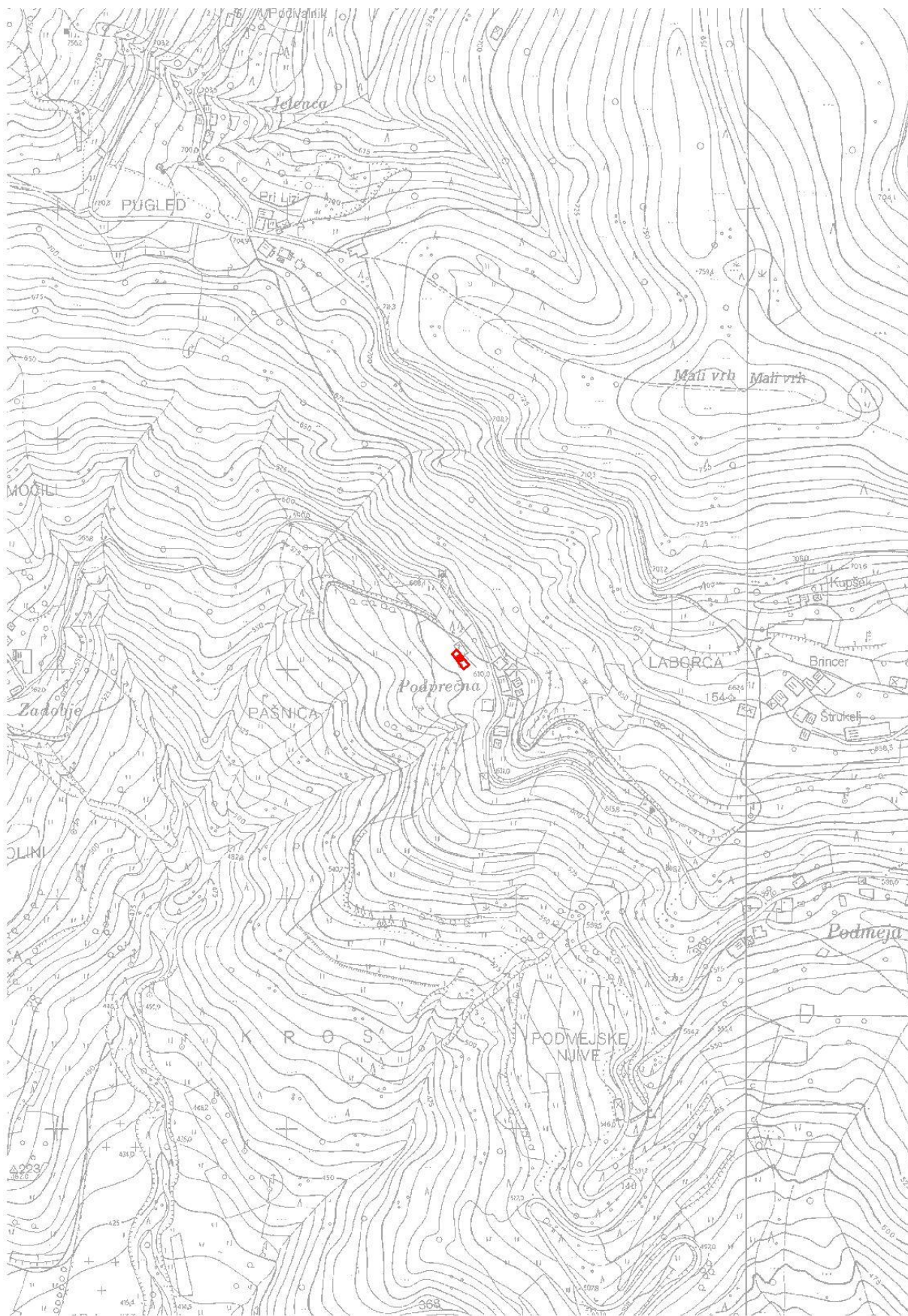
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

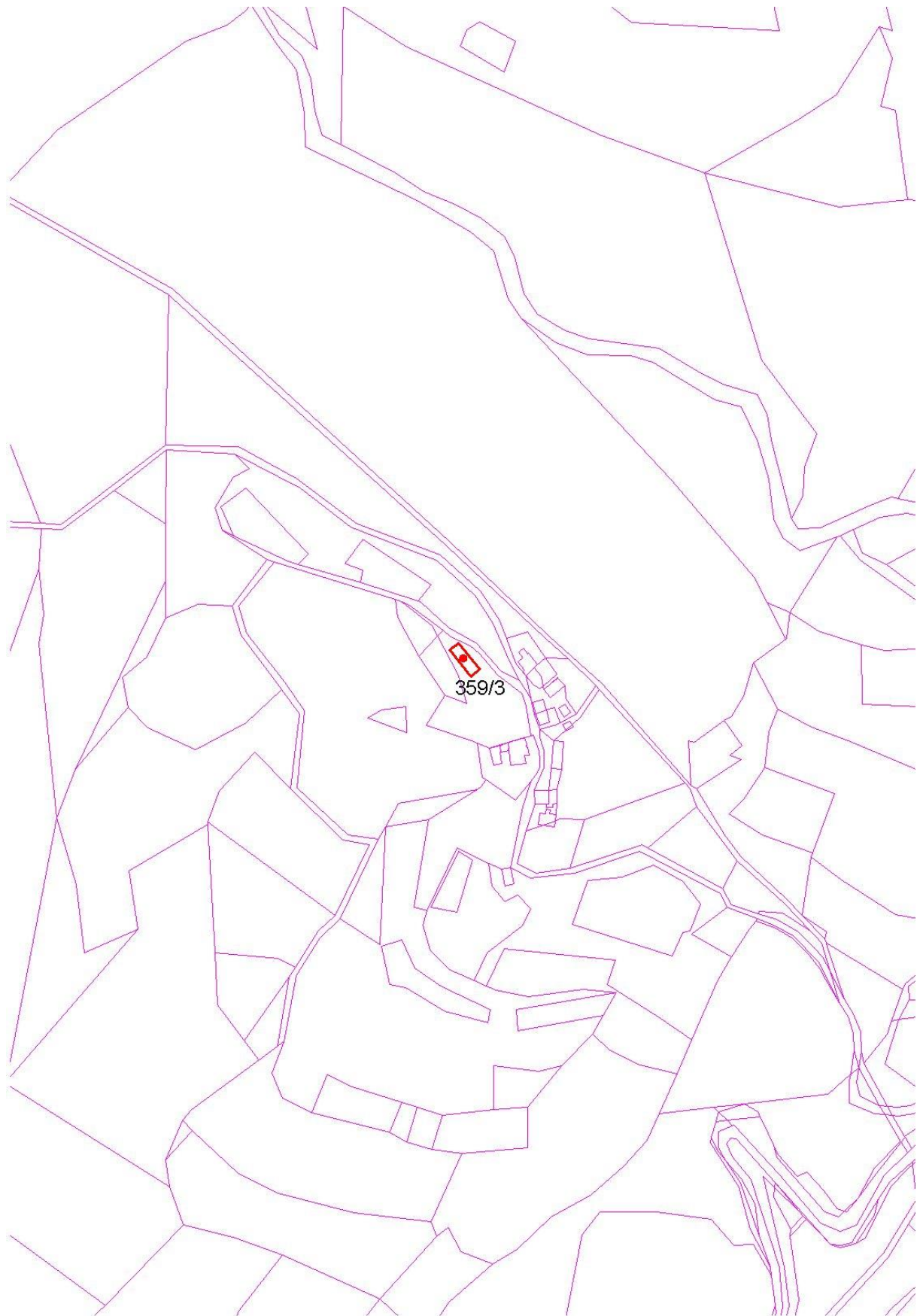
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

36. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 37 (EŠD 21862)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 37
Številka stavbe: 563

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21862	637/5	Knezdol	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21862	604/2	Knezdol	SZ del
21862	637/1	Knezdol	SV del
21862	637/2	Knezdol	V del
21862	637/4	Knezdol	

OPIS ENOTE

Domačija leži v vzhodnem delu naselja Knezdol, v zaselku Zgornje Svine. Sestavljajo jo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in kozolec.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1798, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih in betonskih podstavkih. Podporne ročice so

rahlo polkrožno oblikovane, brana je redko mrežena. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko. Do sredine osemdesetih let 20. stoletja je objekt še prekrivala somerna dvokapnica s čopoma, prekrita s slamnato kritino.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva s preloma 18. in 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Spada med najstarejše kozolce na območju občine, zato mu znana datacija daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od preloma 18. in 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

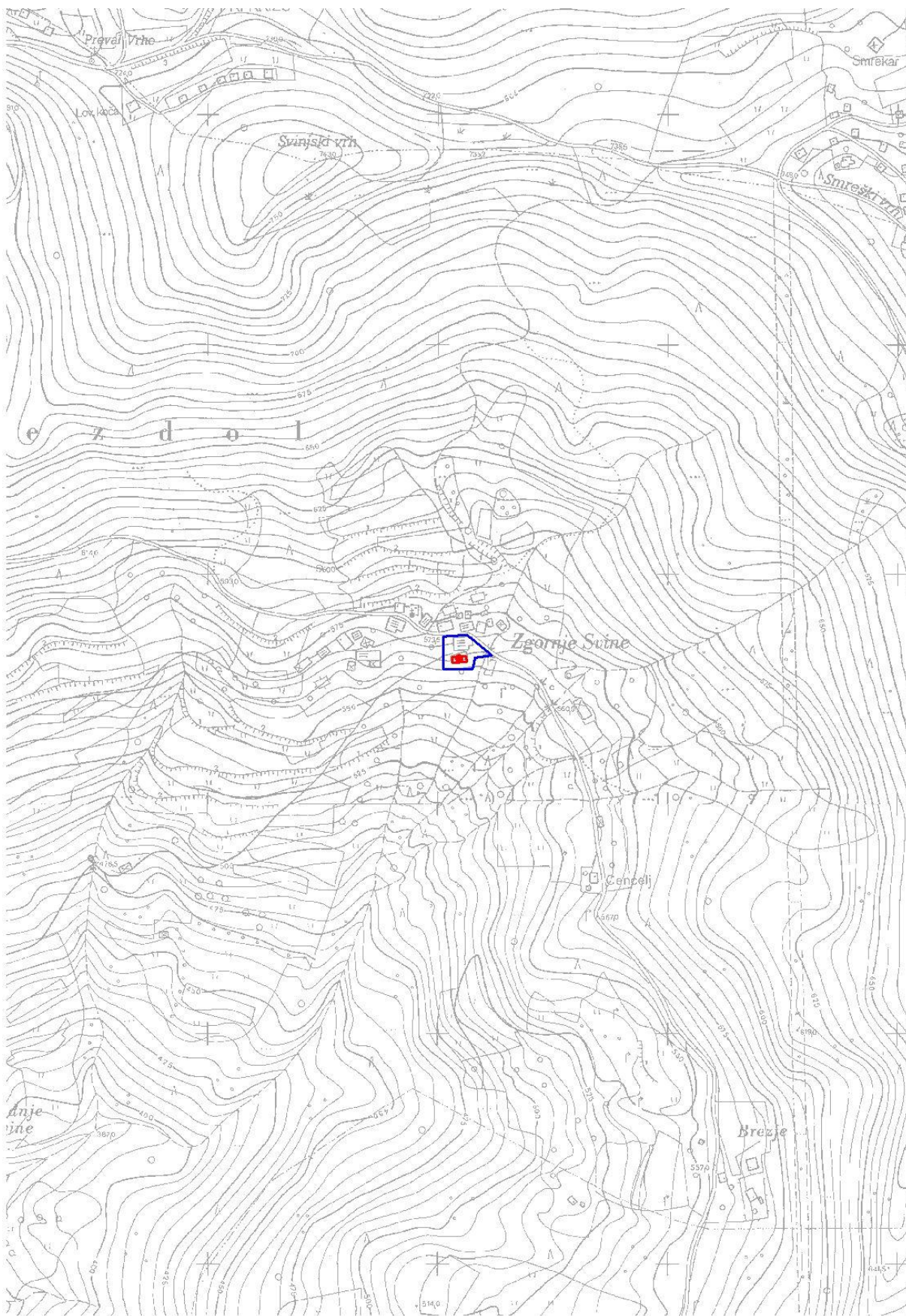
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

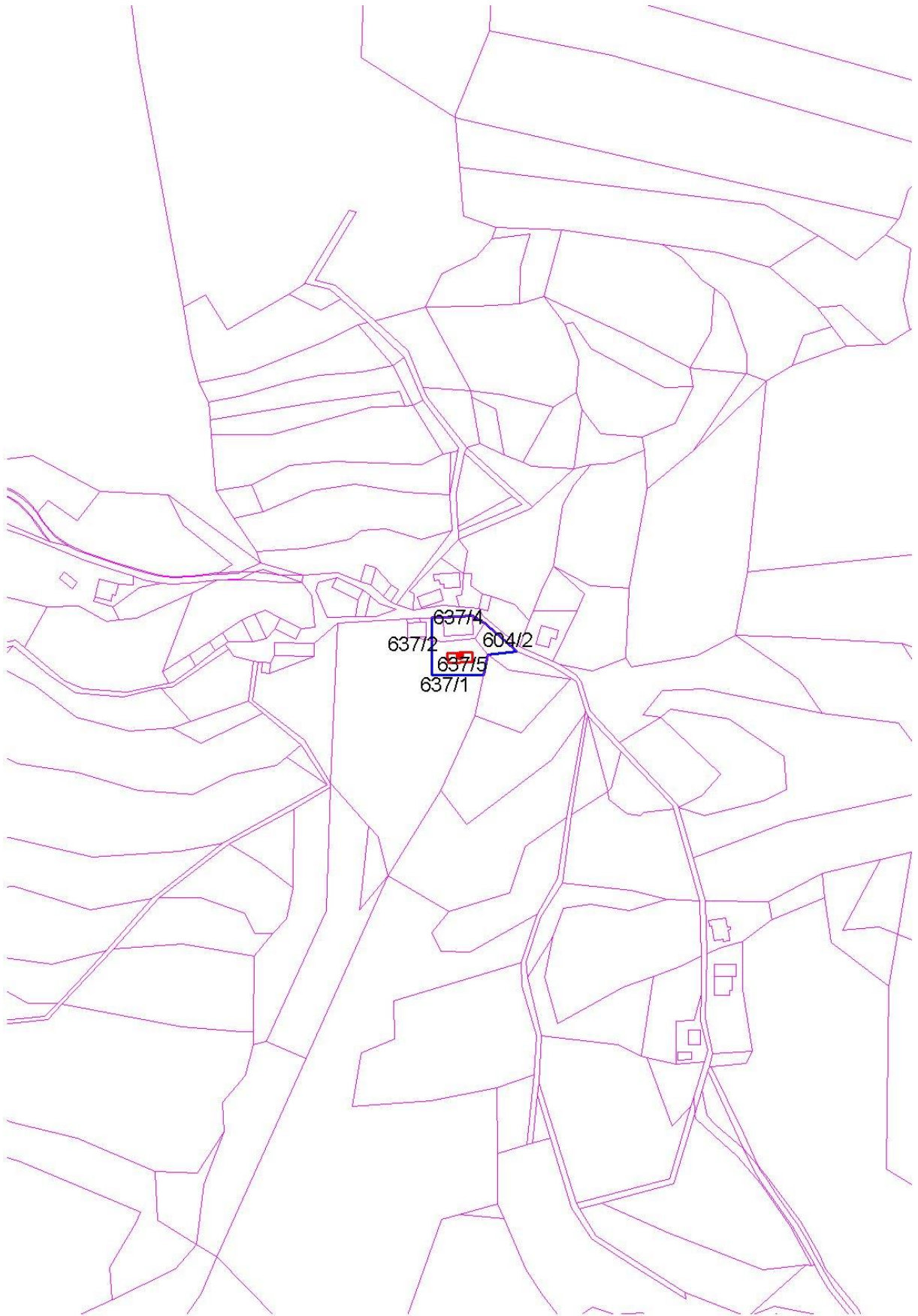
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

37. Knezdol – Kozolec na domačiji Knezdol 38 (EŠD 10867)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Knezdol

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Knezdol 38
Številka stavbe: 641

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
10867	507/2	Knezdol	Z del

*** Kozolec nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja kulturnega spomenika Knezdol – Hlev na domačiji Knezdol 38 (EŠD 8444).**

OPIS ENOTE

V zahodnem delu zaselka Zgornje Svine leži domačija, ki jo nanizani v gruči sestavljajo hiša, gospodarsko poslopje, dve kašči, lopa in kozolec, ki stoji na jugozahodnem delu domačije.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil v prvi četrtini 19. stoletja, o čemer priča njegova arhitekturna zasnova ter vris objekta v Franciscejskem katastru. Kozolec ima štiri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so ravne, brana je redko mrežena s tramiči, način mreženja pa je pri obravnavanem kozolcu edinstven v občini. Kozolec danes prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko. Prvotno je imel kozolec čopa, prekrit pa je bil s slamnato kritino.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).

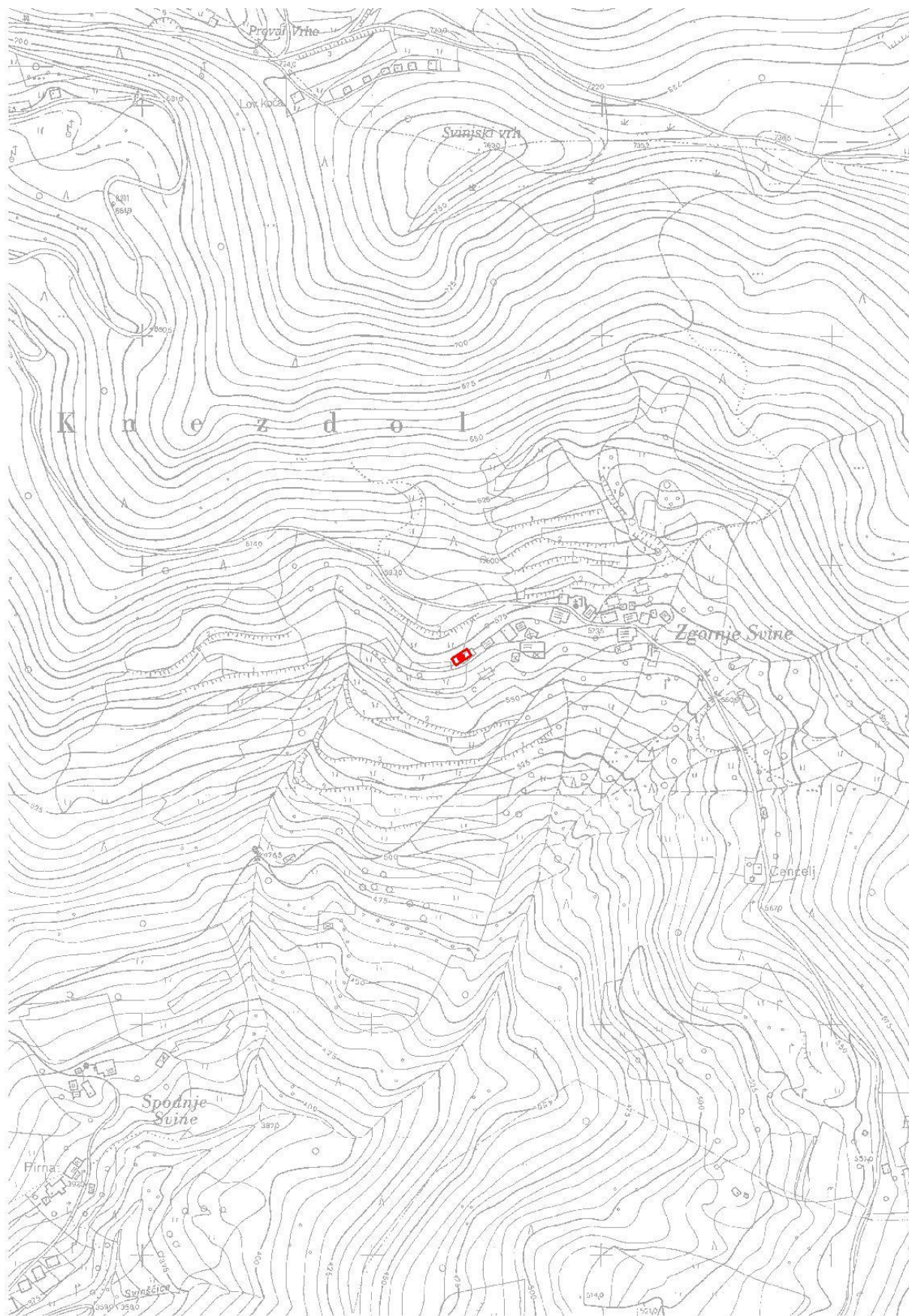
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

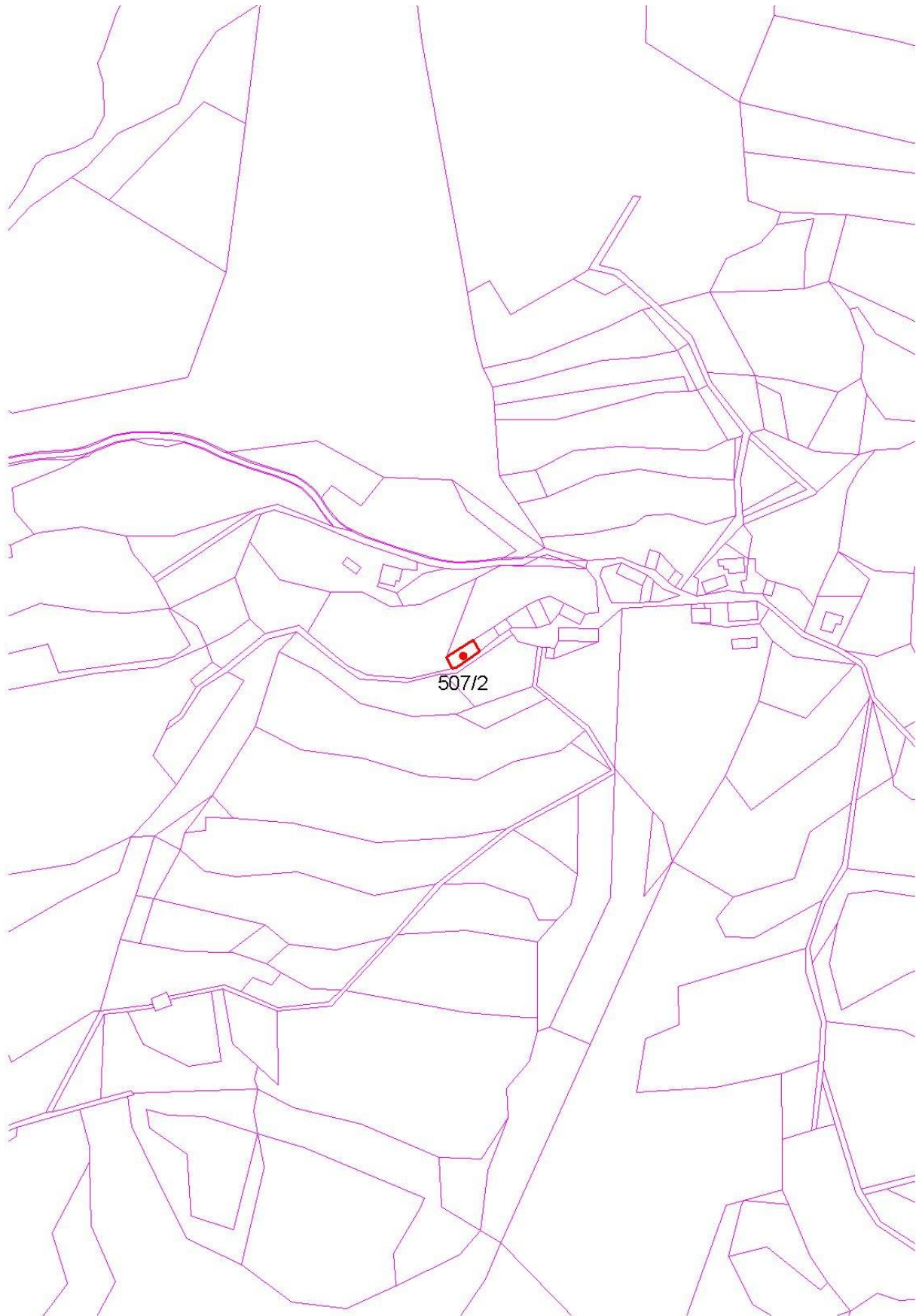
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

38. Ostenk – Kašča na domačiji Ostenk 7 (EŠD 8445)

Naselje
Ostenk

Katastrska občina
Čeče

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Ostenk 7
Številka stavbe: 510

Parcelne številke:

EŠD	parcels	k.o.	del
8445	893/12	Čeče	
8445	893/18	Čeče	SZ del
8445	910/5	Čeče	

*** Kašča nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Ostenk – Cerkev sv. Marka (EŠD 3457).**

OPIS ENOTE

Ostenškova domačija leži v osrednjem delu naselja Ostenk, severno od cerkve sv. Marka. Kašča, ki stoji v sklopu domačije, se nahaja neposredno ob lokalni cesti, ki iz Trbovelj vodi proti Hrastniku.

Kašča je vrhkletna zidana stavba pravokotnega tlorisa z vkopano kletjo. Zgrajena je bila leta 1817, o čemer priča letnica, vklesana na kamnitem portalu glavnega vhoda. Vanjo se vstopa z obeh zatrepnih strani. Na jugozahodni strani je glavni vhod, pokrit z manjšim enokapnim nadstreškom, na severovzhodni fasadi pa je vhod v klet. Oba portala sta kamnita.

Okenske odprtine se nahajajo na obeh zatrepnih fasadah. Na podstrešju se nahajajo manjše line, ki niso zastekljene, temveč deloma zaprte s preprostimi kovanimi mrežami. Večja okenska odprtina z lesenim škatlastim in členjenim stavbnim pohištvom, ki se je pojavila

kasneje, pa se nahaja v pritličju na severovzhodni stranski fasadi. Na fasadi je ohranjena preprosta arhitekturna členitev, ohranjene so okenske obrobe v nadstropju. Kaščo prekriva somerna dvokapnica z delnima čopoma, krita z bobrovcem.

V notranjosti je kašča predeljena z leseno steno. Iz predprostora na podstrešje, ki je v celoti pozidano in ometano, vodijo lesene stopnice. Prvotno je služila shranjevanju suhega mesa in vina za nekdanjo gostilno, ki je bila na domačiji. Kašča ima danes ob daljši jugovzhodni fasadi prizidan neustrezen enokapen prizidek.

Kašča je zaradi postavitve v prostoru, prilagojenosti strmemu terenu in dejstvu, da je po arhitekturni zasnovi in uporabi gradiv edina še takšna ohranjena kašča v občini, pomembna za širši obravnavani prostor.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavana kašča je pomembna z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.
- Kašča ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova.
- Kašča predstavlja edino še ohranjeno zidano kaščo v občini Trbovlje.
- Pomembni so likovno-estetski elementi, detajli in likovni poudarki (kamnita vhodna portala, arhitekturna členitev, stavbno pohištvo, kovane mreže na oknih, ...).
- Znana datacija daje kašči dodatno zgodovinsko vrednost, saj spada med najstarejše ohranjene kašče na območju občine.
- Kašča je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomembna je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kašče in njena lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se odstrani neustrezen prizidek ob jugovzhodni fasadi in na osnovi arborističnega mnenja tudi drevo ter koreninski sistem, ki se razrašča pod jugovzhodno steno.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli: kamnita vhodna portala, arhitekturna členitev, stavbno pohištvo, kovane mreže na oknih, ...
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem kamnitem vhodnem portalu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

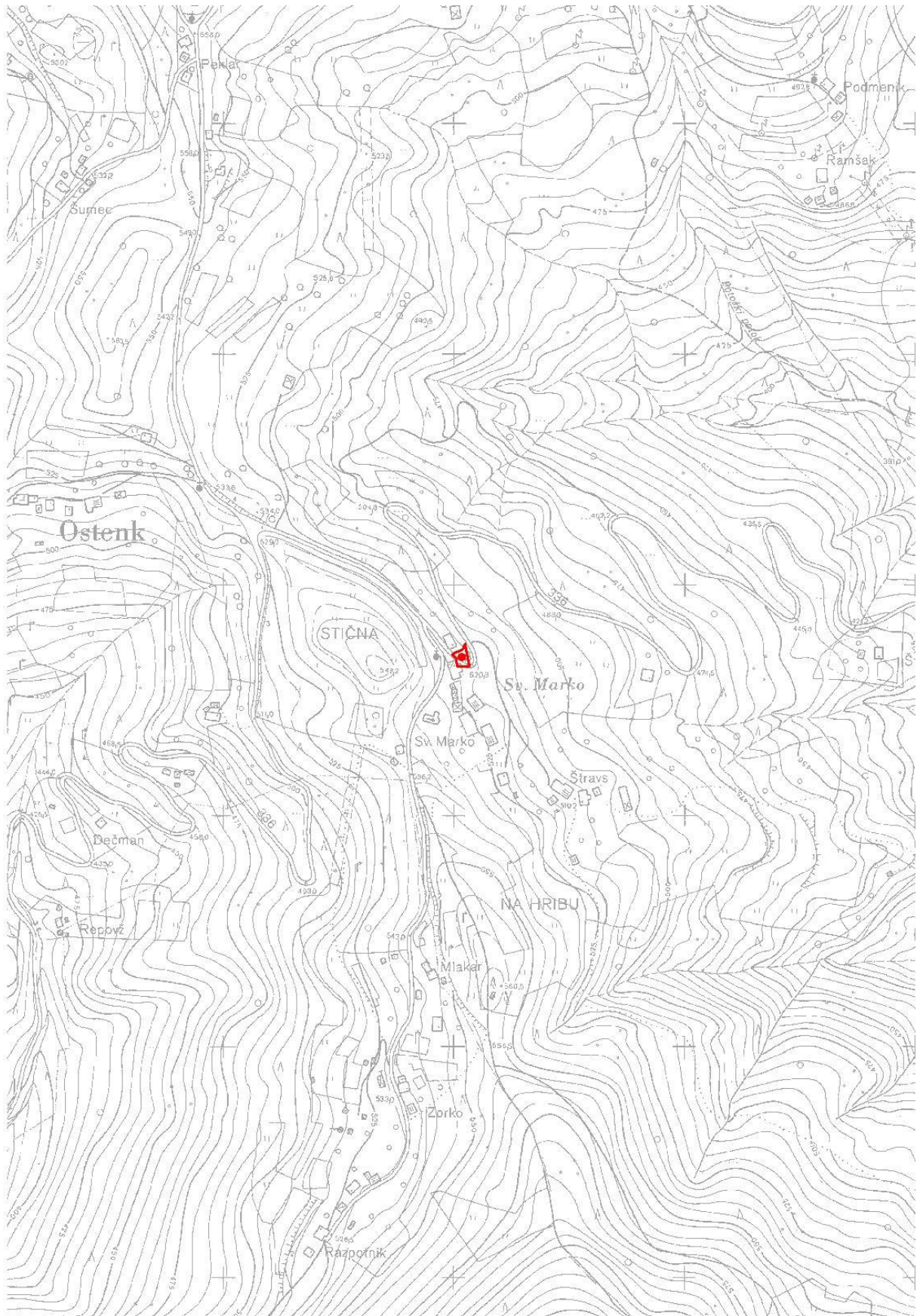
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kaščo so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

39. Ostenk – Kozolec na domačiji Ostenk 4 (EŠD 30677)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Ostenk

Katastrska občina
Čeče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Ostenk 4
Številka stavbe: 38

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30677	930/4	Čeče	V del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30677	930/1	Čeče	SV del
30677	930/4	Čeče	V del

OPIS ENOTE

V osrednjem delu naselja Ostenk se nahaja domačija, ki jo v gruči poleg novejšega stanovanjskega objekta ter starejšega gospodarskega poslopja sestavlja tudi kozolec, ki stoji južno pod lokalno cesto.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1784, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja in predstavlja najstarejši še znani ohranjeni kozolec v občini. Kozolec ima dva para oken, nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so ravne, brana je redko mrežena. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s sivim betonskim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz zadnje četrtine 18. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Predstavlja najstarejši znani kozolec na območju občine, zato mu znana datacija daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od zadnje četrtine 18. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

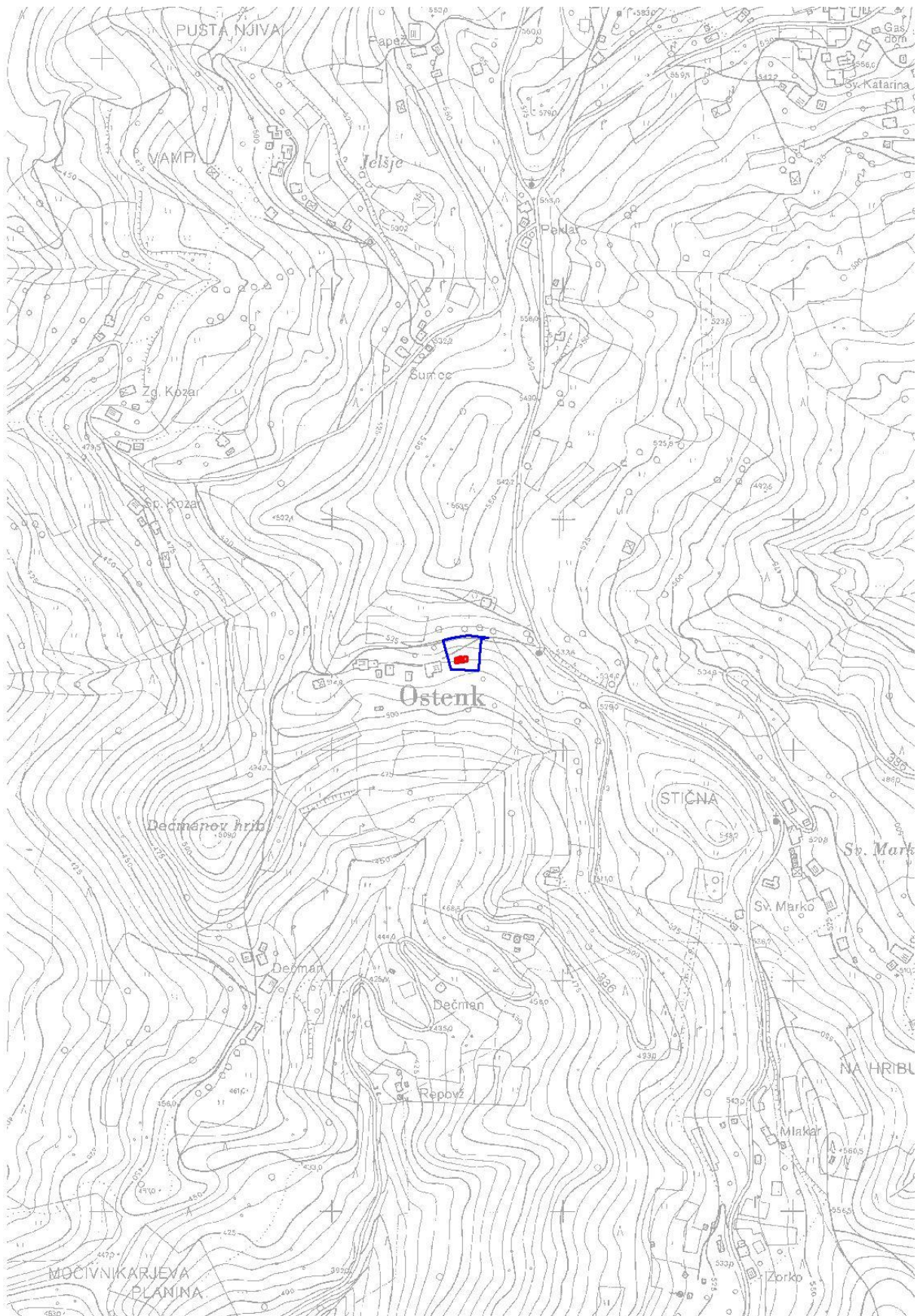
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

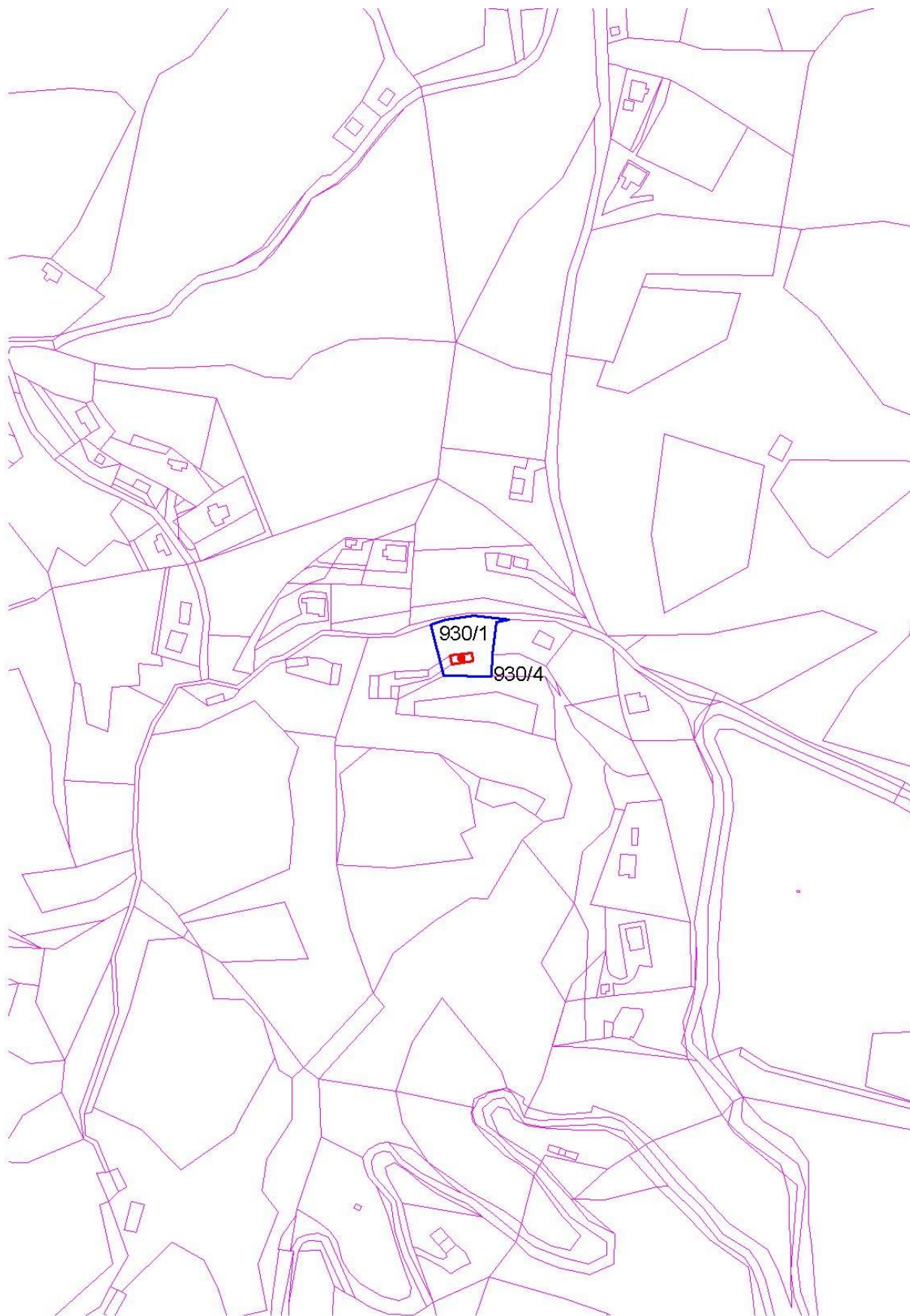
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

40. Planinska vas – Žagarjev hlev (EŠD 21853)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Planinska vas

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Planinska vas 11
Številka stavbe: 77

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21853	1168/3	Knezdol	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
21853	1167/3	Knezdol	JZ del
21853	1168/1	Knezdol	SZ del

OPIS ENOTE

V južnem delu naselja Planinska vas vzporedno z lokalno cesto stoji gospodarsko poslopje. Sodilo je k domačiji, ki se z izjemo gospodarskega poslopja ni ohranila.

Nadstropen tradicionalno zasnovan hlev, imenovan tudi »štala s podom«, je izrazito podolžnega tlorisa in z daljšo fasado postavljen ob breg. Zgrajen je bil leta 1872, o čemer priča letnica, vrezana na eni izmed rezljanih podpornih leg. Spodnji, hlevski del, je zgrajen iz kamna, zgornji del s podom pa je v celoti lesen. Zgrajen je iz močnejših plohov, ki se v vogalih povezujejo z utorom »lastovičjega repa«.

Ohranjeno je leseno stavbno pohištvo (okna in vrata) in notranja razporeditev prostorov. V lesenem delu je hlev predeljen z lesenimi stenami za senik, kaščo in pod. Ob ožji južni fasadi poteka pokriti leseni hodnik, t.i. »gank«, katerega ograja je bila prvotno opažena s preprostimi ravnimi lesenimi deskami, danes so deske daljše in izrezljane. Ohranjeni so redki dekorativni elementi (predvsem rezljane podporne lege).

Strešna konstrukcija hleva izrazito presega talni tloris in tvori širok napušč vzdolž daljše zahodne fasade. Somerna dvokapna streha, ki je nekdaj imela čopa, je krita s salonitno valovitko.

Hlev je zapuščen in ni več v uporabi, ostali objekti, ki so sodili k domačiji, se niso ohranili. Ker hlev zaradi opuščenosti ni bil deležen neustreznih posegov, je ohranil prvotno arhitekturno zasnovo in podobo.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani hlev je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Hlev ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova in notranja razporeditev prostorov.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (leseno stavbno pohištvo, lesne zveze, obdelava lesa, ...).
- Znana datacija daje hlevu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Hlev je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost hleva in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma, prav tako preprosta nižja lesena ograja na ganku.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: lesena vrata, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.
- Varuje se ohranjena letnica.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

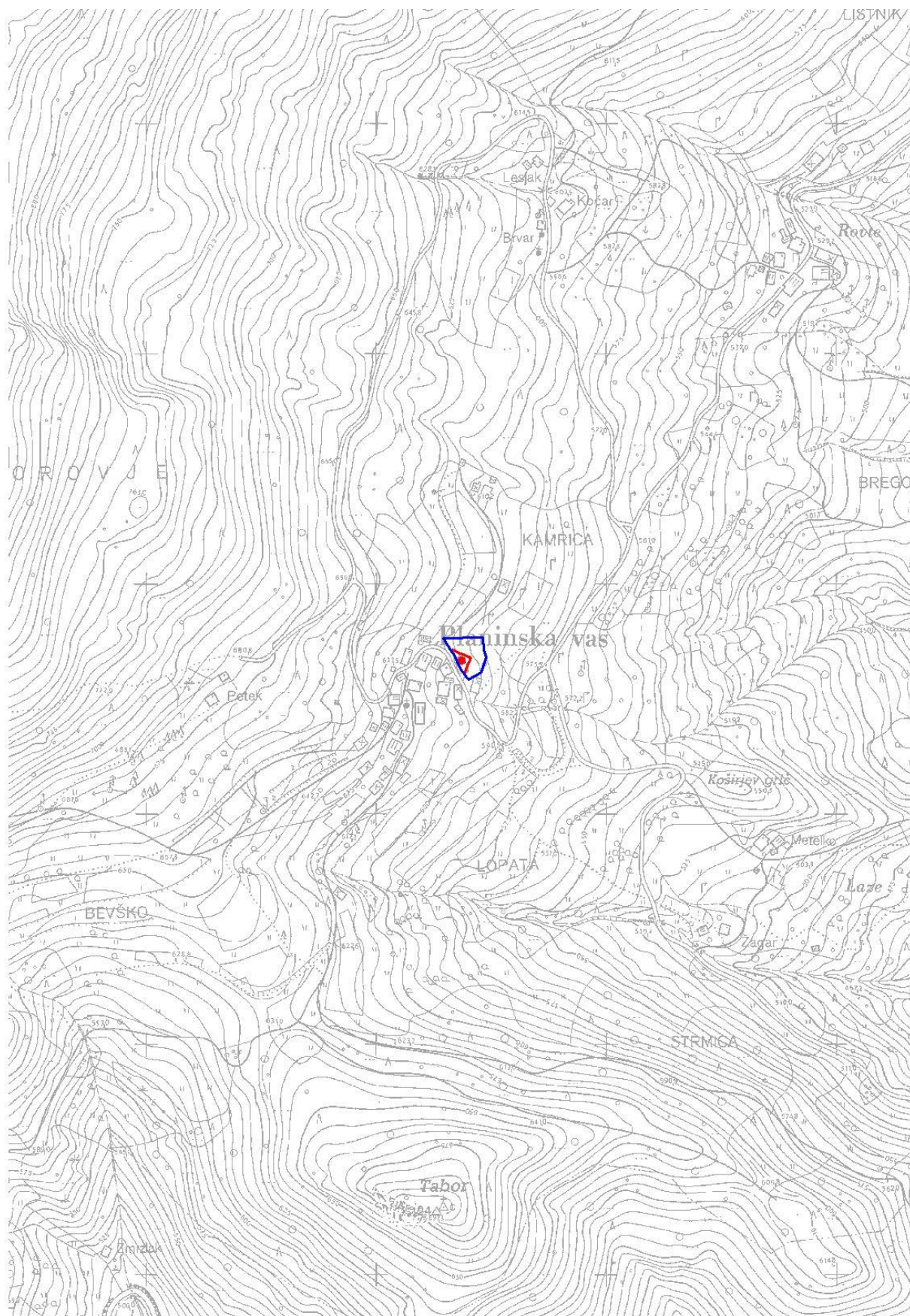
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

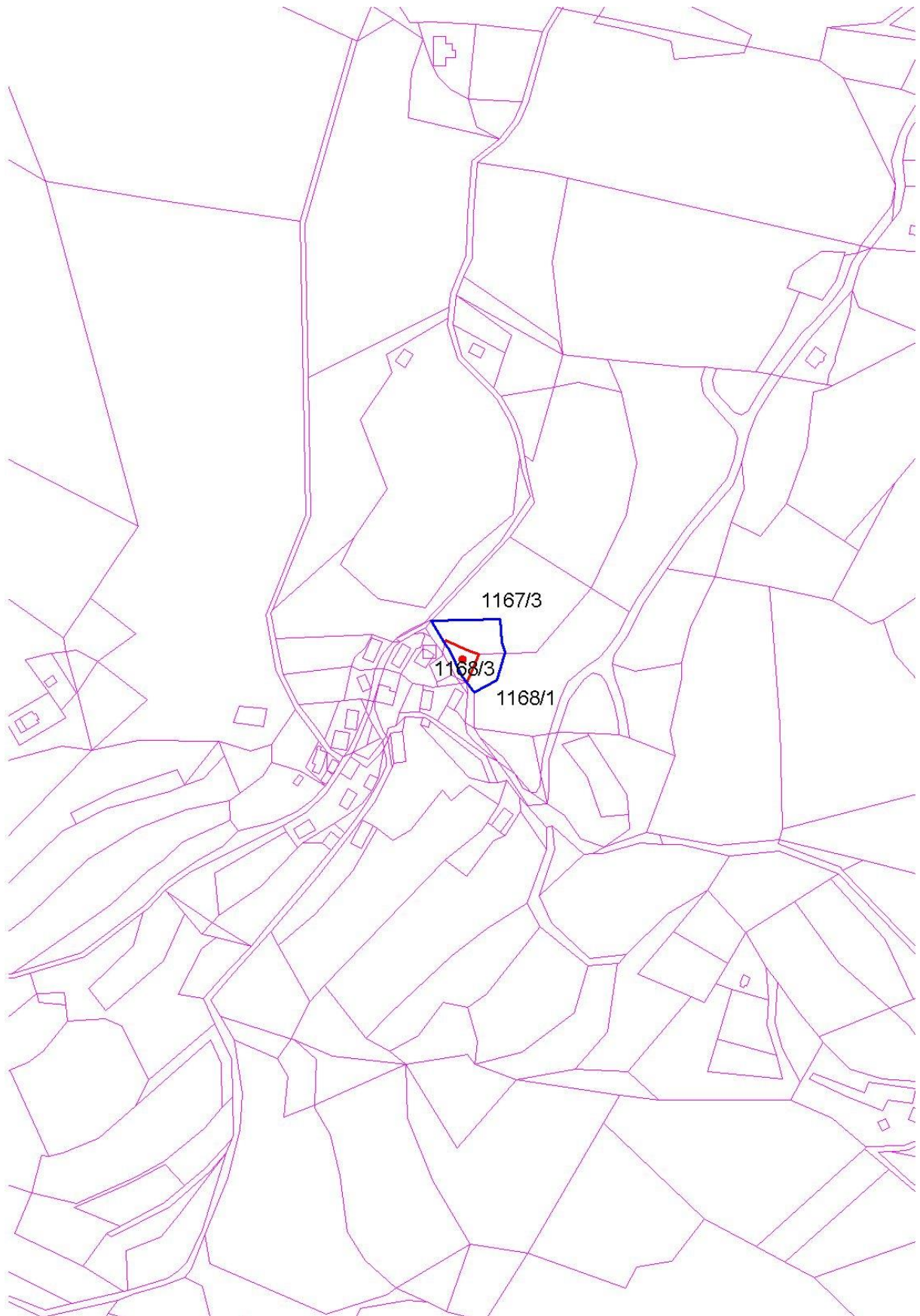
Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

41. Prapreče – Kozolec na domačiji Prapreče 12 (EŠD 22449)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Prapreče-del

Katastrska občina
Prapreče

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Prapreče-del 12
Številka stavbe: 73

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
22449	739	Prapreče	Z del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
22449	728	Prapreče	JZ del
22449	739	Prapreče	osrednji del
22449	740	Prapreče	J del

OPIS ENOTE

V zahodnem delu naselja Prapreče - del se v zaselku Bukovje nahaja domačija, ki jo v gruči sestavljajo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, kozolec in kašča. Kozolec stoji severno od cerkve sv. Neže.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Na prečnem tramu glavnega pročelja je vrezana letnica z rimskimi številkami MIXXXI, ki ni zapisana pravilno, zato natančne datacije kozolca ni mogoče določiti. Glede na dejstvo, da je na tem mestu v

Franciscejskem katastru že vrisan sicer manjši objekt, bi kozolec lahko datirali v prvo četrtino 19. stoletja in letnico prebrali kot leto 1821, po zasnovi in likovnih detajlih pa ga lahko umestimo tudi v mlajše časovno obdobje. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so srčasto izrezljane, bogato dekorativno pa je obdelan zlasti zatrepni del. Brana je gosto mrežena s tramiči. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz prve četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Zapisana datacija daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od prve četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

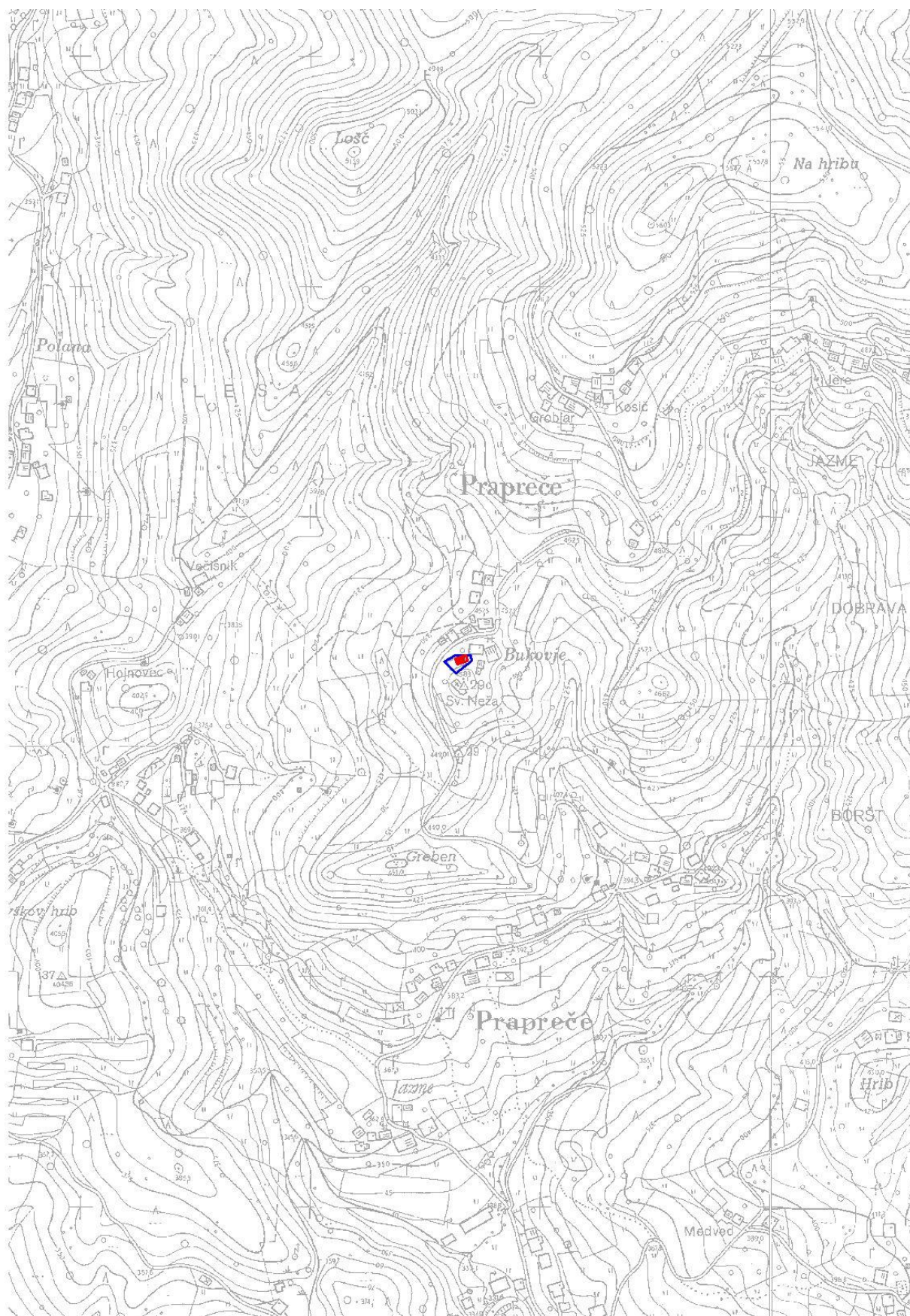
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

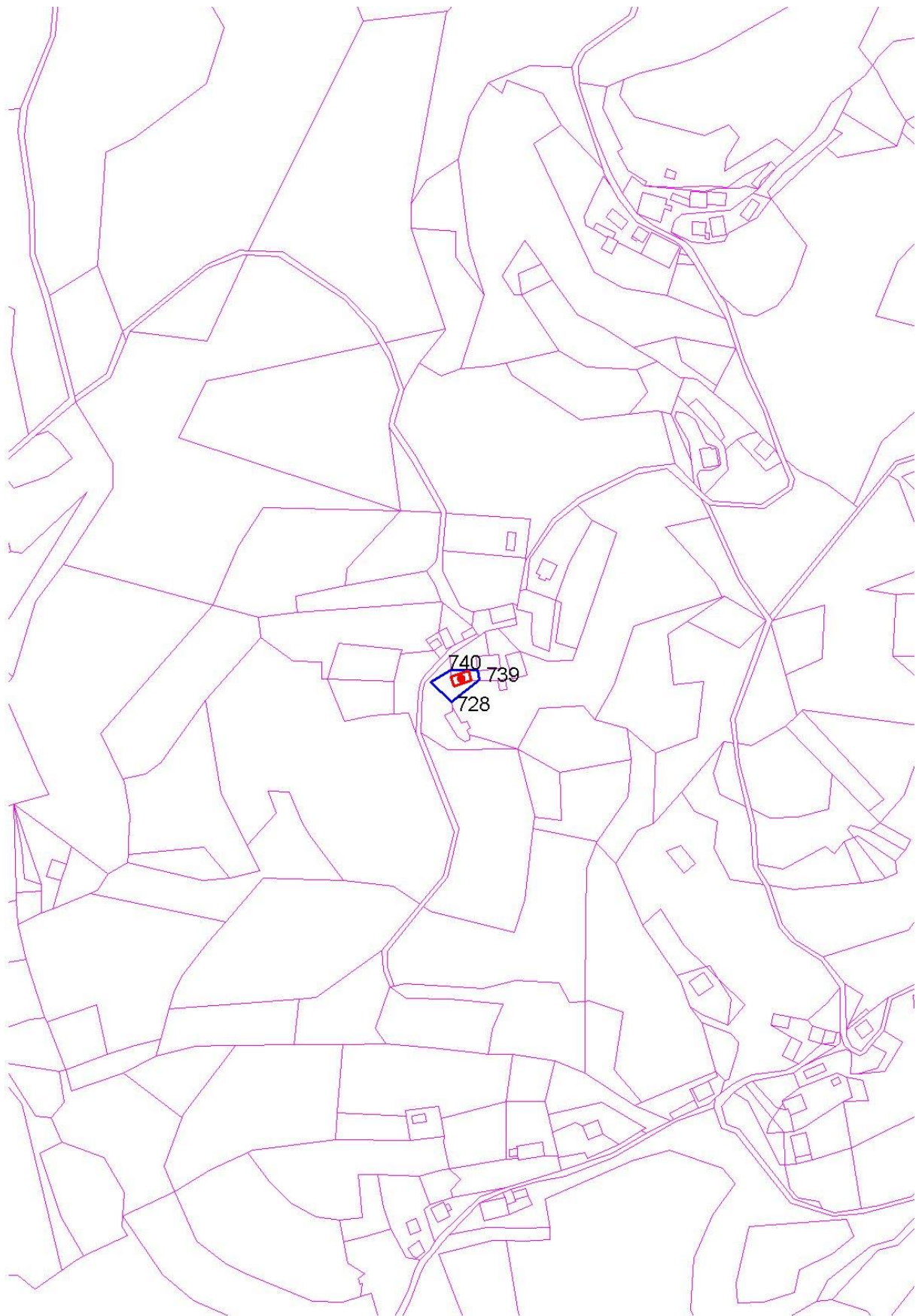
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

42. Retje nad Trbovljami – Kozolec na domačiji Retje 8a (EŠD 8451)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Retje nad Trbovljami

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Retje nad Trbovljami 8a
Številka stavbe: 4850

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8451	1574/23	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8451	1574/1	Trbovlje	JZ del

OPIS ENOTE

Gručasto naselje leži pod cerkvijo sv. Križa. Jugovzhodno od strnjenege jedra naselja stoji domačija, h kateri sodi tudi kozolec, ki stoji na robu domačije.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1856, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Kozolec ima štiri pare oken (štantov), prvotno jih je imel pet, zato po svoji zasnovi sodi med večje kozolce v občini. Grajen je bil v dveh fazah, o čemer priča notranji hodnik, ki je v prvih dveh parih oken gosteje, v zadnjih dveh pa redkeje mrežen s tramiči. Nosilni stebri stojijo na kamnitih in betonskih podstavkih. Krajni podporni ročici glavnega pročelja sta dekorativno rezljani, ročici zadnjega pročelja se zaradi odstranitve nista ohranili. V notranjosti kozolca so podporne ročice polkrožno oblikovane v obliki segmentnega loka. Brana glavnega pročelja

je gosto mrežena s tramiči, brana drugega je zaradi manjkajočega para oken mrežena redkeje. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s salonitno valovitko. Prvotno je imel kozolec čopa, do osemdesetih let 20. stoletja pa ga je prekrivala slamnata kritina.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz tretje četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od tretje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma ter da se doda manjkajoči par oken z rekonstrukcijo rezljanih podpornih ročic in gosto mrežene brane s tesarskimi detajli.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

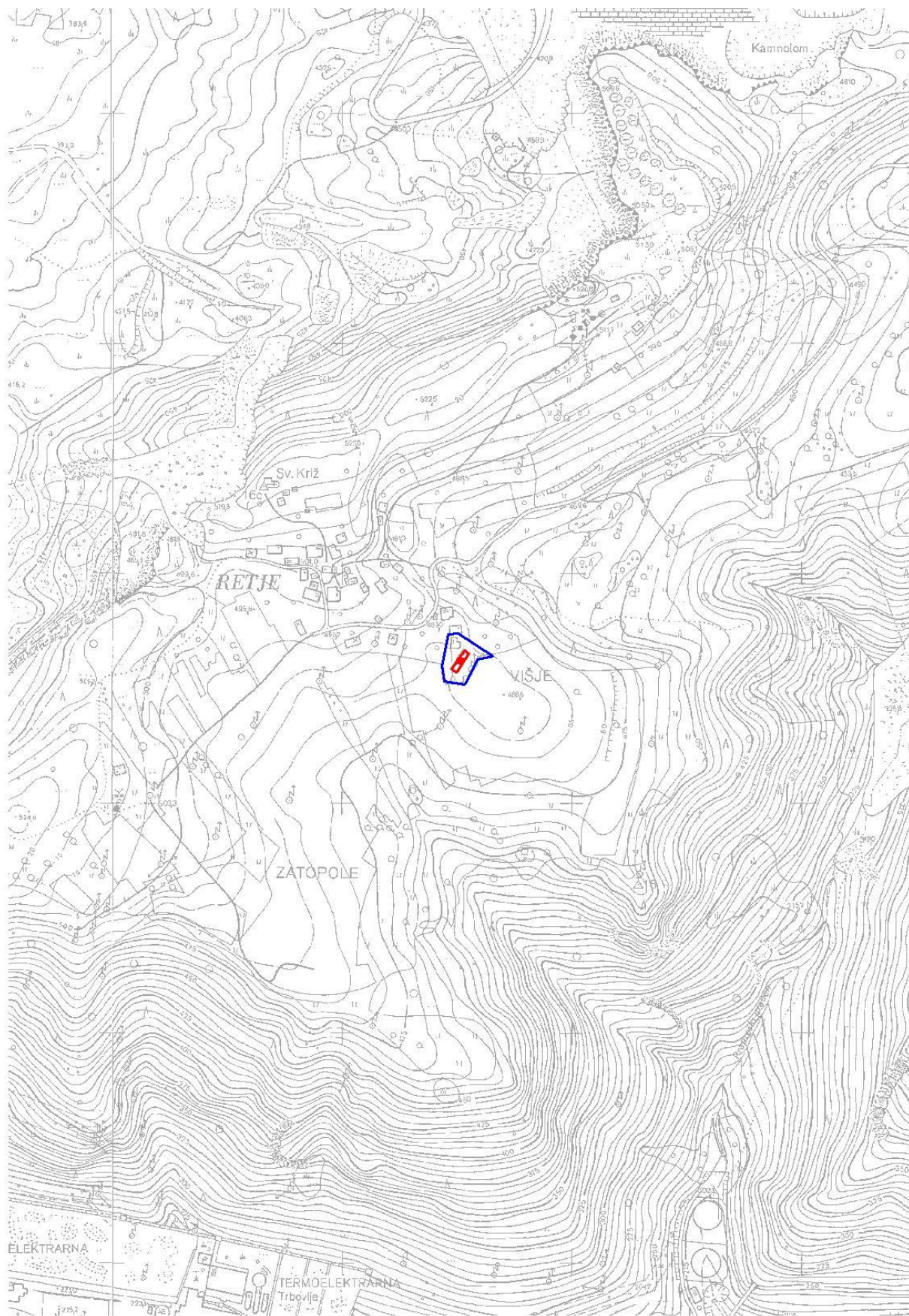
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

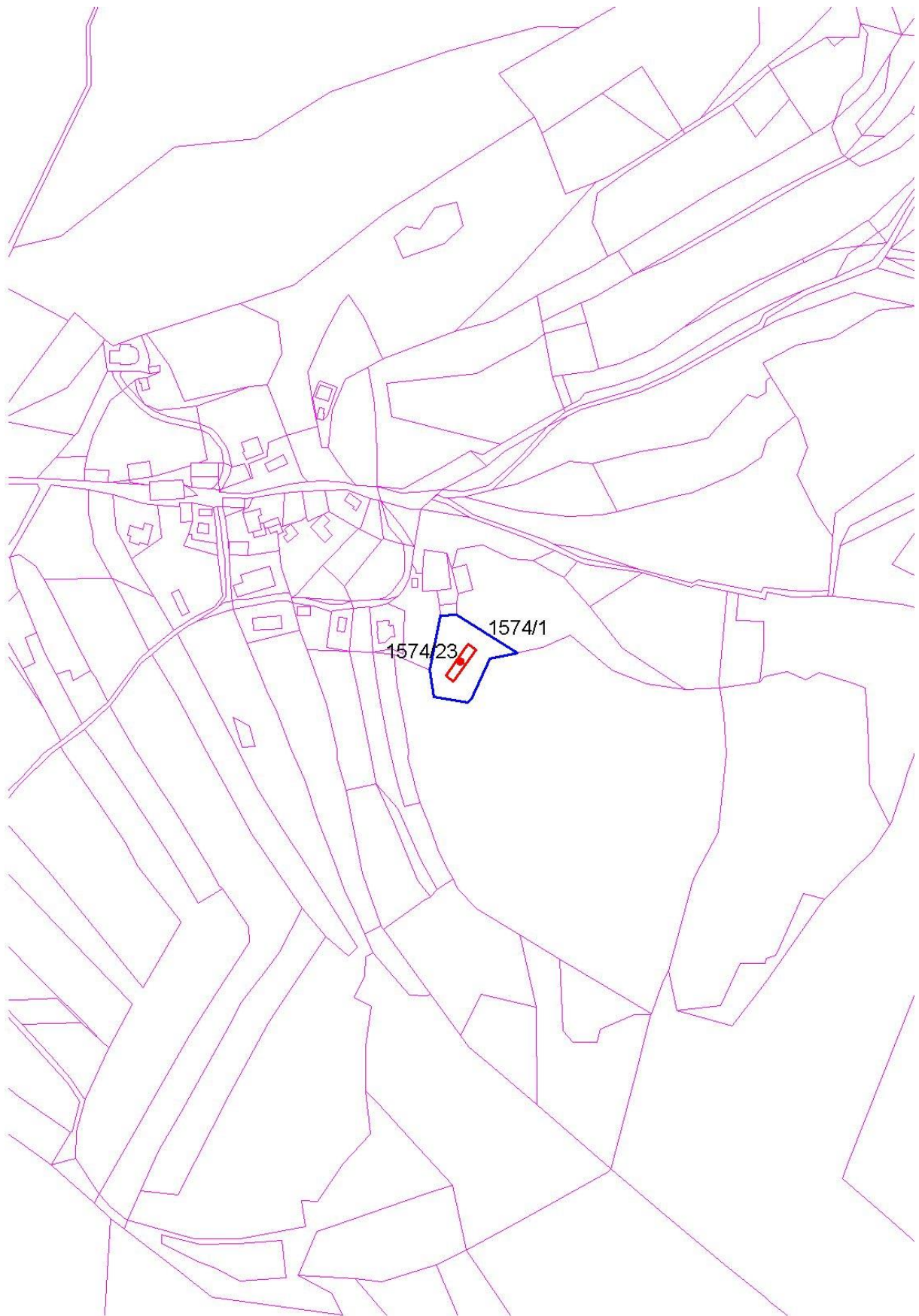
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

43. Trbovlje – Kozolec I na domačiji Golovec 27 (EŠD 30689)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto M. Klemen (2020)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Golovec 27
Številka stavbe: 728

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30689	192/5	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30689	192/4	Trbovlje	JZ del
30689	192/64	Trbovlje	Z del
30689	1810	Trbovlje	osr. del

OPIS ENOTE

V severnem delu Trbovelj se ob lokalni cesti, ki iz Trbovelj vodi proti Ostenku, nahaja domačija, ki jo sestavljajo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in dva starejša kozolca. Starejši izmed njiju stoji neposredno ob lokalni cesti.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1793, o čemer priča letnica, vrezana na prečnem tramu glavnega pročelja. Predstavlja drugi najstarejši znani ohranjeni kozolec v občini. Kozolec ima dva para oken (štantov), nosilni stebri stojijo

na kamnitih podstavkih. Podporne ročice so ravne, brana je redko mrežena. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita z rdečo pločevinasto kritino.

Stranska jugozahodna fasada je bila v osemdesetih letih 20. stoletja deloma pozidana zaradi sušilne naprave, ki je danes ni več.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz zadnje četrtine 18. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so redki likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi in poudarki.
- Predstavlja drugi najstarejši znani kozolec na območju občine, zato mu znana datacija daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od zadnje četrtine 18. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se odstrani neustrezen zid na stranski jugozahodni fasadi.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebliji).
- Varuje se ohranjena letnica na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

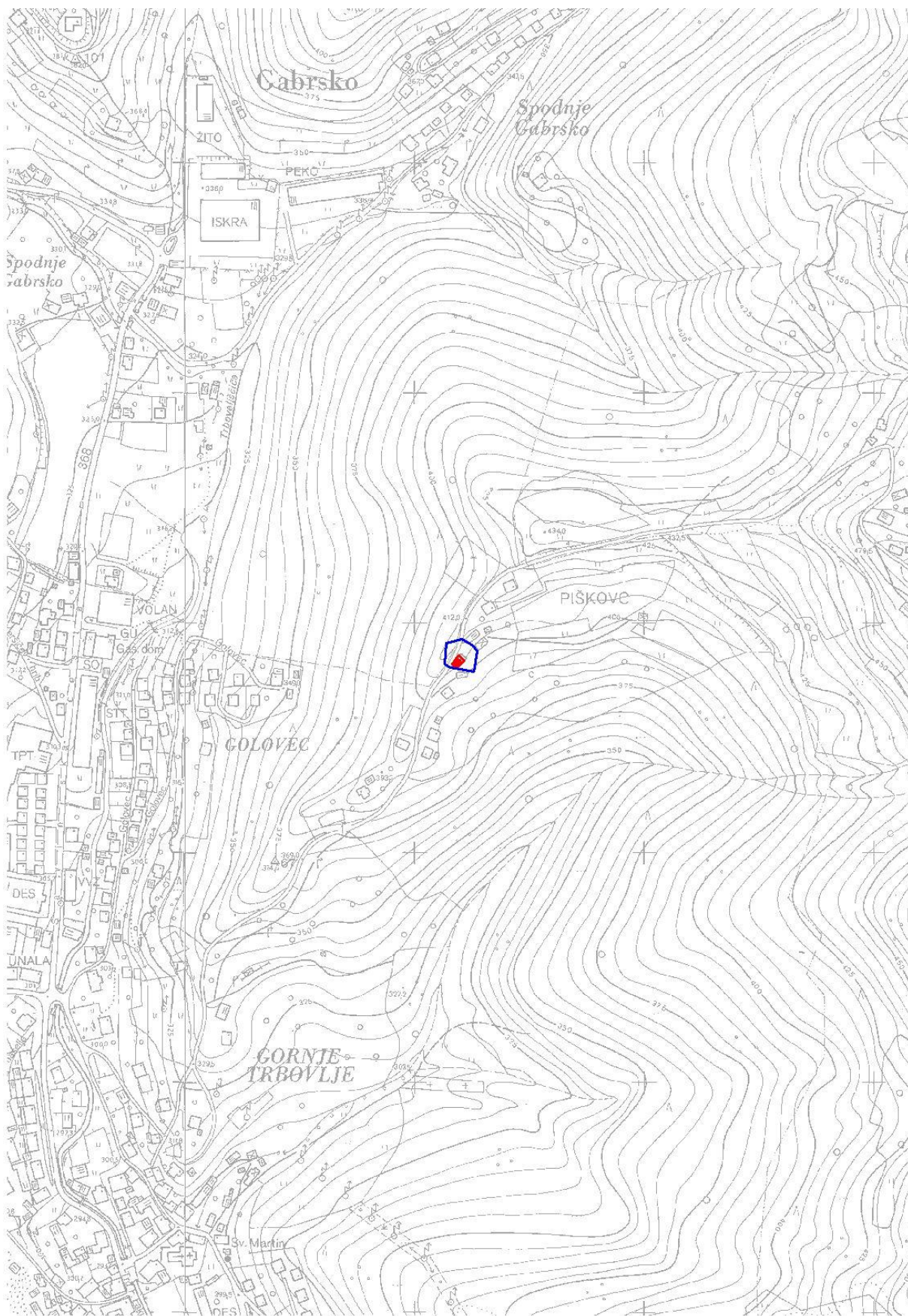
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

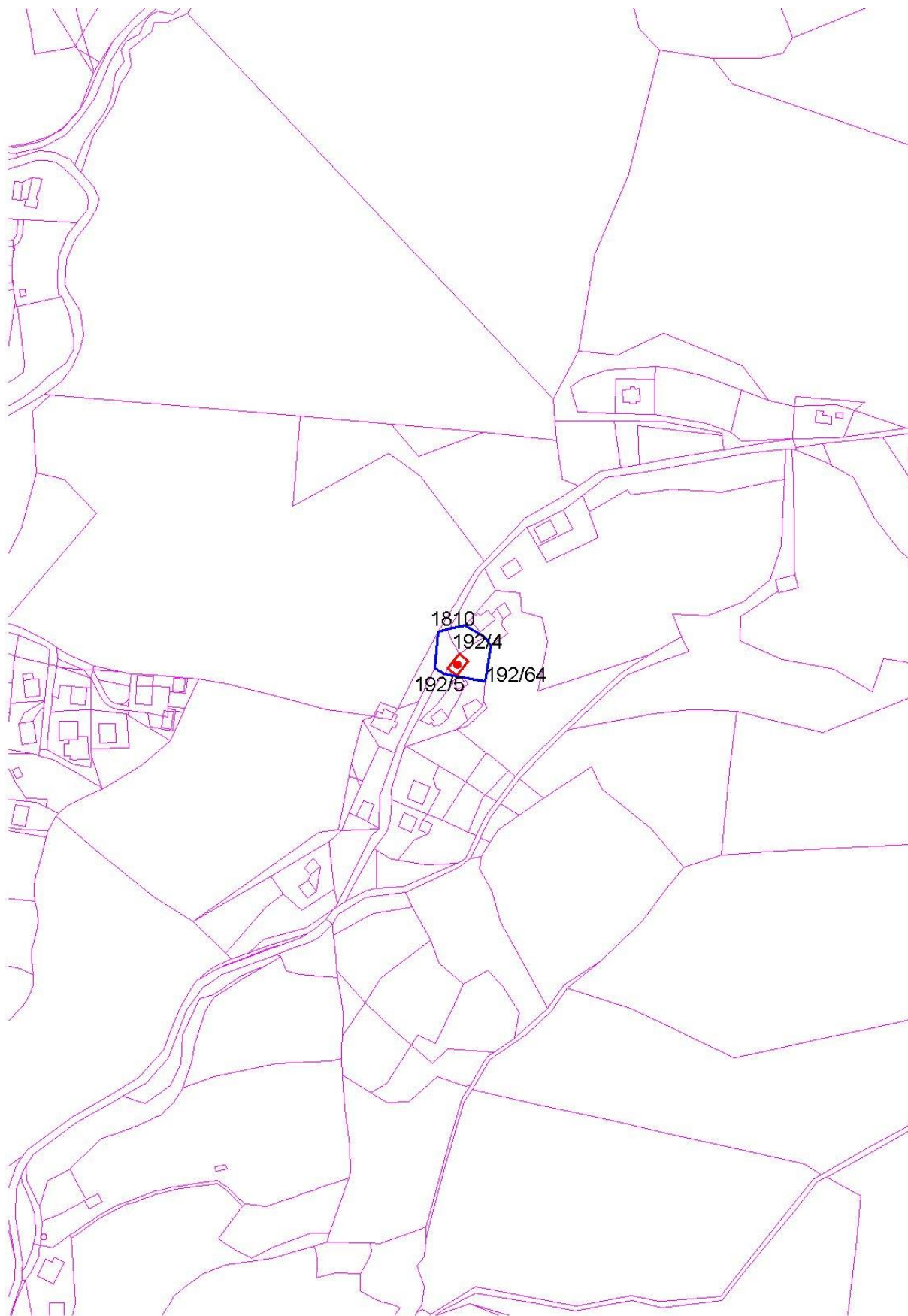
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

44. Trbovlje – Kolonija Kurja vas (EŠD 772)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Keršičeva cesta št. 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44

Številke stavb: 3534 (h.št. 12), 3535 (h.št. 13), 3536 (h.št. 14), 3537 (h.št. 15), 3539 (h.št. 16), 3540 (h.št. 18), 3542 (h.št. 20), 3544 (h.št. 21), 3546 (h.št. 22), 3547 (h.št. 24), 3548 (h.št. 25), 3549 (h.št. 26), 3550 (h.št. 28), 3581 (h.št. 29), 3551 (h.št. 30), 3583 (h.št. 31), 3555 (h.št. 32), 3485 (h.št. 33), 3557 (h.št. 34), 3486 (h.št. 35), 3558 (h.št. 36), 3487 (h.št. 37), 3562 (h.št. 38), 3563 (h.št. 39), 3565 (h.št. 40), 3567 (h.št. 41), 3570 (h.št. 42), 3571 (h.št. 43), 3572 (h.št. 44); 3436, 3443, 3445, 3484, 3488, 3489, 3490, 3811, 3553, 3554, 3559, 3561, 3573, 3575, 5401 (pomožni objekti na območju kulturnega spomenika)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
772	*3417	Trbovlje	
772	*3418	Trbovlje	
772	766/1	Trbovlje	SZ del
772	766/2	Trbovlje	
772	766/3	Trbovlje	
772	766/4	Trbovlje	
772	766/5	Trbovlje	
772	766/6	Trbovlje	
772	766/7	Trbovlje	
772	766/8	Trbovlje	

EŠD	parcela	k.o.	del
772	766/9	Trbovlje	
772	766/10	Trbovlje	
772	766/12	Trbovlje	
772	766/13	Trbovlje	
772	766/14	Trbovlje	
772	766/15	Trbovlje	
772	772/90	Trbovlje	
772	772/91	Trbovlje	
772	772/92	Trbovlje	
772	772/97	Trbovlje	

772	772/98	Trbovlje	
772	772/99	Trbovlje	
772	772/100	Trbovlje	
772	772/101	Trbovlje	
772	772/102	Trbovlje	
772	772/103	Trbovlje	
772	772/104	Trbovlje	
772	772/105	Trbovlje	
772	772/106	Trbovlje	
772	772/107	Trbovlje	
772	772/108	Trbovlje	
772	772/109	Trbovlje	
772	772/110	Trbovlje	
772	772/112	Trbovlje	
772	772/113	Trbovlje	
772	772/114	Trbovlje	
772	772/119	Trbovlje	
772	772/122	Trbovlje	
772	772/123	Trbovlje	
772	772/124	Trbovlje	
772	772/126	Trbovlje	
772	772/127	Trbovlje	
772	772/128	Trbovlje	
772	772/130	Trbovlje	
772	772/131	Trbovlje	
772	772/132	Trbovlje	
772	772/135	Trbovlje	
772	772/155	Trbovlje	
772	772/156	Trbovlje	
772	772/157	Trbovlje	
772	772/169	Trbovlje	
772	772/170	Trbovlje	
772	772/171	Trbovlje	
772	772/172	Trbovlje	
772	772/173	Trbovlje	
772	772/174	Trbovlje	
772	772/175	Trbovlje	
772	772/176	Trbovlje	

772	772/177	Trbovlje	
772	772/178	Trbovlje	
772	772/179	Trbovlje	
772	772/180	Trbovlje	
772	772/181	Trbovlje	
772	772/182	Trbovlje	
772	772/183	Trbovlje	
772	772/184	Trbovlje	
772	772/185	Trbovlje	
772	772/186	Trbovlje	
772	772/187	Trbovlje	
772	772/188	Trbovlje	
772	772/189	Trbovlje	
772	772/190	Trbovlje	
772	772/191	Trbovlje	
772	772/192	Trbovlje	
772	772/193	Trbovlje	
772	772/194	Trbovlje	
772	772/195	Trbovlje	
772	772/219	Trbovlje	
772	772/220	Trbovlje	
772	772/243	Trbovlje	
772	772/244	Trbovlje	
772	884/3	Trbovlje	Z del
772	887/28	Trbovlje	
772	887/94	Trbovlje	
772	887/95	Trbovlje	
772	887/98	Trbovlje	
772	887/99	Trbovlje	
772	887/100	Trbovlje	
772	887/101	Trbovlje	
772	887/102	Trbovlje	
772	887/103	Trbovlje	
772	887/104	Trbovlje	
772	887/105	Trbovlje	
772	887/106	Trbovlje	
772	887/204	Trbovlje	
772	1769/2	Trbovlje	del ceste

772	1769/3	Trbovlje	SV del
772	1769/6	Trbovlje	S del

772	2026	Trbovlje	
772	2295	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Za kolonijo Kurja vas je značilna obcestna zasnova, ki teče v smeri vzhod - zahod. Delno podkletene pritlične hiše se zložno vzpenjajo po slemenu od Vod proti Tereziji v smeri Limbarja. Kolonijski objekti stojijo predvsem na južnem delu današnje Keršičeve ceste, nekdanje Loke. Prvotno ime kolonije je bilo Fanina kolonija, po neposredni bližini Fani rova, odprtega leta 1847.

Kolonijo sestavlja 29 stanovanjskih hiš, ki so delno podkletene, pritlične, krite s somerno dvokapno streho. Sleme strehe je vzporedno s cesto. Tlorisna zasnova enote obsega stanovanjski objekt ter vhodni del, ki je na ulično stran zamejen z ograjo. Dve hiši na vrhu sta bili zgrajeni leta 1890. Načrti za ostale hiše nosijo letnico 1884. Hiše so bile načrtno pritlično grajene zaradi slabe nosilnosti terena in nižjega občinskega davka. V času izgradnje so bile dvodružinske, stanovanja v njih pa enosobna. Kuhinjo sta si delili dve družini, sanitarije pa so bile zunaj.

Po prvi svetovni vojni je Trboveljska premogokopna družba kolonijo namenila nadzornikom, hiše so postale enodružinske (rudnik so namreč začeli posodabljati in so potrebovali več strokovnega kadra). Posebna privlačnost kolonije so bili veliki vrtovi za hišami na južni strani, kjer so stanovalci pridelovali zelenjavo, ki so jo prodajali knapovskim družinam, sivo ekonomijo pa so pospeševale tudi številne kokoši - kure, ki so jih redili v koloniji. Od tod zbadljivo domače ime, ki se je ohranilo do danes – Kurja vas. Zanimivo je, da je bilo v Kurji vasi v 20. letih 20. stoletja registriranih 5 vinotočev, štiri šiviljstva in pleskarstvo. Vodovod so dobili leta 1924.³

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kolonija Kurja vas predstavlja tip prvotne dvodružinske gradnje za rudarske delavce in njihove družine.
- Kolonija ima znano datacijo izdelave arhitekturnih načrtov (leta 1884) in datacijo gradnje (leta 1886), kar ji daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kljub nekaterim posameznim neustreznim obnovitvenim posegom je ohranjen enovit kolonijski kompleks v uličnem prostoru.
- Ohranjena je urbanistična zasnova hiš, ki imajo medprostor med hišami namenjen vhodu in zamejen z uličnimi vrati.
- Ohranjeni so višinski gabariti kolonijskih hiš, strehe z naklonom in opečno kritino.
- Ohranjene so stavbne in okenske odprtine.
- Namembnost je še vedno bivalna, vendar so sedaj hiše enodružinske.
- Zaradi stavbne zasnove s pripadajočimi vrtovi ter zgodovinskega izročila delavskega naselja in načina življenja predstavlja kolonija izjemnost v slovenskem prostoru.
- Predstavlja nam pomemben vir za etnološko, sociološko in zgodovinsko preučevanje načina življenja v delavskem naselju od začetka 20. stoletja do danes, ko si stanovalci prilagajajo stavbe po svojih merilih.
- Predstavlja nam znanstveni potencial za raziskovanje in poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

³ Jana Mlakar Adamič, Etnološka pot: trboveljske rudarske kolonije. Trbovlje: Zasavski muzej, 2006, 30 str.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

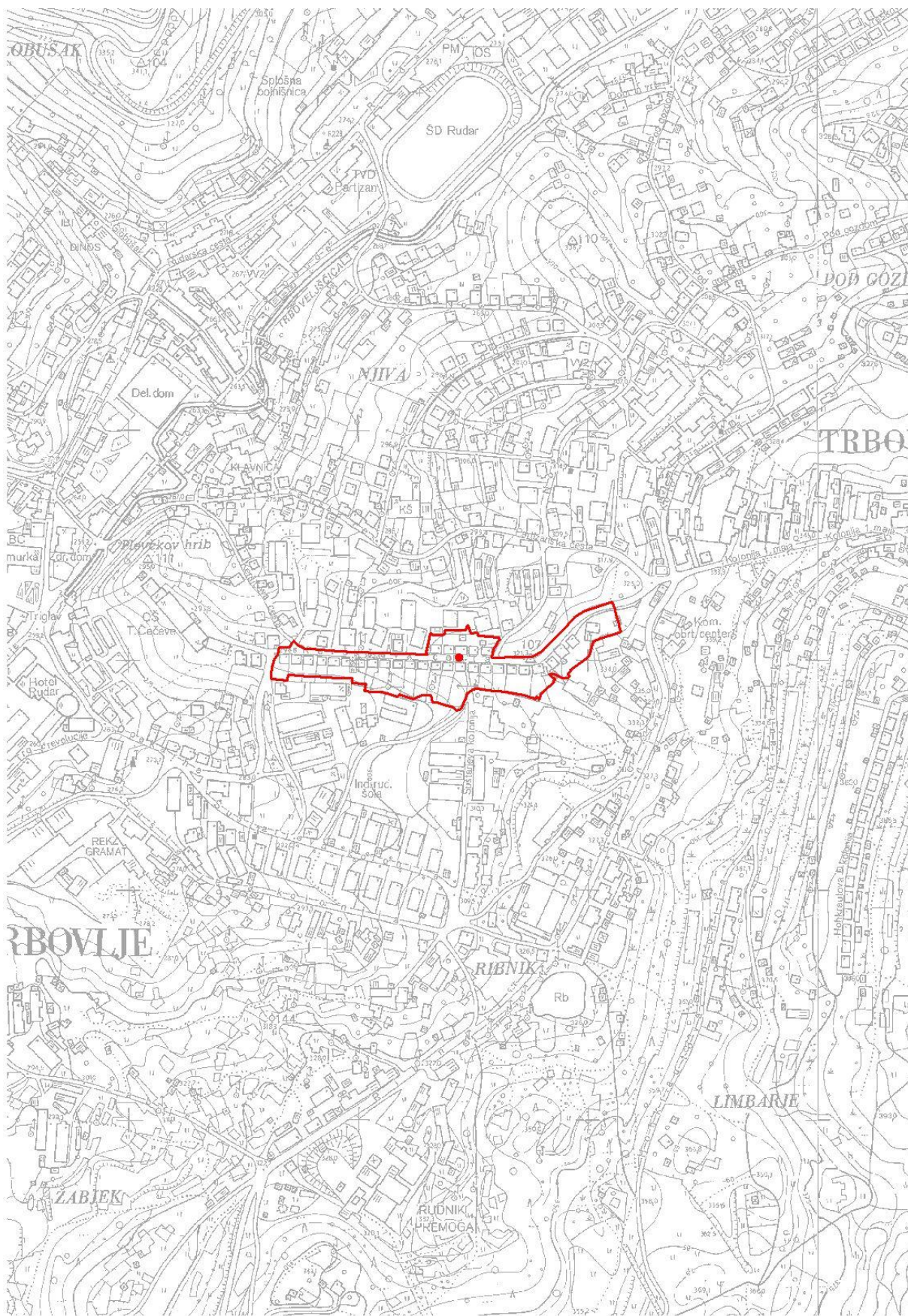
- Urbanistična zasnova kolonije Kurja vas (vzporedno postavljene kolonijske hiše z medprostorom za vhod) ter njena lega v prostoru (hiše z vrtovi).
- Tlorisna in višinska zasnova (gabariti) obstoječih kolonijskih objektov.
- Gradbena in konstrukcijska zasnova kolonijskih objektov.
- Zunanja podoba kolonijskih objektov nanizanih ob ulici: enotne fasade, okenske odprtine, vrata.
- Stavbno pohištvo in stavbne odprtine (okna, vrata, ulična vhodna vrata) v obliki, barvi in materialu.
- Notranja zasnova stanovanjskih prostor.
- Somerno dvokapna streha, krita z opečnim zareznikom v opečno rdeči barvi.
- Posamezni originalni detajli npr. enolinijski, rahlo zakrivljeni, točkovni snegobrani pravokotne oblike.
- Zunanje površine - vrtovi in njihova parcelacija na južni strani kolonije.

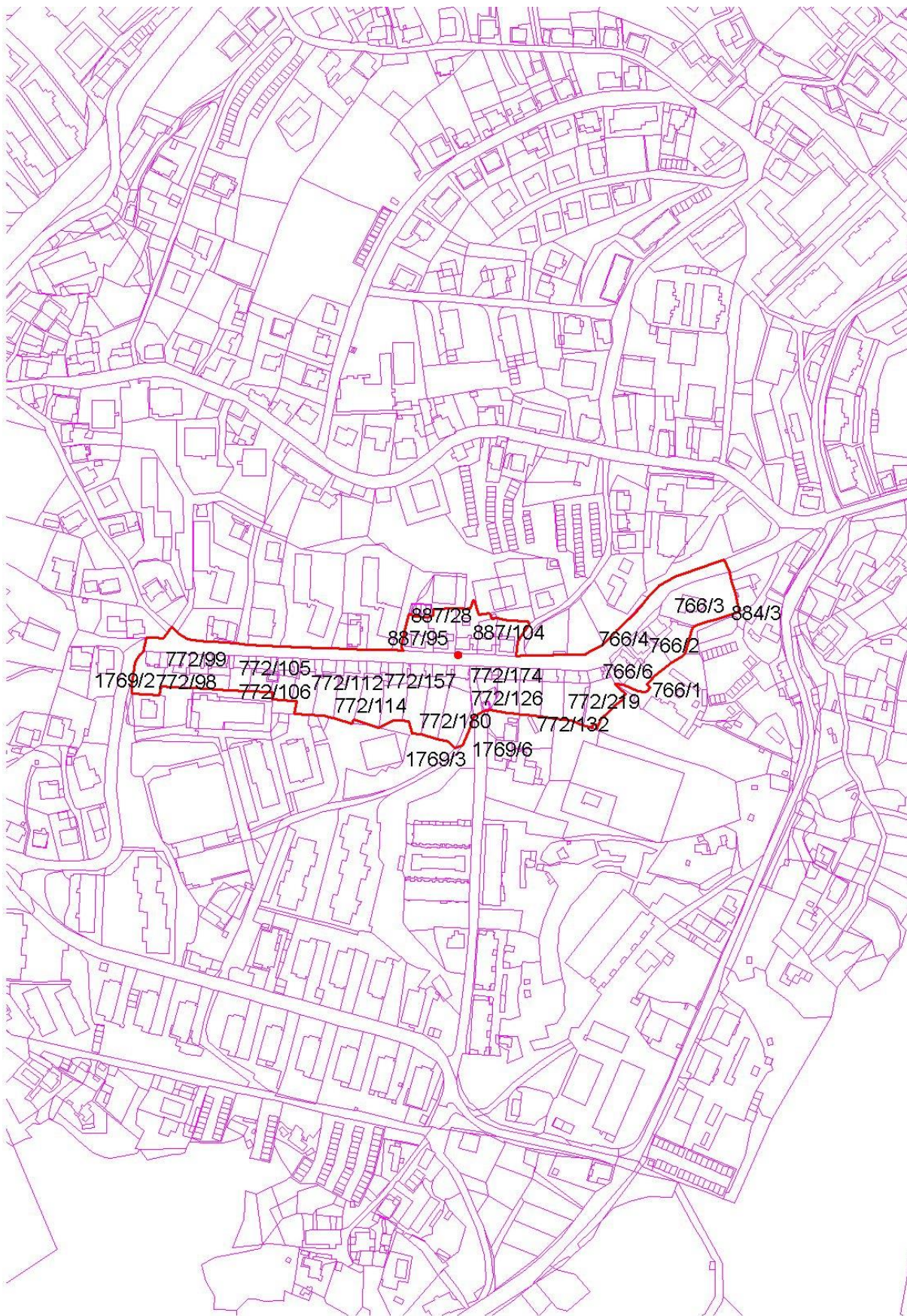
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

45. Trbovlje – Kolonija Njiva (EŠD 774)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Trg svobode 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29,

Številke stavb: 3036 (h.št. 22), 3034 (h.št. 23), 3036 (h.št. 24), 3034 (h.št. 25), 3038 (h.št. 26), 3040 (h.št. 27), 3038 (h.št. 28), 3040 (h.št. 29); 3026, 3031, 3042, 4858 (pomožni objekti na območju kulturnega spomenika)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
744	367/1	Trbovlje		744	367/23	Trbovlje	
744	367/2	Trbovlje	SZ, osr. in J del	744	367/24	Trbovlje	
744	367/3	Trbovlje		774	367/25	Trbovlje	
744	367/14	Trbovlje		774	367/26	Trbovlje	
744	367/15	Trbovlje		744	367/27	Trbovlje	
744	367/16	Trbovlje		744	367/28	Trbovlje	
744	367/17	Trbovlje		744	367/29	Trbovlje	
774	367/18	Trbovlje		774	367/30	Trbovlje	
744	367/19	Trbovlje		774	367/31	Trbovlje	
744	367/20	Trbovlje		774	367/32	Trbovlje	
744	367/21	Trbovlje		774	3263/3	Trbovlje	
774	367/22	Trbovlje					

OPIS ENOTE

Kolonija Njiva se nahaja v središču mesta, na zahodnem delu Trbovelj med ulico Trg svobode in Ulico 1. junija. Trboveljska premogokopna družba jo je zgradila po načrtih mariborskega stavbenika Franca Derwuscha v letih 1886 – 1889. Znana je tudi pod imenom »Počivavškova kolonija« in »Kolonija v Lokah«, saj je bila zgrajena na območju nekdanjih njiv gostilničarja Počivavška. Najprej so zgradili tri zgornje stavbe, nato pa so leta 1898 priključili še dve (Trg svobode 24 in 26). Leta 1899 so z gradnjo zaključili in postavili tri dvonadstropne stavbe (Trg svobode 22, 23 in 25).

Kolonijo so zasnovali tako, da so po dve stavbi združili z ožjima fasadama. S tem je nastal niz štirih dvojnih dvonadstropnih večstanovanjskih enot (s po 18 stanovanji), ki so razvrščene na obeh straneh ulice. Stavbe so pravokotnega tlorisa, nepodkletene, dvonadstropne z odprtimi hodniki - »ganki« ter s poudarjenimi izzidki na dvorišnih fasadah v katerih so stranišča in stopnišča. Grajene so iz opeke, temeljni zidovi pa deloma iz kamna. Strehe so somerno dvokapne, krite z opečno kritino. Vsaka hiša ima po dva para frčad orientirana na dvoriščno stran.

Kolonija je bila namenjena najemniškim rudarskim družinam. Tlorisna zasnova rudarskega stanovanja je bila skromna in je obsegala le dva prostora (kuhinjo in spalnico veliko od 25 - 29 m²) z »gankom«. K vsakemu rudarskemu stanovanju je sodilo še na stopnišču urejeno stranišče in drvarnica oziroma shramba, nekatera pa so imela tudi vrtiček. Pralnice in krušne peči so bile skupne, uporabne po določenem urniku. V bližini je bil tudi skupni vodnjak – štirna, vzdolž kompleksa Trg svobode št. 23-25 ter 27-29 so še ohranjene nadstropne kleti z drvarnicami. Nekatero so preko prehodnih nadstropnih balkonov neposredno povezane s hodnikom primarne stavbe.

V stavbi Trg svobode št. 23 sta muzejsko urejeni dve delavski stanovanji, ki pričata o bivalni kulturi delavske oz. »knapovske« družine. Prvo muzejsko stanovanje, odprto leta 1984, predstavlja bivanjsko kulturo v 20-tih letih 20. stoletja, ko so si Revirji prislužili pridevnik »rdeči«. Drugo muzejsko stanovanje, odprto leta 2003, pa predstavlja 60. leta 20. stoletja, ko je za Revirje postal relevanten termin »proletarski«. Muzejsko ohranjeni stanovanji sta s postavitvijo »in situ« edini še avtentični v koloniji Njiva. Zaradi spremenjenih družbenih razmer in priseljevanja delavcev iz jugoslovanskih republik se je avtentičnost bivališč in struktura stanovalcev spremenila.

Sedanje stanje v kolonijskih objektih je slabo in ne nudi primernih pogojev za bivanje. Veliko stanovanj je praznih, v ostalih pa živijo ljudje nižjega socialnega sloja ali upokojenci, ki težko skrbijo za vzdrževanje objektov.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kolonija Njiva sodi med večje kolonijske komplekse v Trbovljah in predstavlja tip večstanovanjske gradnje za najemniške delavce in njihove družine, ki se je uveljavil v obdobju razvoja rudarske industrije v Trbovljah ter v drugih večjih industrijskih mestih po tujini.
- V slovenskem merilu je kolonija Njiva kot primer delavske gradnje v središču mesta edinstvena.
- Znana datacija več fazne izgradnje ter poznan stavbenik ji dajejo dodano zgodovinsko vrednost.
- Ohranjeno ima avtentično stavbno substanco, konstrukcijsko zasnovo in zunanjo podobo.
- Ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti kolonijskih hiš.

- Ohranjeni so arhitekturnih elementi: pohodni balkoni »ganki«, stavbno pohištvo (dvokrilna, škatlasta deljena okna, vrata), opečni tlak v pritličju, stopnišča.
- Iz gradbenega vidika kolonija Njiva s kvalitetnim bivalnim nivojem v času izgradnje (npr. kuhinja v stanovanju) predstavlja enega od viškov gradbene ustvarjalnosti na prelomu stoletja.
- Obenem pa skromni likovni poudarki na zunanjsčini (frizi nad okni in fasadna členitev) kažejo na gradnjo, ki je težila k zniževanju stroškov.
- Predstavlja nam pomemben vir za preučevanje stavbnega razvoja rudarskega mesta.
- Predstavlja nam znanstveni potencial za raziskovanje in poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.
- Pomembno je zgodovinsko izročilo delavskega naselja, ki nam skozi gradbeno zasnovo predstavlja način življenja.
- V dveh muzejsko urejenih stanovanjih je predstavljena bivalna kultura in način življenja rudarjev v najemniških stanovanjih v 20. in 60. letih 20. stoletja, kar je redkost ter je pomembno tudi v širšem slovenskem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

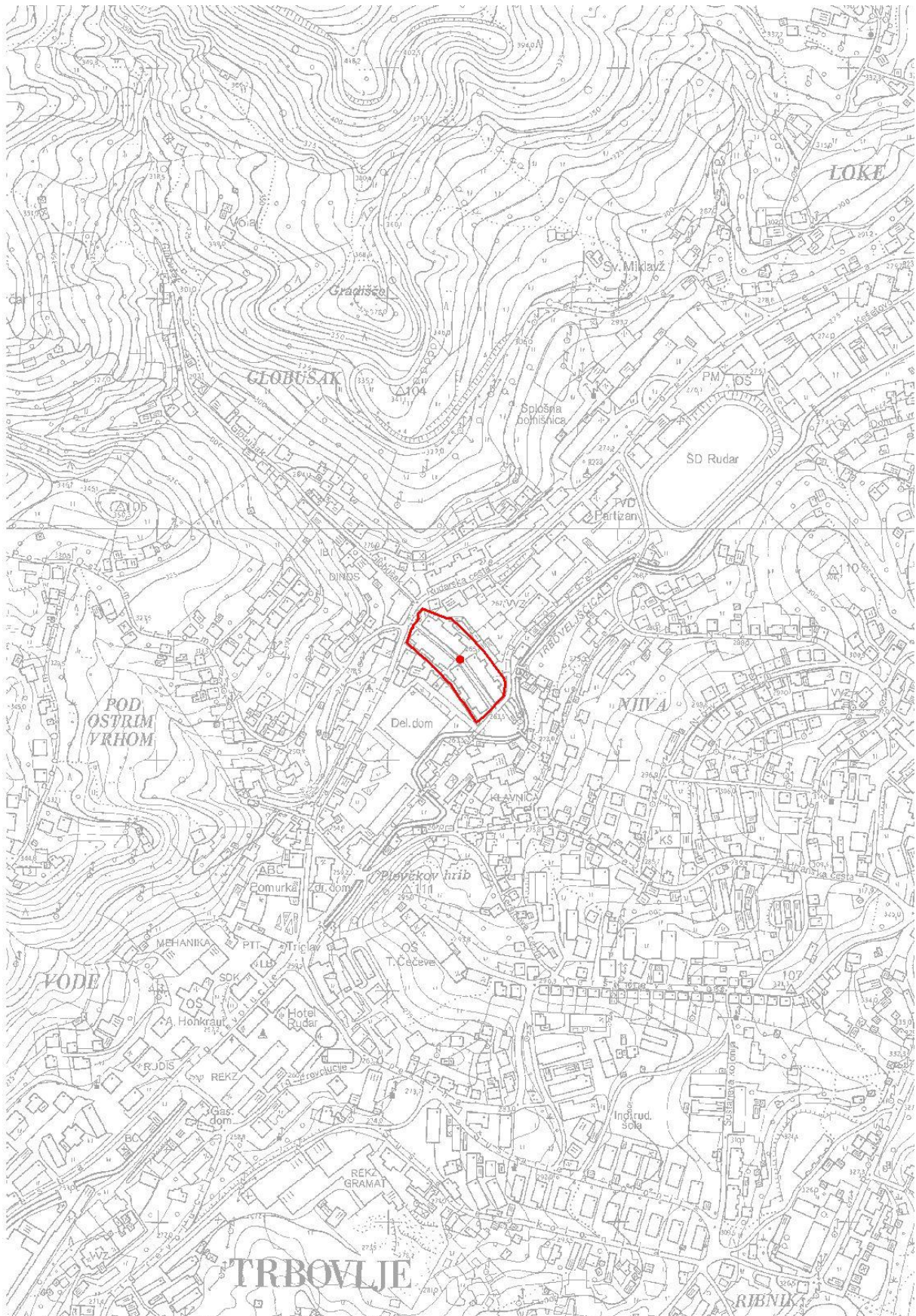
- Urbanistična zasnova kolonije Njiva ter njena lega v prostoru.
- Gradbena in konstrukcijska zasnova kolonijskih hiš (razmerje med pritličjem in nadstropji).
- Tlorisna in višinska zasnova (gabariti) obstoječih kolonijskih objektov.
- Zunanjsčina z arhitekturnimi detajli (kot npr. polkrožni frizi nad okni, fasadne členitve z vertikalnimi in horizontalnimi delilni zidci) v barvi, strukturi in materialu.
- Enotna zunanja podoba kolonijskih hiš: enotne fasade, okenske odprtine, balkoni, strešine idr.
- Stavbno pohištvo in stavbne odprtine (okna, vrata, balkonske ograje) v obliki, barvi in materialu.
- Somerno dvokapna streha z dvema frčadama na dvoriščni strani, krita z opečnim zareznikom v opečno rdeči barvi.
- Zasnova centralnih stopnišč (hodniki, stopnice, ograje) in balkonskih povezav med stanovanji.
- Posamezni originalni detajli npr. pri balkonskih ograjah, stavbnem pohištvu, opečnih tlakih v pritličju.
- Notranji tlorisi, ki pa se lahko delno spremenijo glede na možnosti združevanja stanovanjskih enot.
- Obstoječi niz drvarnic (v obliki in materialu) s primerno uporabno namembnostjo.
- Zunanje površine na dvoriščni strani, ki naj bodo namenjene stanovalcem in njihovi uporabi.

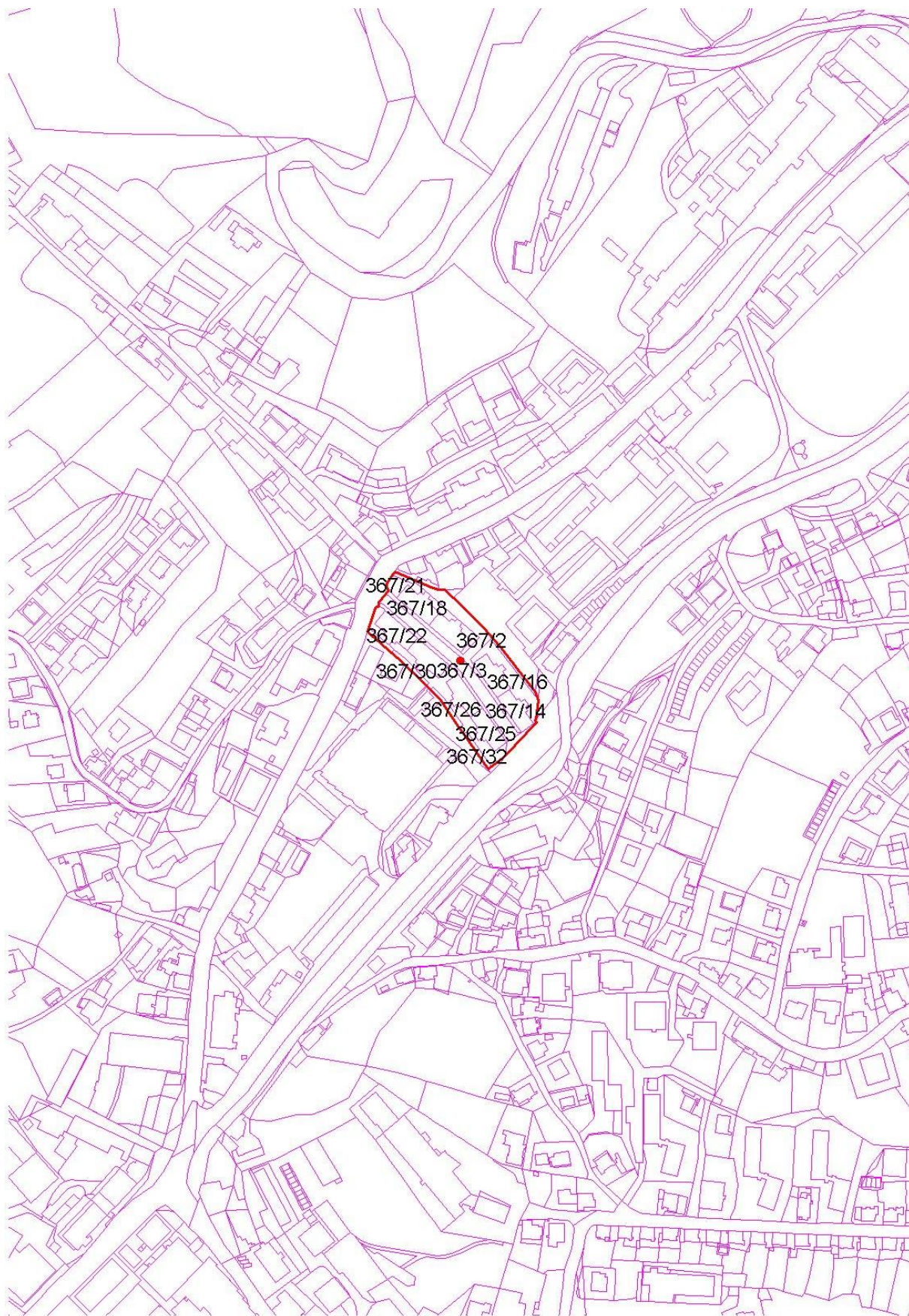
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

46. Trbovlje – Kolonija Terezija (EŠD 8453)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Kolonija 1. maja št. 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32

Številke stavb: 3381 (h.št. 11), 3341 (h.št. 12), 3378 (h.št. 13), 3340 (h.št. 14), 3339 (h.št. 16), 3333 (h.št. 18), 3332 (h.št. 20), 3331 (h.št. 22), 3330 (h.št. 23), 3328 (h.št. 24), 3350 (h.št. 26), 3349 (h.št. 27), 3357 (h.št. 28), 3358 (h.št. 29), 3366 (h.št. 30), 3367 (h.št. 31), 4658 (h.št. 32); 4969, 4968, 5275, 4966, 4965, 3385, 3382 (pred h.št. 11), 3345, 3346, 3347, 3343, 5906, 5905, 5904, 3348, 3344, 3342, 3334, 3335, 3336, 5550, 3338, 3329, 4664 (za h.št. 12-24), 3377 (pred h.št. 13), 3351, 3352, 3355, 3354, 3353, 3359, 5231, 3362, 4661, 4660, 4662, 4656, 4657 (za h.št. 26-32), 5473, 7375, 5472, 5285, 5471, 5178, 5257, 5179, 3356, 5382 (pred h.št. 28), 3360, 5699, 5700, 3361 (med h.št. 28 in 29), 3365, 3364 (ob h.št. 29), 4659, 5470, 5180, 5444, 5469, 5468, 5181, 5467, 5466, 5465, 5182, 5464 (pred h.št. 32) (pomožni objekti na območju kulturnega spomenika)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8453	*566	Trbovlje	
8453	*568	Trbovlje	
8453	*1828	Trbovlje	
8453	*1829	Trbovlje	
8453	*1832	Trbovlje	
8453	*1833	Trbovlje	
8453	*1836	Trbovlje	
8453	*1837	Trbovlje	
8453	*1841	Trbovlje	

EŠD	parcela	k.o.	del
8453	*1843	Trbovlje	
8453	*1844	Trbovlje	
8453	*1846	Trbovlje	
8453	*3166	Trbovlje	
8453	*3168	Trbovlje	
8453	337/65	Trbovlje	
8453	887/12	Trbovlje	
8453	887/15	Trbovlje	
8453	887/17	Trbovlje	

8453	887/18	Trbovlje	
8453	887/19	Trbovlje	
8453	887/20	Trbovlje	
8453	887/69	Trbovlje	
8453	887/77	Trbovlje	
8453	887/78	Trbovlje	
8453	887/79	Trbovlje	
8453	887/80	Trbovlje	
8453	887/81	Trbovlje	
8453	887/82	Trbovlje	
8453	887/83	Trbovlje	
8453	887/84	Trbovlje	
8453	887/90	Trbovlje	
8453	887/108	Trbovlje	
8453	887/113	Trbovlje	
8453	887/208	Trbovlje	
8453	887/209	Trbovlje	
8453	887/210	Trbovlje	
8453	887/211	Trbovlje	
8453	895/2	Trbovlje	
8453	895/3	Trbovlje	
8453	895/4	Trbovlje	
8453	895/5	Trbovlje	
8453	895/6	Trbovlje	
8453	895/7	Trbovlje	
8453	895/8	Trbovlje	
8453	895/9	Trbovlje	
8453	895/10	Trbovlje	
8453	895/11	Trbovlje	
8453	895/12	Trbovlje	
8453	895/13	Trbovlje	
8453	895/15	Trbovlje	
8453	895/16	Trbovlje	
8453	895/17	Trbovlje	
8453	895/18	Trbovlje	
8453	895/19	Trbovlje	
8453	895/21	Trbovlje	
8453	895/22	Trbovlje	
8453	895/23	Trbovlje	

8453	895/24	Trbovlje	
8453	900	Trbovlje	
8453	904/1	Trbovlje	
8453	904/2	Trbovlje	
8453	904/3	Trbovlje	
8453	904/4	Trbovlje	
8453	904/5	Trbovlje	Z in V del
8453	904/8	Trbovlje	
8453	904/10	Trbovlje	
8453	904/11	Trbovlje	
8453	904/12	Trbovlje	
8453	904/13	Trbovlje	
8453	904/14	Trbovlje	
8453	904/15	Trbovlje	
8453	904/16	Trbovlje	
8453	904/17	Trbovlje	
8453	904/18	Trbovlje	
8453	918/2	Trbovlje	
8453	918/3	Trbovlje	
8453	918/4	Trbovlje	
8453	918/22	Trbovlje	
8453	929/1	Trbovlje	Z del
8453	929/4	Trbovlje	
8453	929/5	Trbovlje	
8453	929/16	Trbovlje	
8453	929/21	Trbovlje	
8453	929/25	Trbovlje	
8453	929/26	Trbovlje	
8453	929/27	Trbovlje	
8453	929/28	Trbovlje	
8453	929/29	Trbovlje	
8453	929/30	Trbovlje	
8453	929/31	Trbovlje	
8453	929/32	Trbovlje	
8453	929/33	Trbovlje	
8453	929/34	Trbovlje	
8453	929/35	Trbovlje	
8453	929/36	Trbovlje	
8453	929/37	Trbovlje	

8453	929/38	Trbovlje	
8453	929/39	Trbovlje	
8453	929/40	Trbovlje	
8453	929/41	Trbovlje	
8453	929/42	Trbovlje	
8453	929/43	Trbovlje	
8453	929/44	Trbovlje	
8453	929/45	Trbovlje	
8453	929/46	Trbovlje	
8453	929/47	Trbovlje	
8453	929/48	Trbovlje	
8453	940/1	Trbovlje	Z del
8453	940/3	Trbovlje	
8453	1774/8	Trbovlje	cel ceste
8453	1999/1	Trbovlje	
8453	1999/2	Trbovlje	

8453	1999/3	Trbovlje	
8453	1999/4	Trbovlje	
8453	2000	Trbovlje	
8453	2001	Trbovlje	
8453	2002	Trbovlje	
8453	2006	Trbovlje	
8453	2008	Trbovlje	
8453	2156	Trbovlje	
8453	2346	Trbovlje	
8453	2347	Trbovlje	
8453	2348	Trbovlje	
8453	2349	Trbovlje	
8453	2350	Trbovlje	
8453	2351	Trbovlje	
8453	2386	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Kolonijo Terezija so pričeli graditi leta 1880, na Lokah, ko so v bližini Terezijinega rova (od tu izhaja ime kolonije) na območju Limbarja postavili nadstropno stanovanjsko hišo za samske delavce »purshenhauz« (Kolonija 1.maja 13). Gradnja se je nadaljevala leta 1904, ko so zgradili dve dvonadstropni delavski stanovanjski hiši za osemnajst družin. Celotna kolonija je bila zgrajena do leta 1937, ko je obsegala enaindvajset dvonadstropnih hiš. S tem se je izoblikovalo veliko strnjeno delavsko naselje, ki ima izrazito dominantno lego nad osrednjim mestnim središčem. Med posameznimi objekti so bile zgrajene pripadajoče lesene drvarnice z zidano krušno pečjo v osrednji osi (ob Koloniji 1. maja 11 je bila krušna peč v letu 2005 obnovljena). Stanovalcem so tudi pripadali vrtički v bližini.

Zaradi zidave v posameznih obdobjih se v koloniji pojavljajo trije različni tipi stavb. Vsem pa je skupna enotna arhitekturna zasnova: dvonadstropne podolžne hiše z izzidanim vhodom in balkoni na vzhodni strani. Vsakemu stanovanju je pripadalo tudi lastno leseno stranišče na koncu hodnika. V času izgradnje je bilo v hišah od 12 do 18 stanovanj, velikih od 35 do 45 m². To je bil opazen dvig bivanjske kulture, saj so stanovanja večja kot v predhodno zgrajenih kolonijah (npr. v koloniji Njiva). Kolonijski načrti so delo dveh stavbenikov: Viljema (Wilhelma) Trea (iz Ljubljane) in Jožefa Führinga (iz Trbovelj). Med sabo se avtorja ločita le po frizih nad okni, ki so pri Treu ravni, pri Führingu pa vzbočeni. Kolonija Terezija spada v zlato obdobje gradnje kolonij, ko sta razumevanje rudniškega ravnateljstva na eni in pritisk okrajnega glavarstva na drugi strani, prinesla napredek v gradnji delavskih stanovanj.

Po zatonu rudarjenja se je spremenila nacionalna in starostna struktura prebivalcev ter njihov socialni status. Lastniki, ki so stanovanja odkupili, si bivalni standard dvigujejo z neprimernimi posegi (npr. plastično stavbno pohištvo, prizidki...). Velika vrednost kolonije Terezija pa ostaja prostor za vrtičke ob kolonijah.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kolonija Terezija, ki ima izrazito dominantno lego nad mestnim središčem, sodi med največje kolonijske komplekse v Trbovljah.
- Predstavlja tip večstanovanjske gradnje za najemniške delavce in njihove družine, ki se je uveljavil sredi obdobju razvoja rudarske industrije v Trbovljah.
- V slovenskem merilu je kolonija Terezija po svojem obsegu, kot primer delavske gradnje, edinstvena.
- Znana datacija več fazne izgradnje in znana stavbenika ter bogato arhivsko gradivo (ohranjeni načrti hiš) ji dajejo dodano zgodovinsko vrednost.
- Ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti kolonijskih hiš.
- Ohranjena je njena prvotna bivalna namembnost.
- Zaradi stavbne zasnove s pripadajočimi drvarnicami, nekdanjimi krušnimi pečmi in vrtovi predstavlja kolonija pomemben naselbinski tip, ki priča o arhitekturni zasnovi in urbanističnem razvoju delavskega naselja od začetka 20. stoletja do danes.
- Predstavlja nam pomemben vir za etnološko, sociološko in zgodovinsko preučevanje načina življenja v delavskem naselju od začetka 20. stoletja do danes, ko si stanovalci prilagajajo stavbe po svojih merilih.
- Predstavlja nam znanstveni potencial za raziskovanje in poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

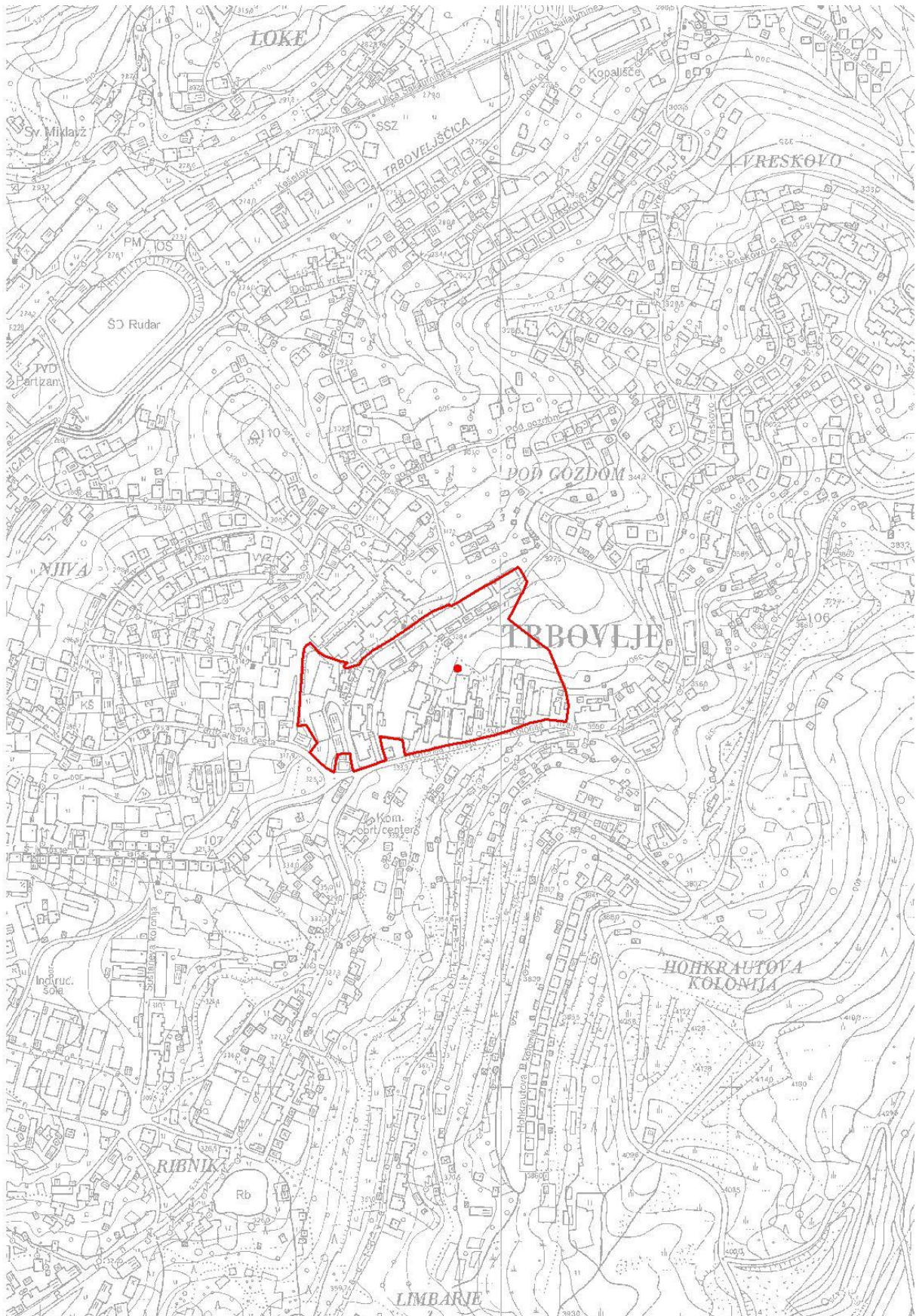
- Urbanistična zasnova kolonije Terezija ter njena dominantna lega v prostoru.
- Tlorisna in višinska zasnova (gabariti) obstoječih kolonijskih objektov.
- Gradbena in konstrukcijska zasnova kolonijskih objektov (razmerje med pritličjem in nadstropji).
- Enotna zunanja podoba kolonijskih objektov nanizanih ob ulici: enotne fasade, poenoteno razmerje okenske odprtine, poenoteni balkoni z ozirom na tip kolonije.
- Fasadna členitev z okenskimi (frizi nad okni) in fasadnimi členitvami (vertikalni in horizontalni delilni zidci) v barvi, strukturi in materialu.
- Notranja zasnova stanovanjskih prostorov.
- Stavbno pohištvo in stavbne odprtine (okna, vrata) v obliki, barvi in materialu.
- Posamezni originalni detajli npr. pri balkonskih ograjah in stavbnem pohištvu.
- Zasnova centralnih stopnišč (hodniki, stopnice, ograje) in balkonskih povezav med stanovanji.
- Somerno dvokapna streha, krita z opečnim zareznikom v opečno rdeči barvi (tudi za h. št. 26, 27 in 28).
- Obstoječi niz drvarnice (v obliki in materialu) s primerno uporabno namembnostjo.
- Zunanje površine – vrtovi ob hišah, parcelacija vrtov na južni strani kolonije.
- Zunanje površine na dvoriščni strani, ki naj bodo namenjene stanovalcem in njihovi uporabi.

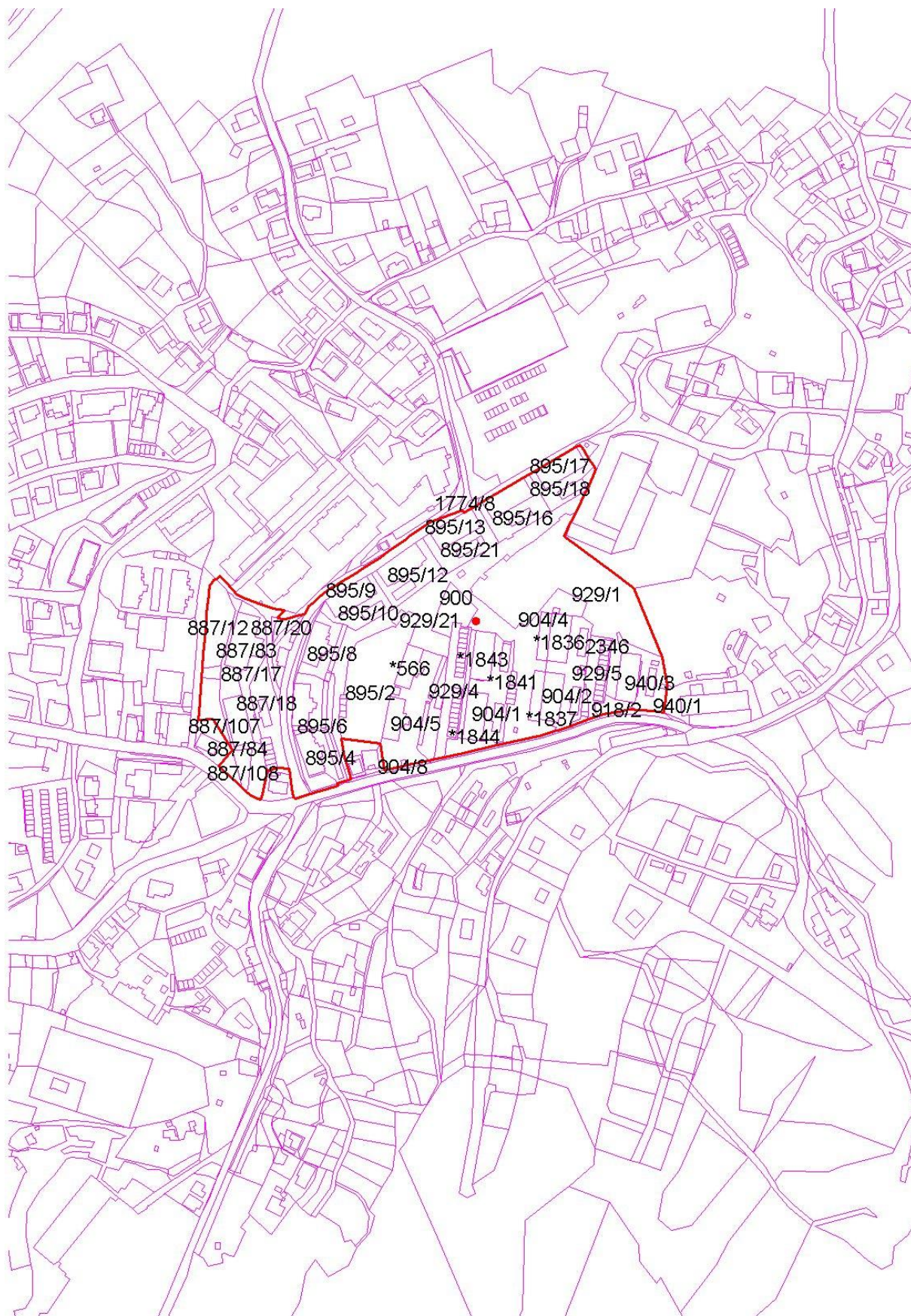
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

47. Trbovlje – Občinska kolonija (EŠD 775)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Savinjska cesta št. 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30

Številke stavb: 573 (h.št. 16), 574 (h.št. 17), 572 (h.št. 18), 575 (h.št. 19), 571 (h.št. 20), 576 (h.št. 21), 570 (h.št. 22), 577 (h.št. 23), 566 (h.št. 24), 567 (h.št. 25), 565 (h.št. 26), 568 (h.št. 27), 564 (h.št. 28), 569 (h.št. 29), 563 (h.št. 30); 1356 (pomožni objekt na območju spomenika)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
775	132/1	Trbovlje		775	132/16	Trbovlje	
775	132/2	Trbovlje	S del	775	132/17	Trbovlje	
775	132/4	Trbovlje		775	132/18	Trbovlje	
775	132/5	Trbovlje	V del	775	132/19	Trbovlje	
775	132/6	Trbovlje	V del	775	132/20	Trbovlje	
775	132/7	Trbovlje		775	132/21	Trbovlje	
775	132/8	Trbovlje		775	132/22	Trbovlje	
775	132/11	Trbovlje		775	132/23	Trbovlje	
775	132/12	Trbovlje		775	132/24	Trbovlje	
775	132/13	Trbovlje		775	132/25	Trbovlje	
775	132/14	Trbovlje		775	132/26	Trbovlje	V del
775	132/15	Trbovlje		775	132/30	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Občinska kolonija s petnajstimi hišami je postavljena v severnem delu Trbovelj. Prvotno je bila poimenovana tudi Sitarjeva kolonija (po pobudniku za njeno gradnjo), namenjena pa je bila upokojenim rudarjem z družinami.

Hiše so postavljene v dveh vzporednih vrstah. Prva vrsta je bila zgrajena v letih 1928 in 1929 (osem hiš), drugo vrsto s sedmimi hišami pa so zgradili v letih 1937 do 1939. Vse so zgrajene po enotnem načrtu. Med vrstama hiš je osrednji dvoriščni prostor, na katerem stojita repliki dveh vodnjakov in so posajena drevesa. Skupna krušna peč ni več ohranjena, ravno tako ni več urtikov ob hišah.

Hiše so pritlične, skoraj kvadratne zasnove z izkoriščenim podstrešjem, tako da sta dve stanovanji v pritličju, dve pa v mansardi. Vsako stanovanje je imelo po prvotnem načrtu tri prostore: kuhinjo, shrambo in sobo. Po dve stanovanji pa sta si delili skupno stranišče na koncu prehodnega hodnika. Dvokapna streha z delnima čopoma je krita z bobrovcem. Pod strešnim podaljškom so na eni strani postavljene pripadajoče drvarnice in kleti.

Občinska kolonija je bila uspešno obnovljena leta 2008.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Občinska kolonija predstavlja tip več stanovanjske gradnje, namenjene upokojenim rudarjem in njihovim družinam.
- Časovno spada med mlajše zgrajene kolonije, saj je nastala v 1. polovici 20. stoletja, zato je znana datacija daje dodano zgodovinsko vrednost.
- Ohranjena je prvotna urbanistična zasnova vzporednih kolonijskih hiš in notranja tlorisna zasnova v hišah.
- Ohranjen je osrednji prostor med hišami z replikami dveh lesenih vodnjakov in posajenimi drevesi.
- Ob zadnji celostni prenovi so se v dobršni meri ohranili historični materiali, kombinirani z novodobnimi.
- Ohranjena je prvotna bivalna namembnost.
- Iz njene zasnove lahko razberemo način življenja rudarskih družin od 1. pol. 20. stoletja dalje.
- Občinska kolonija je iz etnološkega, sociološkega in zgodovinskega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja v delavskem naselju, ki je bilo namenjeno družinam upokojenih rudarjev.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Urbanistična zasnova Občinske kolonije (vzporedno postavljene kolonijske hiše z osrednjim prostorom) ter njena lega v prostoru.
- Tlorisna in višinska zasnova (gabariti) obstoječih kolonijskih objektov.
- Gradbena in konstrukcijska zasnova kolonijskih hiš (razmerje med pritličjem in nadstropji).
- Stavbno pohištvo in stavbne odprtine se naj ohranijo v obstoječi obliki, barvi in materialu.
- Notranja zasnova stanovanjskih prostorov.
- Repliki obeh vodnjakov na osrednjem prostoru.
- Somerno dvokapna streha s čopi, podaljšana za drvarnice, krita z opečnim zareznikom v opečno rdeči barvi.
- Obstoječe drvarnice, ki se nahajajo v podaljšku strehe ob objektih.

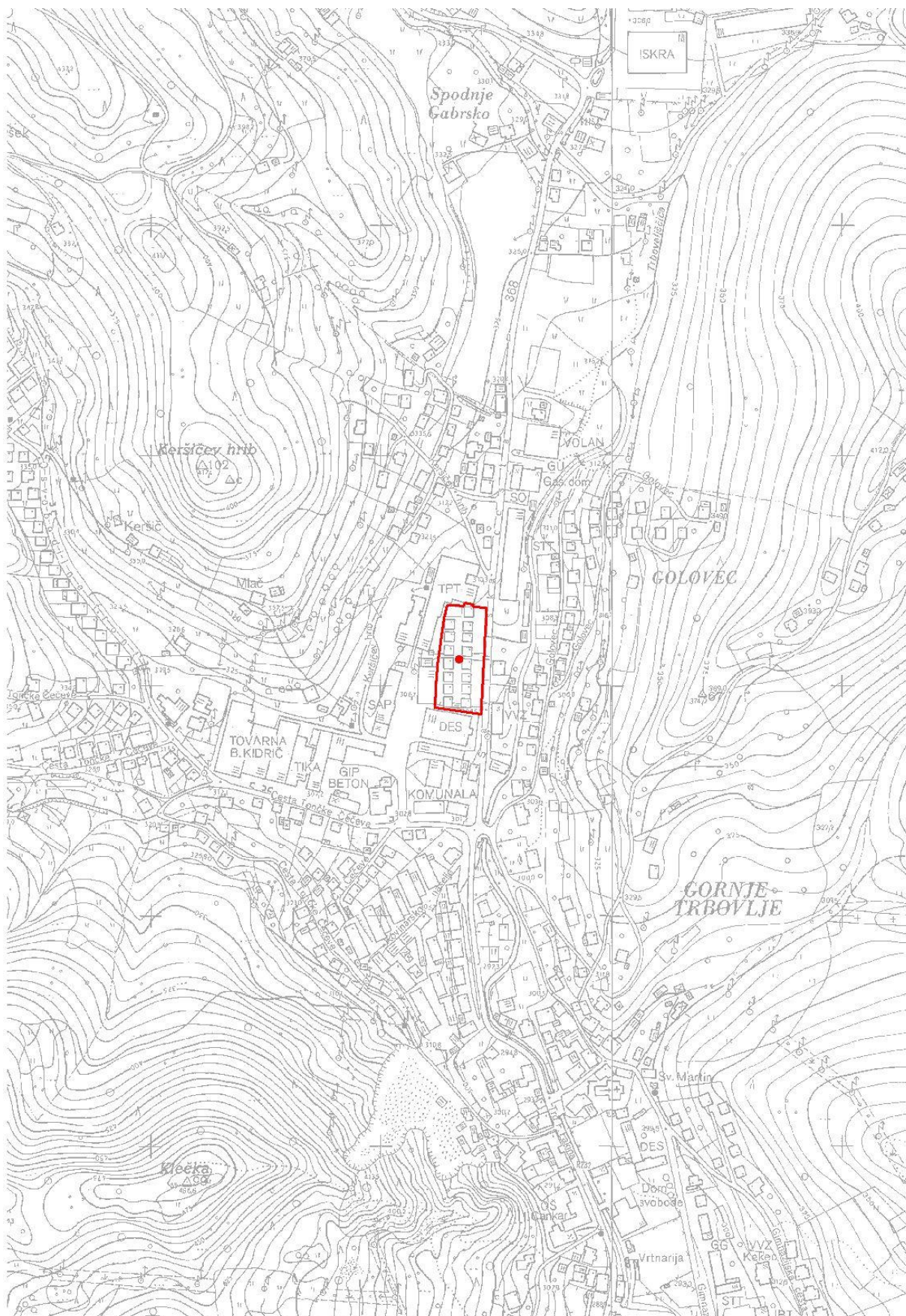
- Osrednji dvoriščni prostor, ki naj bo namenjene stanovalcem in njihovi uporabi.

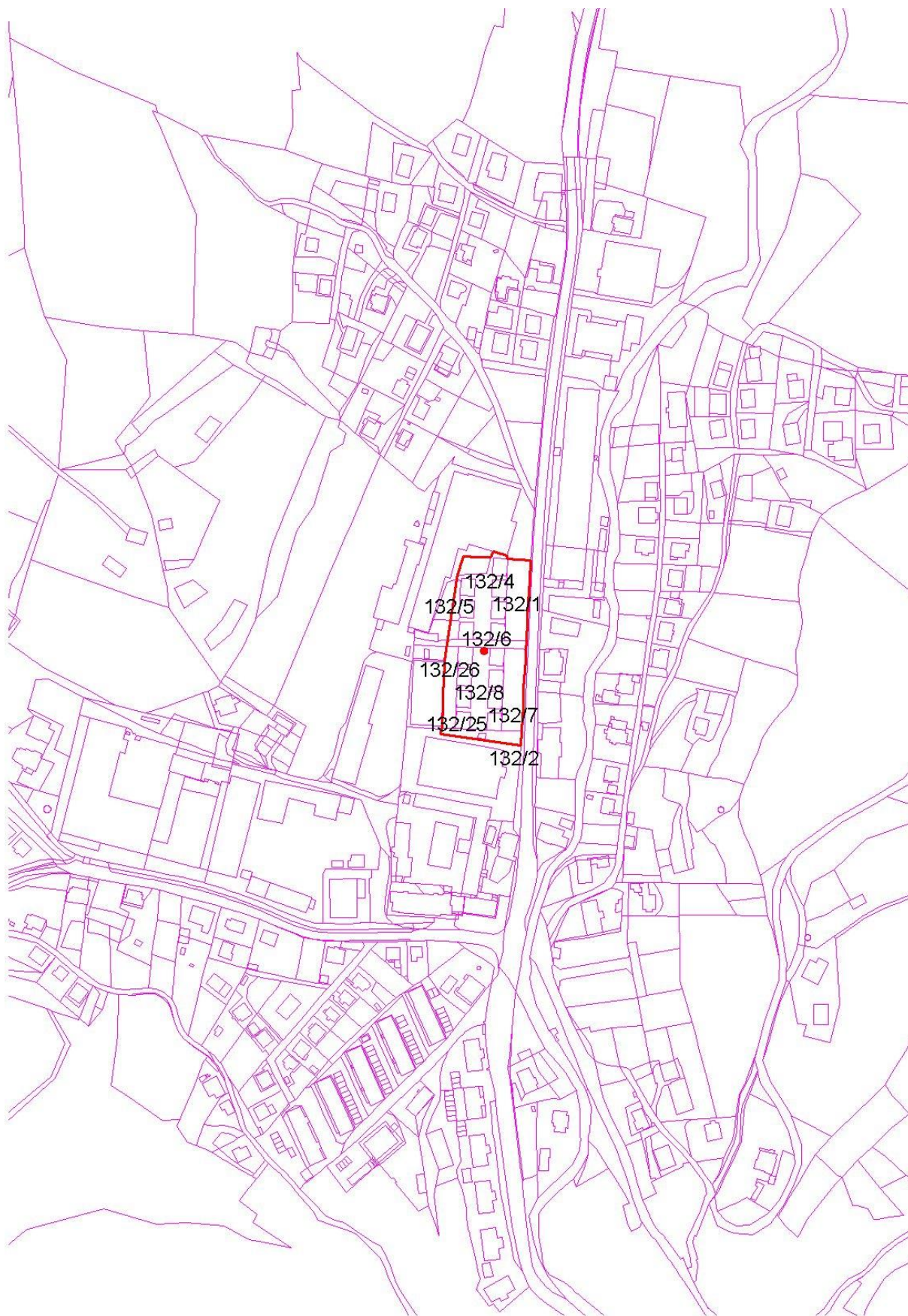
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

48. Trbovlje – Šuštarjeva kolonija (EŠD 8454)

Naselje
Trbovlje
Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Šuštarjeva kolonija 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Številke stavb: 3679 (h.št. 4), 3687 (h.št. 6), 3692 (h.št. 8), 3735 (h.št. 9), 3698 (h.št. 10), 3736 (h.št. 11), 3699 (h.št. 12), 3737 (h.št. 13), 3707 (h.št. 14), 3724 (h.št. 15), 3708 (h.št. 16), 3723 (h.št. 17), 3709 (h.št. 18), 3711 (h.št. 19); 3680, 3678, 3690, 5851, 5850, 3691, 3686, 3685, 3684, 3696 (ob h.št. 4-8), 5571, 3732, 5305, 3730, 3726, 3727, 3729, 3725, 3731, 5306, 3715, 3716, 3718, 3719-del, 5304, 3721 (ob h.št. 9-17), 3697, 3702, 3700, 3705, 3704, 3703, 3706, 3710, 3714, 3413, 3712 (ob h.št. 10-19) (pomožni objekti na območju spomenika)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del	EŠD	parcela	k.o.	del
8454	*595	Trbovlje		8454	862/106	Trbovlje	
8454	*596	Trbovlje		8454	862/112	Trbovlje	
8454	*598	Trbovlje		8454	862/113	Trbovlje	
8454	*599	Trbovlje		8454	862/114	Trbovlje	
8454	*601	Trbovlje		8454	862/115	Trbovlje	
8454	*602	Trbovlje		8454	862/116	Trbovlje	
8454	*604	Trbovlje		8454	863/6	Trbovlje	
8454	*605	Trbovlje		8454	863/7	Trbovlje	
8454	*606	Trbovlje		8454	863/9	Trbovlje	
8454	*2127	Trbovlje		8454	863/10	Trbovlje	
8454	*3396	Trbovlje		8454	863/11	Trbovlje	
8454	862/104	Trbovlje		8454	863/14	Trbovlje	
8454	862/105	Trbovlje		8454	863/20	Trbovlje	

8454	863/22	Trbovlje	
8454	863/23	Trbovlje	
8454	863/24	Trbovlje	
8454	863/25	Trbovlje	
8454	863/26	Trbovlje	
8454	863/27	Trbovlje	
8454	863/28	Trbovlje	
8454	863/29	Trbovlje	
8454	863/30	Trbovlje	
8454	863/31	Trbovlje	
8454	863/32	Trbovlje	
8454	863/33	Trbovlje	
8454	863/34	Trbovlje	

8454	863/35	Trbovlje	
8454	863/36	Trbovlje	
8454	863/37	Trbovlje	
8454	863/38	Trbovlje	
8454	863/40	Trbovlje	
8454	863/41	Trbovlje	
8454	863/42	Trbovlje	
8454	863/43	Trbovlje	
8454	863/44	Trbovlje	
8454	1760/71	Trbovlje	del ceste
8454	1982	Trbovlje	
8454	2032	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Šuštarjeva kolonija se nahaja na pobočju ob ulici, ki teče v smeri vzhod-zahod iz smeri centra proti Ribnem in Limbarju. Zgrajena je bila v letih 1918 in 1922. Prvotno ime Pauerjeva kolonija je naselje dobilo po takratnem direktorju Rudnika Trbovlje Juliju Pauerju, ki je zelo skrbel za dobro počutje stanovalcev (odstranil je barake in hleve ter zgradil kleti in krušne peči, poskrbel za pitno vodo, idr.). Z izgradnjo Pauerjeve kolonije je Trboveljska premogokopna družba pridobila 56 dvosobnih stanovanj s kuhinjo in shrambo za nadzornike in poduradnike, velikih pr. 80 m². V obdobju izgradnje je predstavljala Pauerjeva kolonija višek delavske bivalne kulture. Ob hišah so bile postavljene skupne drvarnice in stranišča. Vsaka je hiša je imela zelenjavni ter cvetlični vrt. V koloniji sta bili v preteklosti dve krušni peči. Sedaj je ohranjena le še zgradba ob h.št. 17. Posebnost Pauerejeve oz. Šuštarjeve kolonije je izkoriščenost dvoriščnega prostora za druženje na vzhodni strani hiš.

Kolonijo sestavlja 14 podkletenih, pritličnih, štiristanovanjskih hiš, ki so razporejene ob vsaki strani cesti. Postavljene so z daljšo fasado ob breg in imajo izrazito pravokoten tloris. Na ulico so obrnjene z ožjimi fasadami. Somerno dvokapne strehe s čopi imajo na vzhodni strani manjše, na zahodni strani pa večje enokapne frčade. Strehe so krite z opečno kritino rdeče barve.

Danes so v hišah pretežno lastniška stanovanja, kar se odraža tudi na nekaterih neprimernih obnovitvenih posegih.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Šuštarjeva kolonija predstavlja pomemben tip delavskih kolonij zgrajenih in namenjenih izrecno za nadzornike in poduradnike zaposlene v rudniku.
- Zgrajena je bila v 1. pol. 20 stoletja in čeprav spada med mlajše kolonije, ji znana datacija daje dodano zgodovinsko vrednost.
- Za kolonijo je značilna ohranjena prvotna obcestna zasnova, ki kaže na urbanistični razvoj delavskega naselja.
- Kljub nekaterim posameznim neustreznim obnovitvenim posegom je ohranjen enovit kolonijski kompleks v uličnem prostoru.
- Ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti kolonijskih hiš.

- V veliki meri so še ohranjene stavbne in okenske odprtine s skromno fasadno členitvijo (okenske obrobe).
- Ohranjena je prvotna bivalna namembnost.
- Somerno dvokapne strehe s čopi in dvema frčadama, krite z opečno kritino.
- Predstavlja nam pomemben vir za etnološko, sociološko in zgodovinsko preučevanje načina življenja v delavskem naselju od začetka 20. stoletja do danes, ko si stanovalci prilagajajo stavbe po svojih merilih.
- Pomembno je zgodovinsko izročilo vezano na način življenja v koloniji.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

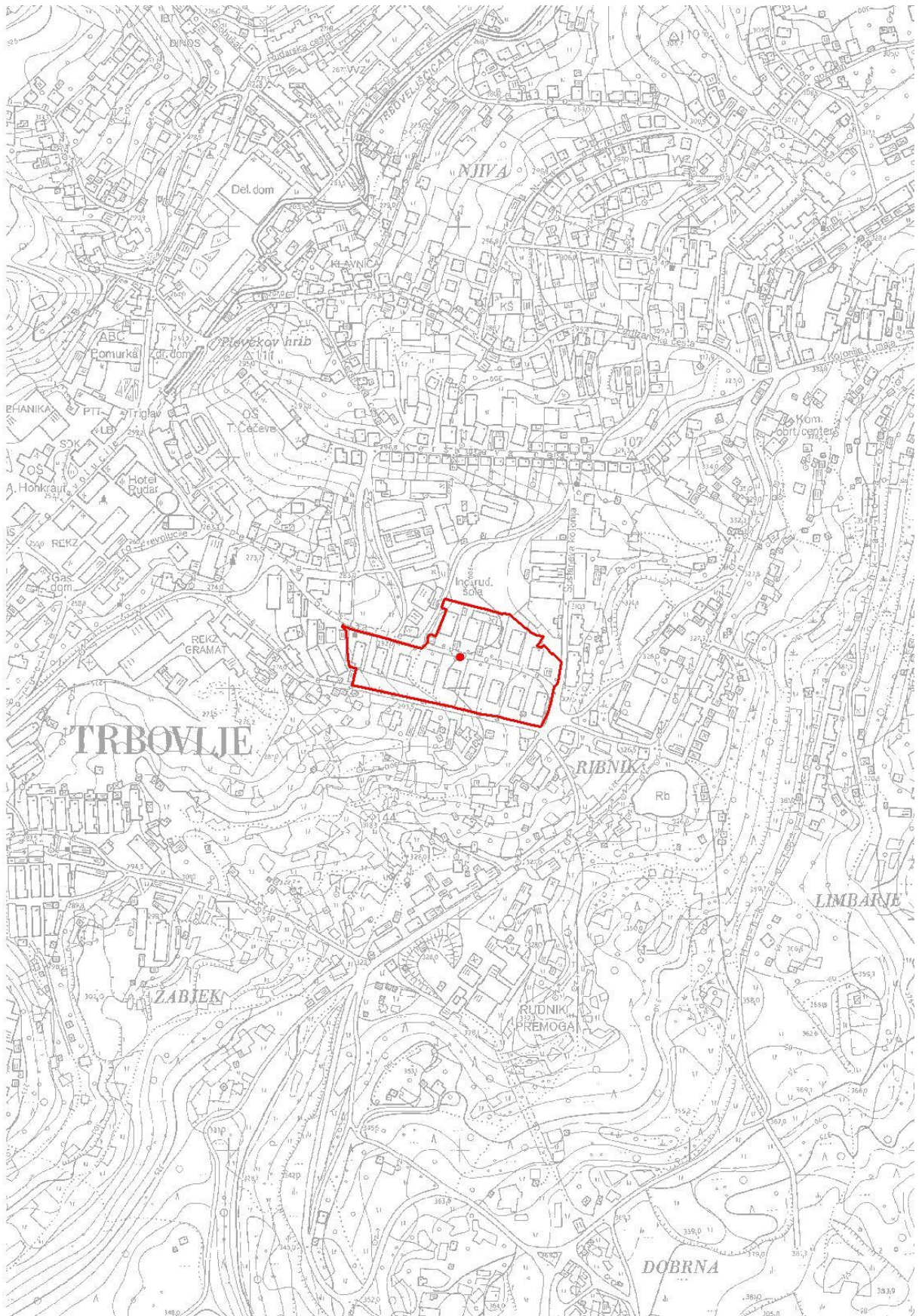
- Urbanistična zasnova Šuštarjeve kolonije ter njena lega v prostoru (po pobočju vzporedno postavljene kolonijske hiše).
- Tlorisna in višinska zasnova (gabariti) obstoječih kolonijskih objektov.
- Gradbena in konstrukcijska zasnova kolonijskih hiš (razmerje med pritličjem in nadstropji).
- Stavbno pohištvo in stavbne odprtine (okna, vrata) v obliki in materialu.
- Notranja zasnova stanovanjskih prostorov.
- Somerno dvokapna streha s čopi in frčadami, krita z opečno kritino.
- Zunanje površine na vzhodni dvorišni strani, ki naj bodo namenjene stanovalcem in njihovi uporabi.

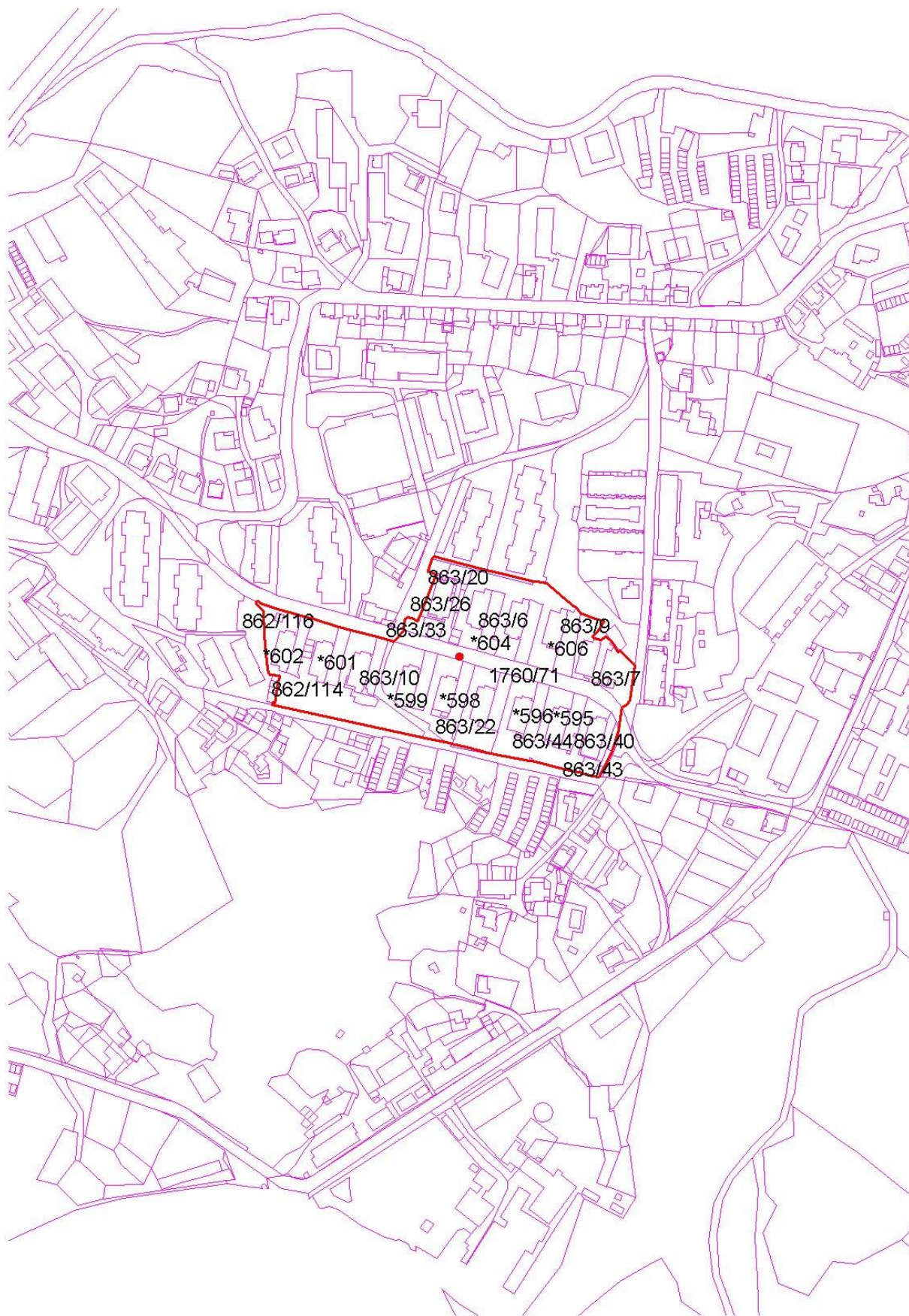
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

49. Završje – Kašča na domačiji Završje 18 (EŠD 30684)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Završje

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Završje 18
Številka stavbe: 41

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30684	593	Dobovec	JZ del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30684	593	Dobovec	J del

OPIS ENOTE

V osrednjem delu naselja Završje se nahaja domačija, ki jo v gruči sestavljajo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, svinjak, toplar in kašča. Kašča stoji južno od domačijskega jedra.

Kašča je enocelična vrhkletna stavba z zidano kletjo in lesenim zgornjim delom iz tesanih brun in žaganih plohov, ki se v vogalih povezujejo z utori »na križ« in na »lastovičji rep«. S krajšo fasado je potisnjena ob breg. Po zasnovi sodeč je bila zgrajena v drugi polovici 19. stoletja.

Ohranjene so majhne line in lesena vhodna vrata. Ob severozahodni daljši fasadi, na kateri sta vhoda v klet in v kaščo, je ohranjena preša. Kaščo prekriva somerna dvokapnica, krita s sivim betonskim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavana kašča je pomembna z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz druge polovice 19. stoletja.
- Kašča ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova in notranja razporeditev prostorov.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki (leseno stavbno pohištvo, lesne zveze, obdelava lesa, ...).
- Kašča je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja od druge polovice 19. stoletja dalje.
- Pomembna je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kašče in njena lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varuje se notranja zasnova prostorov z ohranjeno notranjo opremo.
- Varujejo se različni likovno-estetski detajli in tesarski elementi: lesena vrata, izvedba tesarskih elementov, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena preša.
- Varuje se stavbne odprtine in leseno stavbno pohištvo.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

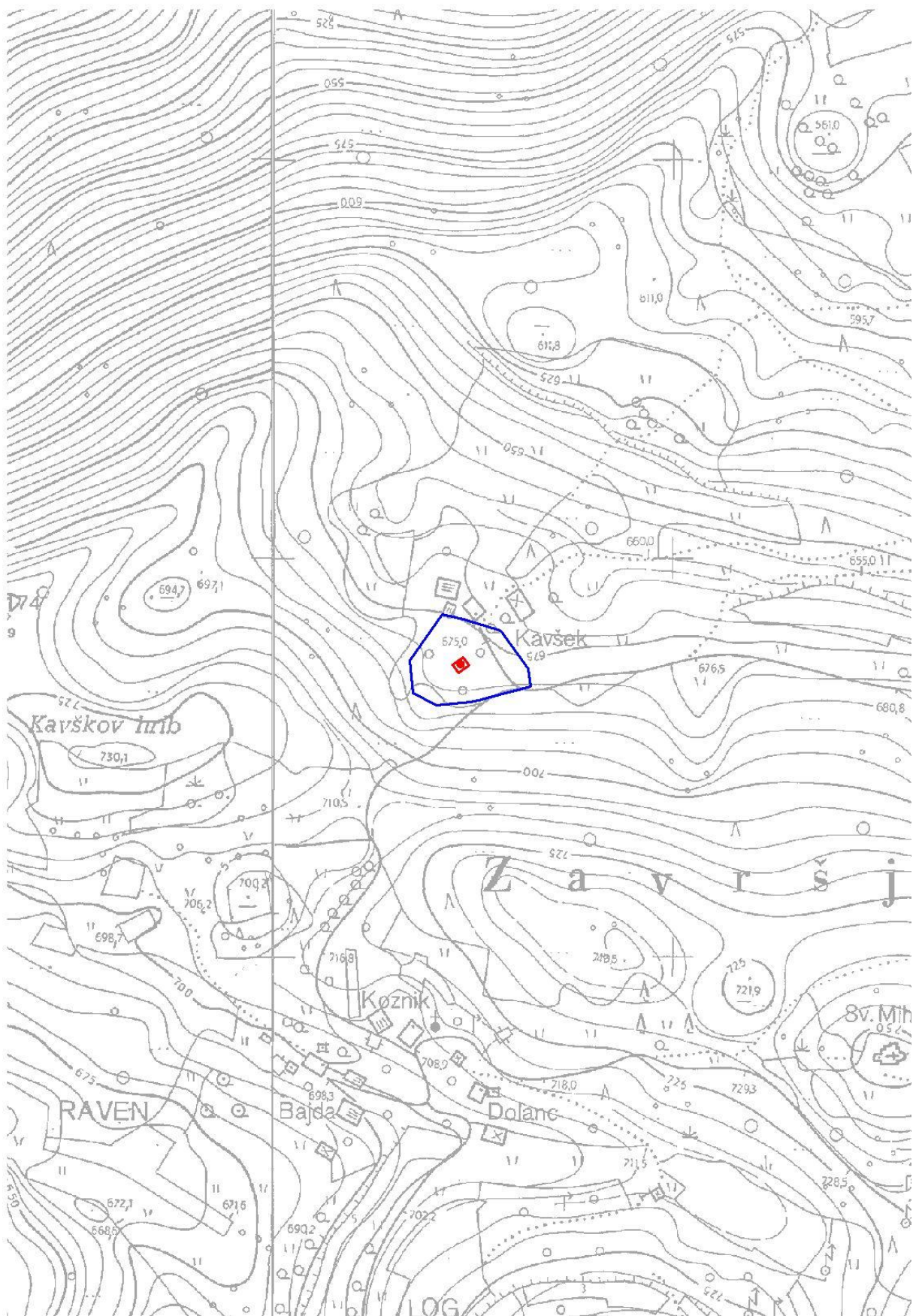
Za kaščo so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

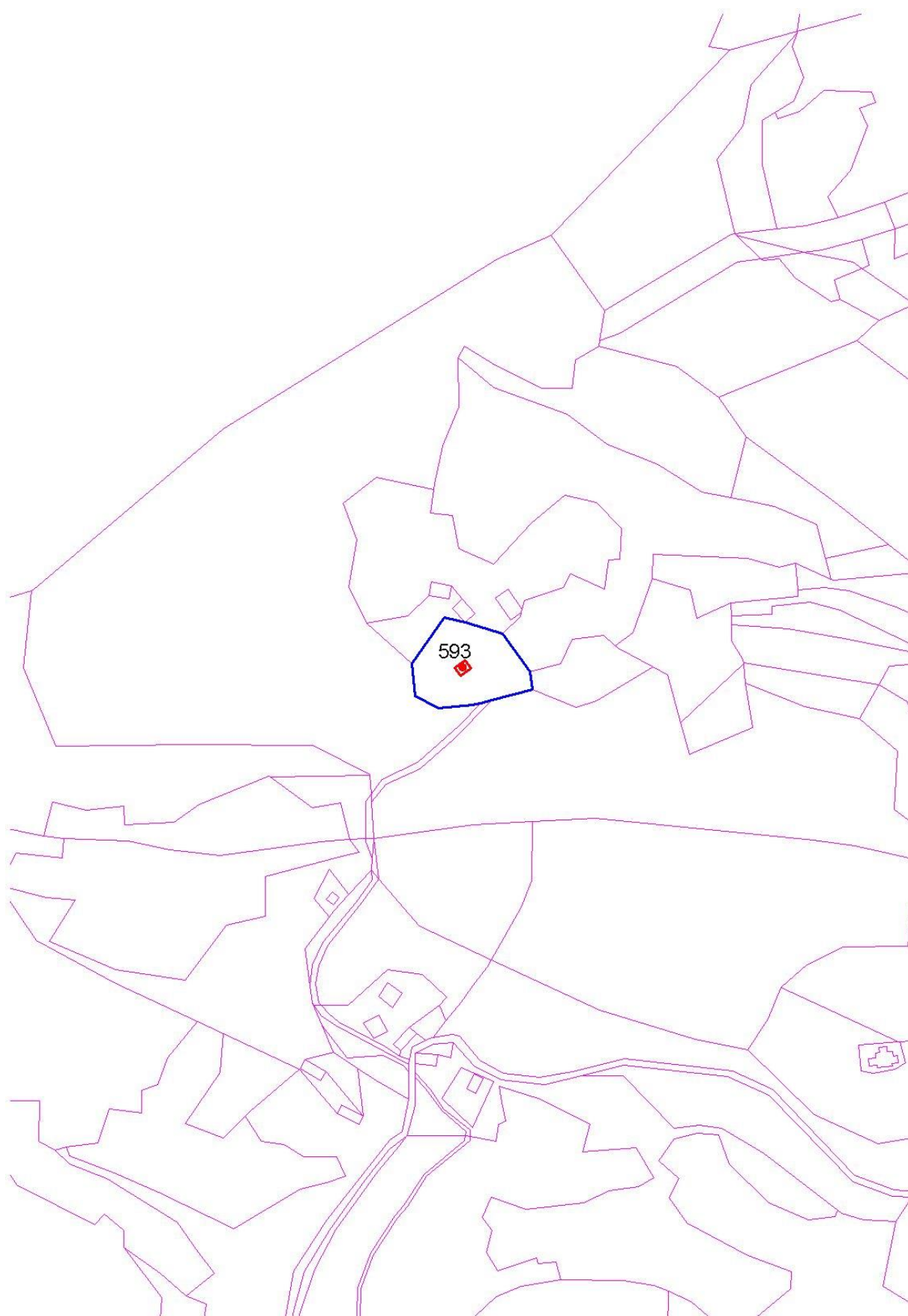
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

50. Župa – Kozolec na domačiji Župa 7 (EŠD 10899)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2019)

Naselje
Župa

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Župa 7
Številka stavbe: 735

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
10899	1076/2	Dobovec	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
10899	1075/1	Dobovec	J del
10899	1076/1	Dobovec	osr. del

OPIS ENOTE

Strgarjeva domačija leži v jugovzhodnem delu naselja Župa, ob cesti, ki vodi proti Ključevici. Domačijo sestavljajo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in kozolec, ki stoji vzporedno z lokalno cesto. Domačijski ambient dopolnjuje zidana kapelica, ki stoji na nasprotni strani ceste.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1900. Ima dva para oken (štantov), nosilni stebri stojijo deloma na kamnitih, deloma na betonskih podstavkih. Podporne ročice so v obliki segmentnega loka in dekorativno obdelane, brana

je gosto mrežena s tramiči. Za kozolec je značilna bogata likovna obdelava lesa, ki je vidna predvsem na glavnem pročelju: lesen pokrit hodnik – t.i. »gank« – ima bogato rezljane podporne stebričke in ograjo v obliki lesene mreže, zatrep pa je obit z lesenimi deskami z valovito odžaganimi spodnjimi zaključki. Kozolec prekriva somerna dvokapnica, krita s sivim zareznikom. Prvotno je imel kozolec čopa, prekrit pa je bil s slamnato kritino.

V zadnjih letih so se na kozolcu izvedla neustrezna obnovitvena dela. Dva nosilna stebra sta se zaradi dotrajanosti deloma (ne v celoti) neustrezno nadomestila z betonskim stebrom, brana na zadnjem pročelju pa je bila obita s pokončnimi lesenimi deskami.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva s preloma 19. in 20. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so bogati likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki, kozolec pa je eden redkih na območju občine s takšno detajlno obdelavo lesa.
- Znana datacija daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od preloma 19. in 20. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Pri obnovi je potrebno upoštevati, da se rekonstruira prvotna somerna dvokapnica s čopoma, betonski stebri pa se ustrezno nadomestijo z lesenimi v materialu in obliki, ki bodo skladni z obstoječimi.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, podporni stebrički na ganku, gank z ograjo, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

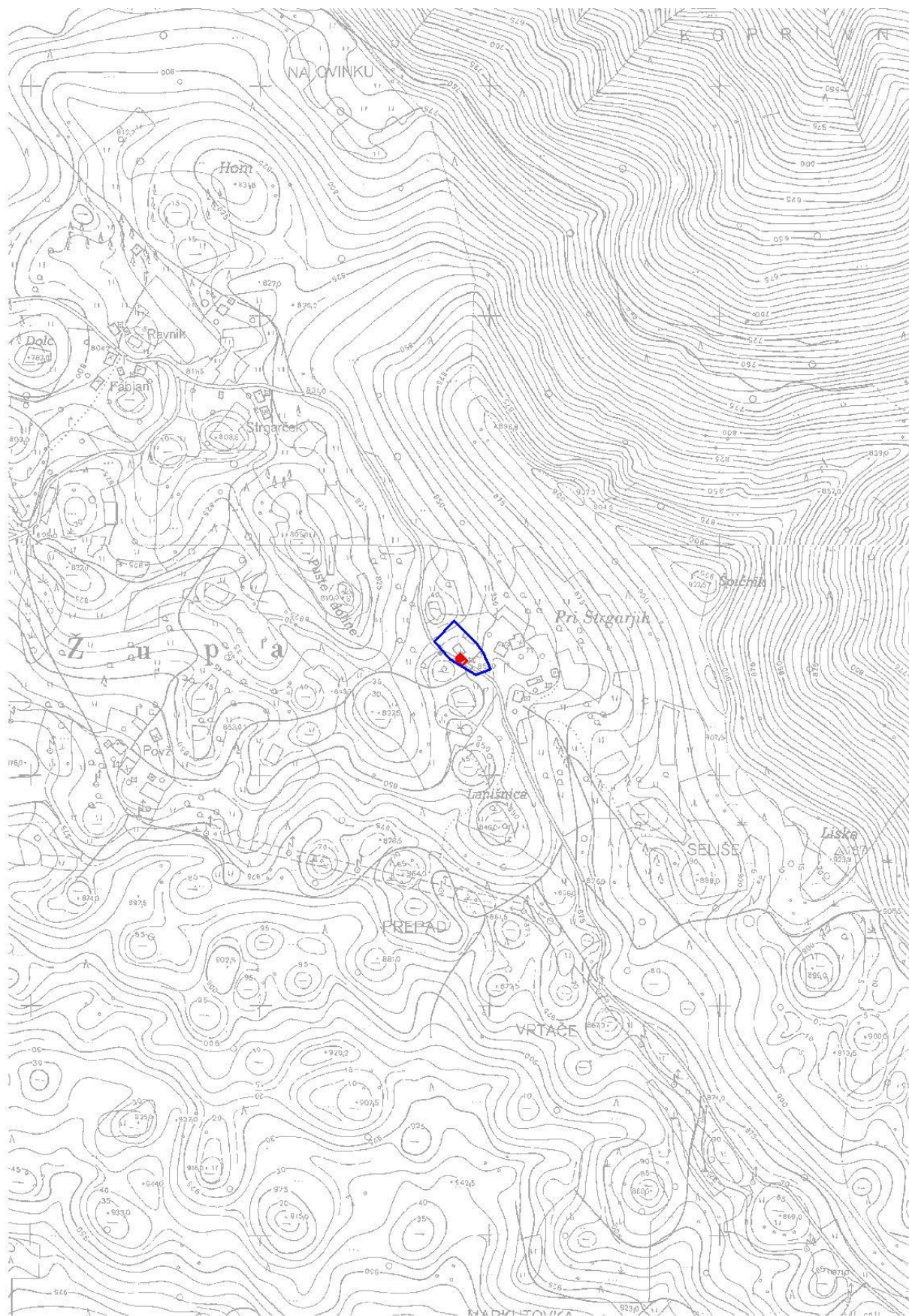
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

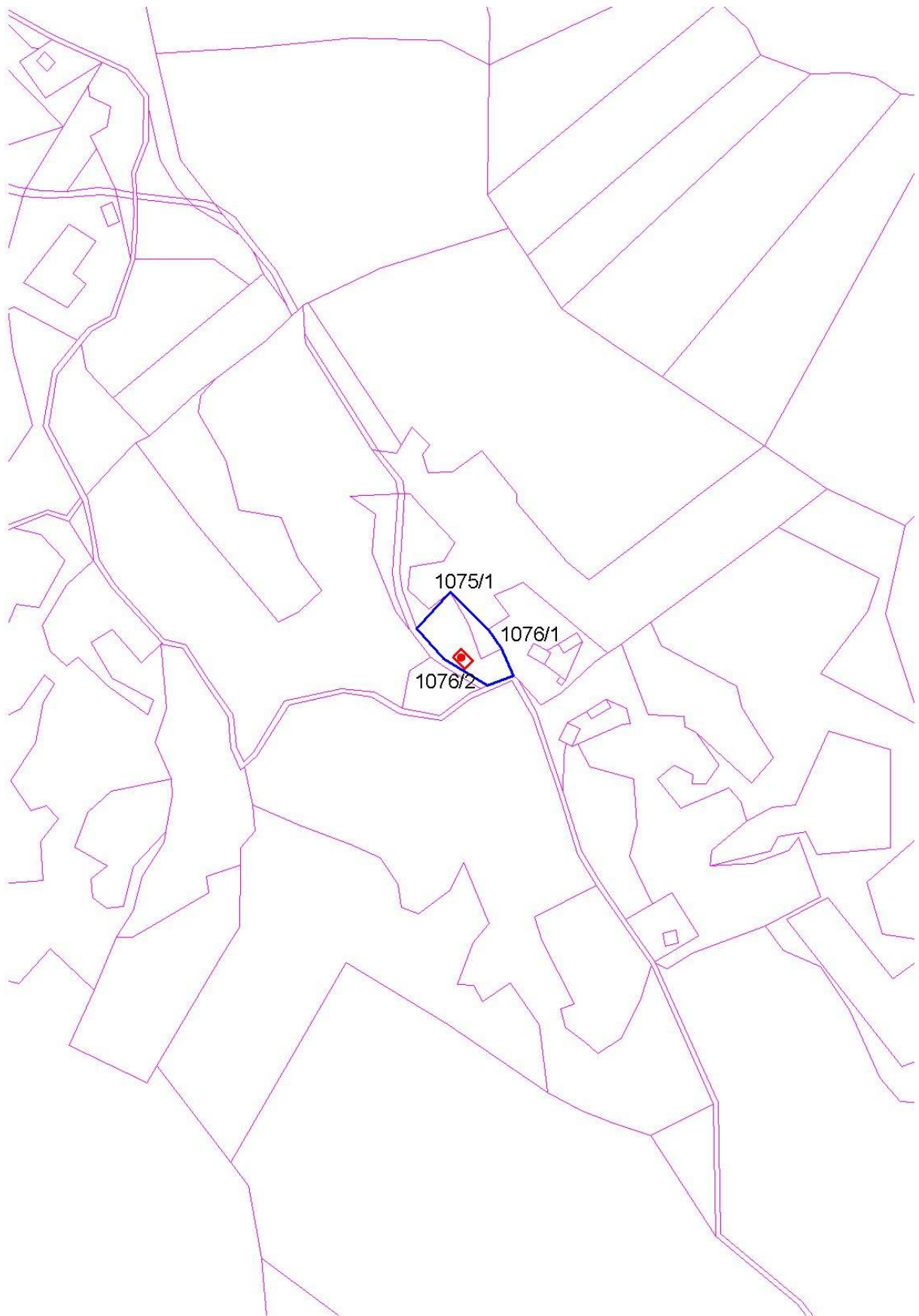
Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

51. Župa – Kozolec na domačiji Župa 17 (EŠD 22606)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Klanšek (2020)

Naselje
Župa

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Župa 17
Številka stavbe: 510

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
22606	384	Dobovec	J del

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
22606	384	Dobovec	J del

OPIS ENOTE

Lipčeva domačija leži v severnem delu naselja Župa, na obrobju zaselka Matica. Domačijo v gručici sestavljajo nova stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, hram in kozolec, ki stoji na robu travnika, južno od strnjene domačijskega jedra.

Kozolec je zasnovan kot dvojni vezan kozolec – toplar. Postavljen je bil leta 1879, o čemer priča letnica z rimskimi številkami, ki je v dekorativno rezljanem okvirju vrezana na prečnem tramu. Poleg nje so vrezane začetnice M. K. ter izrezljani roki z iztegnjenima kazalcema, ki simbolično kažeta na letnico. Kozolec ima tri pare oken (štantov), nosilni stebri stojijo na betonskih podstavkih. Vse podporne ročice so srčasto rezljane, brana je gosto mrežena s tramiči. Osrednja vhodna lina je polkrožno oblikovana. Dekorativno je

oblikovan zlasti zatrep glavnega pročelja s pokritim lesenim hodnikom, t.i. »gankom«, ki ima polno opaženo ograjo. Kozolec prekriva somerna dvokapnica s čopoma, krita s sivim cementnim zareznikom.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Obravnavani dvojni kozolec je pomemben z družbenega vidika in predstavlja lep primer ljudskega stavbarstva iz zadnje četrtine 19. stoletja.
- Kozolec ima ohranjeno avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo, ohranjeni so tlorisni in višinski gabariti.
- Pomembni so likovno-estetski elementi s tesarskimi posebnostmi, detajli in likovnimi poudarki.
- Znana datacija z inicialkama daje kozolcu dodatno zgodovinsko vrednost.
- Kozolec je iz etnološkega, zgodovinsko-socialnega in gradbeno-razvojnega vidika pomemben vir za preučevanje načina življenja in dela kmečkega prebivalstva lokalnega območja ter razvoja tesarske obrti od zadnje četrtine 19. stoletja dalje.
- Pomemben je za poznavanje in raziskovanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe v obravnavanem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se pojavnost kozolca in njegova lega v prostoru.
- Varuje se gradbena substanca z avtentičnimi materiali in konstrukcijska zasnova z ohranjenim prvotnim tlorisnim in višinskim gabaritom.
- Varujejo se značilni tesarski elementi: rezljane podporne ročice, izvedba tesarskih elementov, gank z ograjo, lesne zveze in vezave (npr. leseni žebli).
- Varuje se ohranjena letnica z inicialkama ter dekorativno rezljanimi motivi na glavnem prečnem tramu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

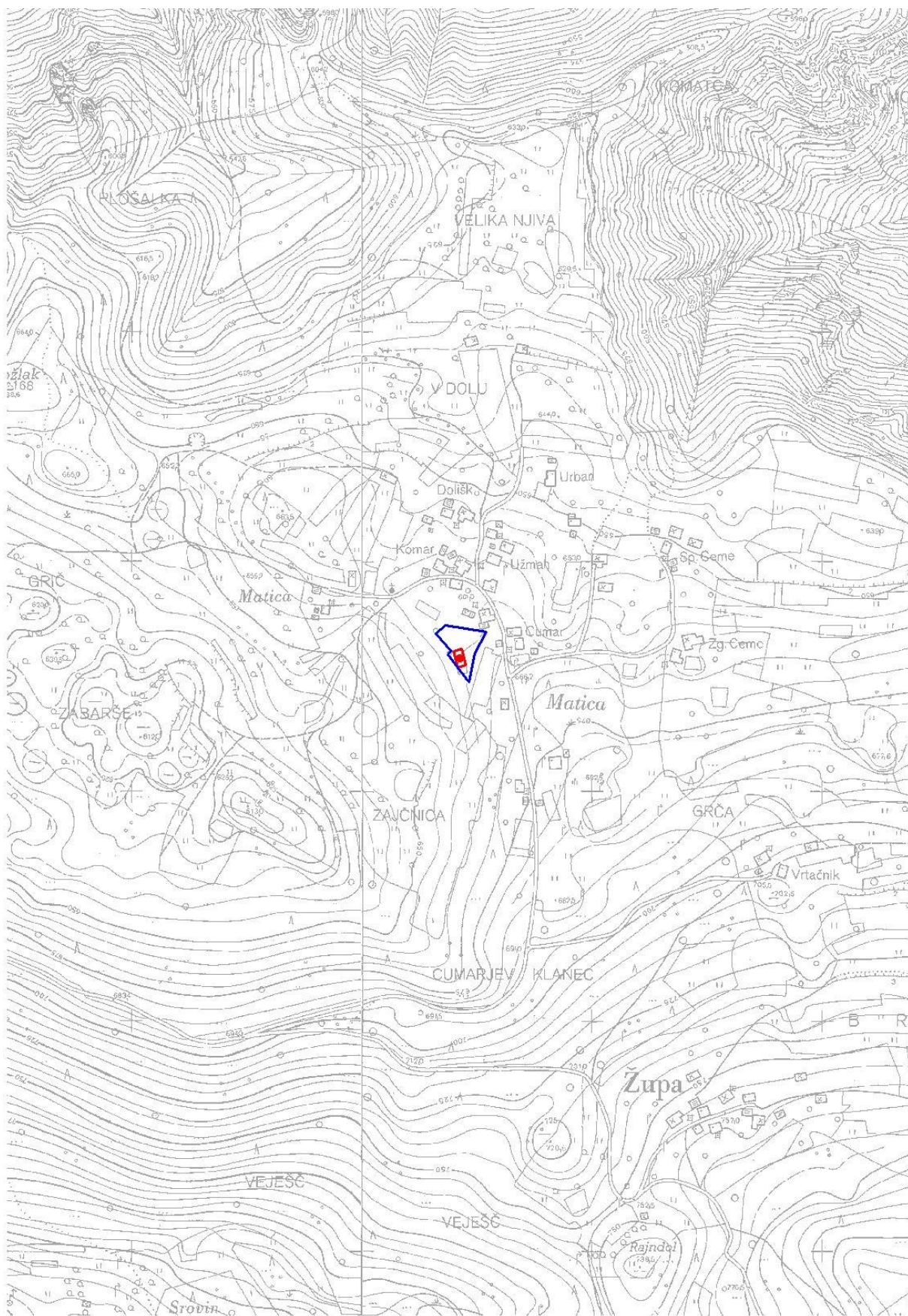
Za kozolec so možna vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki bodo namenjena ohranitvi spomenika.

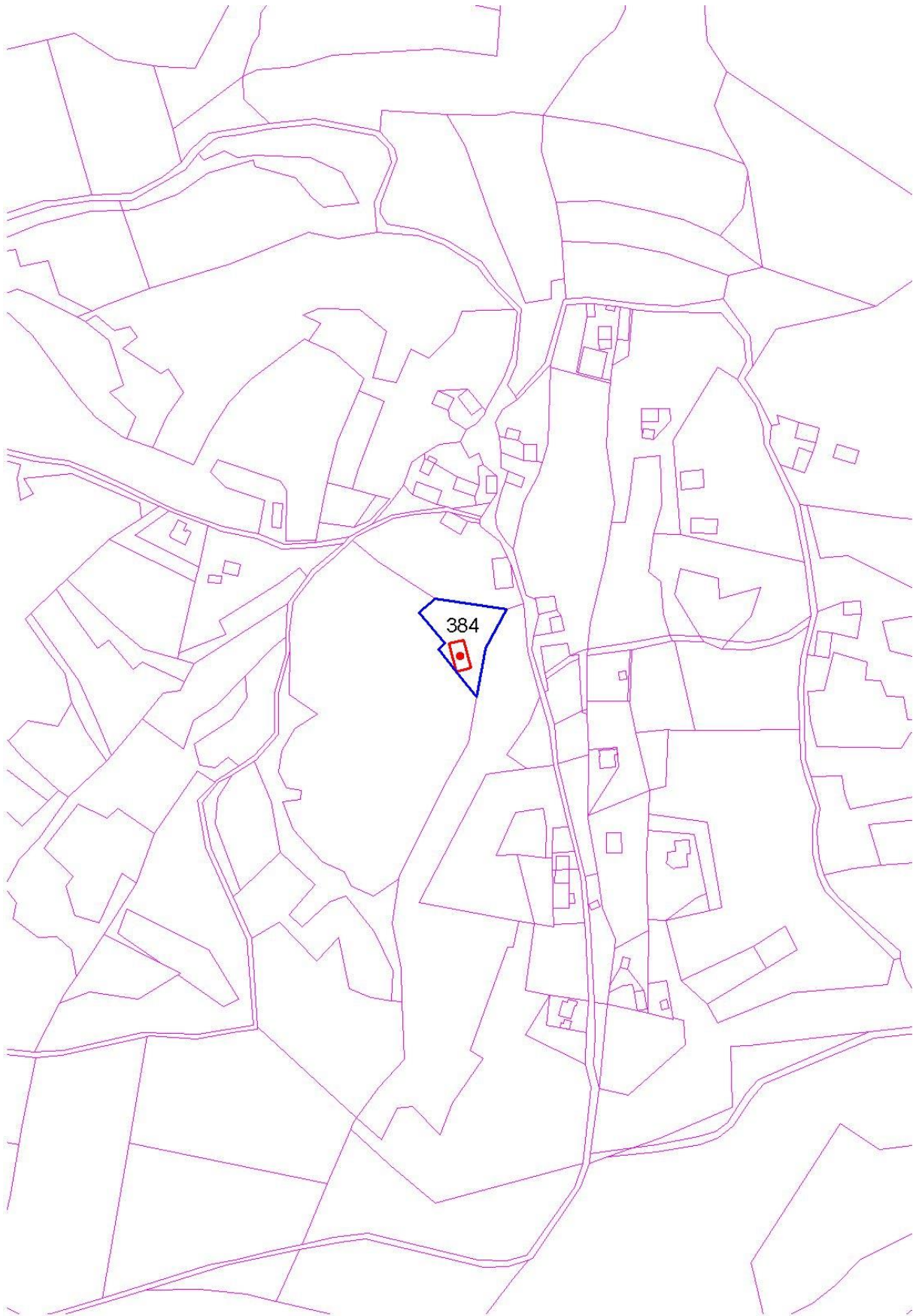
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

Spominski objekti in kraji

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

52. Čebine – Barličeva hiša (EŠD 74)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

Naselje
Čebine

Katastrska občina
Čebine

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Čebine 4
Številka stavbe: 8

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
74	416/2	Čebine	

*** Hiša nima svojega vplivnega območja, ker se nahaja znotraj vplivnega območja kulturnega spomenika Čebine – Cerkev sv. Križa (EŠD 2377).**

OPIS ENOTE

Pod brežino, jugozahodno od cerkve sv. Križa, stoji nekdanja Barličeva hiša, kraj ustanovnega kongresa komunistične partije Slovenije. Zaradi pomembnosti ustanovnega kongresa, ki je potekal med 17. in 18. aprilom 1937, je v pritličju stavbe urejen muzej, stavbo pa obeležuje spominska plošča.

Kljub dejstvu, da ima objekt zelo spremenjeno podobo in nima posebne arhitekturne vrednosti, je pomemben zaradi zgodovinske pričevalnosti, kar mu daje vrednote spomenika lokalnega pomena.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Avtentična lokacija zgodovinskega dogodka.

- Deloma ohranjena materialna substanca objekta in zgodovinska pričevalnost spominske razstave v notranjščini objekta.
- Simbolni pomen in prepoznavnost objekta v prostorskem ter zgodovinskem kontekstu.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentična lokacija zgodovinskega dogodka.
- Muzejska prezentacija dogodka v notranjščini objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

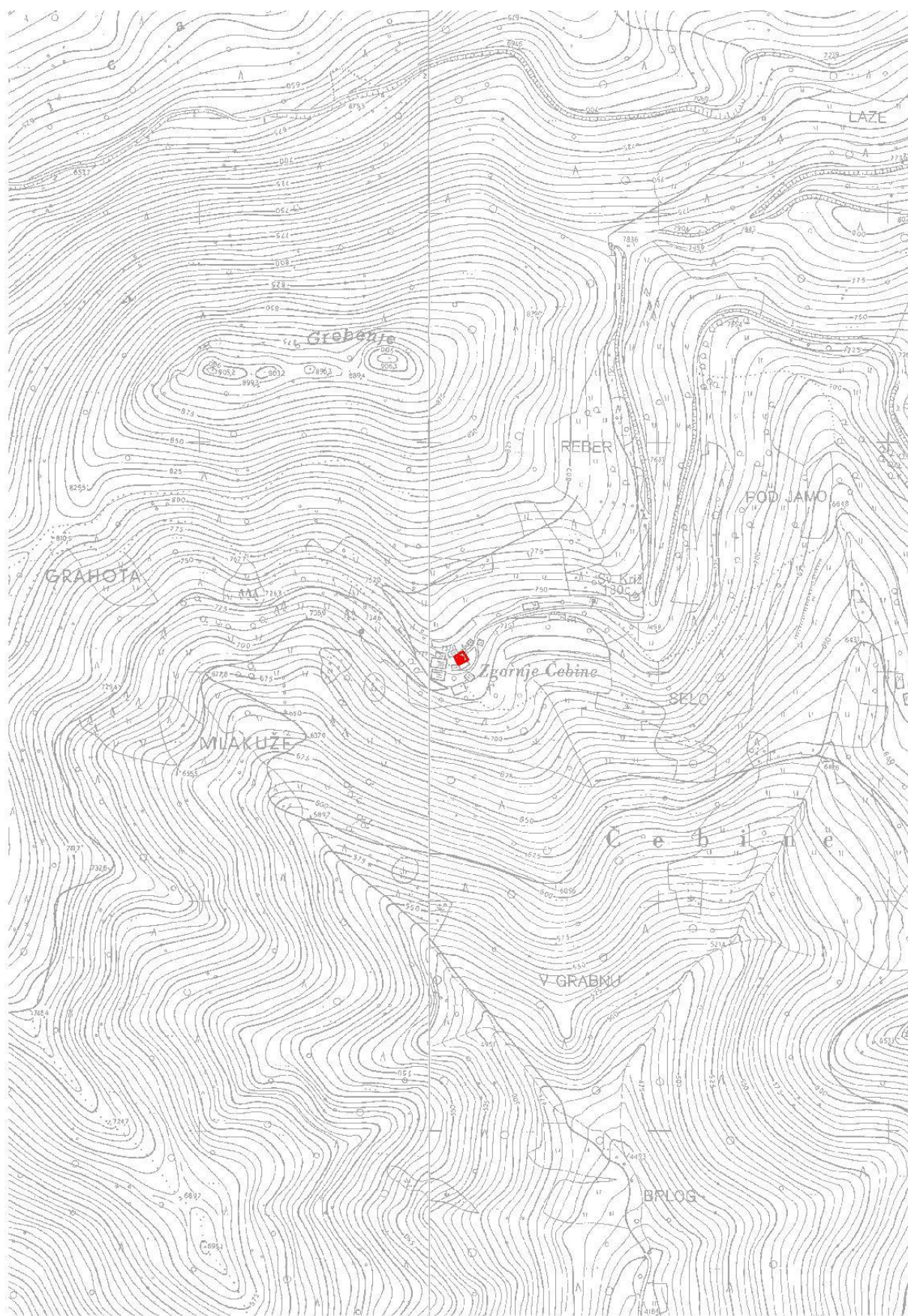
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

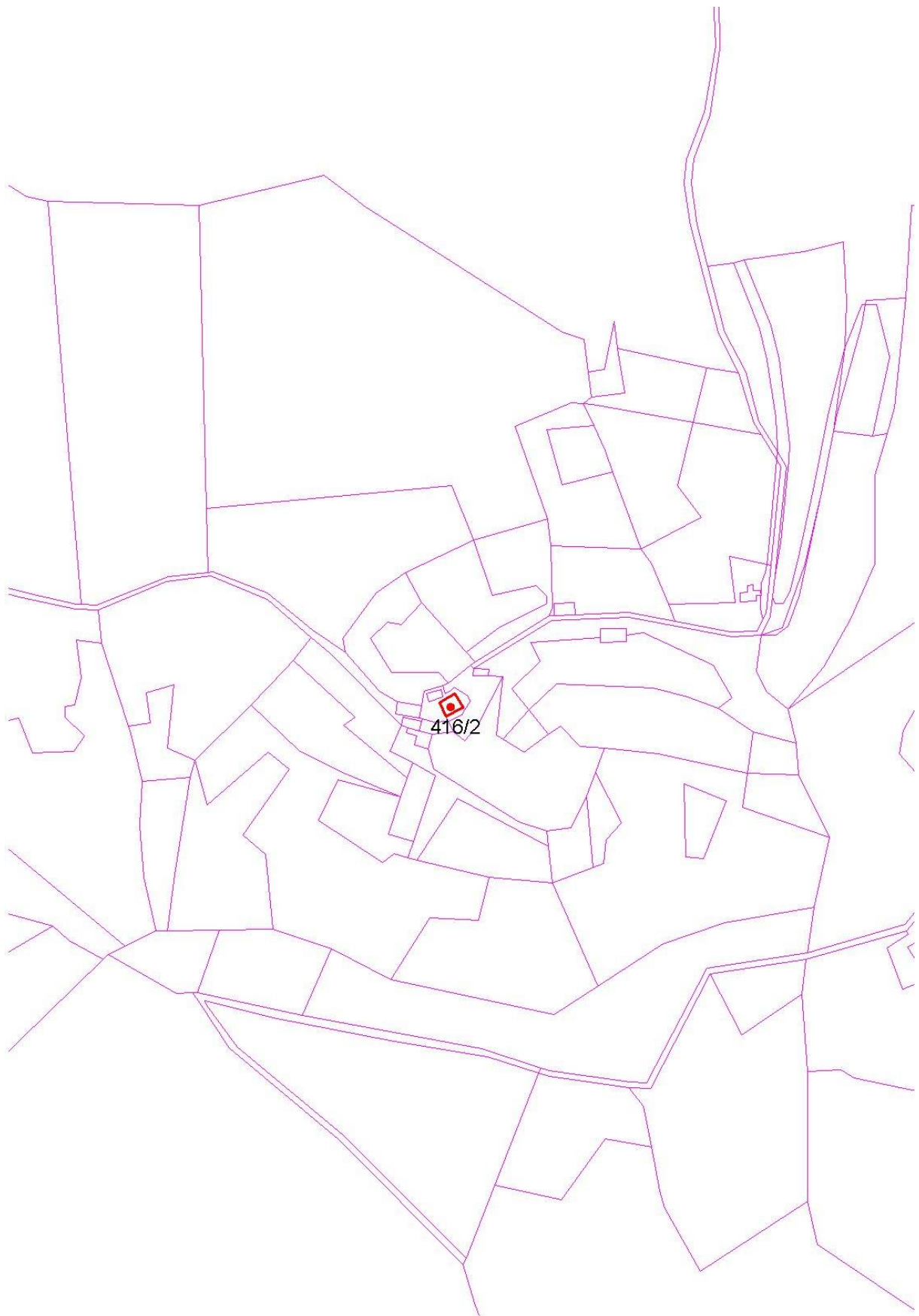
Na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav je sprejemljivo vzpostaviti dele objekta v bolj kvalitetno oz. v avtentično stanje.

Muzejsko postavitve v notranjščini objekta je možno posodobiti v skladu z uveljavljenimi standardi muzejske stroke.

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

53. Gabrsko – Kapelica pri hiši Gabrsko 31 (EŠD 8428)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Gabrsko

Katastrska občina
Knezdol

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Gabrsko 31

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8428	901/10	Knezdol	

OPIS ENOTE

Kapelica stoji ob cesti, sredi vasi, ob hiši Gabrsko 31.

Kapelica predstavlja zaprti tip arhitekture kvadratnega tlorisa, pokriva jo dvokapnica z bobrovcem. Zunanjščina je bogato členjena. Vogale poudarjajo vogalni pilastri, čelo fasade poudarja profiliran delilni in strešni zidec. Dvokapnica je krita z bobrovcem.

Notranjščino pokriva češka kapa, nišo nad božjim grobom krasí lesen kip Marije z detetom. Kapelica je bila zgrajena v prvi polovici 19. stoletja in s svojo podobo in opremo predstavlja eno redkih neogotsko oblikovanih arhitektur tega tipa na območju občine Trbovlje.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kapela predstavlja redek primer celovito ohranjene arhitekture prve polovice 19. stoletja (arhitektura skupaj s kipom), ki govori o ambicioznem naročniku ter usposobljenem mojstru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru.
- Izpostavljena obcestna lega objekta, ki je skupaj s hišo edini ohranjen historičen objekt v nekdanji vasi Gabrsko (z izjemo posameznih kozolcev).

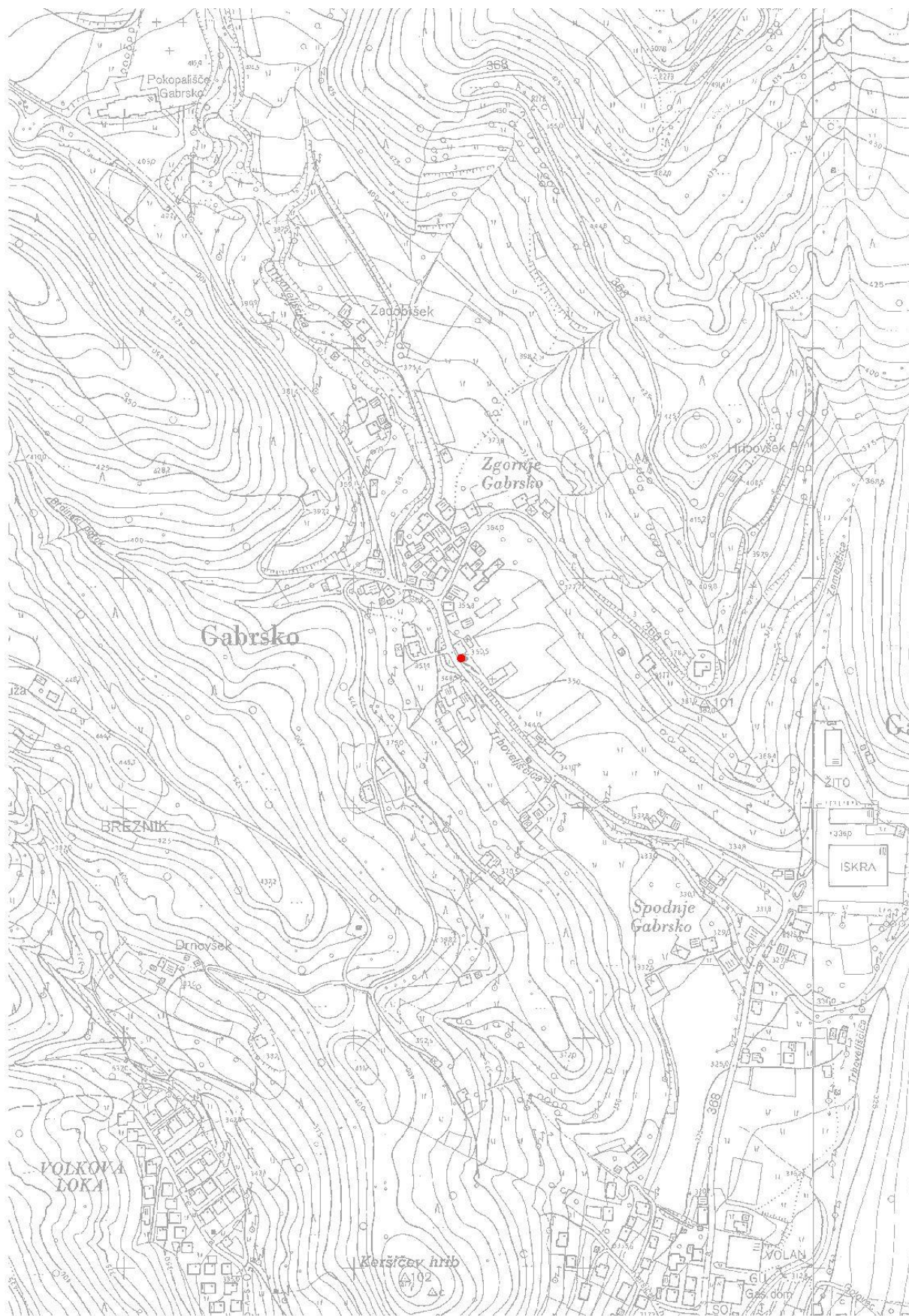
- Arhitekturna zasnova kapele, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Fasadna členitev zunanjščine objekta.
- Lesen kip Marije z detetom.
- Strešna kritina objekta (opečni bobrovec).

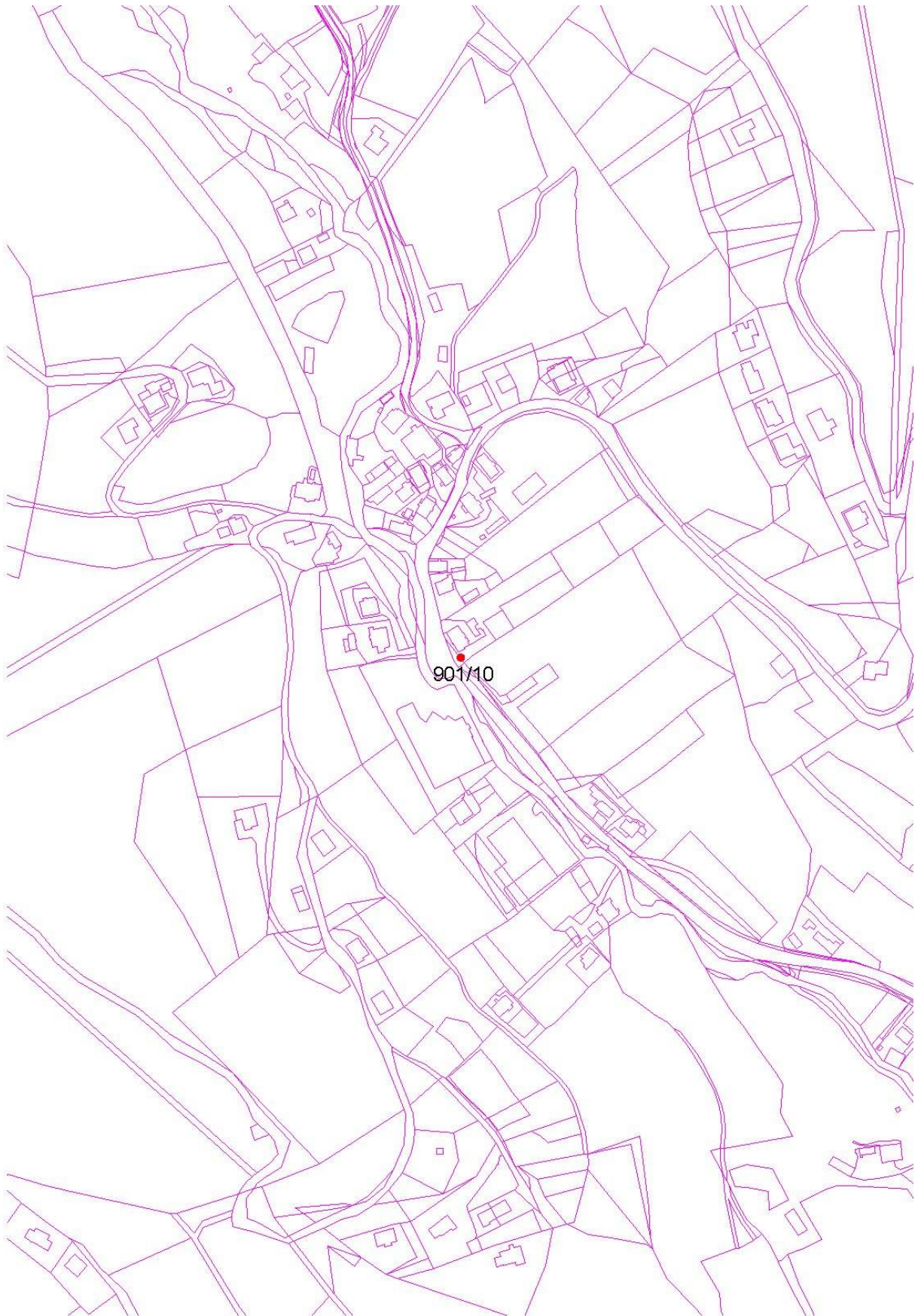
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3) ter varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

54. Klek pri Trbovljah – Hiša družine Čeč (EŠD 8457)

Naselje
Klek

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Klek 33
Številka stavbe: 131

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8457	577/12	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8457	577/4	Trbovlje	
8457	577/11	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Manjša vrhkletna stavba stoji na vzhodnem delu naselja pod vrhom Kleka, v bližini Doma Tončke Čeč. Hišo, v kateri je narodna herojinja Tončka Čeč preživela večji del svoje rane mladosti, obeležuje spominska plošča.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Avtentična lokacija - hiša v kateri se je rodila in živela Tončka Čeč.
- Fizična pojavnost objekta - objekt priča o načinu bivanja kmečkega prebivalstva v 1. polovici 20. stoletja.

- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentična lokacija.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedute na spomenik.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

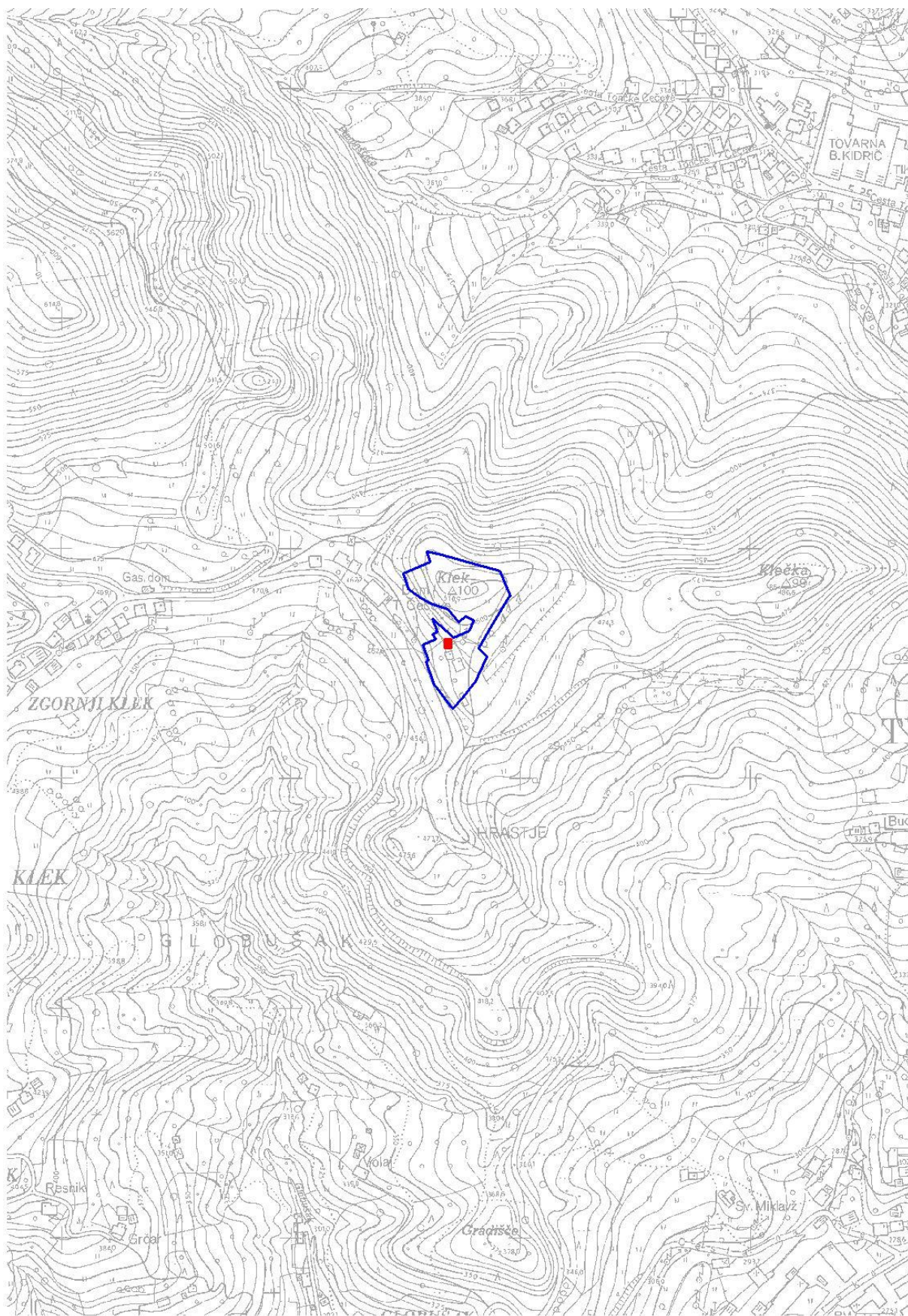
Na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav je sprejemljivo vzpostaviti dele objekta v bolj kvalitetno oz. v avtentično stanje.

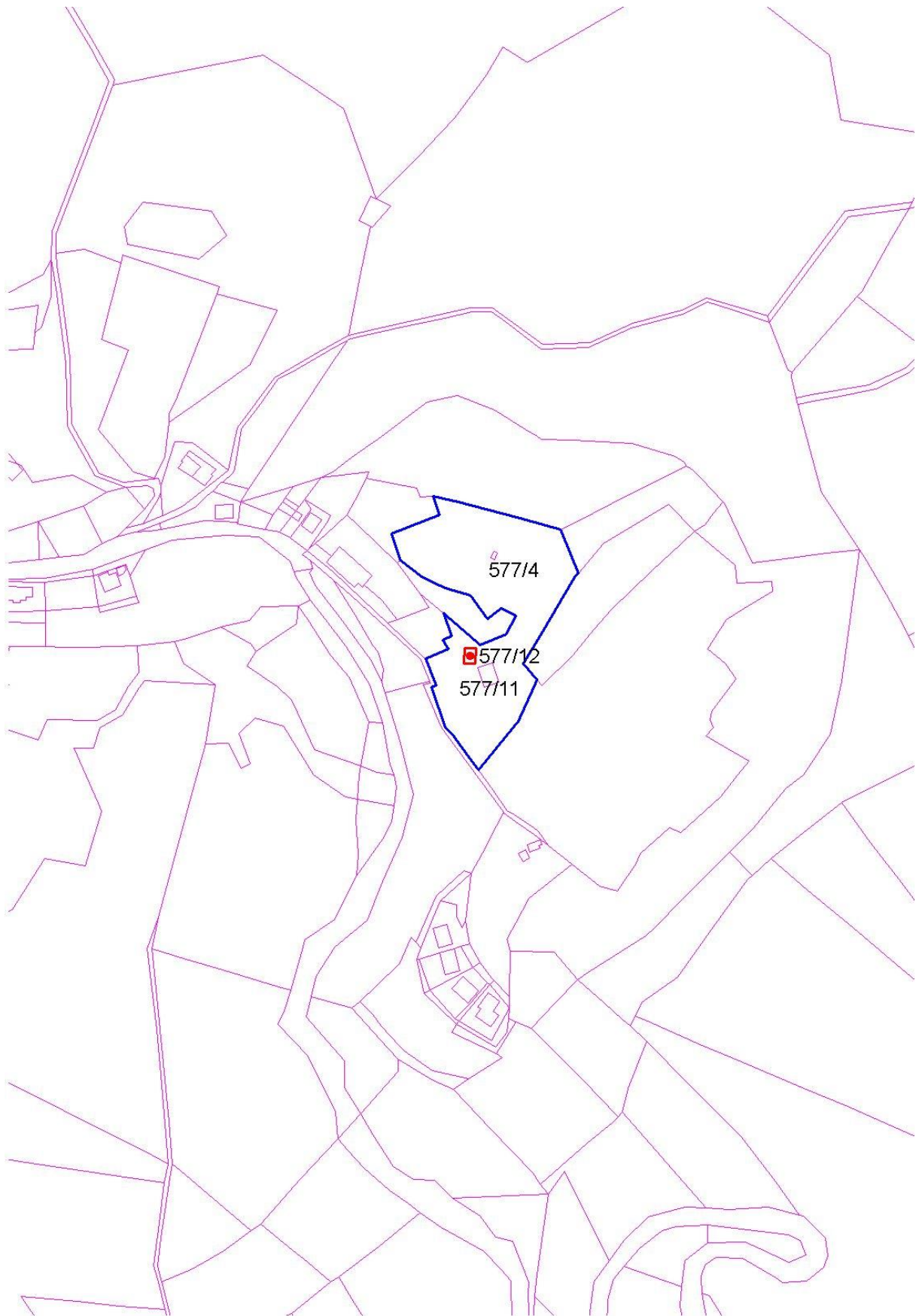
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

55. Kum – Kapela sv. Jošta (EŠD 2773)

Naselje
Ključevica

Katastrska občina
Dobovec

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto U. Todosovska-Šmajdek (2020)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 669

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
2773	822/1	Dobovec	osr. del

*** Kapeli se ne varuje vplivno območje, ker se nahaja v vplivnem območju spomenika Kum – Cerkev sv. Neže (EŠD 1751).**

OPIS ENOTE

Proti severovzhodu obrnjena kapela stoji v neposredni bližini cerkve sv. Neže. Kapela podolžnega pravokotnega tlorisa s sedlasto streho ima preprosto, nečlenjeno zunanjščino. Nad pravokotnim vhomom je v ometu vrezano Božje oko, v bočnih stenah sta polkrožno zaključeni okni. Dvokapna streha je krita z opečnim bobrovcem, ki se pred fasado podaljša v globok nadstrešek, podprt s preprostima lesenima stebroma z rezljanimi konzolami. Notranjščino pokriva v ostrešje dvignjen lesen strop. V njej stoji kamniti oltar iz 17. stoletja. Oltar je bogato okrašen z inkrustacijami, v polkrožno sklenjenem tronu stoji lesen kip sv. Jošta. Pred njim sta na novejšem podstavku mavčna kipa sv. Marije Kraljice z Detetom in sv. Jožefa.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kapela predstavlja pomemben sestavni člen ambienta cerkve sv. Neže in tako sodoloča njegovo prepoznavnost.
- Kapela predstavlja pomemben primer tudi zaradi zgodovinskega momenta. Prvotna kapela je bila porušena v prvi polovici 17. stoletja. Na tem mestu je bila zgrajena

kapela sv. Konstancije. Leta 1960 so vanjo prestavili oltar sv. Jošta iz takrat porušene cerkve sv. Jošta. Takrat je bila na novo obnovljena in posvečena sv. Joštu. Zadnja obnova se je vršila leta 1995.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

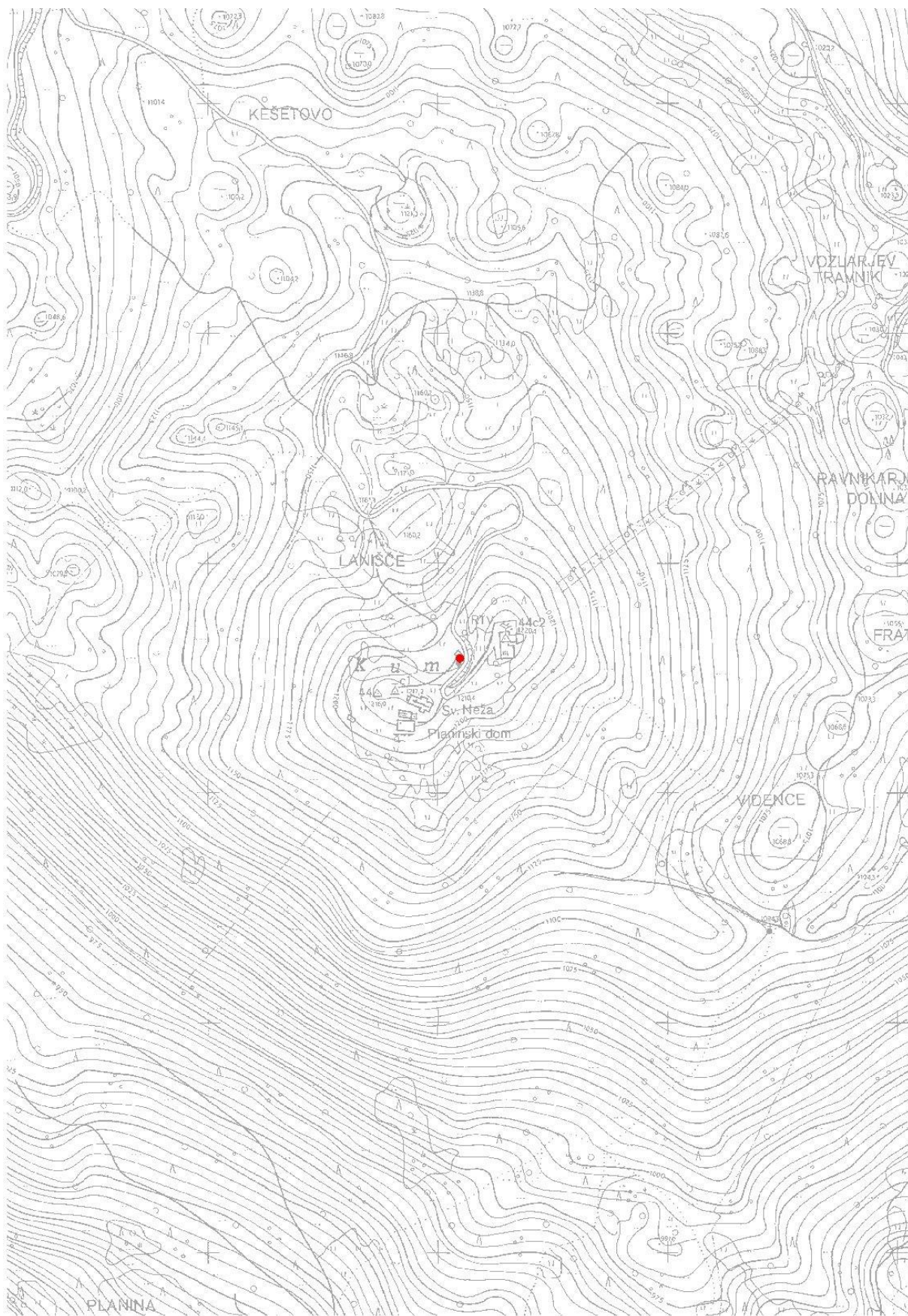
- Celovita pojavnost spomenika v prostoru in njena lega.
- Arhitekturna zasnova kapele, njena namembnost, stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Kamniti oltar s kipom sv. Jošta.
- Strešna kritina objekta (opečni bobrovec).

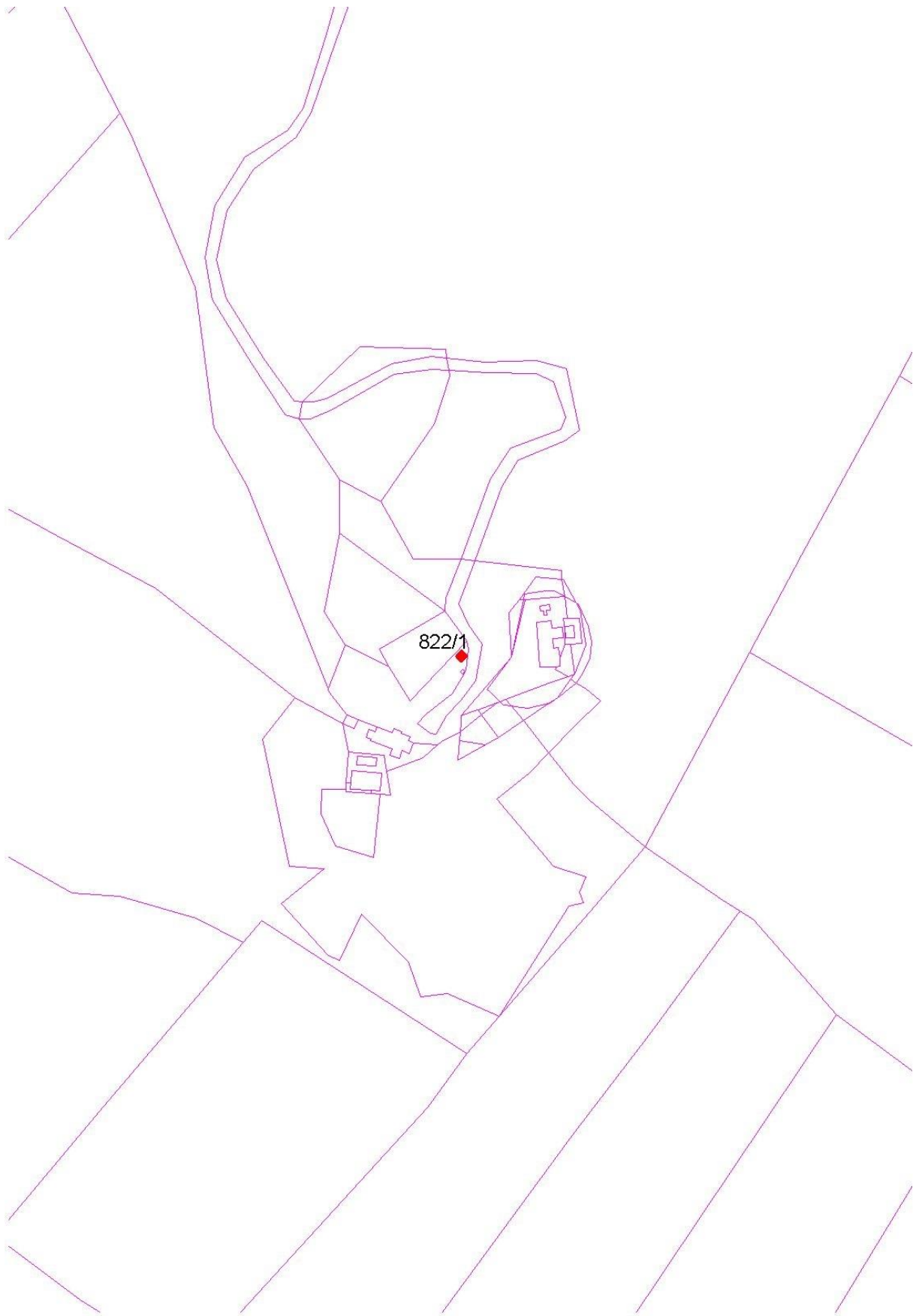
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3) ter varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

56. Kum – Znamenje (EŠD 8429)

Naselje
Ključevica

Katastrska občina
Dobovec

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto U. Todosovska-Šmajdek (2020)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Številka stavbe: 675

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8429	822/1	Dobovec	osr. del

*** Znamenju se ne varuje vplivno območje, ker se nahaja v vplivnem območju spomenika Kum – Cerkev sv. Neže (EŠD 1751).**

OPIS ENOTE

Znamenje stoji ob kapeli sv. Jošta v neposredni bližini cerkve sv. Neže pod vrhom Kuma. Znamenje je poimenovano zunanja prižnica in je nekoč služilo za maševanje ob večjem številu romarjev. Nastalo naj bi v prvi polovici 17. stoletja. Preprosta arhitektura kvadratnega tlorisa je krita s šotorasto opečno streho s križem na vrhu slemena. Južna in zahodna stena sta odprti s polkrožnima arkadama, ki slonita na treh kamnitih toskanskih stebričih. Notranji del je križnogrebenasto obokan, na steni pa je pritrjen umetelno oblikovan kovan železen križ.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Znamenje predstavlja pomemben sestavni člen ambienta cerkve sv. Neže in tako sodoloča njegovo prepoznavnost.
- Znamenje predstavlja redek primer t.i. zunanje prižnice v slovenskem prostoru.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

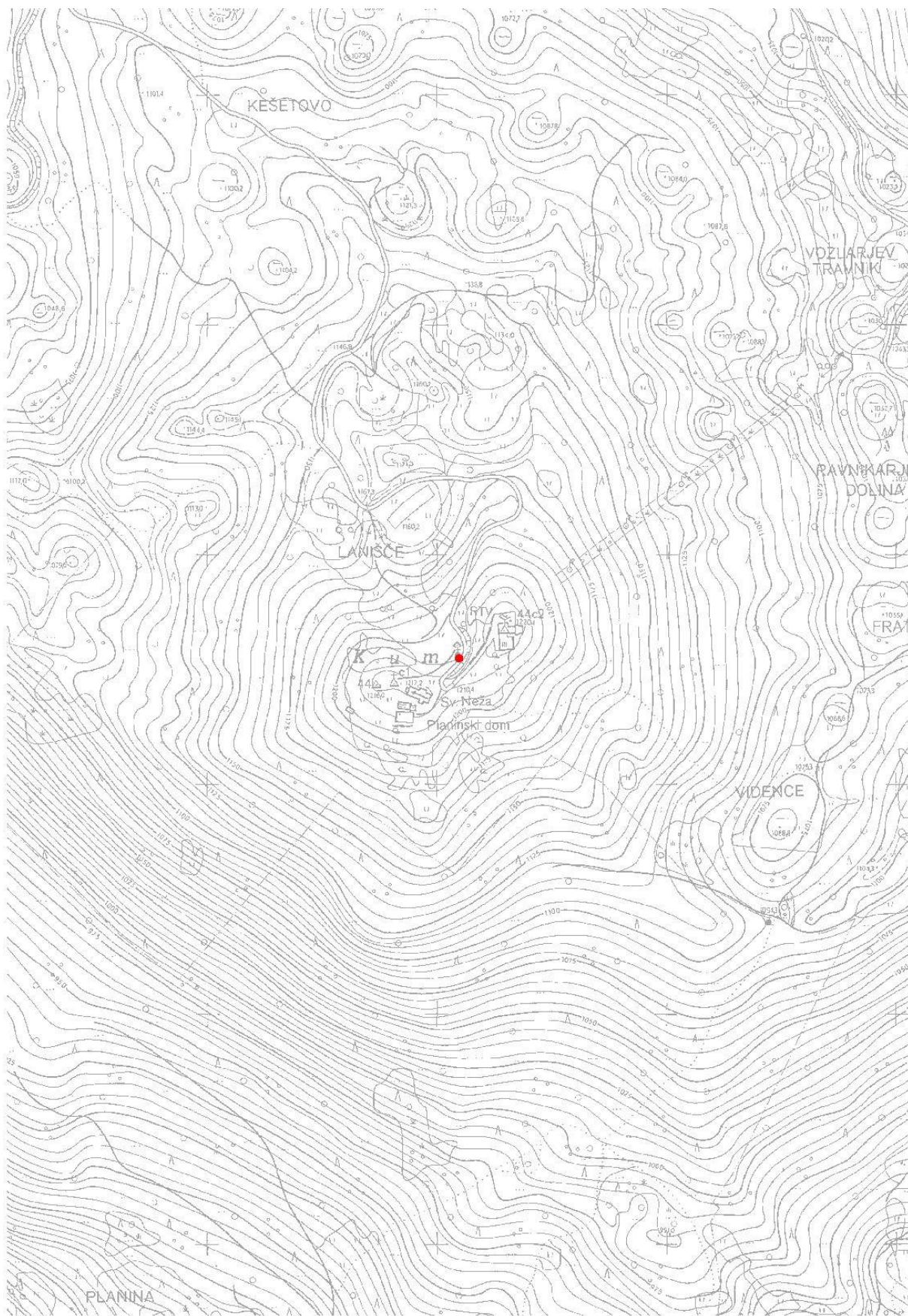
- Celovita pojavnost spomenika v prostoru in njena lega.
- Lega objekta, ki skupaj s cerkvijo tvori ambient, je prostorska dominantna.
- Arhitekturna zasnova kapele, njena namembnost, stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Strešna kritina objekta (opečni bobrovec).

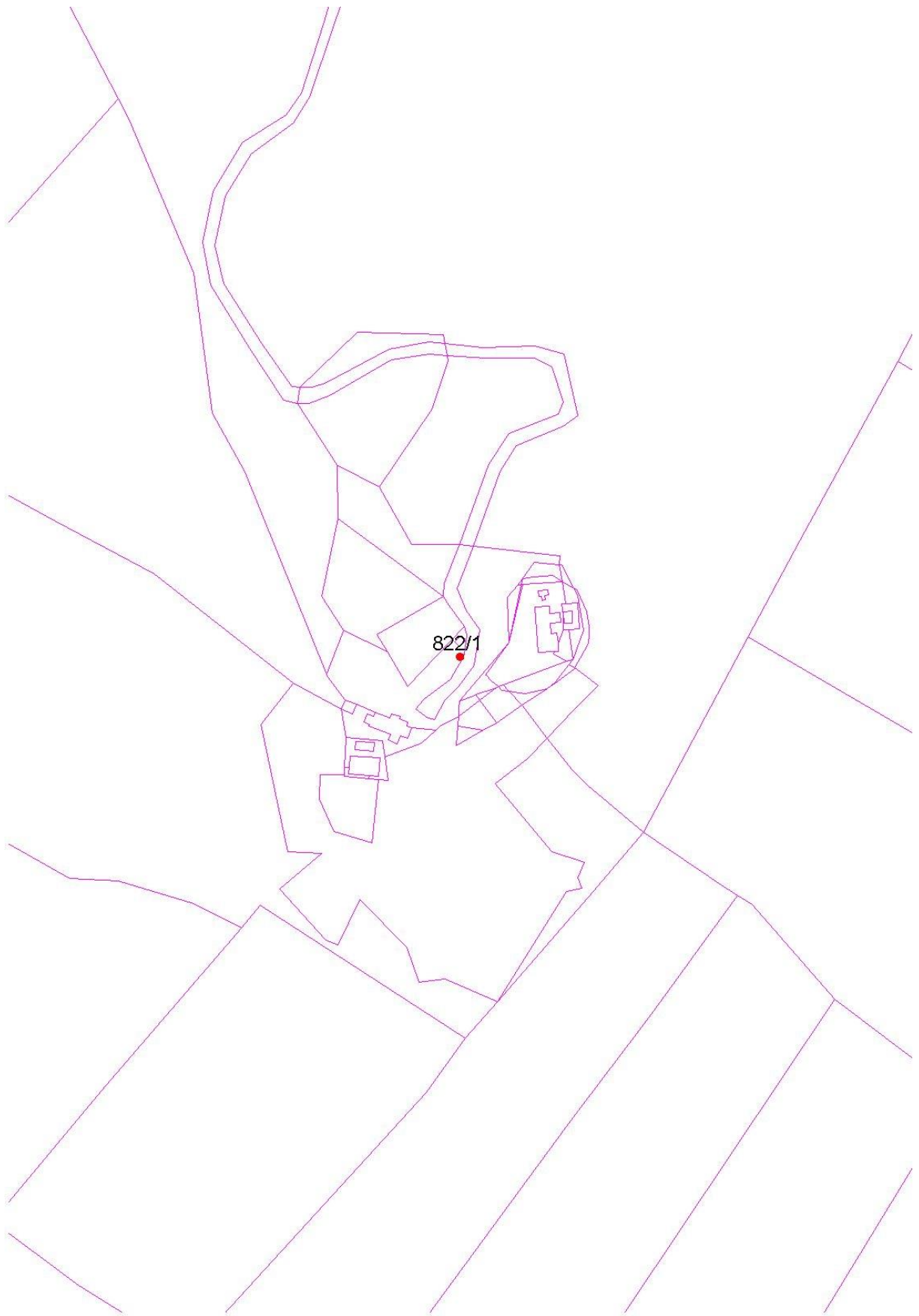
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3) ter varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

57. Trbovlje – Hiša Obrtniška cesta 1 (EŠD 7841)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Obrtniška cesta 1
Številka stavbe: 264

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7841	*259/1	Trbovlje	

OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
7841	*259/2	Trbovlje	
7841	407/1	Trbovlje	Z del
7841	407/2	Trbovlje	
7841	407/9	Trbovlje	
7841	413/5	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Enonadstropna stavba pravokotnega tlorisa s strmo dvokapno streho je bila zgrajena v zadnji tretjini 19. stoletja. Zunanjščino pokriva preprosta arhitekturna členitev z rahlo poudarjenim delilnim in strešnim vencem, plitkimi vogalnimi lizenami ter preprostimi okenskim okvirji. Pritličje pokriva horizontalna rustikalna členitev. Nadstropje krasi reliefni portret Ane Dimnik, narodno zavedne žene, ki so jo zaradi njenega buditeljskega

delovanja, njene dobrosrčnosti, rodoljubja in odkritega boja za uveljavljanja Slovencev in slovenske besede na prelomu stoletja, častno imenovali tudi »slovenska mati« Spominski portret je leta 1923 izdelal Franc Berneker. V stavbi je urejena tudi spominska soba Ane Dimnik.

Stavba je bila zgrajena kot značilna trško-mestna hiša med leti 1875-1876, v njej sta leta 1876 Ana in Franc Dimnik odprla gostilno, ki obratuje še danes. Gostilna je predstavljala pomembno politično in kulturno zbirališče zavednega slovenstva v Trbovljah, ki so bile takrat kot industrijski kraj povsem v nemških rokah.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Hiša predstavlja avtentično zgodovinsko lokacijo-dom družine Ane Dimnik in zbirališče zavednega slovenskega življa v Trbovljah.
- Zunanja podoba objekta, ki priča o načinu bivanja in gospodarskega delovanja dela prebivalcev rudarskih Trbovelj, ki so se v zadnji četrtini 19. stoletja, za razliko od večine, preživljali z različnimi storitvenimi obrtni.
- V notranjščini urejena spominska soba posvečena življenju in delovanju Ane Dimnik.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentična lokacija in ohranjena podoba objekta z intaktno zunanjščino ter prvotnimi tlorisnimi in višinskimi gabariti.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedute na spomenik.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

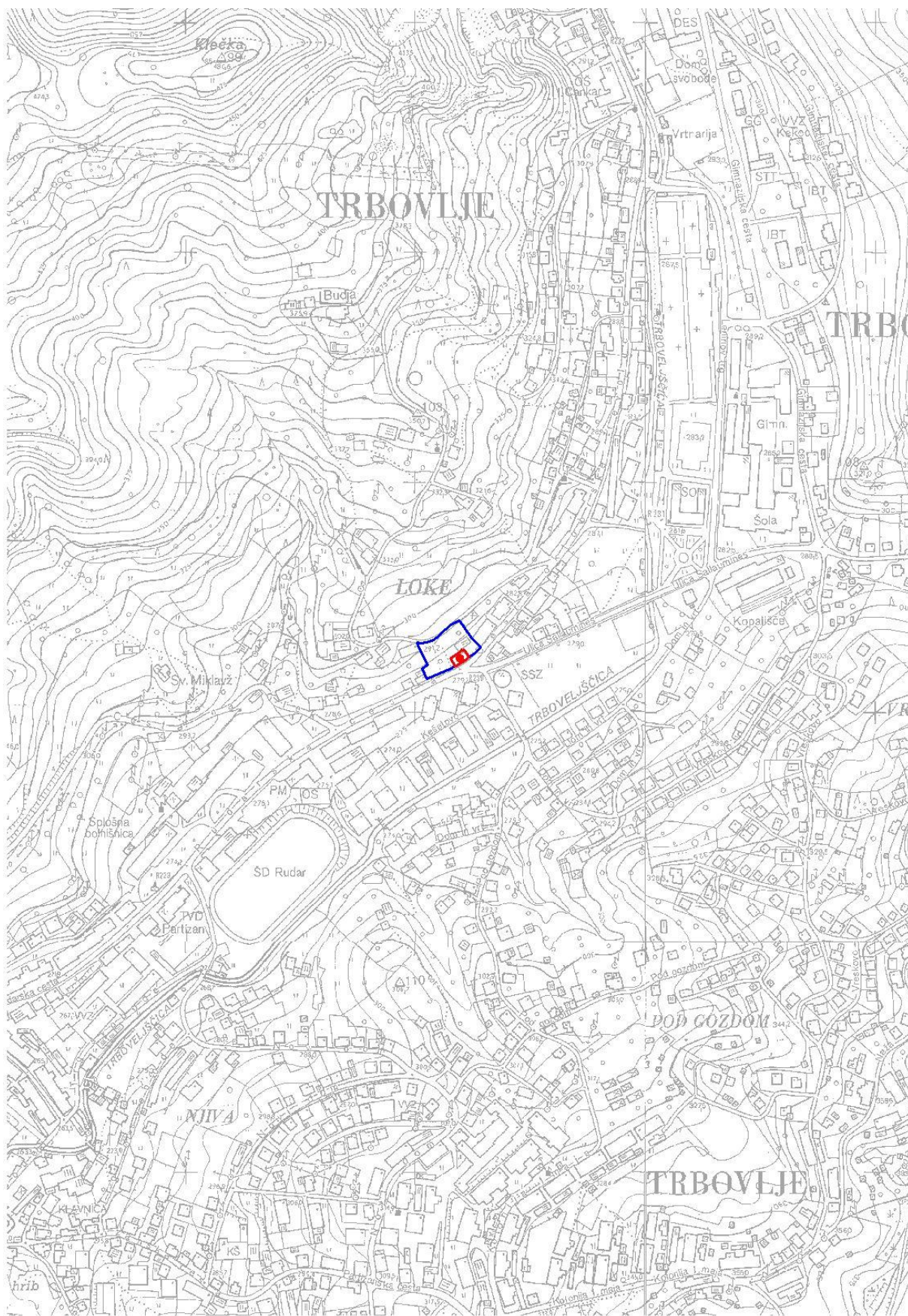
Muzejsko postavitve v notranjščini objekta je možno posodobiti v skladu z uveljavljenimi standardi muzejske stroke.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-10.1).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika, z rdečo barvo območje kulturnega spomenika in z modro barvo vplivno območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

58. Trbovlje – Kapelica Lurške Matere božje (EŠD 8430)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8430	1934	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Kapelica stoji ob Gimnazijski cesti, na vzhodni strani župnijske cerkve sv. Martina. Kapelica odprtega tipa in skoraj kvadratnega tlorisa ima dvokapno, z bobrovcem krito streho. Postavili so jo v zahvalo ob prenehanju širjenja hude nalezljive bolezni leta 1860. Sinonim (Parašuhova kapelica) izhaja iz imena nekdanjega lastnika zemljišča. Na talni zidec postavljena čokata toskanska stebriča nosita polkrožne arkade. Prednjo fasado zaključuje trikotni zatrep, obdan z bogato profiliranim vencem, krasijo jo v malti izvedena dekoracija in naslikane zvezdice. Na sklepniku loka sta iniciali JČ (verjetno zidar Jernej Čamer), nad njim pa je izpisana letnica 1860. V trikotnem čelu je naslikano Božje oko. Notranjščino pokriva kapast obok s poslikavo Srca Jezusovega. Tlak je šamoten. Nad zidano menzo s prazno segmentno ločno odprtino je polkrožno zaključena niša s kipom Lurške Matere božje.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kapelica predstavlja pomemben sestavni člen ambienta cerkve sv. Martina.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru in njena lega.

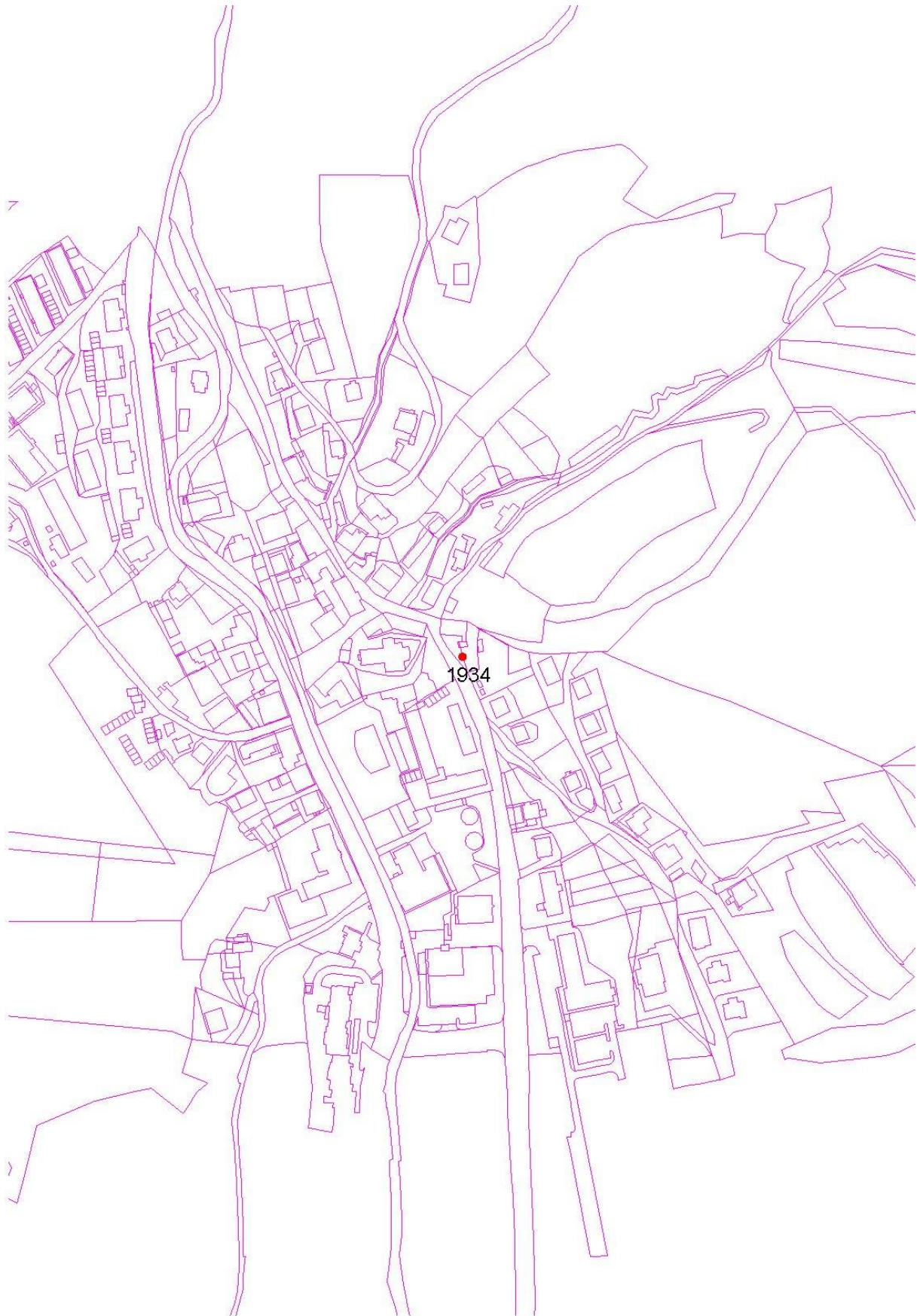
- Arhitekturna zasnova kapele, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni detajli.
- Fasadna členitev zunanjščine objekta.
- Niša s kipom Matere božje.
- Šamoten tlak.
- Strešna kritina kapele.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3) ter varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

59. Trbovlje – Plastika Mati z otrokom (EŠD 8434)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Rudarska cesta 7

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8434	464/6	Trbovlje	osr. del

OPIS ENOTE

Skulptura stoji tik nad Rudarsko cesto, v parku pred osrednjim delom bolnišnice.

Monumentalna figuralna plastika iz belega pohorskega marmorja predstavlja harmonični in sproščen odnos med materjo in otrokom, trenutek njune živahne komunikacije in duhovne povezanosti, ki simbolizira zdravje in vitalnost.

Skulptura stoji na pravokotnem podstavku, odlikuje jo čista kompozicija ter skladnost v razmerju telesnih gmot in oblik. Kljub temu, da je bila plastika izdelana za frontalni pogled in postavitev v niši, se figuralna kompozicija dobro uveljavlja tudi kot parkovna plastika.

Kip je izdelal leta 1940 Zdenko Kalin po naročilu Trboveljske premogokopne družbe kot okras niše nad portalom novega otroškega doma (»dečjega doma«). Zaradi izbruha druge svetovne vojne je kip ostal do leta 1949 v Ljubljani in bil nato postavljen pred otroške jasli.

Po odprtju otroške bolnice je bil postavljen na grič vzhodno od zgradbe, po letu 1967 na njeno južno stran in leta 2014 na sedanjo lokacijo v park pred osrednjo bolnišnico.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Avtentičnost kipa - ohranjena originalna likovna izraznost ter materialna substanca.

- Prepoznavno avtorstvo - kip je avtorsko delo enega najpomembnejših kiparjev 20. stoletja, avtorja prepoznavnih javnih plastik, reliefnih kompozicij ter portretnih upodobitev.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos kipa v prostorskem in zgodovinskem kontekstu.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

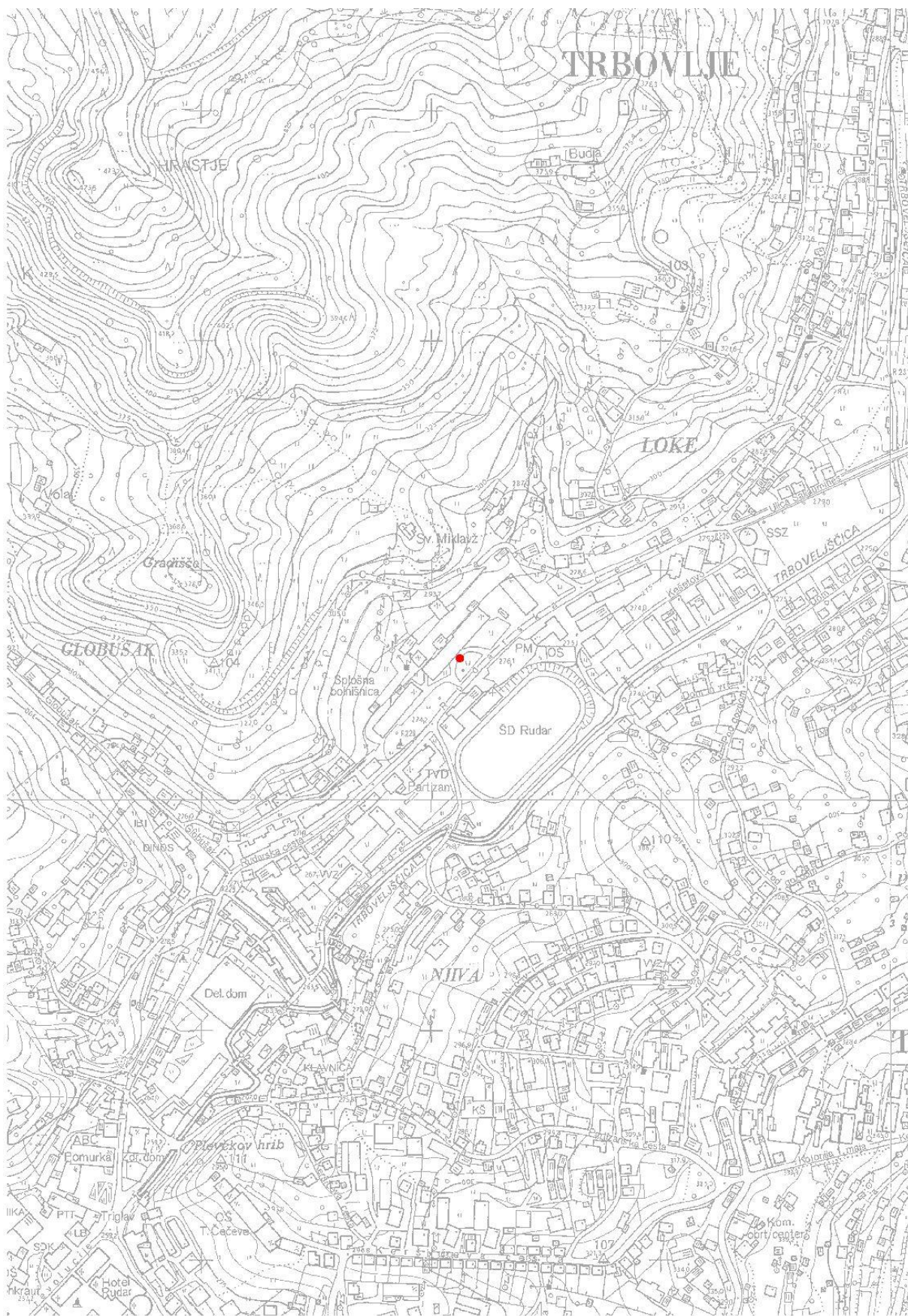
- Zgodovinska pričevalnost in simbolna vrednost kipa, ki je bil postavljen na lokaciji ob otroški bolnišnici.
- Fizična pojavnost -likovna izraznost in materialna substanca kipa.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedute na spomenik.

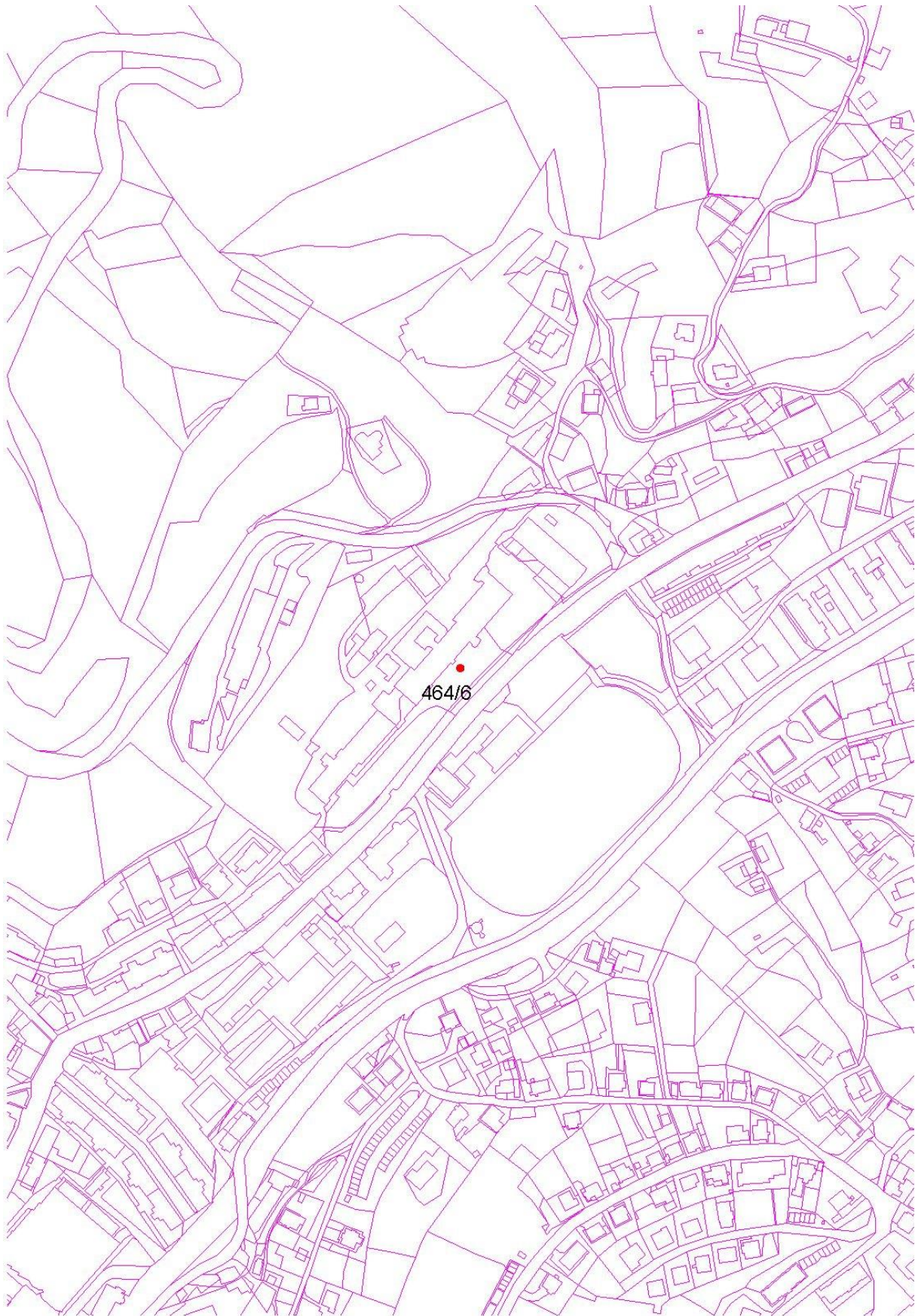
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

60. Trbovlje – Plastiki rudarjev na portalu občine (EŠD 8433)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Mestni trg 4
Številka stavbe: 816

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8433	754/1	Trbovlje	južna, vhodna, fasada

OPIS ENOTE

V nadnaravni velikosti izdelani skulpturi rudarjev stojita levo in desno ob glavnem vhodu v občinsko zgradbo na Mestnem trgu.

Arhitekturni plastiki se dvigata na visokih stopničastih podstavkih ob glavnem vhodu v zgradbo in ji dajeta reprezentančen poudarek s svojo velikostjo in pravilno, plastično modelacijo. Rudarja sta postavljena v rahlem kontrapostu na nizkem krožnem podnožju, ki ga nosita stopničasto prirezana, pravokotna podstavka. Do pasu goli, atletski postavi mož, z idealiziranimi obraznimi potezami in atributi rudarjenja, predstavljata simbolično upodobitev rudarstva-vsebinsko novost, ki ga je prinašala s seboj delavska motivika, ki se je razmahnila v figuralnem kiparstvu v začetku 20. stoletja z naraščanjem socialne problematike.

Kipa je izdelal iz umetnega kamna leta 1939 za nov občinski dom Zdenko Kalin, takratni diplomant zagrebške akademije.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Avtentičnost – ohranjena avtentična lokacija, likovna izraznost ter materialna substanca kipov.

- Prepoznavno avtorstvo-kipa sta avtorsko delo enega najpomembnejših kiparjev 20. stoletja, avtorja prepoznavnih javnih plastik, reliefnih kompozicij ter portretnih upodobitev.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos kipov v prostorskem in zgodovinskem kontekstu.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

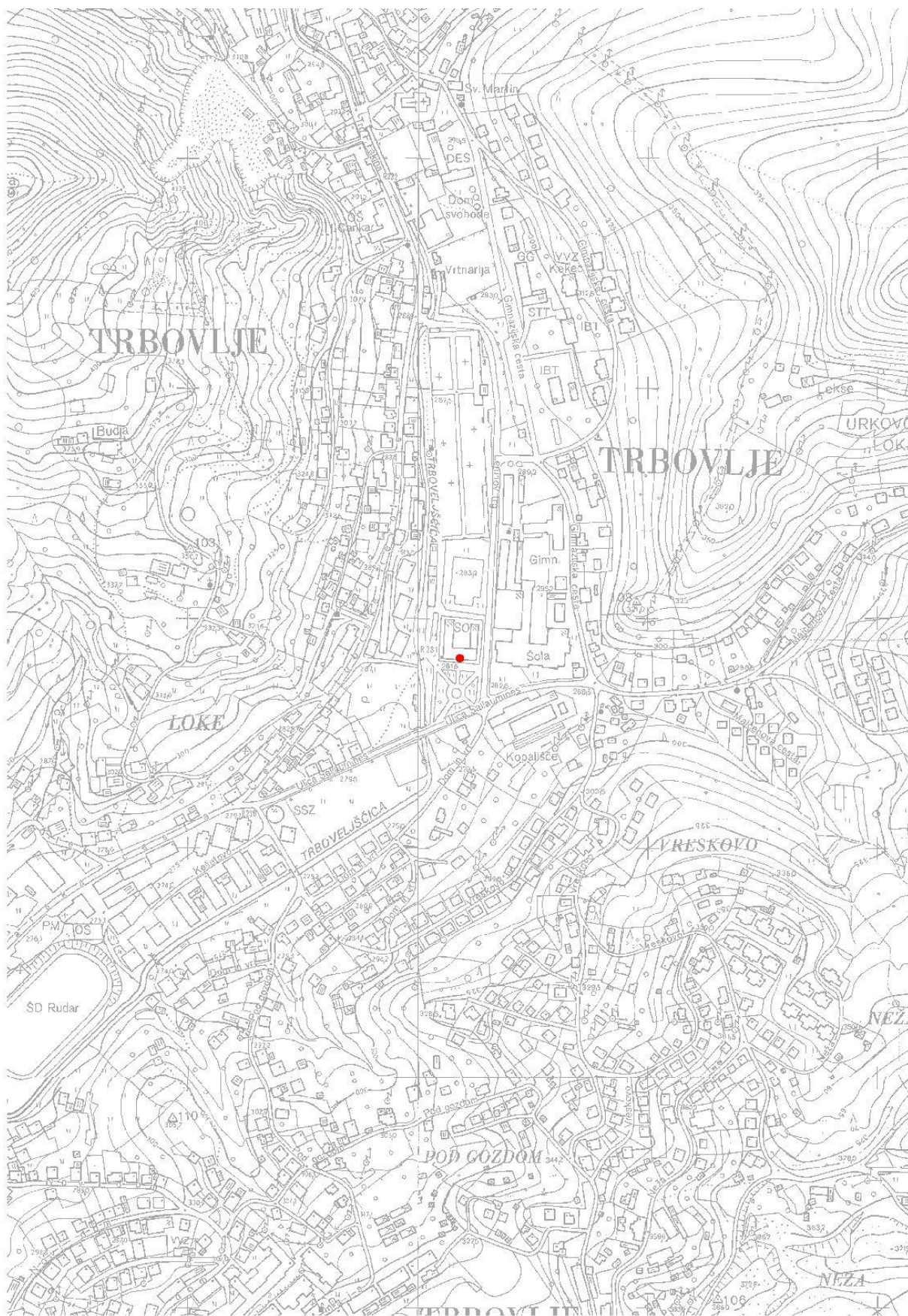
- Avtentičnost, zgodovinska pričevalnost in simbolna vrednost kipov, ki sta bila postavljena ob vходу v objekt.
- Fizična pojavnost -likovna izraznost in materialna substanca kipov.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedute na spomenik.

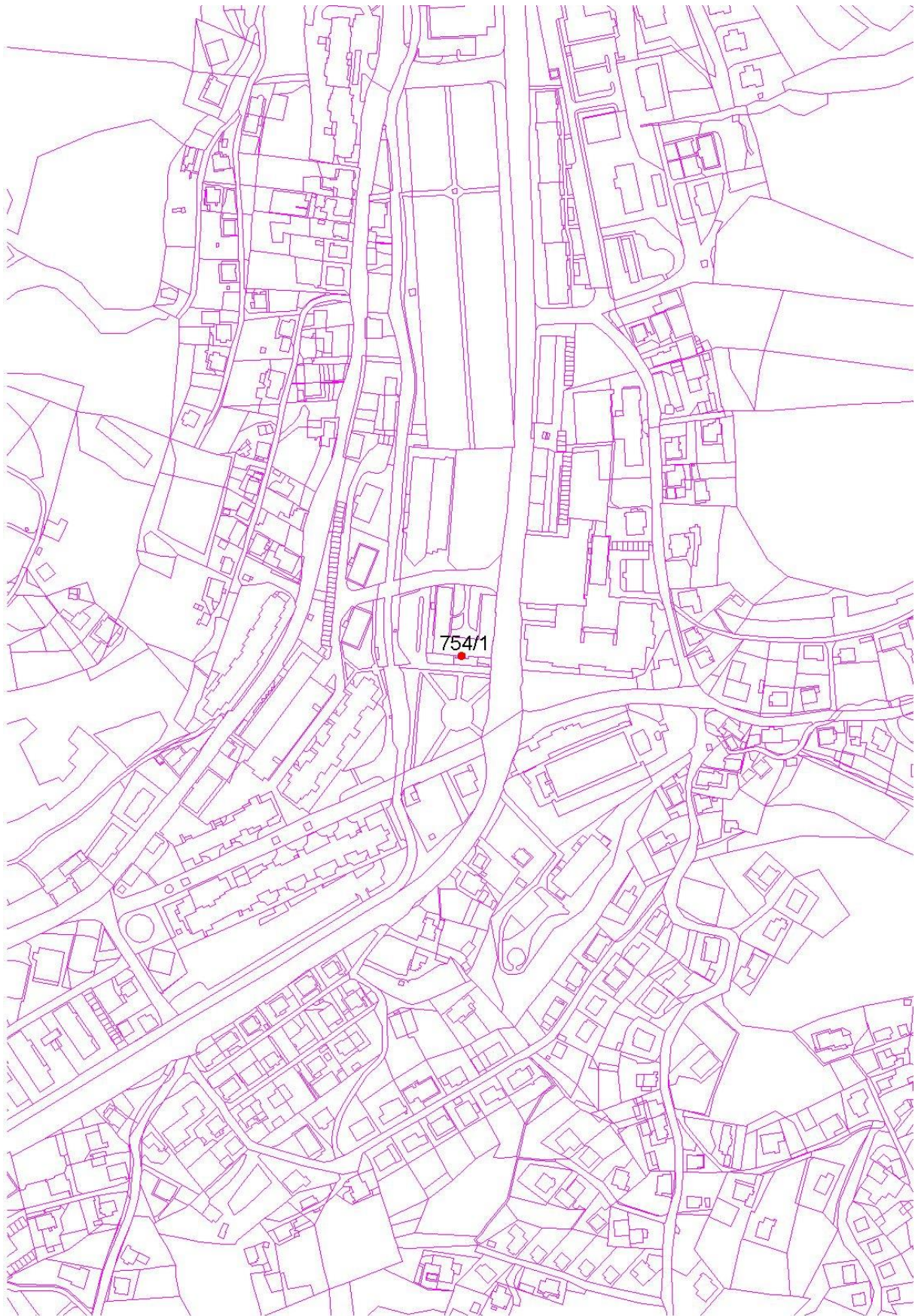
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

61. Trbovlje – Rudarski dom (EŠD 8458)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto N. Podkrižnik (2019)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Trg svobode 11
Številka stavbe: 3025

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
8458	360/4	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Stari Rudarski dom stoji za novim Delavskim domom v središču Trbovelj.

Rudarski dom so zgradili trboveljski rudarji leta 1923 s prostovoljnim delom in prispevki.

Objekt obeležuje spominska plošča, v spomin na delavce, ki so se tu zbrali 1. junija 1924, pred spopadom z Orjunaši, ko je bila stavba tudi požgana. Po drugi svetovni vojni je bil v njem sedež Zveze borcev in muzej NO (do leta 1956, ko so ga prestavili v stavbo na Ulici 1 junija 15, kjer je še danes).

Stavba, ki je služila kot sedež revolucionarnih organizacij, je pomembna kot pomnik predvojnega delavskega boja za svoje pravice.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Rudarski dom predstavlja avtentično zgodovinsko lokacijo-sedež revolucionarnih organizacij in pomemben pomnik predvojnega delavskega gibanja.

- Objekt priča o socialni zgodovini in predstavlja pomnik delavskega gibanja rudarskih Trbovelj.
- Spominska plošča, ki priča o zgodovinskem dogodku.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

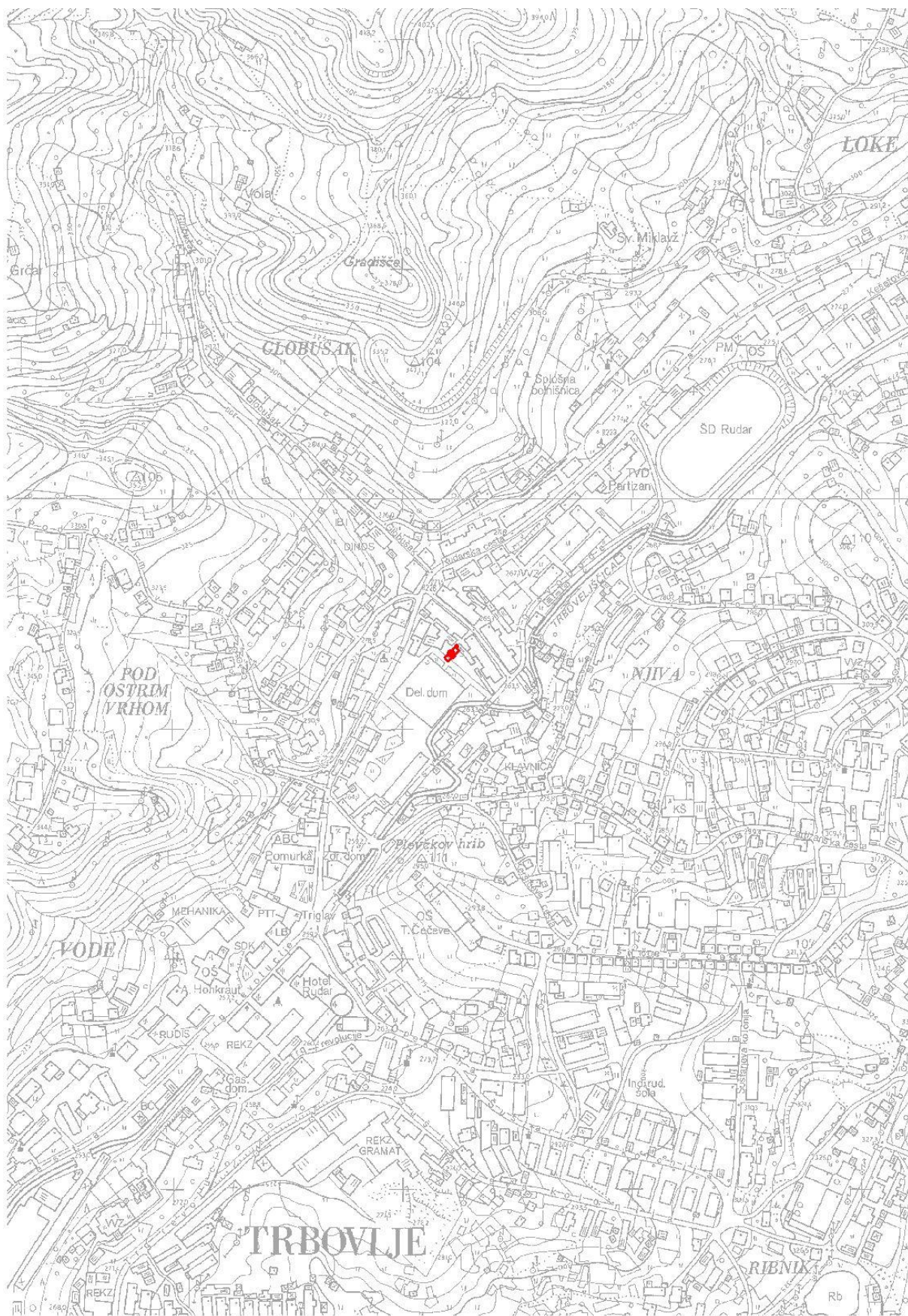
- Avtentična lokacija in ohranjena podoba objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedute na spomenik.

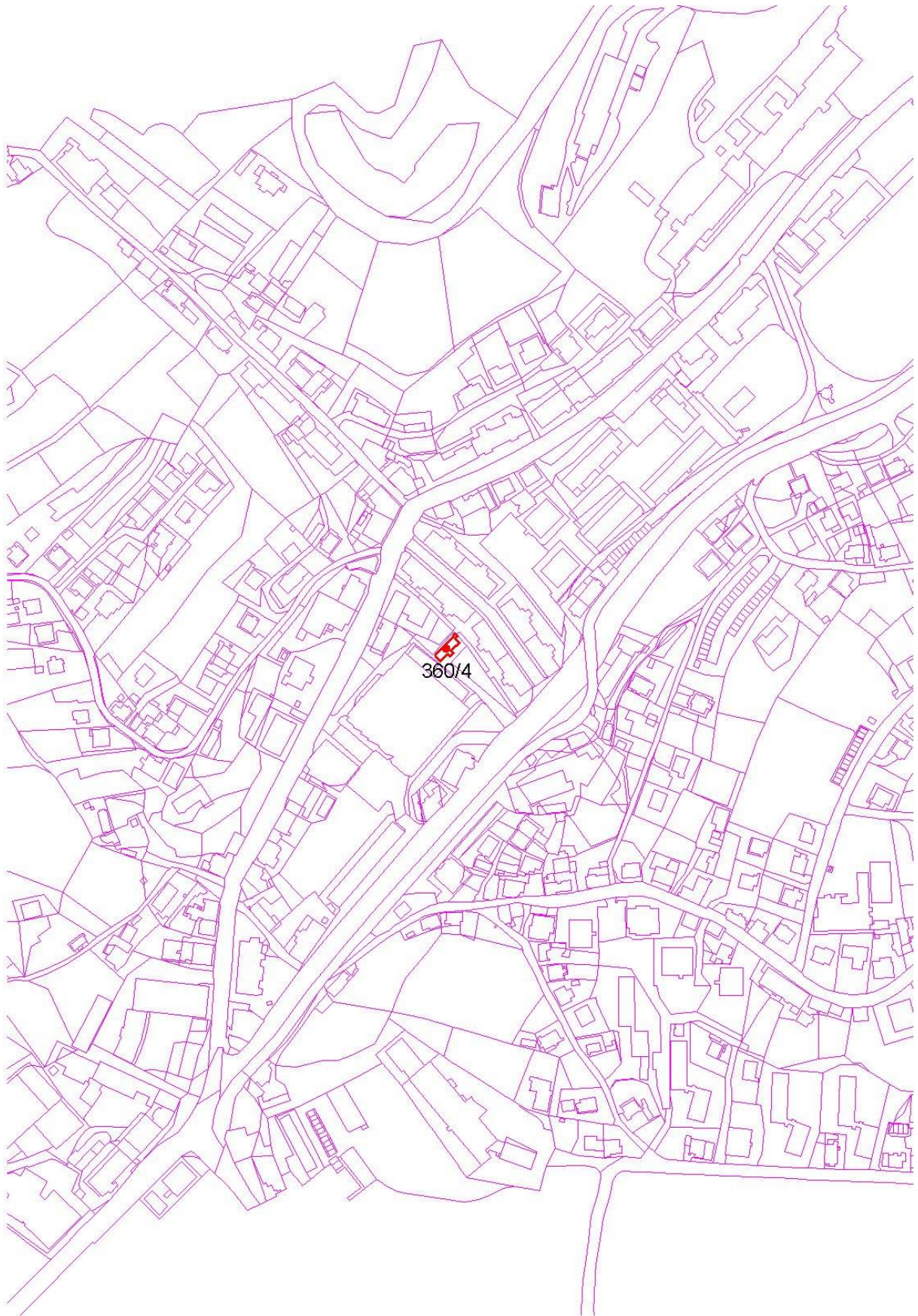
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

62. Završje – Kapelica sv. Mihaela (EŠD 8431)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto Z. Benko (2018)

Naselje
Završje

Katastrska občina
Dobovec

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Parcelne številke:

EŠD	parcels	k.o.	del
8431	670/1	Dobovec	SZ del

OPIS ENOTE

Kapelica, ki izvira iz 17. stoletja, stoji nedaleč od ceste, na obronku travnika v Čebulovi dolini. Zunanjščina kapelice zaprtega tipa je nečlenjena, preprosta in brez posebnosti. V notranjščini kapelice stoji kip sv. Mihaela iz 17. stoletja.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Kapelica predstavlja pomemben sestavni člen prostorskega ambianta Čebulove doline.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Celovita pojavnost spomenika v prostoru in njena lega.
- Niša s kipom sv. Mihaela.

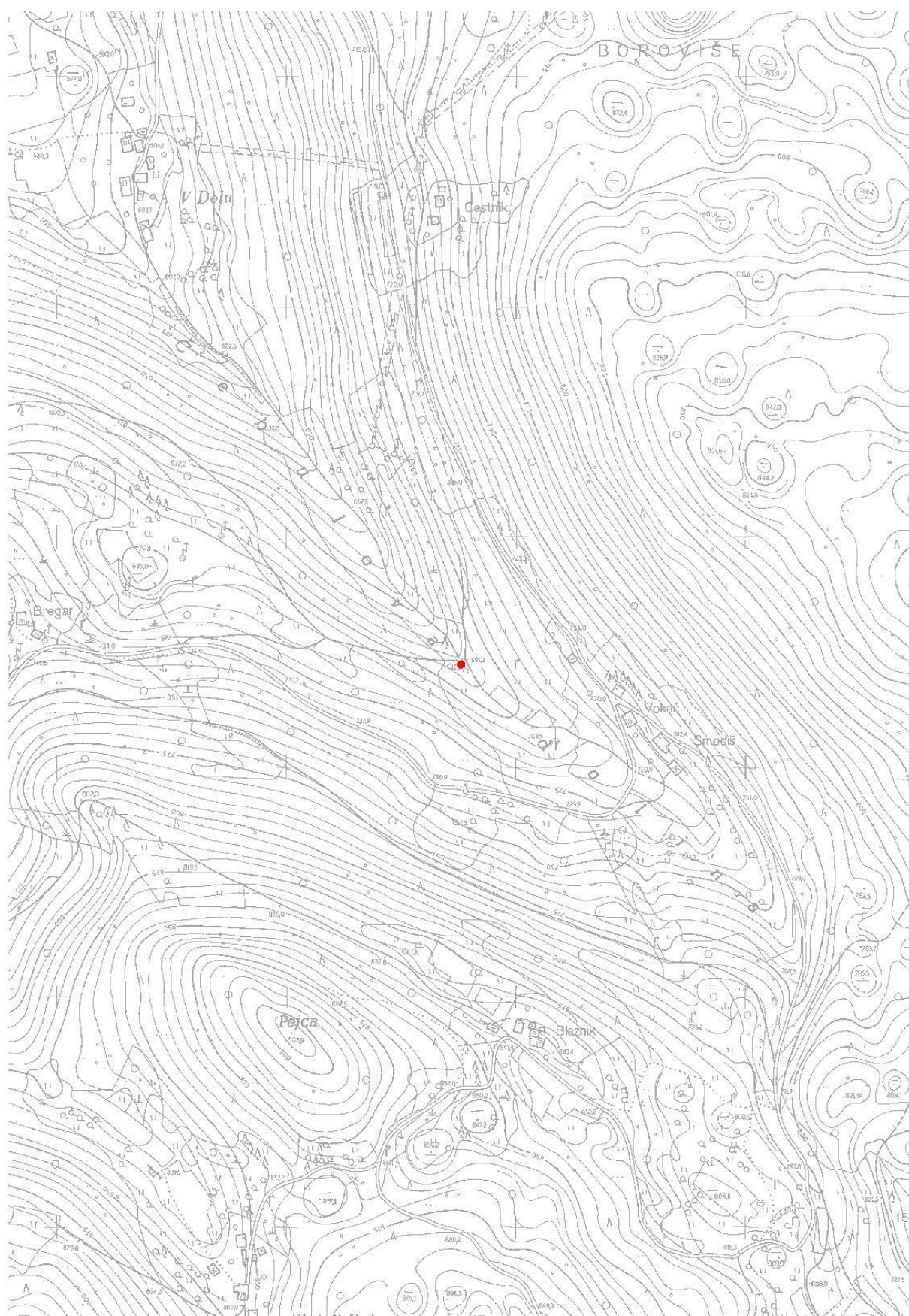
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

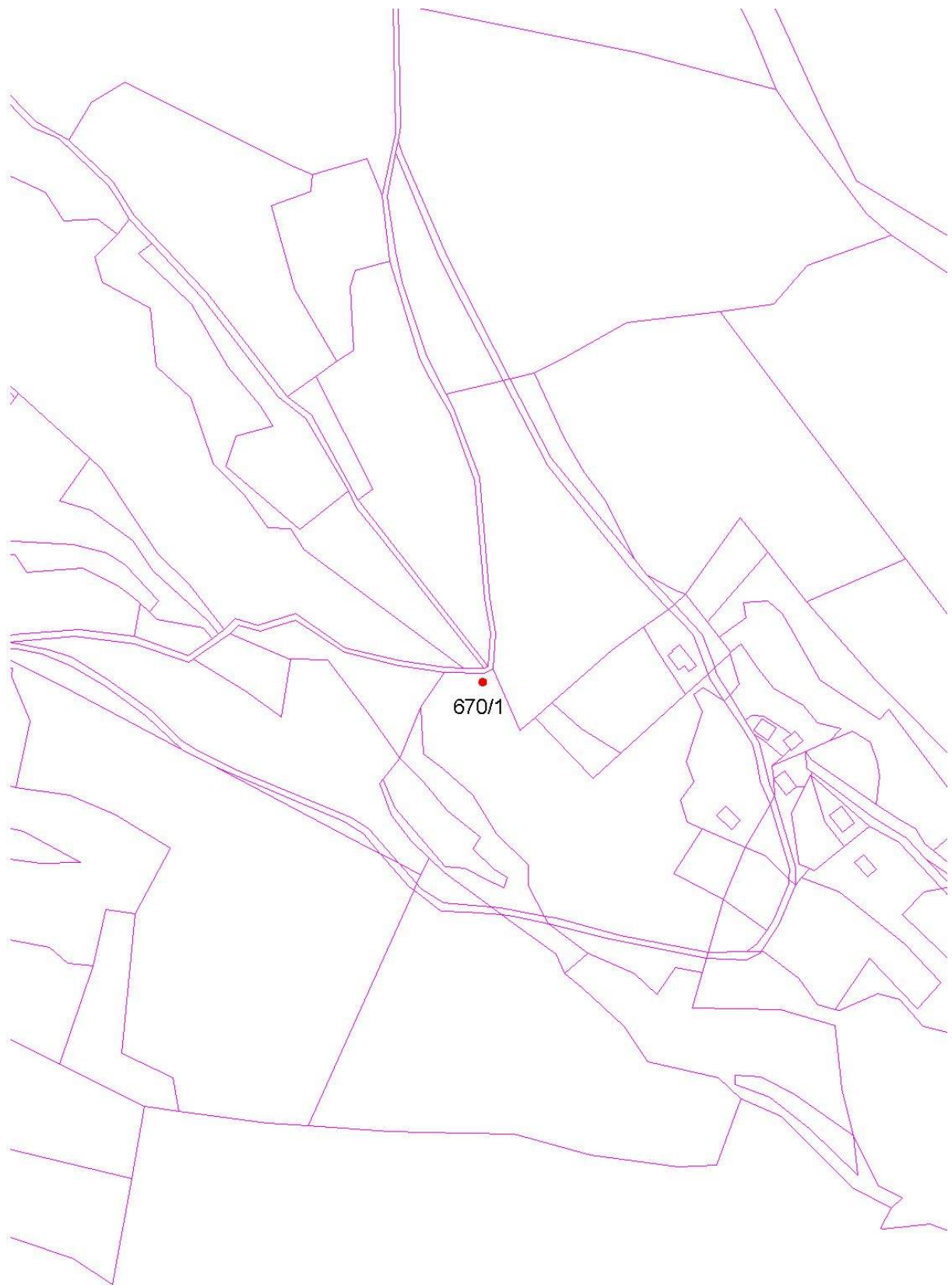
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1), varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3) ter varstveni režim za spominske objekte in kraje (glej vsebinske opredelitve na strani 17/poglavju A-9.4).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

Drugi objekti in naprave – Tehniška dediščina

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

63. Trbovlje - Elektrarniški dimnik (EŠD 30101)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2020)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: brez h.št., v sklopu kompleksa na naslovu Ob železnici 25
Številka stavbe: 4426

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30101	1530/1	Trbovlje	V del

OPIS ENOTE

Trboveljski dimnik je s 360 m najvišji dimnik v Sloveniji in v Evropi ter sedmi najvišji na svetu. Nahaja se v sklopu Termoelektrarne Trbovlje, Ob železnici 25, na levem bregu reke Save.

Ob izgradnji leta 1976 je veljal za drugi najvišji dimnik na svetu (le za 25 metrov je bil nižji od dimnika v kanadskem Sudburyju). Velja za največji betonski objekt v Evropi, gradili pa so ga kar 2 leti.

Termoelektrarna Trbovlje je dimnik zgradila z namenom zmanjšanja onesnaževanja in razbremenitve Zasavske doline uničevalnih plinov, ki so bili nasičeni predvsem z žveplovim dioksidom. S tako visokim dimnikom so lahko prestregli plast megle, pod katero so se zadrževali strupeni plini (prejšnji dimnik je bil visok le 80 m). Onesnaženost se je v Zasavski dolini zaradi dimnika zmanjšala, povečala pa se je v višje ležeči vasi Dobovec in v Savinjski dolini.

Dimnik je projektiralo nemško podjetje Karrena iz Düsseldorfa. Ob vznožju ima premer 27,5 m, premer vrha betonskega plašča pa meri 7,7 m, nad čemer je dozidana še šamotna tuljava. Svetli premer notranjosti dimniške tuljave od vrha do tal, znaša 5 metrov.

Zasnovan je tako, da bi prenesel potres do 10. stopnje po Mercallijevi lestvici. Ob močnem vetru niha njegov vrh do skoraj enega metra.

Ocena stroškov izgradnje je bila več kot 100 milijonov jugoslovanskih dinarjev, kar bi ob upoštevanju inflacije danes znašalo okoli 20 milijonov evrov.

Leta 2005 je bila ob Termoelektrarni Trbovlje zgrajena čistilna naprava in uporaba dimnika ni bila več potrebna, vendar so se pri Termoelektrarni Trbovlje vseeno odločili, da ga ne porušijo. Sedaj služi turističnim ogledom ter posameznim adrenalinskim navdušencem.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Dimnik s svojo višino predstavlja najvišji dimnik v Sloveniji in v Evropi ter sedmi najvišji na svetu.
- Velja za največji betonski objekt v Evropi.
- Predstavlja prostorsko dominantno v Zasavski dolini.
- Ohranjeno ima avtentično stavbno substanco, konstrukcijsko zasnovo ter zunanjo in notranjo podobo.
- Znana datacija izgradnje in avtor mu dajeta dodatno zgodovinsko vrednost.
- Pomemben je iz sociološko-zgodovinskega vidika, saj izraža ekološko miselnost tedanjega časa, ki je predvidevala, da višina dimnika reši onesnaževanje.
- Predstavlja nam znanstveni potencial za raziskovanje in poznavanje gradbenih materialov.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

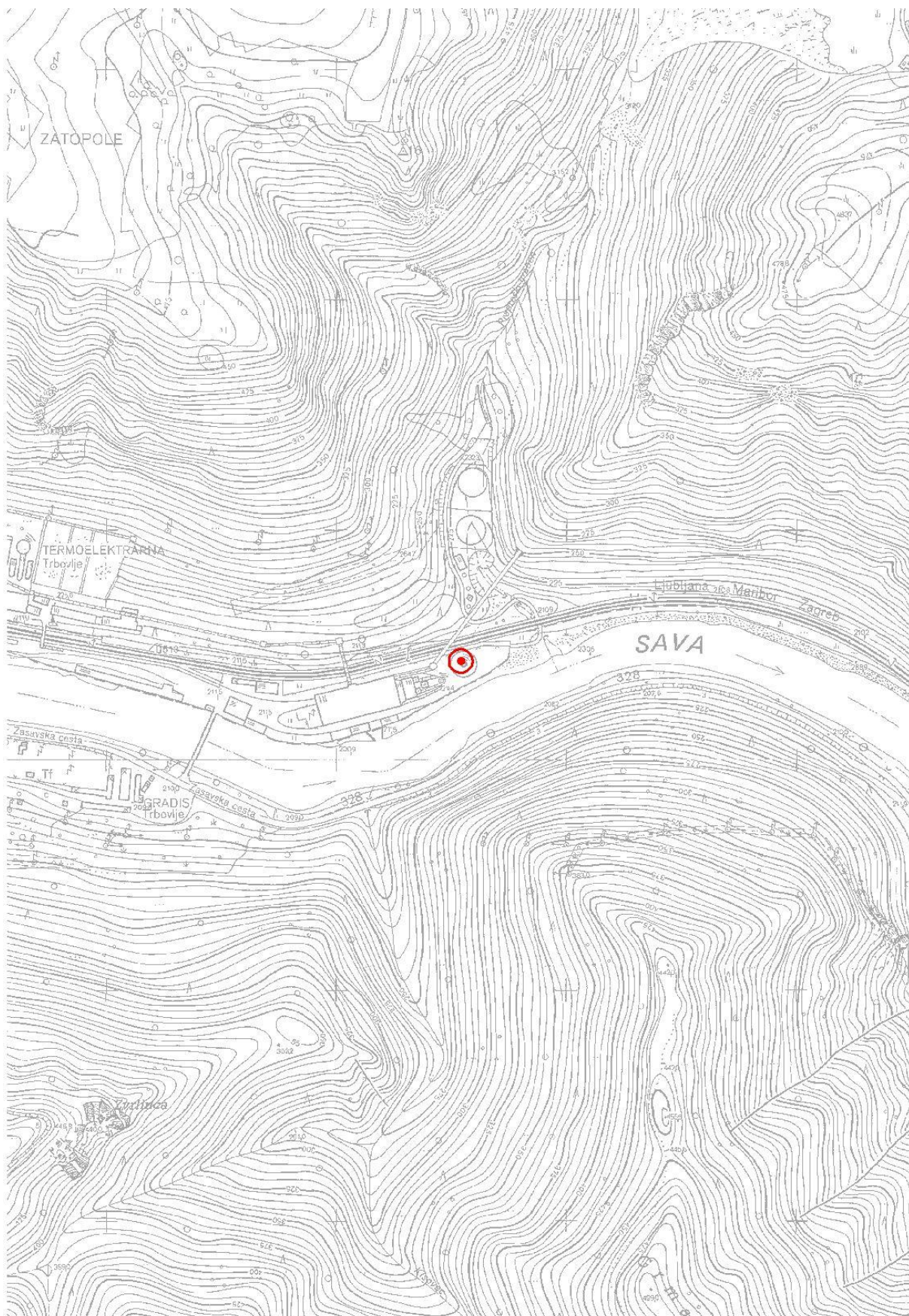
- Dimnik se varuje v svoji izvirni podobi ter tlorisni in višinski zasnovi.
- Varuje se gradbena in konstrukcijska zasnova.
- Okoli dimnika je potrebno ohraniti manipulativni prostor.

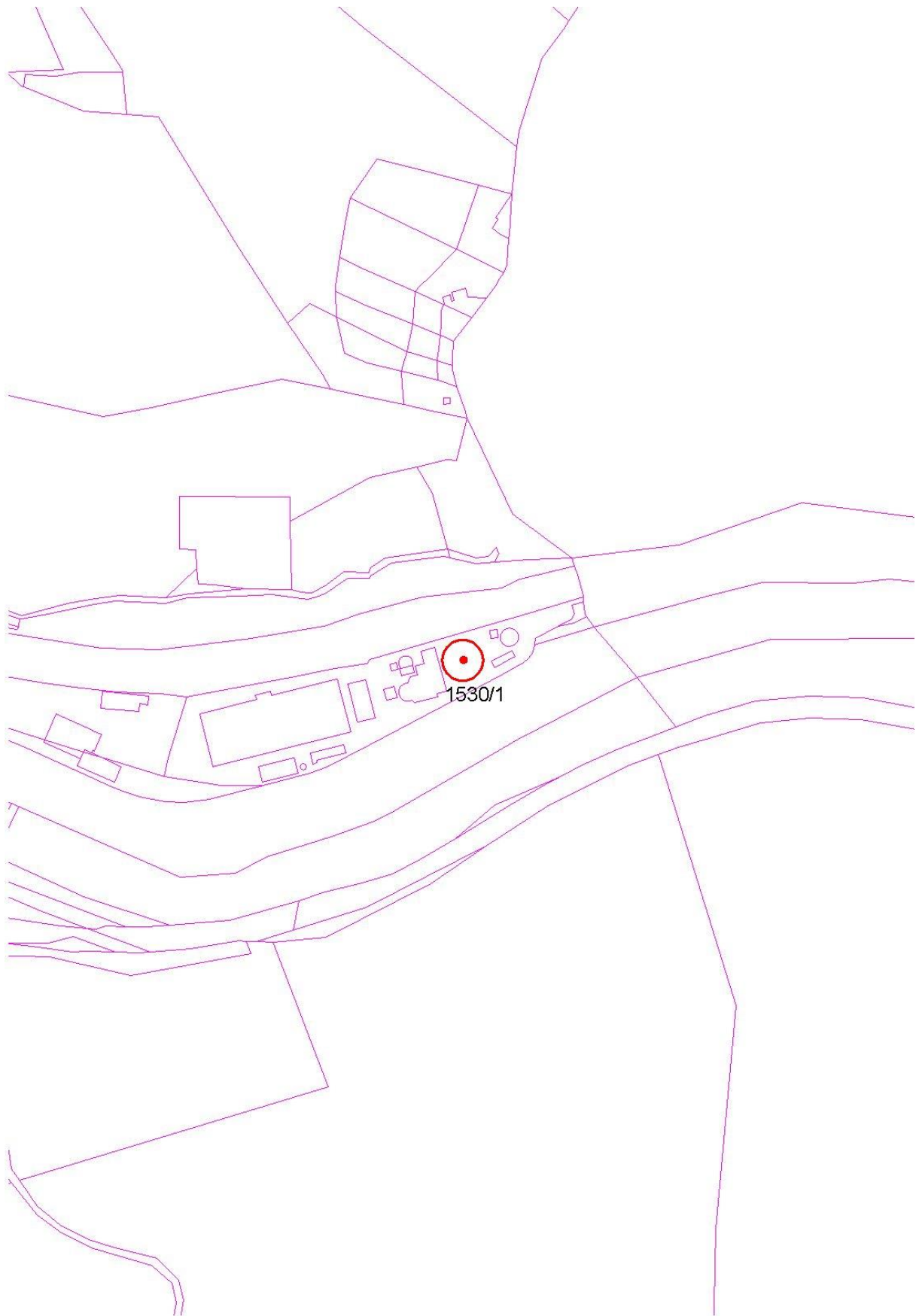
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

64. Trbovlje - Jašek Gvido (EŠD 27733)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2020)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Ribnik (brez h.št.)

Številka stavbe: 4325 (strojnica)

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
27733	1077/51	Trbovlje	
27733	1077/219	Trbovlje	osr. in JV del

OPIS ENOTE

Jašek Gvido ali Jašek III je bil najpomembnejši izvažalni jašek premogovnika Trbovlje. Nahaja se na vzhodnem delu Trbovelj na območju imenovanem Ribnik. Izkopan je bil leta 1886 za povezavo in poenostavitev transporta premoga iz vseh oddaljenih odkopov do separacije in železniške proge. Po njem so prevažali tudi material, potreben za obratovanje jame.

Glavne rudniške strukture na območju Gvida so bile: stolp Jaška III, strojnica, ki so jo zgradili ob posodobitvi Jaška III leta 1910, presipna postaja, nakladalna postaja, strojne delavnice in garaže za delovne stroje premogovnika. Jašek III so večkrat poglobili, nazadnje leta 1937, da je bil globok 135 m. V letih med obema vojnoma so podaljšali še žičnico, ki je prej vodila le do Dobrnskega in Ferdinandovega zasipnega jaška, na območje pa se je navezovalo več zaviralnic, po katerih so spuščali premog v vozičkih. Povečali so tudi drobilnik za zasipni material.

Strojnica je pravokotna, pritlična stavba katere fasada je členjena z belimi pilastri, ki jih zapolnjujejo pokončna, polkrožno zaključena kasetirana okna. Streha je somerno

dvokapna, krita z opeko. Strojnica je zidana iz opeke, ki jo je proizvajala rudniška opekarna. Stoji v neposredni bližini Jaška III, severno od njega.

Notranjost strojnice je enocelična, saj je v njej velik izvozni stroj z upravljaškim mehanizmom (komandna soba) ter generatorjem, ki je poganjal izvozni stroj. Preko jeklenic je bil generator povezan z mehanizmom, ki je preko jaška spuščal in dvigal kletke z materialom in premogom, po prenovi leta 1910 pa tudi kletke z rudarji. Strojnica je bila prenovljena (del zunanje fasade in streha) leta 2002-03. Vendar projekt ni dokončan. Ustrezno je treba še konservirati generator, medtem ko je komandna kabina v dobrem stanju.

Nadzemni del stolpa Jaška III je zgrajen iz jeklenega paličja, varjenih L profilov. Visok je 18 m, pravokotne oblike, povezan z jeklenicami v strojnici. Prvotno je bil lesen, vendar se je gradbeni material spreminjal skozi čas zato, da se je prilagajal osnovnim funkcionalnim zahtevam. Konec leta 2018 so se na stolpu Jaška III izvedla nujna vzdrževalna dela z namenom, da se prepreči korozija.

Na severozahodnem delu (ob cesti oz. vhodu) je ohranjen del presipne postaje, kar bi v prihodnje omogočalo predstavitev njenega delovanja.

V preteklosti je bilo celotno območje prepredeno z železniškimi tiri, ki pa so jih žal že vse odstranili in je pričevalnost območja okrnjena.

Za izvedbo projekta »Park Guido«, investitorja podjetja Rudis d.o.o., Trbovlje, so bile s strani ZVKDS že podane predhodne kulturnovarstvene usmeritve za obnovo in kulturnovarstveni pogoji ter kompromisno prilagojeno vplivno območje spomenika.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Strojnica skupaj s stolpom Jaška III je izjemnega pomena v sistemu delovanja rudnika v Trbovljah.
- Je eden najstarejših ohranjenih delov proizvodnega sistema, ki je zaradi ohranjenosti primeren za prikaz načina delovanja rudnika.
- Stavba strojnice je tipičen primer industrijske arhitekture s preloma stoletja.
- Strojnica ima ohranjeno prvotno zasnovo ter gradivo (opeka iz rudniške opekarne).
- V strojnici so ohranjeni še vsi stroji (generator, izvozni stroj, komandna soba,...), ki lahko prikažejo način delovanja v preteklosti.
- Struktura oz. zgradba Jaška III se je tekom časa v materialu prilagajala sodobnejšim in varnejšim materialom. Prvotni lesen jašek ni več ustrezal varnostnim zahtevam, zato so postavili jeklenega.
- Oba objekta predstavljata izjemen potencial za preučevanje načina rudarjenja v preteklosti.
- V neposredni okolici je ob delni vzpostavitvi prvotnega stanja in obnovi nakladalne postaje možno prikazati način delovanja obrata pred zaprtjem.
- Na prostoru pred strojnico in jaškom je zaželeno urediti muzejski prikaz razvoja rudniških vozičkov in naprav.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se del nekdanjega območja Guido Jaška: strojnica Jaška III, stolp Jaška III, nakladalna postaja in prostor od ceste do strojnice.

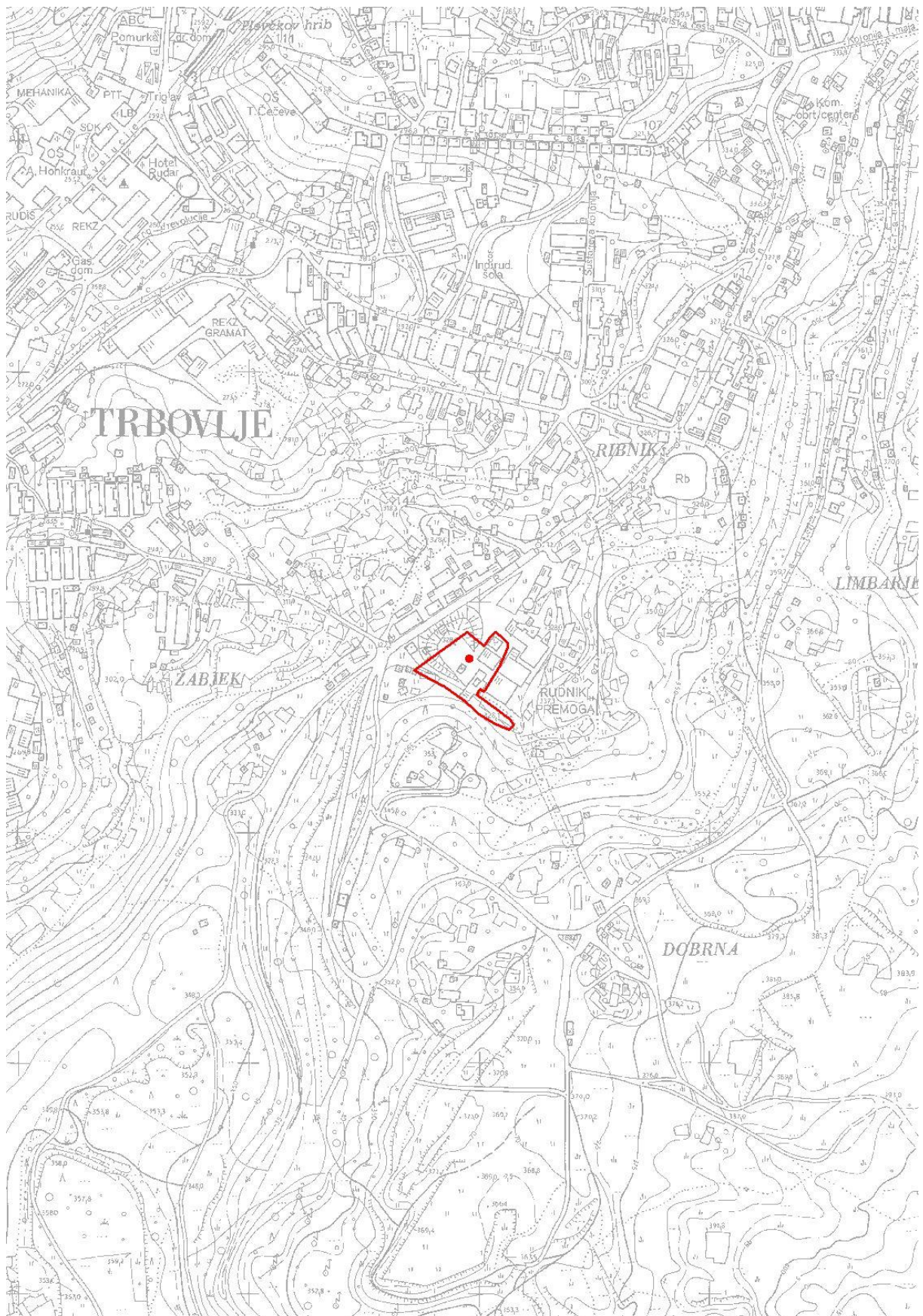
- Ostali objekti: strojne delavnice in garaže za delovne stroje premogovnika so degradirani in prodani.
- Jašek III v celotni gradbeni in konstrukcijski zasnovi in materialu.
- Strojnica v svoji zunanji podobi in materialih ter notranji zasnovi.
- Strojni elementi v strojnici v svoji izvirni obliki.
- V notranjosti strojnice je zaželeno, da se predviden idejni koncept uresniči: predstavitev rudniških naprav in situ povezan z učnim programom (muzej, delavnice, prireditve, tečaji) in morebitno gostinsko dejavnostjo.

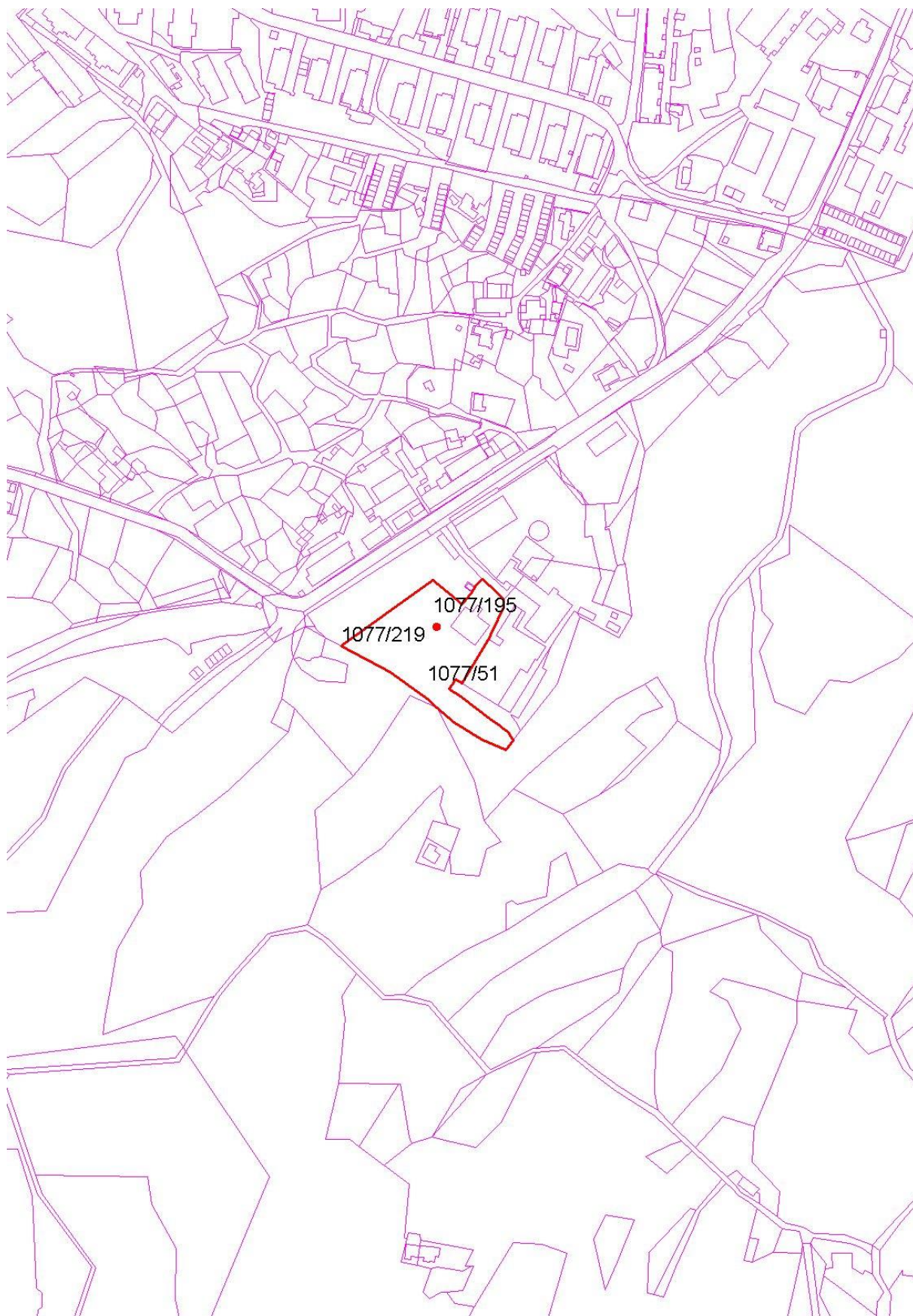
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

65. Trbovlje - Strojnica jaška I (EŠD 30685)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto U. Todosovska-Šmajdek (2019)

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Zgornje VII. Polje, Trbovlje

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30685	1679/5	Trbovlje	J del; podzemno

OPIS ENOTE

Strojnica Jaška I se nahaja v Zgornjem VII. polju jame Trbovlje, približno 150 višinskih metrov pod zemljo, saj je Jašek 1 slepi jašek in ni povezan s površino. Dostop do strojnice je tako mogoč od vhoda R2 na Retju nad Trbovljami, ki ima lastnosti kulturne dediščine: Retje nad Trbovljami - Rudniški rov R2 (EŠD 28041). Izhod iz strojnice pa je mogoč po podzemnih rovih približno 2,5 km severozahodno na območju Ajnzer, v Talnem rovu, ki se nahaja severno od stavbe Vašhava, ki ima lastnosti kulturnega spomenika: Trbovlje – Vašhava (EŠD 30678).

Strojnica je betoniran prostor v katerem se nahajajo naprave, ki so služile za pogon dvigalu, ki je rudarje, material in opremo prevažalo dobrih 100 višinskih metrov med Savskim obzorjem in višje ležečim deloviščem Zgornjega VII. polja. V strojnici se nahajata dve veliki vrvenici (koluta) na katerih so navite jeklene nosilne vrvi. Poganja ju električni motor. Zraven spada še reduktor, strojna soba, signalno varnostna naprava in naprava za upravljanje, ter ostale pogonske, varnostne in upravljalne naprave, ki služijo za delovanje. Strojnica je bila postavljena leta 1929. Vso opremo so rudarji znosili navzdol po strmih stopnicah, nato pa so strojnico sestavili in postavili na mestu, tako da je ni mogoče več razstaviti. Strojnica je obratovala do leta 2009.

Kljub zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik d.o.o. je strojnica sedaj še redno vzdrževana, saj služi za prezračevanje jamskih prostorov, ki ostajajo odprti, vendar pa bi v primeru odklopa električne energije stroji začeli propadati. V prihodnosti bi bila lahko strojnica kot eksponat namenjena ogledu posameznim študijskim ali turističnim skupinam.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Strojnica Jaška I je redko ohranjena rudniška strojnica, ki se nahaja pod površino zemlje in je še delujoča.
- Vse strojne naprave so ohranjene v avtentičnem stanju, z avtentično konstrukcijsko zasnovo, kot so bile v času obratovanja.
- Ohranjena je prvotna tlorisna zasnova, vsa strojna oprema in pripadajoč drobnni inventar potreben za delovanje.
- Znana datacija postavitve (leta 1929) ter izvedba (ročno prinesena oprema) ji daje dodatno zgodovinsko vrednost.
- Predstavlja nam pomemben vir za preučevanje zgodovinskega in tehničnega razvoja načina rudarjenja v preteklosti.
- Ima velik študijsko-turistični potencial zaradi svoje lege pod zemljo in edinstvenosti.
- Njeno vzdrževanje in obratovanje je ključno za vzdrževanje prezračevanja jamskih prostorov.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

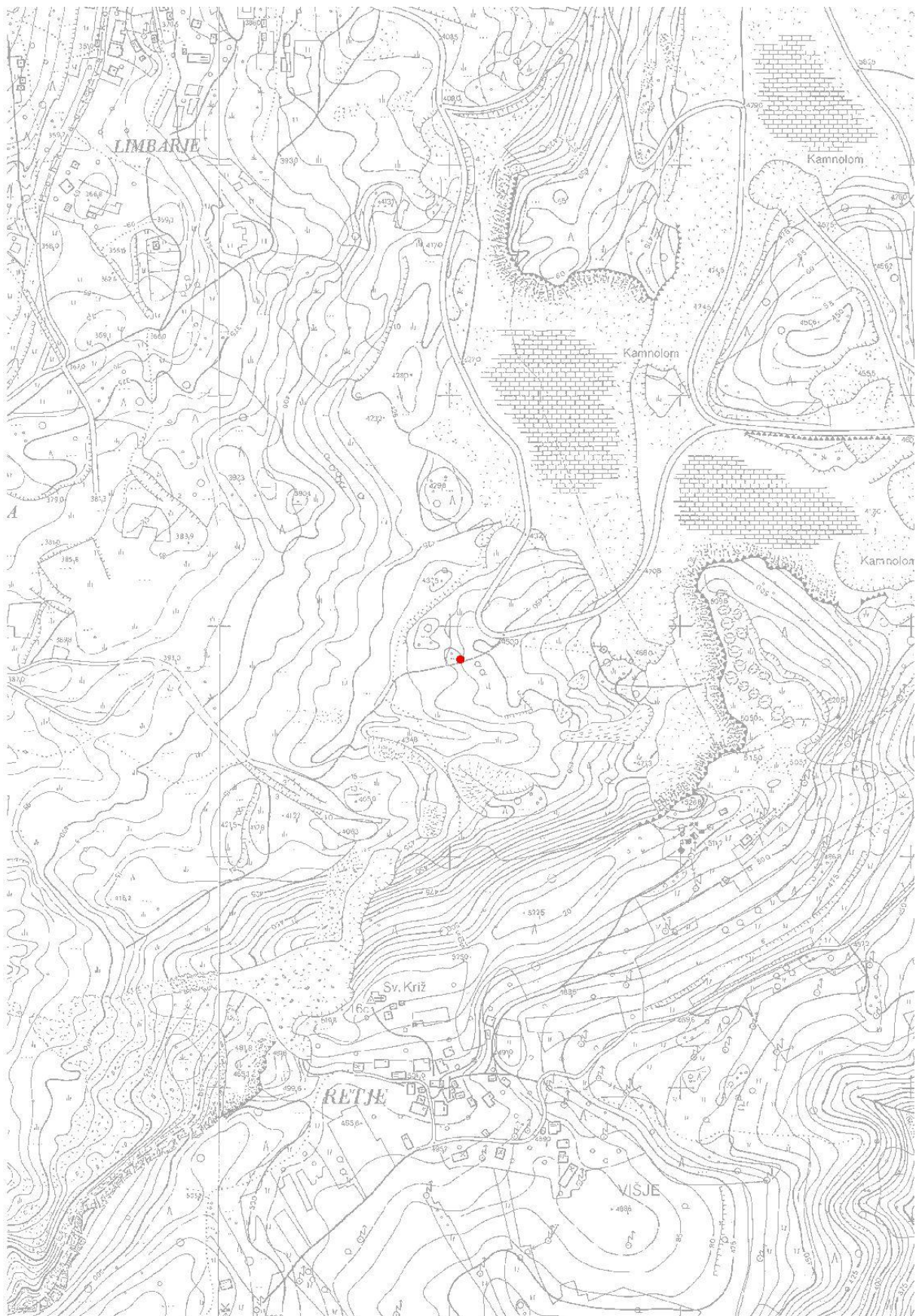
- Varuje se strojnica z vsemi pripadajočimi strojnimi elementi, ki jo sestavljajo (strojna soba, vrvenice, strojne naprave, ...)
- Jaškovna cev z jaškovno opremo, ki vodi do strojnice in iz strojnice.
- Varuje se drobnni inventar, ki je ostal v strojnici.
- Varuje se vhod Retje R2 in izhod v Talnem rodu v Vašhavi.

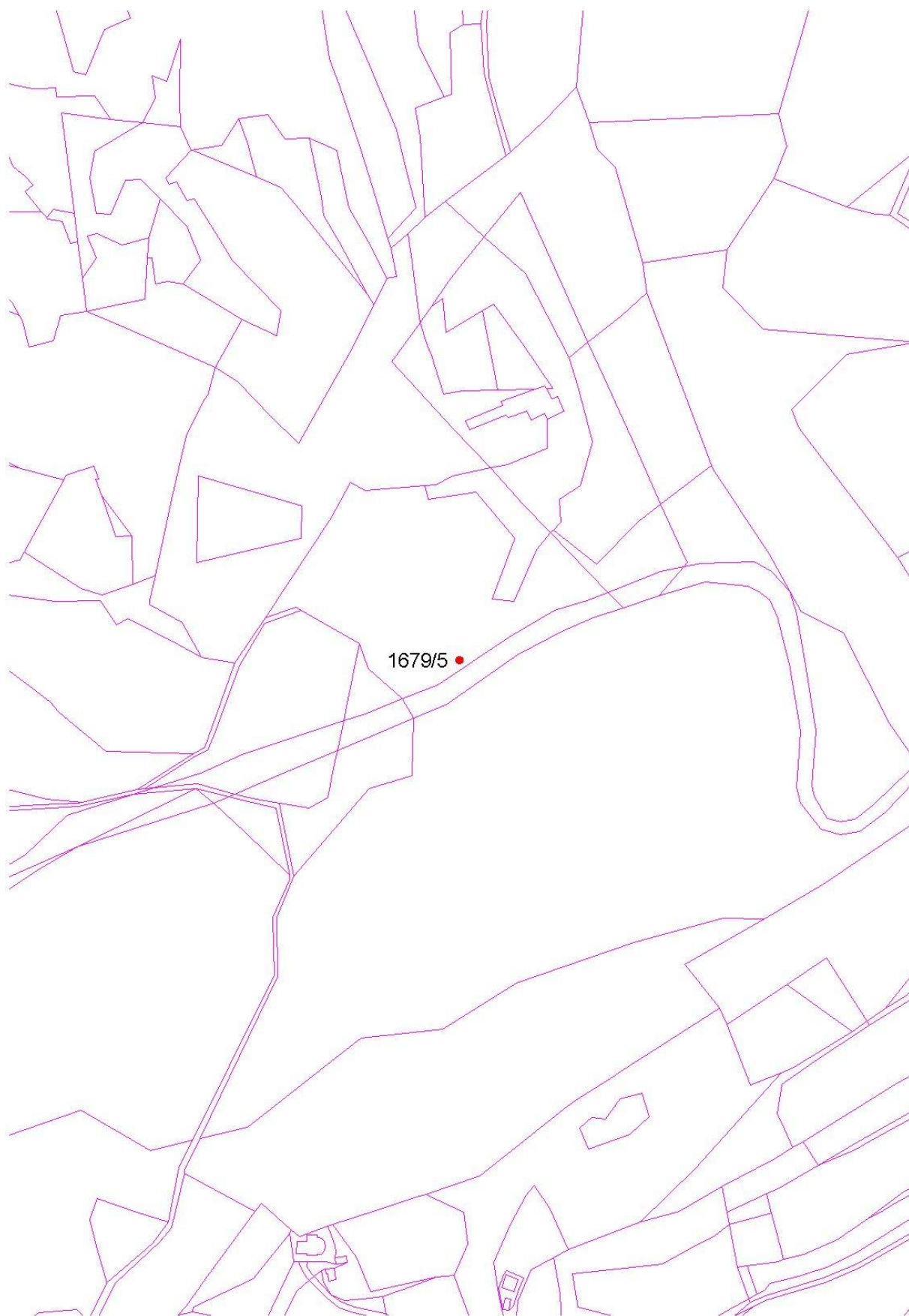
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika.

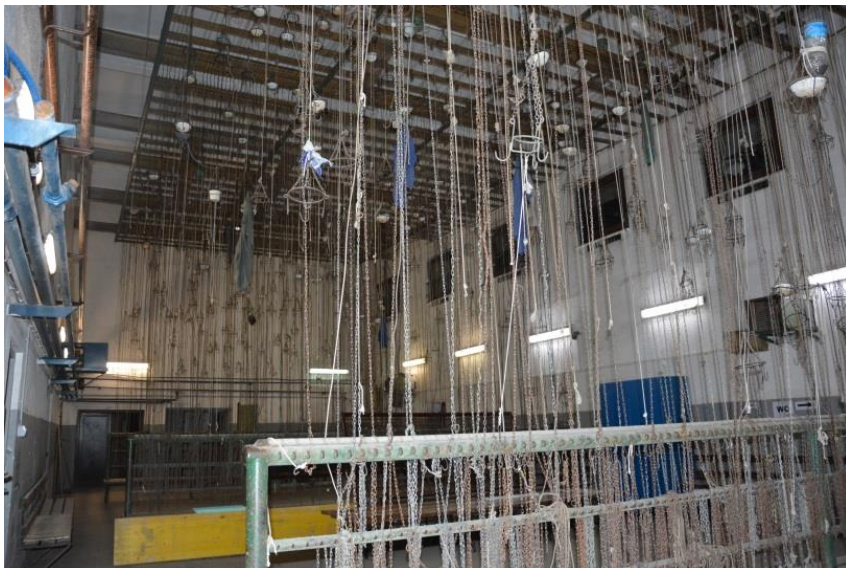

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

66. Trbovlje - Vašhava (EŠD 30678)

Fototeka ZVKDS, OE Celje, foto B. Hostnik (2020)

Naselje
Trbovlje

Katastrska občina
Trbovlje

OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA

Naslov: Obrtno industrijska cona Nasipi (brez h.št.)
Številka stavbe: 2632

Parcelne številke:

EŠD	parcela	k.o.	del
30678	1397/288	Trbovlje	

OPIS ENOTE

Nahaja se na območju rudniškega Obrata Trbovlje, v preteklosti imenovanem Ajnzer (iz nemške besede eins – prvi obrat), na jugovzhodnem delu Trbovelj, ki se sedaj imenuje Nasipi. Nadstropna, podolžna stavba Vašhave je bila zgrajena v današnji obliki leta 1959.

Območje je bilo v rudniški funkciji od zadnje četrtine 19. stoletja, intenzivneje pa od začetka delovanja Trboveljske premogokopne družbe (1872) (dalje TPD), ko so rudnik povečali in eksploatacijo organizirali v dveh obratih – vzhodnem in zahodnem. Na območju Ajnzerja so se prepletale razne rudarske funkcije: kompleks delavnic, remiza za lokomotive, deponijski in skladiščni prostori, pisarne in pa vhod v jamo (Talni rov) v stavbi imenovani Vašhava. Vašhava je podolžna, pravokotna, enonadstropna, več namenska stavba, ki je nastajala v različnih časovnih obdobjih odvisno od zahtev na področju varnosti, tehničnega napredka in zagotavljanja pravic delavcem (npr. ob zahtevi za topel obrok so zgradili jedilnico).

V pritličju Vašhave so se nahajali prostori namenjeni rudarskemu obratovanju:

- *Moštvena prizivnica je bil prostor, kjer so se zbrali rudarji pred začetkom izmene. Javili so se nadzorniku in prejeli navodila za delo v izmeni. Nato so iz prizivnice odšli do jamske železnice, ki jih je vozila v jamo. V prizivnici je na vzhodni steni stenska poslikava akademskega slikarja Janeza Kneza, ki predstavlja delo rudarjev. Na ostalih stenah se najahajo veliki uokvirjeni stari načrti rudniških rovov.*

- V lamparni so bile pospravljene jamske svetilke. Zraven je delavnica, ki je zagotavljala redne preglede in vzdrževalna dela na svetilih.
- Dve garderobi, v katerih so se rudarji preoblečili; v beli garderobi so imeli svoja osebna oblačila, v črni garderobi pa svoja delovna oblačila, ki so jih obesili na verige pod stropom. Garderobni prostor je bil povezan s tuši, kjer so se umili (od tu poimenovanje vašhava iz nemščine: waschen).
- Jedilnica oz. rudarska menza, kjer so rudarji dobili topel obrok.
- Reševalna postaja za primere rudniških nesreč ali manjših poškodb.
- Vhodno območje v jamo, kjer je vstopala glavčina rudarjev v jamo, obenem pa je rov glavni dovod zraka.
- V nadstropju pa so bili pisarniški prostori.

Pred stavbo Vašhave sta dve spominski obeležji. Na obeležju, sestavljenem iz dveh pokončnih granitnih plošč, ki se nahaja pred vhodom, so poimensko navedeni trboveljski rudarji iz vzhodnega in zahodnega revirja, ki so padli kot žrtve za svobodo v letih 1941 – 1945. Na drugem obeležju, ki je v obliki rudarskega vozička, pa so časovno navedene rudarske stavke.

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Stavba Vašhava, ki na zunaj nima arhitekturne vrednosti, v notranjosti skriva večpomensko funkcijo, ki pripomore k razumevanju načina rudarjenja.
- Z vidika zgodovinske pričevalnosti je stavba pomemben člen v raziskovanju rudarske dediščine.
- Vsi pritlični prostori so ohranjeni v tolikšni meri, da je možen prikaz načina rudarjenja v preteklosti (prizivnica, lamparna, garderobe, jedilnica, vhod v talni rov, itd.).
- Ohranjeni in razstavljeni so stari rudarski načrti iz konca 19 stoletja.
- V stavbi je ohranjenega še veliko drobnega inventarja, ki je bil potreben za opravljanje rudarskega dela.
- Posebej je pomembna stenska poslikava Janeza Kneza, na vzhodni steni prizivnice, ki prikazuje delo rudarjev na odkopu.
- Spominski obeležji na zunanji fasadi pričata o pestri zgodovini rudarjenja ter o tem, kako veliko je bilo število padlih rudarjev ter kako veliko število stavk je bilo potrebnih za pridobitev socialnih pravic.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Varuje se zunanja podoba in notranja zasnova stavbe Vašhava z vsemi prostori v pritličju, ki so omogočali rudarjenje v preteklosti (prizivnica, lamparna, garderobe, jedilnica, vhod v talni rov, itd.).
- Varuje se ves ohranjen drobni inventar, ki je bil nekdanj uporabljn za namen rudarjenja.
- Ohraniti in restavrirati (zaradi delnih poškodb) je potrebno stensko poslikavo Janeza Kneza, ki predstavlja delo rudarjev na odkopu.
- Varujejo se vsi ohranjeni rudniški zemljevidi in načrti, ki so uokvirjeni in obešeni na stenah prizivnice ter shranjeni v ostalih prostorih.
- Garderobni prostori z verigami pod stropom in kopalnice.
- Spominski obeležji, ki pričata o številu rudarskih žrtev med drugo svetovno vojno in število stavk za boljše delovne pogoje in socialne pravice rudarjev.

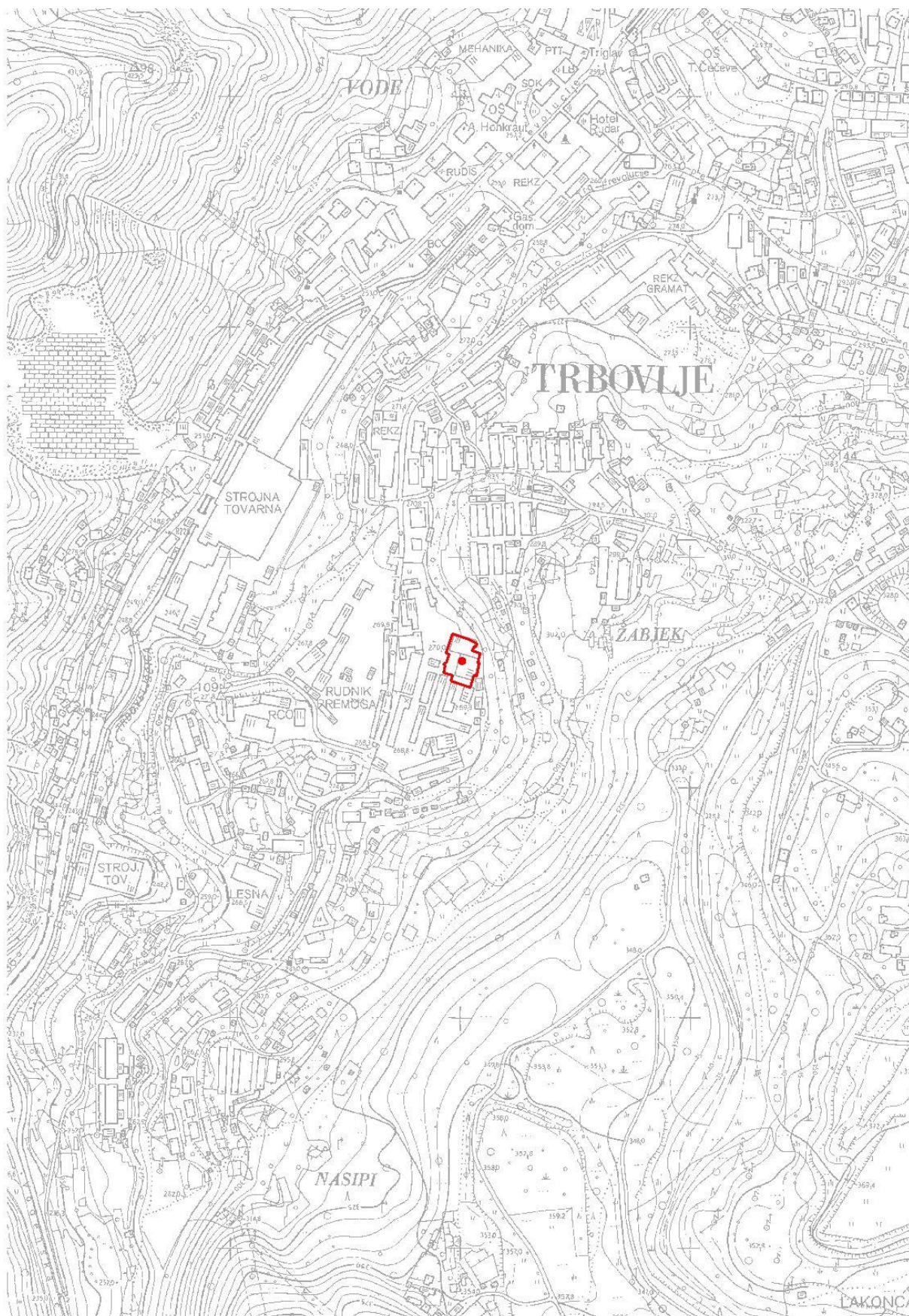

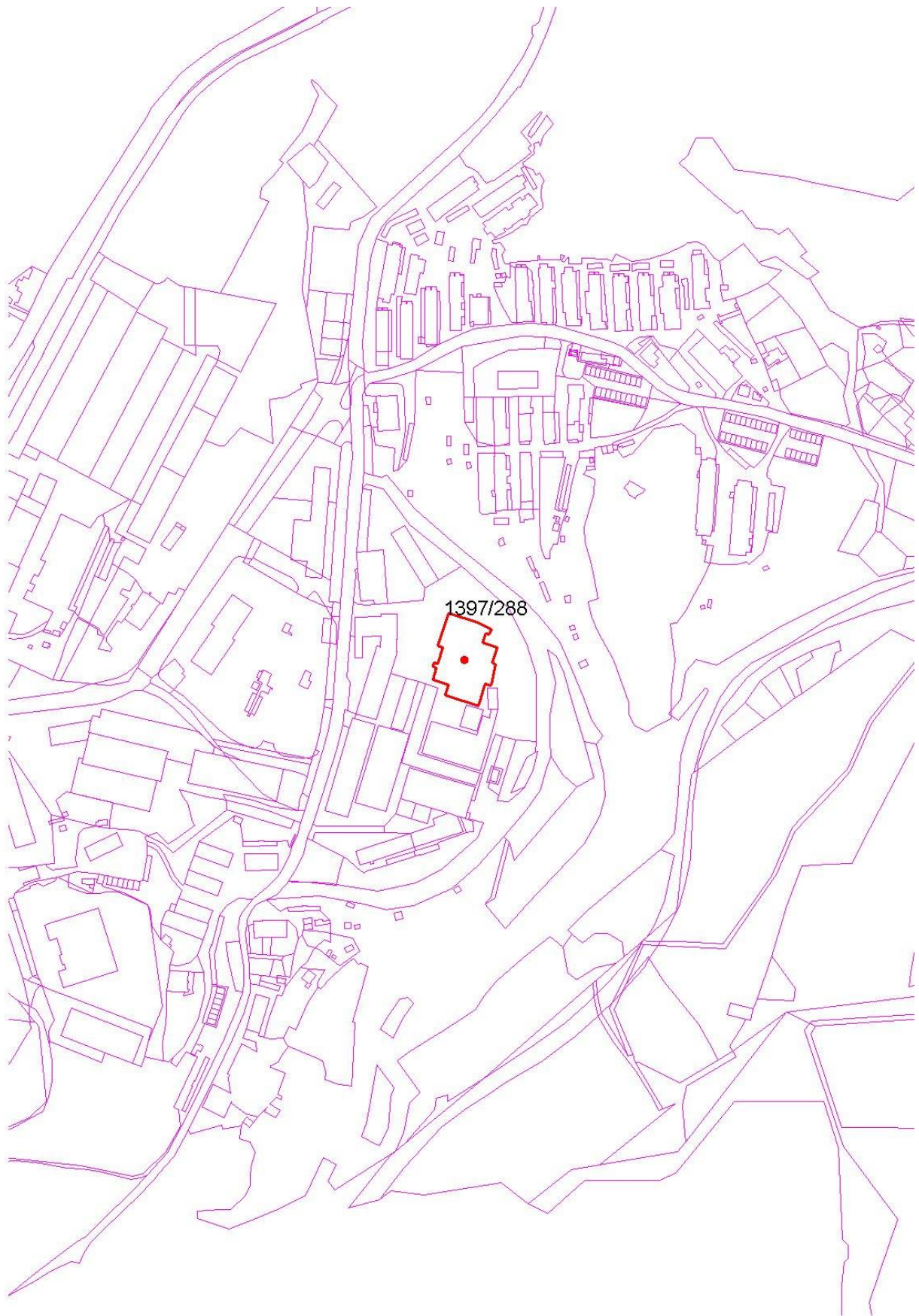
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike (glej vsebinske opredelitve na strani 15/poglavju A-9.1) in varstveni režim za stavbe (glej vsebinske opredelitve na strani 16/poglavju A-9.3).

GRAFIČNA PRILOGA

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu (TTN 5) in na digitalnem katastrskem načrtu (DKN). S piko je označen centroid kulturnega spomenika in z rdečo barvo območje kulturnega spomenika.

LITERATURA IN VIRI

- Badovinac, Bogdan: Trbovlje, VS 39-41 – poročila. ZVKDS, Ljubljana 2006
- Bolta, Lojze: opis najdišč. –V: Arheološka najdišča Slovenija. Ljubljana 1975
- Forte, Aleksandra: Spomeniki Zasavja; Hrastnik, Trbovlje, Zagorje. Trbovlje 2002
- Hohnc, Tanja: konservatorski načrt za prenovo Občinske kolonije v Trbovljah, EŠD 775, NC 857/08. ZVKDS, OE Celje, 2008
- Ifko, Sonja: Strategija trajnostne revitalizacije rudarske dediščine Trbovelj in Hrastnika. Ljubljana 2017
- Kermavnar, Simona; Lazarini, Franci; Mohar, Katarina; Resman, Blaž; Rakovec, Andreja: Upravna enota Trbovlje, Umetnostna topografija Slovenije. Ljubljana, ZRC SAZU 2017
- Lebar Ivančič, Irena: Naše Trbovlje. Izlake 1999
- Mlakar Adamič, Jana: Etnološka pot: trboveljske rudarske kolonije. Trbovlje, Zasavski muzej 2006
- Mlakar Adamič, Jana: Rudarsko stanovanje: bivalna kultura skozi čas: katalog stalne etnološke razstave v koloniji Njiva v Trbovljah. Trbovlje, Zasavski muzej 2003
- Mlakar Adamič, Jana: Obrt v Zasavju: šušter, šnajder, mojškra: o čevljarstvu, krojaštvu in šiviljstvu ali kar se obleče in obuje. Trbovlje, Zasavski muzej 2013
- Orožen, Janko: Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola I, Od početka do 1918. Trbovlje, Občinski ljudski odbor v Trbovljah 1958
- Predlog za razglasitev kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Trbovlje, ZVNKD Celje, NC 191/86. ZVKDS, OE Celje 1986
- Sakralni spomeniki na območju občine Trbovlje, topografsko gradivo. ZVNKD Celje
- <http://arkas.zrc-sazu.si/>, ID 131102, 131104, 131116; zadnjič dostopano 21. 4. 2020
- <https://fototekamnzs.com/2017/08/16/gradnja-dimnika-trbovlje/>; zadnjič dostopano dne 21. 4. 2020
- Krasnik, Svato: Trboveljski dimnik je najvišji betonski objekt v Evropi. -v: Dnevnik, 31. 7. 2004; zadnjič dostopano dne 21. 4. 2020
- <http://prostor3.gov.si/javni/javniVpogled.jsp>, zadnjič dostopano dne 21. 4. 2020

**Predlog za razglasitev
kulturnih spomenikov lokalnega pomena
v občini Trbovlje
(strokovne podlage ZVKDS, OE Celje)**

NC 1097/20

Koordinatorica:

Milana Klemen

Pomočnica koordinatorke:

Mateja Ravnik

Pregled besedila:

Božena Hostnik, Nataša Podkrižnik

Priprava kartografskega gradiva:

Urška Todosovska-Šmajdek

Vodja ZVKDS, OE Celje:

Danijela Brišnik

Celje, april 2020

